

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Diplomová práce

Kateřina Rypová

Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání
se zaměřením na učení o přírodě a společnosti

Olomouc 2014

Vedoucí práce: PhDr. Vlasta Hrdličková, Ph. D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti zpracovala samostatně a použila jen uvedené literatury a pramenů.

V Křemenci dne 18. 4. 2014.

.....

Poděkování

Touto cestou bych ráda vyjádřila své poděkování paní PhDr. Vlastě Hrdličkové, Ph.D. za odborné vedení, vstřícný přístup a cenné rady. Mé poděkování patří i mým nejbližším, kteří mě po celou dobu studia podporovali.

Obsah

ÚVOD	6
I TEORETICKÁ ČÁST	8
1 Změny primárního vzdělávání v České republice na konci 20. století.....	9
1.1 Vzdělávací program Obecná škola	9
1.2 Vzdělávací program Základní škola	11
1.3 Vzdělávací program Národní škola	12
1.4 Alternativní školy	13
2 Koncepce primárního vzdělávání na počátku 21. století a odraz v učení o přírodě a společnosti	15
3 Mikroregion Konicko.....	22
3.1 Geografické podmínky mikroregionu města Konice	22
3.2 Přírodní podmínky mikroregionu Konicko	24
3.2.1 Klimatické podmínky	24
3.2.2 Lesní hospodářství.....	24
3.2.3 Vodstvo.....	25
3.2.4 Rostlinstvo a živočišstvo	26
3.2.5 Nerostné bohatství	27
3.3 Ochrana životního prostředí v mikroregionu Konicko.....	28
3.4 Obce mikroregionu Konicko	35
3.5 Město Konice.....	43
3.5.1 Historie města Konice	43
3.5.2 Přírodní podmínky města Konice	47
3.5.3 Průmysl, zemědělství, doprava a služby.....	48
3.5.4 Školství, kultura a sport.....	49
3.5.4.1 Školství a kultura	49
3.5.4.2 Sport a volný čas	58
3.5.5 Významné budovy a památky	60
3.5.6 Rodáci Konicka	68
3.5.7 Ochrana životního prostředí města Konice	73
II PRAKTICKÁ ČÁST	75
4 Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání.....	76
4.1 Cíl výzkumného šetření	77
4.2 Výzkumné problémy	77
4.3 Metodologie výzkumného šetření	78
4.4 Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání – výsledky výzkumu ..	79
4.4.1 Pohlaví respondentů	79
4.4.2 Zastoupení plně organizovaných a malotřídních škol	80
4.4.3 Zastoupení městských a venkovských škol	81
4.4.4 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	81
4.4.5 Délka pedagogické praxe respondentů	83
4.4.6 Zařazení regionální problematiky do výuky v primárním vzdělávání	84
4.4.7 Učivo zaměřené na poznávání Konicka je součástí vzdělávání na 1. stupni ZŠ ...	85
4.4.8 Ve kterém předmětu se regionální tématicke nejčastěji věnujete?	86
4.4.9 Výuku o mikroregionu orientuji	87
4.4.10 Vyznačte četnost využití uvedených organizačních forem v rámci výuky o mikroregionu:	88
4.4.11 Vyznačte četnost využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu	96

4.4.12 Uved'te četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v uvedených vyučovacích předmětech	113
4.4.13 Označte četnost využití samostatné práce žáků při vyhledávání informací o regionu.....	116
4.4.14 Jaké samostatné práce žáci vykonávají?.....	117
4.4.15 Vyznačte četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka.....	119
4.4.16 Lze snadno získat informace o vašem mikroregionu?	137
4.4.17 Jakým způsobem získáváte informace o vašem regionu?	138
4.5 Shrnutí výsledků výzkumného šetření.....	140
5 Návrh projektu Cestou – Necestou	143
5.1 První část projektu – CESTOU	143
5.1.1 Jak vzniklo jméno a znak Konice	147
5.1.2 O vzniku jména a znaku města Konice	148
5.1.3 Konicko v číslech	150
5.1.4 Osobnosti	152
5.1.5 Town.....	153
5.1.6 Můj domov	155
5.1.7 Cestou po Konici – vlastivědná vycházka.....	156
5.1.8 Jak oživit náměstí?	158
5.2 Druhá část projektu – NECESTOU.....	160
5.2.1 S písni lesů, vod a strání	164
5.2.2 Nature	165
5.2.3 Tajuplná paní Hora a její obyvatelé.....	168
5.2.4 Přírodovědná vycházka	171
5.2.5 Geometrie v praxi s mapou.....	173
5.2.6 Orientace v místní krajině	175
5.2.7 Obraz z přírodnin.....	179
5.2.8 Myšlenková mapa Cestou necestou.....	180
5.2.9 Závěrečná prezentace projektu Cestou - Necestou.....	179
ZÁVĚR	181
SEZNAM ZKRATEK	183
SEZNAM OBRÁZKŮ	184
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	185
PŘÍLOHY	189
ANOTACE	196

Úvod

Česká společnost prošla po roce 1989 významnými politickými a ekonomickými změnami. České školství taktéž prodělalo důležitou proměnu. Změnily se vzdělávací strategie, cíle a obsahy vzdělávání s úmyslem zvýšit kvalitu vzdělávání. Tyto změny se promítly do Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice. V Národním programu rozvoje vzdělávání v České republice se uvádí, že: *„Dosud převažující snahy o výkonnost a rychlý postup v učení založené na ustáleném modelu vyučovací hodiny, na předávání hotových poznatků musí být nahrazeny větším důrazem na činnostní učení (včetně rehabilitace hry a hrových činností), na kombinování aktivit uvnitř a vně budovy školy s důrazem na činnosti v přírodním prostředí, které žákovi umožňují získat zážitky a zkušenosti, jež nemohou být předány jinou cestou.“* (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2001, s. 44) Tento text poukazuje na nutné změny ve vzdělávání a je zde patrný důraz na využití regionálního principu ve výuce. Je to právě okolí žáka, jak lidé, tak blízké přírodní prostředí, které mu umožní seznámit se s fungováním společnosti a přírody.

Mezi cíle české vzdělávací soustavy patří i ochrana životního prostředí. Je tu kladen důraz nejen na zprostředkovávání informací, ale i na vytvoření citlivého vztahu k přírodě. Dalším významným cílem je soužití ve společnosti. Žáci by se měli naučit žít ve společenství lidí a usilovat o život bez konfliktů a negativních postojů. (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2001)

Předkládaná práce se zabývá využitím mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti. Mikroregion Konicko jsem si vybrala proto, že je mým domovem. Regionální tematika je zakotvena v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme žáci poznávají nejbližší okolí, díky tomu chápou vztahy a souvislosti v organizaci života v obci a ve společnosti. Žáci se blíže seznamují se svým okolím a jeho přírodními podmínkami. Cílem tematického okruhu Místo, kde žijeme je vytvořit kladný vztah ke svému bydlišti a jeho okolí.

Diplomová práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části se zabýváme změnami v primárním vzdělávání na konci 20. století, státními školskými dokumenty, přehledem vzdělávacích programů. Dále je zde charakterizován mikroregion

města Konice z hlediska geografických a přírodních podmínek, výčtu obcí a kulturních a historických památek, konkrétněji se věnujeme městu Konice, jeho historii, kultuře a životnímu prostředí.

Praktickou část diplomové práce tvoří výzkumné šetření a návrh projektu. Výzkumné šetření se zabývá využitím mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání s cílem zjistit, jak učitelé ve školách v mikroregionu pracují s danou regionální tematikou. Výsledky výzkumu jsou znázorněny pomocí tabulek a grafů.

Dále se v praktické části věnujeme návrhu projektu „Cestou Necestou“. Návrh je zpracován metodicky. V projektu jsou využívány různé formy, metody a prostředky práce. Návrh projektu propojuje učení o přírodě a společnosti. Téma je zpracováno v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a spadá do oblasti Člověk a jeho svět, do tematického okruhu Místo, kde žijeme. Je zpracován komplexně s cílem provázat jej s reálným životem. Projekt vychází ze zkušeností a znalostí žáků a dále je rozvíjí.

Projekt „Cestou Necestou“ je rozdělen na dvě části, které jsou zařazeny do všech vyučovacích předmětů. První část, která se jmenuje „Cestou“, se věnuje učení o společnosti a o místě, kde žijeme. Žáci jsou zde seznámeni s obcí, ve které žijí, kde navštěvují školu a poznávají nejbližší okolí. Druhá část nese název „Necestou“, věnuje se učení o přírodě a žáky seznamuje s přírodními památkami v okolí.

K projektu jsou přiloženy pracovní listy, které obsahují různé křížovky, doplňovačky, početní příklady, mluvnické úkoly a různé další aktivity, které mají žákům zábavnou formou pomoci poznávat místo, ve kterém žijí, a jeho okolí.

Cílem teoretické části je stručně popsat změny v českém školství na přelomu 20. a 21. století a řešit využití mikroregionu v primárním vzdělávání, tj. shromáždit a zpracovat informace charakterizující mikroregion města Konice. Cílem praktické části je realizovat výzkumné šetření vztahující se k využití mikroregionu v primárním vzdělávání a tím ověřit výzkumné problémy a zjistit odpovědi učitelů na otázky týkající se práce s tématem mikroregionu. Dalším cílem praktické části je zpracování návrhu projektu zaměřujícího se na mikroregion města Konice, který budu moci já i další učitelé využívat ve svých hodinách.

Součástí diplomové práce jsou fotografie autorské i převzaté. U převzatých fotografií je uveden pramen. V závěru je přiložen výčet použité literatury, seznam příloh, seznam obrázků, seznam zkratk a anotace, jež jsem při zpracování diplomové práce použila.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Změny primárního vzdělávání v České republice na konci 20. století

České školství prošlo složitým vývojem. Po roce 1989 došlo v české společnosti k významným změnám politickým a ekonomickým. Spolu s nimi došlo i k důležitým reformám v českém vzdělávacím systému. Centralizovaný systém školství byl uvolněn ve prospěch nižších článků, tj. krajů, obcí, škol. Tím získaly školy určitou právní samostatnost v rozhodování o organizačních, personálních, kurikulárních a finančních otázkách. Vznikaly nové druhy škol, které navazovaly na tradici, ale zároveň sledovaly zahraniční vývojové trendy a respektovaly nové požadavky trhu práce. Vedle státních byly zakládány i soukromé školy, církevní školy a alternativní školy. Byly přepracovány normativní dokumenty a studijní plány s cílem neomezovat pedagogickou inovaci, pestrost ve výuce a individuální přístup k žákům.

Základní vzdělávání prošlo několika změnami. Povinná školní docházka byla stanovena na 9 let. Stejně jako dříve se dělí na první a druhý stupeň s tím, že délka prvního stupně byla prodloužena na pět let.

Od roku 1993 byly do českých škol zaváděny nové vzdělávací programy na úrovni základního vzdělávání, a to Obecná škola, Základní škola, Národní škola a v neposlední řadě alternativní školy. Nové vzdělávací programy byly oficiálně schváleny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tyto programy s sebou přinesly nové pojetí vyučovaných předmětů a charakteristického přístupu k žákovi. Zmíněné vzdělávací programy vycházely ze Standardu základního vzdělávání. (Valíšková, Kasíková, 2011)

1.1 Vzdělávací program Obecná škola

Program Obecná škola vešel v platnost v roce 1993. Materiály programu nejsou zamýšlené jako svazující předpisy, nýbrž mají představovat vodítko pro pedagogy.

Za cíl si Obecná škola klade převedení dítěte pomocí hry od hravosti k práci. Dalším úkolem programu je podpora sociability dítěte, vytvoření takové vlastnosti, která mu umožní najít jeho místo a roli ve společnosti. Obecná škola se snaží ukázat dítěti ucelený obraz světa a pomoci mu pochopit základní vztahy v něm. *„Možná nejdůležitějším úkolem školy je pomoci dětem najít ve víru informací podstatné jádro vědomostí a toto jádro stabilizovat.“*

(Vzdělávací program obecná škola, 2006, s. 17) K pochopení vztahů ve světě přispívá zejména smyslová zkušenost žáků, proto důležité místo ve vzdělávání mají také výtvarná, hudební, dramatická a tělesná výchova, ale i zahrnutí příběhů či filmů do výuky.

Zaměříme-li se na organizační stránku, program člení školu do tří fází a to na 1. a 2. ročník, 3. ročník, 4. a 5. ročník.

První dvouletí slouží především k tomu, aby se dítě stalo školákem, poznalo prostředí školy a získalo nezákladnější návyky a dovednosti pro školní práci. (Vzdělávací program obecná škola, 2006, s. 18) V druhé fázi, tj. ve 3. ročníku, je dále rozvíjen vývoj žáka a současně třetí třída slouží jako třída diagnostická, kdy je zjišťováno, do jaké míry jsou žáci schopni osvojovat potřebné znalosti. V prvních dvou fázích žáky vede jeden učitel. Ve 4. a 5. ročníku narůstají požadavky na obsah a kvalitu výuky. Proto může probíhat výuka některých předmětů pod vedením jiných učitelů.

Ve vzdělávacím programu Obecná škola je uvedeno, že: *„Důležitým rysem nové obecné školy je i její pevné zasazení do společnosti.“* (Vzdělávací program obecná škola, 2006, s. 18) Škola klade důraz na úzký vztah a spolupráci s obcí a rodinou.

Prvouka, jak je uvedená v návrhu programu obecné školy, se v prvních dvou ročnících věnuje výchově žáka. V prvním ročníku dítě získává základní společenské návyky, v druhém ročníku se rozšiřuje okruh rodiny a školy a žák získává nové informace a pozoruje své okolí. Třetí třída uzavírá předchozí období a otvírá bránu k dalšímu poznávání. Žáci ve třetím ročníku objevují svět, který je obklopuje.

Časová dotace prvouky na v Obecné škole je uvedena v procentech. V prvních dvou ročnících tvoří prvouka 9 – 13 % časové dotace z týdenní dotace povinných předmětů. Pro třetí ročník tvoří prvouka časovou dotaci 16 – 20 % v týdenní procentuální dotaci povinných předmětů. (Fabiánková, 1995; Vzdělávací program obecná škola, 2006)

Ve čtvrtém a pátém ročníku se již nesetkávají žáci s prvoukou, ale s vlastivědou a přírodovědou. Ve vlastivědě získávají širší poznatky o své zemi, její minulosti, přítomnosti a osobnostech s cílem získat pocit sounáležitosti k vlastnímu národu a vlasti. V přírodovědě žáci poznávají rozdíly mezi živým a neživým, podmínky života na Zemi, zkoumají rozmanitost přírody a výjimečnost člověka. (Vzdělávací program obecná škola, 2006)

1.2 Vzdělávací program Základní škola

Vzdělávací program Základní škola byl schválen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT ČR) v dubnu 1996. Školy mohly podle něj začít dle zákona vzdělávat od 1. 9. 1996. „*Vzdělávací program Základní škola usiluje o to, aby žáci v průběhu devítileté školní docházky získali kvalitní základy moderního všeobecného vzdělání.*“ (Vzdělávací program Základní škola, 1996, s. 12) Program klade důraz na praktičnost vzdělávání, na propojení školních znalostí s běžnými životními situacemi a jejich využití při řešení každodenních úkolů. Vzdělávací program Základní škola přináší zejména změny v obsahu vzdělávání v oblasti mravní výchovy, výchovy ke zdraví a k ochraně životního prostředí.

Hlavním cílem je rozvoj dovedností a kompetencí v oblasti poznávací a hodnotové, které vedou k formování osobnosti žáka.

Hojně je využíváno činnostního vyučování, které vede žáky k odpovědnému a rozhodnému jednání. Učí žáky samostatně se projevovat, získávat nové vědomosti vlastní činností, řešit úkoly, diskutovat, argumentovat a vyvozovat závěry.

Program je sestaven tak, aby školy měly možnost dotvářet si jeho podobu dle svých záměrů a podmínek a přitom vycházet současně z přání rodičů a potřeb a zájmů žáka.

Stejně jako v návrhu školy obecné má prvouka své nezastupitelné místo i v programu Základní škola. V prvním ročníku otvírá prvouka cestu k utváření základních postojů a hodnot. V učebních osnovách programu Základní škola není u prvouky přesně určené, jaké učivo v jakém ročníku s žáky mají pedagogové probírat. Vždy záleží na úsudku učitelů, popřípadě na zvolených materiálech. Logicky žák nejprve pracuje se známými podněty (okruhy jako je škola, rodina, okolí), postupně se v prvouce dostává k obecnějším a méně známým tématům. Prvouka je dotována v prvních dvou ročnících 2 hodinami týdně. Ve třetím ročníku pak 3 hodinami z týdenní časové dotace. (Vzdělávací program Základní škola, 1996)

Ve čtvrtém a pátém ročníku je místo prvouky zastoupeno přírodovědou a vlastivědou. Žáci v těchto předmětech získávají vědomosti a dovednosti a rozvíjejí své schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém lidé žijí.

O časové dotaci a organizaci výuky obou předmětů rozhoduje ředitel dané školy po domluvě s vyučujícím s tím, že oba předměty musí být zastoupeny v učebních plánech

ročníků. Vlastivědě a přírodovědě jsou obvykle vymezeny 3 – 4 hodiny z týdenní časové dotace. V rámci těchto předmětů je vyučována ve čtvrtém a v pátém ročníku i Výchova ke zdraví. (Vzdělávací program Základní škola, 1996)

1.3 Vzdělávací program Národní škola

Název projektu v sobě nese myšlenku „Národ sobě.“, vychází z národní filosofie výchovy a tradic českého školství minulého století. Projekt Národní škola je založen na teoretických i praktických poznatcích učitelů základních škol. Tento program byl schválen MŠMT ČR dne 17. 3. 1997 a vešel v platnost 1. září 1997.

Záměrem projektu je uvést vzdělávání do souladu se zrychleným společenským vývojem, který je charakteristický pro dnešní dobu. Důraz je kladen na praktičnost vzdělávání a poskytování globálního pohledu na svět. *„Projekt si klade za cíl být školou pro děti, školou zaměřenou na úspěch, školou, která zahájí vzdělávací dráhu dítěte a položí základy pro život svobodného člověka.“* (Vzdělávací program Národní škola, 1997, s. 4).

Projekt neudává závazné metody či formy výuky, umožňuje výuku v blocích a diferenciaci dle zájmu dětí. Závazným zůstává pouze kmenové učivo ve všech ročnících a předmětech. Národní škola čerpá i ze zkušeností škol v jiných zemích. Poprvé se žáci setkávají s multikulturní výchovou, která utužuje příslušnost k vlastnímu národu a pěstuje respekt a toleranci k jiným národům, rasám a etnikům, a výchovou ke zdraví podporující zdravý životní styl.

Prvouka jako samostatný předmět je podle učebních plánů programu Národní škola vyučován v 1. – 3. ročníku. Prvouka na Národní škole je komplexně pojatý předmět, který klade důraz na návaznost na jiné předměty. Stejně jako u předešlých programů si klade prvouka za cíl rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Časová dotace u prvouky je zde 2 hodiny v prvním a druhém ročníku a 3 hodiny ve třetím ročníku.

Ve čtvrtém a pátém ročníku je opět předmět prvouky nahrazen přírodovědou a vlastivědou, kde jsou dosavadní vědomosti a dovednosti a o přírodě a společnosti dále rozvíjeny a budují se základy pro dějepis, zeměpis, občanskou a rodinnou výchovu, tedy předměty vyučované na vyšším stupni základních škol. Předmět přírodověda je ve čtvrtém a pátém ročníku dotována 2 hodinami. Vlastivědě je věnována 1 hodina týdně ve čtvrtém ročníku a 2 hodiny týdně v pátém ročníku. (Vzdělávací program Národní škola, 1997)

1.4 Alternativní školy

Alternativní školy tvoří jakousi opozici tradičním školám. Od tradičního školství se liší několika aspekty, k těm nejdůležitějším patří odlišné vztahy mezi školou, komunitou a rodiči, aplikace moderních pedagogických metod a inovativní organizace výchovy a vzdělávání.

První alternativní školy byly zakládány na počátku 20. století během působení reformních pedagogických směrů a ve světě se rozvinulo množství typů alternativních škol. Průcha vytvořil typologii alternativních škol, podle které dělíme tyto školy na klasické reformní školy, církevní školy a moderní alternativní školy.

Mezi nejvýznamnější klasické reformní školy patří škola Waldorfská, Freinetovská, Jenská, Montessoriovská a Daltonská. Církevní školy, které nalezneme u nás, jsou školy pod záštitou římskokatolické církve či Českobratrské církve evangelické. K moderním alternativním školám patří školy bez ročníků, nezávislé školy, mezinárodní školy, školy s otevřeným vyučováním a jiné.

Klasické reformní školy a školy církevní spadají do nestátního sektoru. Moderní alternativní školy se uplatňují jak v sektoru státním, tak soukromém. (Průcha, 1994)

Alternativní školy se staly nedílnou součástí českého vzdělávacího systému teprve nedávno. U nás se tento trend plně rozvinul až v devadesátých letech 20. století. Poprvé byly prvky alternativní školy využity již v 30. letech 20. století. Postupy Daltonské školy byly využívány řadou zlínských škol a školou Příhodovou. Po dlouhém odmlčení vznikaly alternativní školy od roku 1990, přičemž první alternativní vzdělávací program byl schválen v roce 1996 pro školu waldorfského typu.

Alternativní školy plní školní vzdělávací program stejně jako školy tradiční. U nás působí několik typů alternativních škol, u kterých nalezneme podobné znaky. Těmi jsou snaha neudusit žákovu zvědavost a přirozenou touhu po znalostech, úsilí o přiblížení učiva formou hry, diskuse, problémových úkolů, samostatné rozhodování dítěte o výuce, rozvoj komunikace mezi školou a rodinou apod. (<http://www.alternativniskoly.cz/>)

Zřejmě nejrozšířenějším typem alternativní školy v České republice je Waldorfská škola. Je to plně organizovaná škola s dvanácti ročníky. Předchází jí většinou mateřská škola a navazuje na ni 13. ročník, který připravuje žáky k maturitě. Výchova a vzdělávání ve waldorfské škole má žáky podněcovat k aktivitě, má rozvíjet jejich potřeby a zájmy. Výuka je rozdělena do bloků, v nichž se věnují po určitou dobu stejným předmětům. Žáci

jsou hodnoceni tzv. charakteristikami a doporučením. Výuka není vázána tradičními osnovami. Zvláštní důraz je přikládán náboženské výchově v křesťanském duchu. Názory na waldorfskou školu se liší, někteří odborníci ji nekriticky schvalují, jiní posuzují tento typ alternativní školy spíše skepticky. (Průcha, 1994)

Mezi moderní alternativní školy patří například projekt Zdravá škola. Školy, které se do tohoto projektu zapojí, si vytvoří vlastní projekt přizpůsobený podmínkám školy. Cílem Zdravé školy je celková psychická, sociální a fyzická pohoda žáků. Snaží se o celkově zdravou atmosféru ve škole a klade důraz na 3 základní pilíře: pohoda prostředí, zdravé učení a otevřené partnerství. V současnosti působí v České republice asi 92 škol zapojených do projektu Zdravá škola. (www.alternativniskoly.cz)

2 Koncepce primárního vzdělávání na počátku 21. století a odraz v učení o přírodě a společnosti

Společně s politickými a ekonomickými změnami, které prodělávala česká společnost, měnilo po roce 1989 svou podobu i české školství. Vzdělávací politika socialistického Československa byla spojena se značnou ideologizací školství, monopolem státu a negativním postojem ke společenským vědám. Současné školství, které prošlo výraznou změnou, je spojeno s reformami cílů vzdělávání, s rozvojem školství, s vyšší prostupností školské soustavy a vyšší úrovní vzdělávání obyvatelstva.

Se změnou vzdělávací politiky došlo k zavedení nových kurikulárních dokumentů, které zajišťovaly realizaci výchovy a vzdělávání.

Státní úrovní kurikulárních dokumentů je Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (tzv. Bílá kniha), který vešel v platnost 7. dubna 1999 na základě usnesení vlády České republiky č. 277. V tomto programu nalezneme návaznost na programové prohlášení z července 1998. Tento dokument byl tvořen paralelně s novým školským zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Bílá kniha a nový zákon mohou být chápány jako vzájemně se doplňující prostředky proměn českého vzdělávání spojené s celospolečenskými potřebami.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se tímto dokumentem přihlásilo k zásadě, že rozvoj školství by měl být vyvozován z obecně přijatého rámce vzdělávací politiky. (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2001)

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice uvádí, že: *„Česká Bílá kniha je pojata jako systémový projekt, formulující myšlenková východiska, obecné záměry a rozvojové programy, které mají být směrodatné pro vývoj vzdělávací soustavy ve střednědobém horizontu.“* (Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, 2001, s. 6)

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice je podložen školskými zákony a vládním strategickým plánováním sociálně ekonomického rozvoje školství. Je podkladem pro konkrétní realizační plány vzdělávání. Je to otevřený dokument, který by měl být pravidelně kontrolován, revidován a obnovován vzhledem ke změnám ve společnosti.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice definuje cíle založené na potřebách celé společnosti. Poukazuje na to, že se vzdělávání nevztahuje pouze k vědění

a poznávání, ale i k osvojování si rozumových schopností a sociálních a dalších dovedností. Hlavními cíli jsou rozvoj lidské individuality, zprostředkování historicky vzniklé kultury společnosti, výchova k ochraně životního prostředí, posilování soudržnosti společnosti založené na rovném přístupu ke vzdělání a lidských právech, podpora demokracie a občanské společnosti, výchova k partnerství, solidaritě a spolupráci ve společnosti. Mezi další cíle patří zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky a prosperity společnosti a zvyšování zaměstnanosti. (Národní program rozvoje vzdělávání, 2001)

Z Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice pak vychází Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání a pro střední školy.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV) je pedagogicko-vládní dokument, který vychází z Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR, takzvané Bílé knihy. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání slouží podle zákona č. 561/2004 Sb., k vymezení povinného obsahu, rozsahu a podmínek vzdělávání. Je závazný pro tvorbu školních vzdělávacích programů, pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů.

V platnost vešel Rámcový vzdělávací program ve školním roce 2007/2008 a tím nahradil dosavadní osnovy jednotlivých vzdělávacích programů.

Dále se v RVP ZV stanovují zejména konkrétní cíle, klíčové kompetence, vzdělávací oblasti základního vzdělávání a průřezová témata. (RVP ZV, 2007)

Byly stanoveny výchozí **pojetí a cíle základního vzdělávání**. Základní vzdělávání je návazné na předškolní vzdělávání a vlastní výchovu v rodině. Tuto etapu vzdělávání absolvuje povinně celá populace žáků a to ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních.

Základní vzdělávání na 1. stupni je považováno za přechod z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Cílem je žáky motivovat k dalšímu studiu, k učební aktivitě a k poznání.

Během vzdělávání na 2. stupni žáci získávají vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožňují samostatné učení a utváření společností schvalovaných postojů a hodnot. Vzdělávání na 2. stupni široce rozvíjí zájmy žáků. Užívají se zde náročnější metody práce, hledají se nové zdroje a způsoby poznávání. Studium je založeno na komplexnějších a dlouhodobějších úkolech, které přenáší větší odpovědnost ve vzdělání na žáka. Základní vzdělávání poskytuje tvůrčí a podnětné prostředí, které má podporovat a stimulovat žáky

ke studiu, práci i činnostem podle jejich zájmu. Školní prostředí jim poskytuje prostor a čas k aktivnímu učení a k rozvoji jejich osobností.

Základní vzdělání žákům umožní získat takové kvality osobnosti, které jim umožní další studium, zdokonalování se ve své profesi a aktivně se podílet na dění ve společnosti.

Základní vzdělávání usiluje o naplnění cílů, které mají žákům pomoci utvářet a rozvíjet klíčové kompetence a tak poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání. (RVP ZV, 2007)

Mezi hlavní cíle patří:

- „umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci“ (RVP ZV, 2007, s. 12 – 13)

V návaznosti na celoevropský přístup má vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu směřovat k naplnění takzvaných **klíčových kompetencí**. Kompetence mohou být chápány jako soubor znalostí, dovedností, postojů a návyků, které jsou využitelné nejen v učení, ale i v životě. Kompetence umožňují žákům adekvátně jednat v různých činnostech a situacích. „V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.“ (RVP ZV, 2007, s. 14).

Jednotlivé kompetence nejsou izolované, doplňují se a prolínají v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Klíčové kompetence tvoří nezbytný základ žáka pro celoživotní učení, vstup žáka do života a pracovního procesu. (RVP ZV, 2007)

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je definován v devíti vzdělávacích oblastech. **Vzdělávací oblasti** tvoří jeden vzdělávací obor nebo několik obsahově blízkých vzdělávacích oborů:

- „*Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)*
- *Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)*
- *Informační a komunikační technologie (Informační a komunikační technologie)*
- *Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)*
- *Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství)*
- *Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*
- *Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)*
- *Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)*
- *Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)*“ (RVP ZV, 2007, s. 18)

Oblasti v sobě zahrnují obsah celého základního vzdělávání a umožňují integraci v nich obsažených oborů do integrovaných předmětů.

Mezi oblasti zahrnuté do obsahu vzdělávání na 1. stupni patří široce pojatá **vzdělávací oblast Člověk a jeho svět**. Tato vzdělávací oblast propojuje učivo přírodovědné, vlastivědné, společenskovední a zdravotně-výchovné povahy pro 1. stupeň základní školy. Obsah může být prezentován v integrované podobě nebo prostřednictvím jednotlivých vyučovacích předmětů.

Člověk a jeho svět je jediná vzdělávací oblast, která je koncipována jen pro 1. stupeň základního vzdělávání. Její obsah se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky, přírody, zdraví a dalších příbuzných témat. Nevěnuje se pouze současným trendům, ale uplatňuje i pohled do historie. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět umožňuje žákům vytvořit si prvotní ucelený obraz světa a ujasnění si vztahů v něm. Podmínkou pro úspěšné vzdělávání v dané oblasti je propojení učiva s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků. (RVP ZV, 2007)

Tato vzdělávací oblast je rozdělena do pěti tematických okruhů:

- „*Místo, kde žijeme*“
- *Lidé kolem nás*
- *Lidé a čas*
- *Rozmanitost přírody*
- *Člověk a jeho zdraví“* (RVP ZV, 2007, s. 37-38)

Tematický okruh **Místo, kde žijeme** učí žáky chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci a ve společnosti na základě poznávání nejbližšího okolí a souvislostí v něm. Pozornost je věnována dopravní výchově, praktickému poznávání místních a regionálních zkušeností a utváření přímých zkušeností žáků. Cílem tematického okruhu je vybudovat v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší vlasti.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** nalezneme učivo o domově, škole, obci, místní a okolní krajině, o českých regionech a naší vlasti. Dále si žáci osvojují učivo o Evropě a světě a jejich mapách.

Pomocí tematického okruhu **Lidé kolem nás** si žáci osvojují základy vhodného chování a jednání, učí se toleranci, solidaritě a vzájemné úctě mezi lidmi a významu rovného postavení mužů a žen. Žáci se seznámí se základními právy a povinnostmi, s problémy provázejícími soužití lidí, celou společnost i svět. Cílem okruhu je obohacení žáka o dovednosti budoucího občana demokratického státu.

K učivu v dané oblasti patří: rodina, soužití a chování lidí, dále pak právo a spravedlnost, vlastnictví, kultura a přehled základních globálních problémů.

Okruh **Lidé a čas** učí žáky orientovat se v dějích a v čase. Okruh vychází od nejvýznamnějších událostí v rodině, v obci a regionu a dále postupuje k nejdůležitějším okamžikům historie naší vlasti. Cílem je vyvolání zájmu o minulost a kulturní bohatství nejen regionu, ale i celé země.

Do učiva tohoto okruhu náleží orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky a báje, mýty a pověsti spjaté s místem, kde žák žije. Žáci v tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** získávají znalosti o naší planetě. Na základě praktického poznávání okolní krajiny se žáci seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí živé

a neživé přírody. Tematický okruh Rozmanitost přírody učí žáka žít v souladu s přírodou a ochraňovat ji.

V učivu tohoto tematického okruhu jsou zařazeny: látky a jejich vlastnosti, vlastnosti a vzduch, nerosty, horniny a půda, sluneční soustava, živá příroda (rostliny, houby a živočichové), rozmanitosti podmínek života na Zemi, rovnováha v přírodě, ale i ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody.

V posledním tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají člověka jakožto živou bytost, jeho biologické potřeby a funkce a tím poznávají sebe. Získají základní poučení o zdraví a nemocech, o prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých situacích. K získání potřebných vědomostí a dovedností jsou jim předkládány názorné pomůcky a konkrétní modelové situace.

Učivo daného okruhu zahrnuje tato témata: lidské tělo, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy, dále pak péče o zdraví a zdravá výživa. Patří zde také návykové látky a zdraví, osobní bezpečí a situace hromadného ohrožení. (RVP ZV, 2007)

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je pedagogický dokument legislativně ukotven ve školském zákoně a vytvářen na základě RVP ZV. Zpracovávat ŠVP je povinností každé školy, jež uskutečňuje základní vzdělávání. Tato povinnost vychází z §3 odstavce 2 a §5 odstavce 3 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon). ŠVP se zaměřuje na konkrétní vzdělávací záměry školy. Umožňuje škole zúročit svá specifika a tím se odlišit od jiných škol (například sportovní školy, jazykové školy, ekoškoly). Každá škola může stanovit vlastní představy o podobě vzdělávání, ŠVP bere v úvahu potřeby a možnosti všech žáků, také podmínky a možnosti školy, pracovní styly a představy učitelů, kteří vzdělávání zajišťují, zohledňuje požadavky rodičů, popř. zákonného zástupce žáka. Vychází z vnitřní analýzy školy a sleduje její zázemí. Umožňuje reagovat lépe na místní podmínky dané školy.

Na tvorbě ŠVP by se měli podílet všichni pedagogové dané školy. Ti zde mohou uplatnit vlastní představy o podobě vzdělávání. Odpovědnou osobou je ředitel školy, který se stává koordinátorem, popř. přenesse tuto funkci na jiného člena pedagogického sboru. Školní vzdělávací program je vydán ředitelem školy po projednání se školskou radou. Následně je zpřístupněn veřejnosti.

Školní vzdělávací program má několik závazných částí, které vychází z Rámcového vzdělávacího programu. Jsou to identifikační údaje, charakteristika školy, charakteristika ŠVP, učební plán, učební osnovy, hodnocení žáků a autoevaluace školy. Další obsah ŠVP

může být dělen do předmětů nebo jiných ucelených částí například podle vzdělávacích oblastí. (RVP ZV, 2007).

3 Mikroregion Konicko

V této kapitole se zabýváme charakteristikou mikroregionu Konicko. Mikroregion Konicko se rozprostírá v severozápadní části prostějovského okresu. Jeho sousedními okresy jsou okres Olomouc, Blansko a Svitavy.

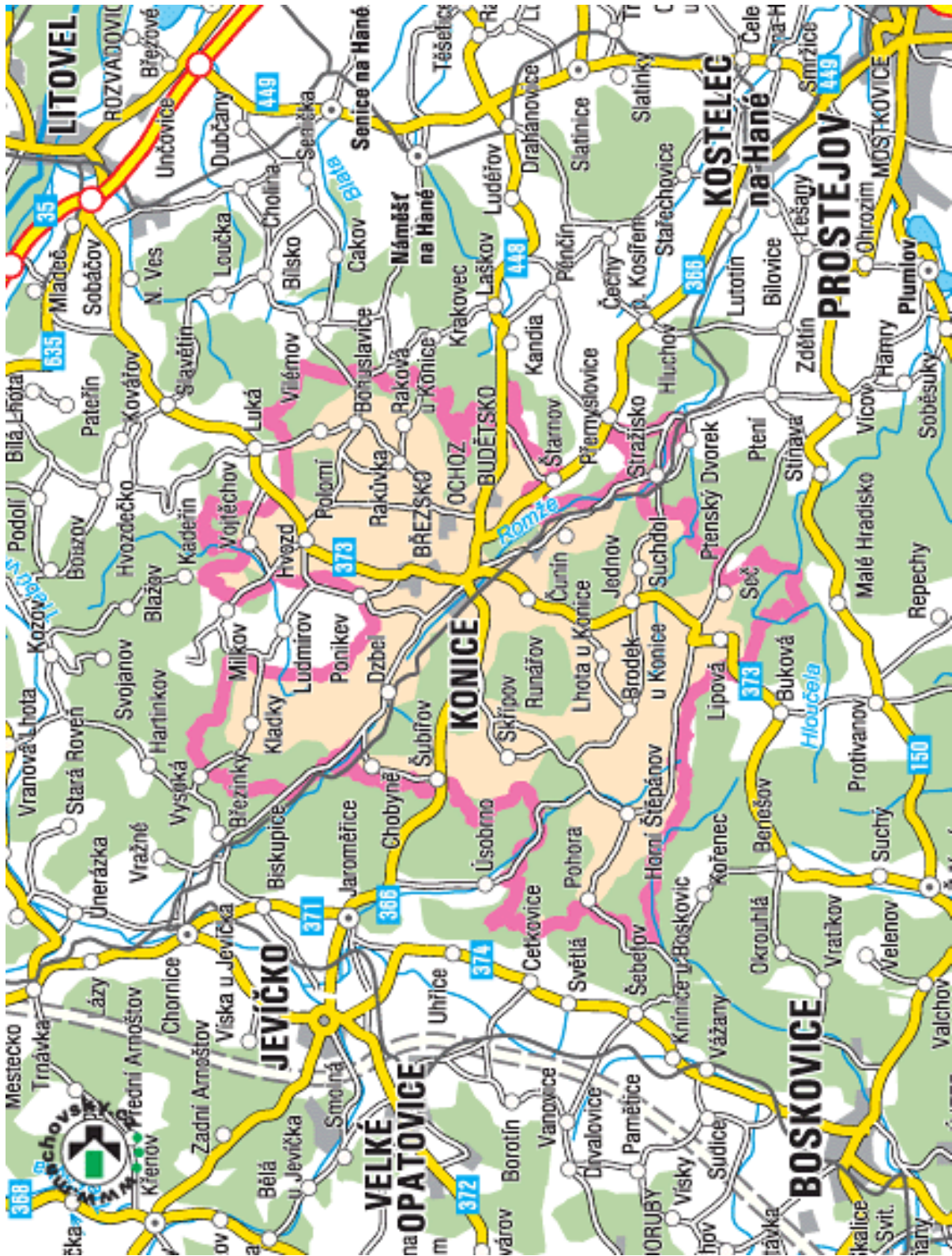
V mikroregionu Konicko jsou obce, jež sdružují zájmy svých občanů žijících v jednotlivých obcích. Mikroregion je právnickou osobou. Účelem založení byl a je regionální, kulturní a sociální rozvoj členských obcí a nepochybně i hospodářský rozvoj a ekonomická prosperita. K nejdůležitějším dílčím cílům patří rozvoj cestovního ruchu, ochrana životního prostředí a kulturního dědictví a dále zvyšování vzdělanosti a snižování nezaměstnanosti.

V současnosti sdružuje mikroregion Konicko 20 obcí, a to Bohuslavice, Brodek u Konice, Březsko, Budětsko, Dzbel, Horní Štěpánov, Hačky, Hvozd, Jesenec, Kladky, Konice, Lipová, Ludmírov, Ochoz, Polomí, Raková u Konice, Rakůvka, Skřípov, Stražisko a Suchdol (viz obr. č. 1). Centrem mikroregionu se stalo město Konice, které má v mikroregionu jako jediné statut města, jehož nabylo v roce 1970. Svazek vznikl 4. listopadu 1999 za účasti starostů všech členských obcí. Mikroregion Konicko dosahuje rozlohy 178 km². Celkový počet obyvatel k datu 31. prosince 2010 činil 10 631 lidí, každým rokem bohužel dochází k jeho mírnému poklesu.

3.1 Geografické podmínky mikroregionu města Konice

Brněnská vrchovina je tvořena východním okrajem České vysočiny mezi Boskovickou brázdou a úvaly Dyjsko-svrateckým, Vyškovským a Hornomoravským. Severní část Brněnské vrchoviny se nazývá Dražanská vrchovina. Dražanskou vrchovinu je možno oddělit na jihozápadě Moravským krasem a Adamovskou vrchovinou. Zbývající část se nazývá Konická vrchovina. Ta se nachází v severovýchodní části Dražanské vrchoviny.

Konická vrchovina dosahuje v oblasti potoka Špraňek a v Javoříčském krasu nadmořské výšky okolo 600 m. Kolem obce Kladky nalezneme Kladeckou vrchovinu s nejvyšším vrcholem Čihadlo (576 m n. m.). Dále k jihu se odkrývá kopec Dzbel (604 m n. m.), Paprč (721 m n. m.), nejvyšším vrcholem a zároveň nejvyšším bodem Dražanské vrchoviny jsou Skalky (735 m n. m.).

Obrázek č. 1 - Hranice mikroregionu Konicko (www.mikroregionkonicko.cz)

Z tohoto místa klesá Konická vrchovina na výšky okolo 400 až 500 m n. m. k Vyškovsku a Hornomoravskému úvalu.

Nejvýše položenou obcí v mikroregionu je Horní Štěpánov, ten dosahuje nadmořské výšky 605 m n. m. a nejnižše položenou obcí Konicka s nadmořskou výškou 404 m n. m. je Raková u Konice. (www.mikroregionkonicko.cz)

Tvar povrchu Konické vrchoviny je výsledkem horotvorných pohybů, jež způsobily rozlámání pevnin, zvedání a pokles jejich částí, ale i působení přírodních vlivů, mezi něž patří slunce, voda, vítr, rostlinstvo a změna teplot. Poslední dobou je znatelný i vliv člověka. (Hajkr, 1991)

3.2 Přírodní podmínky mikroregionu Konicko

3.2.1 Klimatické podmínky

Konicko se zvedá do výšky 274 m až 676 m n. m. Nejvýše položené plochy v Konické vrchovině jsou těmi nejchladnějšími a rovněž nejvlhčími. Jihozápadní část území trpí častými větry, přinášející nejvíce dešťů, vanoucími od západu a severozápadu přibližně čtvrtinu dní v roce. Nejmrazivější bývají větry vanoucí od východu. Tato oblast se vyznačuje velmi vlhkým a chladným obdobím jara. Následuje velmi krátké léto s nejvyššími teplotami v měsíci červenci. Panuje zde dlouhá zima s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Nejtušší zima přichází obvykle v únoru. Kraj patří k sušším oblastem, průměrný roční srážkový úhrn činí až 726 až 732 mm, ve vegetačním období 421 mm. Průměrná roční teplota je okolo 7,4°C. (Hajkr, 1991)

3.2.2 Lesní hospodářství

Konická vrchovina představuje náhorní planinu s několika malými výškovými rozdíly. Nalezneme zde velké plochy neporušených lesů. Rozsáhlejší zalesněné plochy získaly svůj název po majitelích, tvaru povrchu, či převládajícího porostu. Například v Kladvkách můžete navštívit lesy nazývané se Doubí, Proklest', Straň, Příhon, Průchodnice, Rabkovice, Dlouhá, V končinách a Boří. V těchto místech najdeme několik vysoce položených míst, mezi něž patří obec Dzbel (504 m n. m.), Na vypáleném (588 m n. m.), Rudka (589 m n. m.), Čihadlo

(576 m n. m.), Šlajha (561 m n. m.), Homole (514 m n. m.), Ousov (587 m n. m.) a nejdříve položený kopec Dolce (596 m n. m.). V blízkosti obce Hvozď roste les zvaný Savinský, Černice a Spálená Mandla. Nejvyššími kopci zde jsou Stráž (525 m n. m.) a Na skalách (564 m n. m.). V okolí města Konice se nachází několik lesních ploch, a to Loupežník, Bukovina, Švábensko, Březina, Zvoník, Hlíněná, Bahna, Jaborník, Nízký les a Hrubý hrad. Zde můžeme vystoupat až do výšky 636 m n. m., tyto hodnoty má kopec Ostrý vrch, dále se zde tyčí vrchy U bučku (482 m n. m.), Na zámku (609 m n. m.), Lavičná (625 m n. m.). U obce **Úsobrno** se nachází již zaniklá tvrz na kopci s názvem Durana (627 m n. m.). Jedny z nejvyšších kopců se nacházejí u obce **Brodek u Konice**, leží zde vrchy Na hutích (613 m n. m.), Babylon (672 m n. m.) a Paprč (721 m n. m.). Nejvyšším vrcholem v Dražanské vrchovině je vrch Skalky (735 m n. m.). (Hajkr, 1991)

3.2.3 Vodstvo

Konice, která leží při prameni říčky Romže v údolí, které můžeme pomyslně rozdělit na dvě části, potok Nectavky a potok Jesenky. Údolí, ve kterém leží Konicko, pozvolna vystupuje severozápadně k obci Brodek u Konice, nejdříve položené místo zde je kopec Babylon (676 m n. m.). Zdejší povrch je zbrzděn takřka souběžně tekoucími potoky, a to Konickým, Jíloveckým, Křemenským, Čunínským, Malenovským a nejdelším z nich Brodeckým, který v dávných dobách poháněl mlýn u Dešné a Jednova.

Část severovýchodní je tvořena náhorní rovinou, jež se svažuje do údolí Romže, Nectavky a Jesenky. Voda z těchto koutů Konické vrchoviny je povětšinou odváděna krátkými potoky. Tyto potoky jsou obvykle pojmenované podle obcí, kolem níž tečou nebo jimiž protékají, například potok Ladínský, Březský, Konický, Ludmírovský, Ponikevský, Růžovský, Přemyslovský, Hačkovský, Budětský, Špraněk a další.

Rybníky byly zakládány již v dávných dobách. Některé zanikly, kupříkladu Panský rybník, který se nacházel před zámkem v Konici, jiné přetrvaly dodnes. V údolí říčky Romže se nacházejí největší z nich, zde spadá rybník Podladínský, Nohávka, Hrázný, Jílovecký, Stražický, pod Březským vrchem se odkrývají dva rybníky, pod Vyšehradem. V roce 1975 byl v Březsku zbudován rybník jako součást kanalizace obce. U obce Šubiřov se nachází rybník nazývaný Slámová louže. I Nectavský potok měl dříve vlastní rybníky, jeden z nich se nacházel u Hyrtova mlýnu a druhý pod obcí Džbel. V Kladrkách byla zbudována protipovodňová přehradní nádrž. U obce Čunín byly vybudovány rybníky nazvané Čertovy,

kteřé jsou v soukromém vlastnictví. Pozůstatky přívodních struh či zbytky starých hrází nám připomínají dnes již neexistující rybníčky a nádrže, které sloužily vodním mlýnům jako zásobárny vody nebo v případě požáru jako zdroj vody. (Hajkr, 1991)

3.2.4 Rostlinstvo a živočišstvo

Konicko je převážně hornaté s četnými stráněmi. Zvláště zajímavá je zde květena. Bezmála jedna třetina plochy je pokryta jehličnatými lesy s převahou smrku. Dalšími častými jehličnany jsou borovice, modřiny a jedle. Mezi smrkovým porostem jsou vtroušeny stromy listnaté, a to buk, dub, jíva, habr, osika, jeřáb, javor a jasan. Zřídka se zde vyskytují jilmy a břízy. Rozsáhlejší porost vytváří buk, u vody pak olše.

Zdejší lesy skýtají množství plodů, jsou bohaté na borůvky, maliny, ostružiny, jahody a houby. Konice a okolí je rájem pro houbaře, najdeme zde václavky, suchohřiby, kozáky, holubinky, bedle a mnoho dalších hub.

Na lukách, mezích i stráních se hojně vyskytují nejrůznější trávy. Nejčastěji zde nalezneme bojínek, lipnici, psárku a srhu říznačku. Neobyčejně zajímavá je květena vápencového útvaru nacházející se na polích a křovinatých stráních kolem **Průchodnic u Ludmírova**. Najdeme tu kyčelnici cibulkonosnou, sněženku podsněžník, nachází se zde ještě původní bukový porost, jalovec a lýkovec obecný. Zbytky květeny prealpínské se zachovaly v lesích se skalnatými stráněmi kolem **Zkamenělého zámku u Vojtěchova a Javoříčka**. Roste tady jaterník, jalovec, podléška, okrotice a střevíčnick pantoflíček. Přírodní památka **Na Kozénku** u obce Dzbel je nalezištěm především sasanky lesní, dále pak upolínu evropského a modřence chocholátého. Na okrajích **Konice** můžete zahlédnout hořeček barvitý. V blízkosti **Ochozské kyselky** z jara roste sedmikráska chudobka, podběl obecný, jaterník podléška a sasanka jarní. V létě pak kopretina bílá, jitrocel kopinatý a řebříček obecný. Z dřevin tu nalezneme maliník, lísku obecnou, břízu, smrk a buk lesní. Chráněné území přírodní památky **Taramka** u obce Vojtěchov rozkvétá na jaře záplavou jaterníku trojlaločného, lilie zlatohlavé, trličníku brvitého, lýkovce jedovatého a tisu červeného. Přírodní památka **Skalky** nacházející se mezi obcemi Ponikev a Ludmírov uchovává zbytek původního lesního porostu, především buku a habru. Dále tu roste například kokořík vonný, prvosenka jarní, krušík širolistý. Jižně od Ludmírova se nachází přírodní rezervace **Rudka**, smíšený les s převahou buku a vtroušeným habrem, javorem, smrkem, borovicí a jedlí. Z bylin je tu korállice trojklanná, orlíček planý, krušík širolistý a okrotice bílá.

Přírodní památka **U nádrže** ležící jihovýchodně od Kladek je pokryta mokřadními loukami se vzácnými mokřadními rostlinami, mezi něž patří upolín nejvyšší, prstnatec májový, bradáček vejčitý.

Na Konicku se pěstují takové plodiny, jež dokážou odolat drsnějšímu podnebí a kterým vyhovují půdy s menším obsahem živin a humusu. K plodinám pěstovaným u nás se řadí brambory, ječmen, žito, jetel, pšenice krmná řepa, řepa olejka, kukuřice a slunečnice na siláž. Na zahradách se dobře daří houževnatějším druhům hrušní a jabloní, švestkám, třešním, ořešákům a kromě toho i angreštu a rybízu.

Ze zvěřiny zde na konicku nacházíme jednak menší savce, mezi nejpočetnější skupinu náleží hlodavci, například myš, zajíc, králík divoký, sysel a ondatra. Z větších savců se zde můžeme potkat se srncem, divokým prasetem, liškou, kunou, u Nectavy a na Kladecku pak s jelenem, muflonem a jezevcem. Kupříkladu přírodní památka U nádrže se stala domovem mnoha vzácných živočichů, a to skokana hnědého a ostronosého, raka bahenního a ještěrky obecné. U vody se čas od času objeví užovka, na stráních a pasekách ještěrky, slepýši a zmije. Různé druhy měkkýšů nalezneme na vápencových stráních.

Hojně se na Konicku vyskytují také ptáci. Stálých ptáků je zde asi 36 druhů. Nejpočetnějším druhem jsou pěnkavy, kosi, vrabci, sýkorky, drozdi, koroptve a bažanti, z dravců sýček a sova pálená, káně myšilov, poštolka i jestřáb. (Hajkr, 1991; Burian, 1939)

3.2.5 Nerostné bohatství

Na území mikroregionu města Konice se stále nacházejí naleziště nerostného bohatství, jak uvádí Jašková a Lehotský: „*Pestrý soubor různých devonských hornin můžeme najít v pruhu táhnoucím se od Jesence a Dzbele přes okolí Ludmírova, Vojtěchova, Javoříčka až k Mladči u Litovle. Tento výskyt devonu zasahující na Prostějovsko svou jižní částí leží na podložních prekambriických kladeckých fylitech*¹.“ (Jašková, Lehotský, 2010, s. 23)

Na Konicku je rozšířenou horninou vápenec, jenž vznikl z ulit mořských živočichů na dně pradávných moří. To je důkazem, že v pradávných dobách bylo na Konicku moře, jehož dno bylo vyzvednuto následkem horotvorných pohybů. Vrásněním se dostaly na povrch takzvané fylity a devon, což jsou horniny, jež vznikly přibližně před 340 miliony lety. Trhlinami se z hloubky dostávaly i rudné a křemenné žíly. Při rozboru těchto nerostů bylo

¹ Fylity jsou zelené břidlice často s křemennými žilkami nebo olivově šedé na plochách s hedvábným leskem.

zjištěno, že ruda obsahuje až 68 % železa a obsah zlata v křemenu byl odhadnut na 4 – 14 g v tuně.

Nedaleko obce Ponikev byly nalezeny pozůstatky rýžoviště zlata z dob Keltů, u Průchodnic se zhruba před 100 lety těžila manganová ruda. Geologickým výzkumem bylo zjištěno, že v okolí Dětkovic se nachází bohaté naleziště křemene, který se zde nejvíce těžil ještě po 2. světové válce. Jak už bylo řečeno, na Konicku se ze všech materiálů nejvíce využíval vápenc. Ten sloužil jako stavební kámen na stavbu domů, cest či výrobu vápna. U Chobyně se nachází kamenolom a štěrk z něj se využívá na stavbu silnic, opravu železničních tratí nebo na stavbu domů. V minulosti se na četných místech v mikroregionu těžila železná ruda. Dnes nám místa dolování připomínají jen názvy – Rudka, Roudná cesta, Roudné a tak dále. (Hajkr, 1991)

3.3 Ochrana životního prostředí v mikroregionu Konicko

V Konici nalezneme mimo jiné také Odbor životního prostředí, jež vykonává samostatnou i přenesenou působnost v jednotlivých složkách životního prostředí v rozsahu stanoveném městu a městskému úřadu. Mezi výčet činností, které zajišťuje, náleží výkon státní správy na úseku zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, výkon státní správy na úseku myslivosti, rybářství, veterinární péče, zemědělského půdního fondu, rostlinolékařské péče aj. Na základě pověření zabezpečuje výkon samostatné působnosti města v oblasti životního prostředí, ochrany přírody a krajiny, veřejné zeleně, ochrany ovzduší, odpadového hospodářství, vodního a lesního hospodářství. Na území mikroregionu města Konice je vymezeno 12 maloplošných chráněných území: Přírodní památka (dále jen PP) Skřípovský mokřad, PP Na Kozénku, Přírodní rezervace (dále jen PR) Rudka, PP Skalky, PP U Nádrže, PR Průchodnice, PP Taramka, PR Pod Švancarkou, PP Pohorská louka, PP V Chaloupkách, PR Uhliska, PR Lipovské upolínové louky. Zde se nachází přírodní park Kladecko.(www.konice.cz)

Podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny je Přírodní park (dále jen PŘP) obecně chráněné území, jež je zřizováno vyhláškou krajského úřadu. V této oblasti jsou omezeny činnosti, které by mohly vést k narušení, poškození nebo ke zničení dochovaného stavu území. Tato oblast je krajinářsky nejhodnotnější a je potřeba zajistit její dostatečnou ochranu před nepříznivými vlivy na krajinný ráz. (www.mvcr.cz)

Ochranu životního prostředí na území České republiky zajišťuje Český svaz ochránců přírody (dále jen ČSOP), na Prostějovsku Regionální sdružení Iris Prostějov (dále jen RS Iris). Sdružení Iris zprostředkovává praktickou ochranu životního prostředí, vysílá své pracovníky do terénu. Tyto činnosti souhrnně označujeme jako řízené zásahy nebo též management chráněných území. Podstatnou oblastí činnosti organizace je péče o maloplošné zejména chráněné části přírody, především přírodní rezervace a přírodní památky a o přírodovědecky cenné části krajiny. Své úsilí soustředí na ochranu území v širším regionu střední Moravy. ČSOP – RS Iris získalo akreditaci a v roce 2002 se stalo pozemkovým spolkem s označením „Prostějovsko“. Činnost pozemkových spolků se váže na tradice prvorepublikových okrašlovacích spolků. Ve spolupráci s vlastníky a obcemi se starají o kulturní a přírodní dědictví. Snaží se agitovat majetkoprávní, nájemní či vlastnické vztahy k přírodovědecky hodnotným stavbám a pozemkům. (www.iris.cz)

Více než 20 let pečuje Český svaz ochránců přírody v Prostějově o mozaiku odlišných biotopů. V dnešní době nemohou chráněné druhy přežít bez péče lidí. Je třeba inovovat šetrné hospodaření. Louky je třeba kosit. Pokud tomu tak není, dochází k rozšíření expanzivních druhů rostlin, které svým růstem zamezují růst vzácnějších rostlin. Rovněž je důležité odstranit posečenou rostlinnou hmotu tzv. stařinu, která vede k přeměnám vlastností půdy, a vysekávat příliš se rozrůstající křoviny i stromy. Oblast může být ohrožena nevhodným hospodařením, mezi něž patří užívání těžké techniky na mokřadních loukách. Stroje se boří do půdy, povrch je rozrušen a dochází k erozi. Území bývají také znehodnocovány tzv. invazními rostlinami dovezenými člověkem. Tyto rostliny se spontánně a masově rozšiřují a svým hustým porostem hubí slabší rostliny. Nově dochází k okusu květů drahocenných rostlin zvěří, jehož příčinou je přikrmování zvěře na lokalitách. Je třeba tato zařízení zrušit či přemístit z dané lokality, další možností je instalace oplocenky, která chrání rostliny v době květu. Vlastnictví, pronájem či dohoda o spolupráci mezi vlastníkem a spolkem, tedy vytvoření určitého právního vztahu může zamezit nevhodnému zásahu vlastníka na pozemku, který není začleněn mezi obzvláště chráněná území. Hrozbu představuje riziko zástavby pozemku či přeměna dané kultury, jež je schopna zpusťit cenný biotop stavbou parkoviště, garáže, hřiště, domu, chaty či přeměnou na zahradu. (Zatloukalová, 2009)

V mikroregionu města Konice se nalézají několik chráněných území. V Zábřežské vrchovině severozápadního cípu okresu Prostějov se nachází Přírodní park Kladecko, tato přírodní lokalita je krasového původu se skalními hřbety, zalesněnými údolími a chráněnými

druhy rostlin. Kladecko s významnými estetickými a biologickými hodnotami bylo v roce 1990 vyhlášeno okresním úřadem v Prostějově jako klidová oblast, o dva roky později byla tato oblast prohlášena přírodním parkem. Krajina si zachovala původní vrchovinný ráz se svou bohatou geologickou stavbou a členitým povrchem. Lidem je umožněno užívat půdu v přiměřené míře a to pro drobnou zemědělskou výrobu/činnost a jako louky. Dosud zde byla zachována řada významných společenstev i vzácných druhů organismů. Nejvyšším bodem v parku je Vrch Dzbel (604 m n. m.) a nejnižší položené místo se nachází v nadmořské výšce 496 m v Nectavském údolí. Pro tuto oblast jsou přirozené bučiny, společenstva květnatých vápnomilných bučin, dále pak jedle bělokorá, vzácněji tis červený a brslen bradavičnatý. Roste zde mnoho význačných a zajímavých rostlin, např. okrotice, kyčelnice devítilistá, medovník velkokvětý. Na loukách najdeme zástupce válečky prapořité, rozrazil ožankovitý. Z rostlinného bohatství mokřadů mohu uvést upolín nejvyšší, kuklák potoční, kosatec sibiřský. Na vápencových skalách byly objeveny některé teplomilné druhy, např. sesel sivý, lomikámen trojprstý a vratička měsíční. V lesích hnízdí čáp černý a výr velký. Jeskyně nacházející se v Kladeckém parku se staly zimovištěm několika druhů netopýrů, například netopýra černého, vousatého nebo velkého. Dále zde můžeme spatřit mloka skvrnitého. Velké obtíže způsobují zdivočelí mufloni, kteří poškozují oblasti lesů. Území parku zahrnuje obce Šubířov, Dzbel, Jesenec, Ladín, Ponikev, Hvozd, Vojtěchov, Ludmírov, Milkov a Kladky.

V této oblasti najdeme dvě přírodní rezervace **Průchodnice a Rudka**, přírodní památky **Skalky, Taramka, U Nádrže a Na Kozénku**. Pro turisty byla vytvořena naučná stezka. Cestou mohou obdivovat vzácné druhy rostlin a živočichů.

Ve svahu údolí Romže nedaleko obce Dzbel se nachází v nadmořské výšce 525 – 548 m travnaté návrší **Na Kozénku**. V roce 1985 bylo vyhlášeno přírodní památkou. Návrší Na Kozénku patří mezi jeden z nejnižších výběžků konicko-malečského krasu. Tvoří ho středně devonské vápence, tzv. jasenecké vápence, které zde byly kdysi těženy pro potřebu místních. Květena je velmi rozmanitá, převažuje travinobylinná vegetace. Dominuje zde válečka prapořitá, zběhovec lesní, devaterník velkokvětý, modřelec chocholatý, prvosenka jarní, na některých místech objevíme keř růže šípkové či svídy krvavé. Toto místo je významným nalezištěm sasanky lesní, která je v Kladeckém parku vzácná.

Přírodní rezervace **Průchodnice** (viz obr. č. 2) s rozlohou 21 ha se nachází na území Javoříčského krasu. Vápencové skalisko dosahující v některých místech 508 m n. m. až 534,5 m n. m. leží nad potokem Špraněk východně od Ludmírova. Skalisko tvoří dlouhou hradbu se dvěma průchody a puklinovou jeskyní. Je zde zachován fragment vápnomilných bučin.

V okolí dominuje buk lesní, lípa malolistá a javor klen. Vyskytují se zde vzácné druhy rostlin, např. okrotice bílá, lilie zlatohlávek, vemeník dvoulistý, sleziník červený (jež roste na vápencových skalách), několik druhů orchidejí. Křovinaté meze oddělují okraj lesa od travnatých porostů a přiléhajících luk. Průchodnice jsou nalezištěm téměř 30 druhů jätrovek a mechů. Jeskyně se staly zimovištěm netopýra velkého, netopýra večerního, vrápence malého (viz obr. č. 3) a chráněného druhu netopýra černého. Skalisko a jeskyně jsou hojně navštěvovány turisty. Toto místo je také archeologickým nalezištěm z doby kamenné, kde při průzkumu skal byly objeveny pozůstatky prehistorického člověka a pleistocenní zvířeny. Nálezy jsou umístěny v muzeích v Brně a ve Vídni.

Přírodní rezervaci **Rudka** tvoří protáhlý vápencový hřbet, který je neoddělitelnou součástí vápencové oblasti Javoříčského krasu. Název získala z doby, kdy se zde těžila ruda. Území se nachází jižně od Ludmírova, jeho výměra činí 9,9 ha. Zde můžeme spatřit rysy podobně jako v přírodní rezervaci Průchodnice. Z lesního porostu převažuje buk lesní, vtroušeny jsou habr, javor, jedle, smrk, modřín, borovice. Zástupci keřového patra jsou brslen evropský, zimolez obecný, chráněný lýkovec jedovatý a břechťan popínavý. Z bylin tu roste pitulník horský, konvalinka vonná, okrotice bílá, vemeník dvoulistý, ale také lomikámen trojprstý, vratička měsíční a hlaváček letní. Spatřit zde můžeme běžnou lesní zvěř – mravence, slepýše křehkého, žluvu hajní a druh motýla perleťovce stříbropáska.

Skalky nalezneme mezi obcemi Ludmírov a Ponikev, výměra činí pouhých 0,6 ha. Podkladem skalnatého návrší se soustavou kamenných hald jsou vilémovické vápence devonského stáří. Dnes zde můžeme spatřit zbytek původního lesního porostu s převahou habru obecného a buku lesního a bohatým bylinným podrostem. Roste tu např. okrotice bílá, krušík širolistý, prvosenka jarní, kokořík vonný. Setkáme se zde s běžnou lesní faunou.

Pahorky **Taramka** (500 m n. m.) a **Horka** (489 m n. m.) se nacházejí mezi jihozápadním okrajem Vojtěchova a silnicí Hvozd – Milkov na ploše 25, 19 ha. Přírodní památka je tvořena převážně lučním a lesním porostem se zbytky původní květnaté bučiny s teplomilnými, ale i podhorskými a horskými bylinnými druhy. Ve stromovém patře převládá smrk ztepilý, ale roste zde také buk lesní a jedle bělokorá. V patře keřovém nalezneme zimolez obecný a růži převislou, v podrostu oměj vlčí, kopytník evropský, lýkovec jedovatý, jaterník trojlaločný, na loučkách můžeme spatřit hořec barvitý. Z živočichů zde můžeme zahlédnout například motýly martináče bukového, okáče černohnědého, z ptáků zde sídlí holub doupňáka lejsek malý.

Obrázek č. 2 – Průchodnice (<http://www.treking.cz/treky/kladecko.htm>)

Obrázek č. 3 – Vrápenec malý

Přírodní památkou **U Nádrže** je nazváno úvalovité údolí v pramenné části potoka Špraněk se rozprostírající se na ploše 6,70 ha jihovýchodně od obce Kladky. Mokřadní louky s bohatou květenou byly ovlivněny vápencovým podložím. Najdeme zde jednotvárný porost třtiny šedavé, ale i zachovalé porosty mokřadních luk, z nichž mezi známější zástupce patří prsteneček májový, bradáček vejčitý, kuklík potoční, ostřice stinná a velmi vzácný krušík bahenní. Při zdejším potoku bylo členy českého svazu ochránců přírody vyhloubeno několik mělkých jezírek, která se stala útočištěm obojživelníků v době rozmnožování, například skokana hnědého a ostronosého. Také zde žije rak bahenní a ještěrka obecná. (Naučná stezka Kladecko, 2004)

Na území Přírodního parku Kladecko leží **mokřad Bělá**. Údolní niva Bělá se řadí mezi nejhodnotnější mokřady parku. Jedná se o pozůstatek slatinné louky při pravém břehu říčky Bělá, vznik je přisuzován pramenům spodních vod a půdě bohaté na vápník. Lokalita je významná výskytem mokřadní orchideje prstnatce májového, silně ohroženého suchopýru širolistého, upolínu nejvyššího a hořce brvitého kvetoucího koncem léta. Mezi nejčastější se řadí několik druhů ostřic: ostřice (dále jen o.) Davallová, o. odchylná, o. latnatá, o. stinná a silně ohrožená o. ptačí nožka. Významný je také jediný doložený kříženec ostřice odchylné s ostřicí latnatou, který se v celé České republice vyskytuje pouze na tomto místě. Pestrá mozaika biotopů vytváří vhodné podmínky pro výskyt vzácných druhů motýlů, např. ohniváčka černočerného a okáče bojínkového. Mokřad se také stal domovem několika druhům obojživelníků, a to skokanům, ropuše obecné, vzácněji pak hadům, např. užovce obojkové. V 70. letech minulého století byla část mokřadu zničena výstavbou rekreačního areálu Upolín. V současnosti je zařízení opuštěné. Tato lokalita je ve vlastnictví Českého svazu ochránců přírody – Regionálního sdružení Iris. Sdružení zajišťuje pravidelnou seč, výřez rozrůstajících se křovin a odstranění náletových dřevin. (Zatloukalová, 2009; www.mistoproprirodu.cz)

Mezi další významné přírodní lokality v mikroregionu Konicko patří **Lipovské upolínové louky, Pohorská louka, Uhliska, V chaloupkách, Skřípovský mokřad a Pod Švancarkou**.

Významný pás mokřadních luk v nivě potoka Okluky nazvané **Lipovsko upolínové louky** se rozprostírá nedaleko obce Lipové na území o rozloze 5, 29 ha. Nalezneme zde především upolín nejvyšší, ale i mnoho výjimečných druhů rostlin a živočichů, např. skřípinu lesní, pcháče bahenního a ohroženého zvonečník hlavatého. Z pohledu vegetace nyní převažuje tužebník jilmový, ostřice třeslicovitá a kopřiva dvoudomá. Objevují se zde

živočichové, kteří náleží ke druhům žijícím ve vlhkých podhorských lukách, např. linduška luční, chřástala polní, ohniváček modrolelý a bramborníček hnědý.

Nedaleko obce Horní Štěpánov – Pohora se nacházejí **Pohorské mokřadní louky** (1,37 ha), které jsou komplexem mokřadních biotopů s cennými společenstvy rašelinných luk. Na lukách roste zvonečník klasnatý, hladýš pruský, chrastavec křovištní, nalezneme zde několik druhů ostřice. Mezi živočichy, kteří zde žijí, patří ropucha obecná, užovka obojková, zmije obecná, ťuhák obecný a chřástal polní.

Jihozápadně k okraji obce Horní Štěpánov se uprostřed polních kultur nachází přírodní rezervace **Uhliska**. Uhliska byla vyhlášena přírodní rezervací roku 1988. Patří mezi nejcennější rezervace tohoto typu na Prostějovsku. Důvodem ochrany se stala enkláva mokřadních a rašelinných luk s bohatou květenou, mezi jejichž zástupce patří např. zvonečník hlavatý, violka bahenní a různé druhy ostřic. Zhlédnout zde můžeme ohniváčka modrolelého, ještěrku obecnou, zmiji obecnou či chřástala polního.

Prameništní louku **V chaloupkách** nalezneme na jihozápadním okraji obce Horní Štěpánov. Vegetaci rašelinných luk tvoří ostřice, suchopýr úzkolistý, hadí mord nízký, violka bahenní a hlavně mečík střechovitý. Přírodní památka se stala domovem pro motýly ohniváčka modrolelého a modráška očkovaného, z plazů ještěrce obecné, z ptáků zejména bramborníčkoví hnědému.

Přírodní rezervace **Pod Švancarkou** se nachází v úzkém údolí poblíž soutoku Bělé a Pohorského potoka západně od obce Horní Štěpánov. Významnou část rezervace tvoří vlhké louky, bukový a převážně olšový porost (zachován původní vzhled olšin). Najdeme tu řadu vzácných a chráněných rostlin, například zvonečníka klasnatého, plavuň vidličku, lýkovce jedovatého a metlici trsnatou. Na rozloze 7,50 ha žije holub doupňák a lejsek malý, z motýlů pak srpokřídlec vrbový a poblíž vod se zdržují mlok skvrnitý a čolek horský.

Jako **Skřípovský mokřad** jsou označovány mokřadní louky a jezírka o rozloze 2,65 ha rozprostírající se na okraji obce Skřípov. V roce 1990 bylo toto území vyhlášeno přírodní památkou. Nachází se zde množství malých různě hlubokých zatopených jam. Spatříme zde ostřici, suchopýr úzkolistý, kozlík dvoudomý a velmi vzácný zevar nejmenší. Rašelinné louky jsou olemovány keříky vrby rozmarýnolisté břízy pýřité. V období páření se v tůňkách shromažďuje řada obojživelníků, např. skokan hnědý a ostronosý. (Kolektiv autorů, 2003)

3.4 Obce mikroregionu Konicko

Do mikroregionu Konicko patří obce Bohuslavice, Brodek u Konice, Březsko, Budětsko, Dzbel, Hačky, Horní Štěpánov, Hvozd, Jesenec, Kladky, Konice, Lipová, Ochoz, Polomí, Raková u Konice, Rakůvka, Skřípov, Stražisko a Suchdol. Z tohoto dobrovolného svazku obcí vystoupila obec Šubířov a přidala se obec Ludmírov. V současnosti tedy mikroregion Konicko spojuje 20 obcí s cílem kulturního a hospodářského rozvoje a turistického rozkvětu a ochrany přírodního a kulturního dědictví.

V této podkapitole bych vás ráda seznámila s partnerskými obcemi Dobrovolného svazku obcí mikroregionu Konicko. (<http://www.mikroregionkonicko.cz/>)

Bohuslavice

Území obce přísluší severovýchodnímu okraji Dražanské vrchoviny, nachází se 6 km od města Konice ve směru na město Litovel. Směrem na východ obcí protéká potok Lucký, který se dále nazývá Šumnice. Západní a jižní částí obce protéká Pilávka. První písemná zmínka se objevuje v listině kláštera Hradisko u Olomouce a pochází z roku 1288. Do roku 1960 patřila obec litovelskému okresu, dnes náleží do okresu prostějovského. Opakovaně docházelo ke slučování s obcemi z okolí, dnes je samostatná. V okolí Bohuslavic vedou vycházkové a cyklistické trasy. Lákadlem pro turisty je kostel sv. Bartoloměje nacházející se ve středu obce a soustava šesti rybníků v blízkosti Bohuslavic, která zve k přírodnímu koupání. (<http://www.obec-bohuslavice.cz/>)

Brodek u Konice

S nadmořskou výškou 613 m se stává nejvýše položenou obcí na Konicku. Nejvyšším vrcholem v obci je vrch Babylon čnící do výšky až 676 m. Brodek u Konice je hraniční obcí mikroregionu města Konice směrem na jih. Obcí protéká Brodecký potok. První zmínka o obci pochází z roku 1575. Téhož roku přešla obec z majetku rodu ze Švábenic pod správu církve premonstrátského kláštera Hradisko v Olomouci. Poté se stala součástí konického panství. Během 18. a 19. století prošla obec německou kolonizací. Na Konicku vznikl tzv. „německý ostrůvek“, jehož součástí bylo šest obcí. Po ukončení 2. světové války byli z Brodku odsunuti všichni obyvatelé německého původu. Ke kulturním památkám patří kaple

zasvěcená matce boží a sv. Petru a Pavlovi z roku 1725, která byla v roce 1801 přestavěna na kostel. Vzácností je malba nad hlavním oltářem od vídeňského malíře Josefa Redla. (<http://www.brodek-u-konice.cz/>)

Březsko

Obec se nachází 2 km severně od města Konice v údolí Kladecké vrchoviny. Podél obce protéká potok Romže. První písemná zpráva o obci pochází z roku 1351. V letech 1351 - 1618 náležela obec k panství konickému, poté byla přidružena ke statku v Jesenci. Roku 1848 se stala samostatnou obcí. Pod obec spadá osada Michnov, která vznikla rozdělením panského dvora v roce 1785. Obec nabízí bohaté kulturní a sportovní vyžití zajištěné organizací dobrovolných hasičů a místní skupinou českého červeného kříže. K tradičním akcím patří masopustní průvod oslava různých svátků, daří se tu i ochotnickému divadlu. (<http://www.obecbrezsko.cz/>)

Budětsko

Budětsko se nachází na jihovýchodě a je hraniční obcí mikroregionu města Konice. Pod obec spadají dvě osady, které vznikly koncem 18. století – Slavíkov a Zavadilka. Protéká jí potok Šumice. První doklady o obci pocházejí z roku 1378, tehdy patřila konickému panství a nazývala se Budětín. Během husitských válek byla obec zcela zničena. Po jejím obnovení novými osadníky byla postupně přičleněna laškovskému panství. V obci nalezneme mnoho památek lidového stavitelství – boží muka, kříže, kapličky. Turisté často míří v blízkosti Budětska do údolíčka zvaného Žleb, kterým protéká říčka Pilávka a který je zavede k minerálnímu pramenu tzv. Ochozské kyselce. (<http://www.obecbudetsko.cz/>)

Dzbel

Dzbel se nachází na východních svazích Dražanské vrchoviny asi 4 kilometry od Konice. Obec leží v povodí říčky Jesenky. Dzbel spolu s jeho místní částí Borovou vznikl asi ve 14. století. V minulém století byl Dzbel sloučen s vedlejším Jesencem. V současnosti je opět samostatný. Tradiční akcí Dzbele je pohádkový les, který každoročně přiláká stovky návštěvníků z širokého okolí. Obec patří do přírodního parku Kladecko. Dzbel se stal

výchozím bodem mnoha turistů při cestách k tomuto přírodnímu parku a rezervaci Kozének. (<http://www.obeczbel.cz/>)

Hačky

Hačky jsou malá vesnička, která začala psát své dějiny na začátku 14. století. Leží na úpatí v severovýchodní části Dražanské vrchoviny na hvozdko-rakovské náhorní rovině. Na začátku 17. století byla obec přejmenována na Novou ves. K původnímu názvu se vrátila o půl století později. Hačky jsou známé hlavně jako rodiště významného hudebního skladatele Antonína Žváčka (1907 – 1981), „krále moravských polek“. Mezi další významné rodáky patří divadelní scénograf Ladislav Vychodil (1920 – 2005).

Nedaleko vesnice stojí větrný mlýn. Při otevírání cyklistické sezony do Haček míří cyklisté z širokého okolí. V okolí Haček nalezneme mnoho cyklistických a turistických tras, které nás dovedou k významným přírodním památkám mikroregionu. (<http://www.hacky.cz/>)

Horní Štěpánov

Obec s osadami Pohora a Nové Sady nalezneme v severní části Dražanské vrchoviny. Obec hraničí s přírodním parkem Řehořkovo Kořenecko, jež se rozkládá na poměrně rozlehlém území a jehož součástí je druhý nejvyšší vrchol Dražanské vrchoviny, Paprč (721 m. n. m.). Ves byla založena v druhé polovině 13. století při kolonizaci lesů hradištského kláštera. Vznik přidružených osad se datuje na konec 18. století.

Horní Štěpánov je hrdý na to, že udržuje tradiční velikonoční oslavy, masopust, kácení máje či srpnové svatovavřínecké poutě. Návštěvníci mohou ve vesnici obdivovat farní kostel sv. Vavřince s původním středověkým jádrem či shlédnout provoz místní pěstitecké pálenice. Severně od Horního Štěpánova se nachází zaniklá tvrz z 13. – 14. století stojící na kopci Durana, který získal jméno po manželce olomouckého knížete Oty III., Dětlebě Durancii. Hlavní devízou obce je však okolní krásná příroda a čistý vzduch vybízející k procházkám či cyklistickým výletům. (<http://www.hornistepanov.cz/>; <http://www.mikroregionkonicko.cz>)

Hvozď

Obec leží 6,5 kilometrů severovýchodně od Konice na náhorní Hvozdkenské planině. Hvozď je považován za nejstarší osadu na konicku. Původní osada ležela v hlubokých lesích

zvaných „hvozdy“ na obchodní stezce mezi Olomoucí a Prahou. Dříve se tu dařilo mlynářskému řemeslu, v okolí stávalo několik vodních mlýnů. V současnosti k obci patří ještě tři místní části – Klužínek, Vojtěchov a Otročkov. Mezi významné osobnosti spojené s obcí patří Mons. František Vaňák (1916 – 1992) – olomoucký arcibiskup a rodák z Vojtěchova či učitel hudby František Vojtěchovský (1873 – 1937). Obec tradičně pořádá Pálení čarodějnic či oslavy Dětského dne, v červenci pak pravidelně probíhá Country festival ve Vojtěchově.

Mezi často navštěvované stavební památky patří vodní Odrášův mlýn a zrušený vodní mlýn Hanušů. Obec je vstupní bránou do Kladeckého národního parku. Západně od obce se nacházejí čtyři chráněná území, mezi něž patří přírodní rezervace Taramka, Průchodnice, Skalky a Rudka. Turisté často navštěvují tzv. Zkamenělý zámek, což je skupinové skalisko nacházející se v přírodní rezervaci Špraněk za Vojtěchovem. Lákadlem pro návštěvníky je také dům mezi Hvozdem a Vojtěchovem, pod kterým vytéká potůček z vápencové štěrbin, který v létě nevysychá a v zimě nezamrzá. (<http://www.hvozd.cz/>)

Jesenec

Obec se rozprostírá na jižním svahu zámecké Horky při silnici z Konice do Moravské Třebové v povodí říčky Jesenky. Součástí Jesence jsou místní části Špice, Měrotínek a Drahy. První zmínky o obci pocházejí z roku 1351, po následující čtyři století spadal Jesenec pod konické panství. Na konci 17. století se stal Jesenec sídlem samostatného panství. Jesenec se stal významným poutním místem, jehož dominantou je rozsáhlý barokní komplex s budovou zámku a kostelem zasvěceným sv. Liborovi. Zámek spolu s kostelem byl vystavěn na místě původní tvrze v 18. století zábrdovským opatem Engelbertem Hájkem, vystřídal 18 majitelů a v současnosti byl vrácen řádu dominikánských sester a slouží jako domov důchodců. Tento komplex je pravděpodobně dílem významného architekta evropského formátu Jana Santiniho Aichla (1677 – 1723). Jesenec je východiskem naučné stezky Kladecko. (<http://www.jesenec.cz/>)

Kladky

Obec Kladky leží na západních hranicích mikroregionu Konicko. Nachází se v nadmořské výšce 580 m. n. m.. Patří tak k nejvýše položeným obcím v mikroregionu.

Obcí protéká říčka Věžnice. K obci patří místní části Ošíkov, Trpín a Samota Bělá. Klady začaly být osídlovány na počátku 14. století. Ke kulturním památkám v obci patří mlýn z 16. století nacházející se v místní části Bělá a farní kostel sv. Cyrila a Metoděje původně ze 16. století. Původní dřevěná stavba byla přestavěna v novorománském slohu. Kvůli své historické hodnotě byl v roce 1999 uznán jako chráněná kulturní památka. Obec nabízí mnoho příležitostí k rekreačnímu využití. V zimě je v provozu sjezdovka s lyžařským vlekem, která je hojně využívána lyžaři a sáňkaři z širokého okolí. Příroda v okolí obce vybízí k cyklovýletům a v blízkosti obce se nachází naučná stezka Kladeckým národním parkem. (<http://www.obecklady.cz/>)

Konice

Správní celek Konice se v průběhu 20. století rozrostl o pět obcí – Křemenec, Čunín, Ladín, Runářov a Nová dědina. (<http://www.mikroregionkonicko.cz>) Podrobněji se městu Konice věnujeme v podkapitole 3.5.

Lipová

Obec Lipová ležící mezi lesy na povodí říčky Okluka na jižní hranici mikroregionu Konicko začala psát svou historii ve 13. století. Původní osada byla vypálena během třicetileté války (1618 – 1648). V následujících stoletích byla znovu osídlována. Okolní obce Hrochov

a Seč založené ve 14. století se v roce 1961 staly místními částmi obce Lipová. V obci přežívá tradice výroby slaměných ozdob. Mezi památky lidového stavitelství v Lipové patří několik kaplí a lipovský mlýn, který se nachází na pravém břehu říčky Okluky mezi obcemi Malé Hradisko a Sečí. Nedaleko mlýna nalezneme dva buky, které byly vyhlášeny památnými stromy. Návštěvníci v Lipové naleznou kvalitní zázemí pro rekreační a sportovní vyžití, zejména pro míčové hry. Asi 4 kilometry jižně od obce se nachází Malé hradisko, které je patrně nejrozsáhlejším a nejstarším keltským oppidem na našem území. Vznik Malého Hradiska je datován do 2. – 1. století př. n. l.. (<http://www.mikroregionkonicko.cz>)

Ludmírov

Obec se rozprostírá v údolí lumírovského potůčku na Kladecké náhorní rovině. První zmínky o Ludmírovu můžeme nalézt v listinách z roku 1382 v souvislosti s bouzovským panstvím. Během své historie vystřídala obec několikrát své majitele, až byla přiřazena k panství krakovskému. K Ludmírovu patří již od roku 1649 Dědkovice. V současnosti jsou Ludmírov a Dědkovice jedním správním celkem spolu s Milkovem, Ospělovem a Ponikví. V obci se nachází kaple sv. Anny. Ludmírov obklopuje nádherná příroda. Obec se nachází v areálu přírodního parku Kladecko, nalezneme zde chráněná území Průchodnice, Skalky a Rudka. (Müller, 2004; <http://www.ludmirov.cz/>)

Ochoz

Obec se nachází 3 kilometry severovýchodně od Konice. Ochoz byla založena ve 14. století a během své dlouhé historie často střídala majitele. Hlavní obživou obyvatel Ochoze bylo a stále je zemědělství. Součástí Ochoze jsou dvě osady Michnov a Střelná, které byly s Ochozí sloučeny v polovině 19. století. K lidovým stavebním památkám v obci patří farní kostel sv. Václava z druhé poloviny 19. století a kaplička sv. Libora.

Nedaleko obce vyvěrá pramen tzv. „Ochozské kyselky“, který se stává cílem mnoha turistů. Ochoz každoročně pořádá několik kulturních akcí, mezi ně patří oblíbené stavění a kácení máje a Svatováclavské slavnosti. (<http://www.obecochoz.cz/>)

Polomí

Polomí je jednou z nejstarších osad na Konicku. Nachází se na úpatí severního cípu Dražanské vrchoviny ve vzdálenosti necelých devíti kilometrů od Konice směrem na Litovel. Polomí často střídalo majitele, a tak si můžeme ve starých listinách přečíst jména hned několika rodů, které přispěly k rozvoji této obce. Zajímavostí je, že v obci během svého života pobýval významný český malíř Josef Mánes (1820 – 1871). Ke kulturním památkám v obci patří historická zvonice se zvonem z roku 1807. (<http://www.polomi.cz/>)

Raková

Obec rozkládající se ve východní části mikroregionu byla poprvé zmíněna již v roce 1286. Během své historie několikrát změnila název i majitele, s nimiž se měnil i znak obce. V současnosti ve znaku nalezneme stříbrno-červeného polceného raka v zeleném štítě se stříbrnou hlavou se třemi utrženými černými vlčími hlavami s červenými jazyky. Návštěvníci mohou obdivovat kapli sv. Anny a boží muka ze 17. století. V obci jsou udržovány lidové zvyky jako „klapání“ před velikonoce, velikonoční pomlázka či mikulášská obchůzka. (<http://www.rakova.cz/>)

Rakůvka

Starobylá Rakůvka se nachází 2 kilometry severozápadně od obce Raková. Rakůvka byla po většinu času součástí majetku pánů z Rakové. Ke kulturním památkám v Rakůvce patří starobylá kaple Nanebevzetí Panny Marie nacházející se na obecní návsi. K oblíbeným akcím patří „Vánoční strom“, kdy místní společně zdobí strom na návsi, scházejí se také každoročně při příležitosti oslav konce roku. Pozoruhodností v obci je lesní areál „Kyselka“, kde vyvěrá pramen minerální uhličitě a železité vody. (<http://www.rakuvka.cz/>)

Skřípov

Obec se rozkládá na svazích hlubokého údolí v povodí řeky Olšany v jihozápadní části mikroregionu. Historické počátky dosud nejsou odhaleny. Do konce 17. století patřil Skřípov ke konickému panství. Do roku 1945 zde pak žilo hlavně německé obyvatelstvo a obec nesla název Wachtel. Ve Skřípově stojí kostel Nanebevstoupení páně z 18. století a soubor dvou křížů a čtyř kaplí, které jsou od roku 2004 na seznamu kulturních památek České republiky.

V okolí nalezneme zajímavou přírodu, která je ideálním prostředím pro pěší i cykloturistiku, především pak Skřípovský mokřad. Nad obcí se severozápadním směrem zvedá Kamenný vrch (601 m.n.m.) a na severovýchodním okraji obce nalezneme vrch Mazalovu skalku (601 m.n.m.). (<http://www.ou-skripov.cz/>)

Stražisko

Obec Stražisko se nachází v malebném údolí mezi lesy na jihovýchodní hranici konického mikroregionu asi 5 km od Konice v nadmořské výšce 407m. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1326 v souvislosti se vznikem hradu Grunberg, což byla strážní tvrz. Odtud je pak odvozen název obce Grunberg - Stražisko. V novodobých dějinách k sobě Stražisko přidružilo dvě místní části: Maleny, o nichž se dozvídáme již v písemnostech z konce 12. století, a osadu Růžov.

S touto obcí je spjato jméno profesora Otty Wichterleho(1933 – 1998), zakladatele makronukleární organické chemie a hlavně vynálezce kontaktní čočky či silonu. Významným rodákem ze Stražiska je také hokejista a olympionik Jan Hrbatý (*1941).

V obci nalezneme několik objektů zapsaných na seznamu chráněných památek a to kostel Andělů strážných, křížovou cestu a kapli sv. Gottharda. Obec nabízí mnohé sportovní vyžití, mezi něž patří oblíbené koupaliště, rybník ke komerčnímu rybolovu, cyklostezky a turistické trasy. Stražisko každoročně pořádá několik kulturních akcí, masopusty, pálení čarodějnic, kácení máje či plesy. (<http://www.mikroregionkonicko.cz>)

Suchdol

Obec se rozkládá jižně od města Konice v povodí řeky Bukovanky. Její součástí jsou osady Labutice a Jednov. Suchdol spolu se svými místními částmi leží mezi rozlehlými lesy. Ke kulturním památkám patří kostel sv. Anny a Jana Nepomuckého v Suchdole, kostel Navštívení Panny Marie s mariánskou zahradou a nedalekou studánkou v Jednově, historický areál hřbitova a starobylý větrný mlýn v Jednově, dále pak kaple sv. Štěpána v Labuticích. Obec nabízí široké rekreační a sportovní vyžití a okolní příroda láká k pěší a cyklistické turistice. (<http://www.mikroregionkonicko.cz>)

3.5 Město Konice

Město Konice patří k nejstarším osadám v okolí je v současnosti jediným městem na Dražanské vrchovině. Leží v olomouckém kraji, do roku 1960 spadalo město do okresu Litovel, v současnosti je jedním z pěti měst patřících do prostějovského okresu.

Konice (viz obr. č. 4) se nachází se v severním cípu mírně zvlněné Dražanské vrchoviny, leží při Moravské západní dráze v údolí po obou stranách pramene říčky Romže. (Müller, 2004)

Obrázek č. 4 - Pohled z věže kostela na náměstí (www.konice.cz)

3.5.1 Historie města Konice

Je jisté, že Konicko bylo osídlováno z Hané, od Litovelska, Prostějovska a Olomoucka. Přes Konici byla směřována důležitá obchodní cesta a to z Moravy do Čech již v době velkomoravské. Město se tak stalo důležitým mezníkem na této trase. Odtud také pochází jméno Konice, které bylo patrně odvozeno od stáji pro koně, jež byly kdysi nazývány „konica“. Využívali je pocestní i kupci, kteří tudy projížděli z Olomouce a Prostějova do Čech. Název byl tedy odvozen od starobylého slova konica neboli konírna. (Pinkava, 1993)

Od nepaměti bylo město střediskem panství téhož jména. První zmínka o Konici se váže k 1. září 1200. V oné době stála nejspíše na místě dnešního zámku tvrz, která měla za cíl střežit obchodní cesty vedoucí do Čech. Tvrz se po založení městečka stala sídlem majitelů panství. Ve 13. století obdržel panství Adam z Choliny, žerotínského erbu, směnou za panství zábřežské od krále Václava II. z rodu Přemyslovců. Roku 1351 přešel majetek Adama z Choliny na syny Adama a Jana z Konice, stali se tak majiteli městečka i tvrze. Dalšími majiteli se stali bratři Kropáčové z Holštejna, Konici získali roku 1379. O sedm let později se celé konické panství stalo majetkem Ctibora z Cimburku. Posléze byla Konice s panstvím roku 1434 prodána Cimburky bratřím Zdeňkovi a Václavovi ze Švábenic. Rod rytířů ze Švábenic zde panoval více než dvě století (1434 – 1655). V kostele Narození Panny Marie v Konici jsou doposud zachovány kamenné náhrobky a erby rytířů ze Švábenic. (Zlámal, 1937)

V 15. století dosáhla Konice práva hrdelního², jehož součástí byly kromě městečka i okolní vesnice. Za rodu Švábenických přijala Konice roku 1446 město Olomouc za právní otce, o čemž svědčí česky psaná pergamenová listina, opatřena nejstarší dosud nám známou pečetí obce konické. Na pečetě je vyobrazen jelen ve výskoku s erbem pánů ze Švábenic na prsou. Velký historický vzestup znamenalo pro město udělení výročního trhu dle privilegia krále Vladislava II. roku 1491. (Pinkava, 1993)

Panství v průběhu třicetileté války zpustlo a zadlužilo se. Vinou majetkových rodinných sporů se konické panství v pozdějších letech začalo drobit a upadat. Docházelo zde k častému střídání majitelů. Zadlužené konické panství prodala roku 1655 Kateřina Johanka Švábenická, provdaná Lednická, svému muži Melicharu Lednickému z Lednic, císařskému radovi a vícekomorníku desk zemských.

Na panství se v několika dalších letech vystřídal 6 vlastníků. Melichar Lednický prodal roku 1659 panství hraběti Janu Baltazaru Vetterovi z Lilie, ten jej téhož roku prodal Petru Sudovi ze Sreniavy v Polsku. Od roku 1676 – 1680 bylo panství majetkem svobodného pána Rudolfa Skrbenského z Hřiště. Dalším majitelem se stal rytíř Rudolf Zeller z Rosenthalu, majitel panství stražiského. Obě tato panství od něj roku 1685 odkoupil Jiří Hoffmann, rytíř z Kochersbergu, jež nechal při kostele Narození Panny Marie v Konici vystavět dvě kaple – kapli nejsvětější Trojice a kapli bolestné Panny Marie. Po jeho smrti přešlo panství koupí roku 1699 do majetku opatu kláštera hradištského u Olomouce, Norbertu Želeckému z Počenic. Ten nechal v letech 1703 – 1704 přestavět stávající kostel v a roku

² Hrdelní právo znamenalo pravomoc ukládat trest smrti.

1705 zbudoval na místě staré tvrže nový zámek, jež sloužil řádu jako letní sídlo. Na stavbu dohlížel olomoucký stavitel Lukáš Glöckel.

Za Josefa II. byl klášter Hradisko roku 1784 zrušen, veškerý majetek, ale i přílehlá panství připadla moravskoslezskému náboženskému fondu a byla spravována státem. Zchátralé a zadlužené panství konické se stražiským koupil 23. srpna 1825 brněnský továrník Karel Příza, který se zde přestěhoval a za své peníze uskutečnil roku 1830 nákladnou opravu zámku. Jeho potomci vlastnili panství až do pozemkové reformy po 2. světové válce. (Zlámal, 1937)

Kdysi bývala Konice sídlem soudního okresu, jehož součástí bylo 63 obcí a osad. Konice byla povýšena na město roku 1970. S přidruženými obcemi Čunín, Křemenec, Ladín, Nová Dědina a Runářov má Konice dnes 2809 obyvatel. Město je správním střediskem rozlehlé oblasti severozápadní části okresu Prostějov. (www.konice.cz)

Symboly města

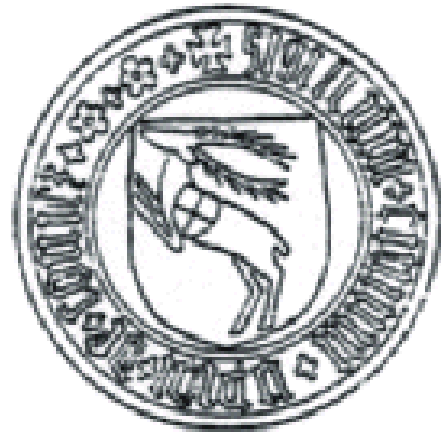
Konice je jako ves doložená od začátku 14. století, zakrátko byla povýšena na městečko. Dne 30. června 1970 byla Konice povýšena rozhodnutím Krajského národního výboru (dále jen KNV) na město přiznáním městského národního výboru. Není dosud známo, kdy město získalo **znak** (viz obr. č. 5). Nejstarší **pečeť** (viz obr. č. 6) se znakem byla použita na listině z 24. srpna 1446. Na pečeti byl vyobrazen jelen ve výskoku, na jehož hrudi byl malý čtvrcený štítek připomínající vrchnost, pány ze Švábenic. Tento štítek na pozdních pečetích chybí, bylo ponecháno pouze znamení jelena. Jelen je umístěn na modrém podkladě v přirozených barvách. V dnešní době dochází k záměně konického znaku se znakem města Semil. Na obou znacích je zobrazen kráčeující jelen a nad ním je šest hvězd, odlišnost nacházíme pouze v umístění hvězd. Město Semily má hvězdy v jedné řadě, zatímco město Konice seskupilo hvězdy do dvou trojic, jedné nad dvěma v každém rohu štítu. (Čarek, 1985)

Řadu let byly vedeny pochybnosti o správnosti vyobrazení konického městského znaku a dohady o tom, zda má být znázorněn jelen stojící či ve skoku. Neméně se pak řešil problém vysloven městem Semily roku 1936, jakým právem je užíván téměř shodný znak.

Zástupci města se teprve v roce 1993 obrátili na předního českého heraldika Jiřího Loudy, který předložil návrh městského znaku i praporu městskému zastupitelstvu.

Obrázek č. 5 – Znak města Konice (www.konice.cz)

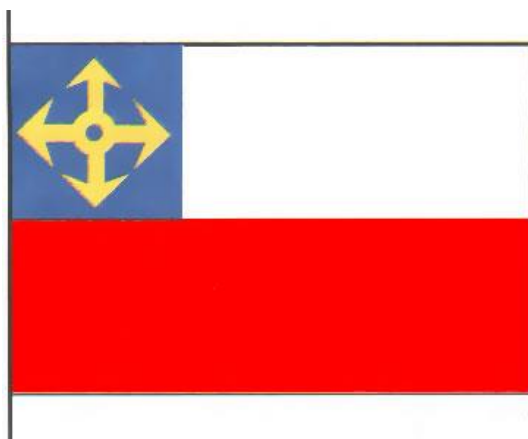
Obrázek č. 6 – Pečeť města Konice (www.konice.cz)

Návrh byl převzat ze znaku Konice z 15. století, kde byl vyobrazen jelen ve skoku s malým štítkem s nezřetelným znamením ve tvaru kříže na hrudi. Časem upadl tento znak v zapomnění a neodbornými úpravami došlo ke shodě se znakem města Semily. Autor respektoval znak pánů Konických ze Švábenic a usiloval o dosažení zřetelnosti, navrhl tedy jelena ve stříbrném provedení se zlatou zbrojí v červeném poli, na jehož prsou je vyobrazena zlatá rozletitá střela v modrém poli (znak Švábenických). (Konické listy, 1994)

Pověst o původu znaku města Konice byla zaznamenána podle Bohumila Buriana, učitele na měšťanské škole v Konici, jak ji přednášel ve vlastivědě ve 20. letech minulého století svým žákům. Lidová pověst vypráví o původu konického znaku toto: „*Ve století dvanáctém pořádal olomoucký kníže ve svých lesích na Konicku hon na vysokou věž. Lesy na Konicku byly tehdy plné roklí a houštin a bylo v nich zvěře dostatek. Lov býval bohatý. Odtroubeno vždy bylo u konické studně. Pojmenována tak byla proto, že zde formani na cestě od knížecího města k Úsobrnu a na Boskovice napájeli koně. U této lesní studně byly prý postaveny vedle stájí domy nynějšího horáckého města. Páni Švábeničtí byli vášnivými lovci. Dali postavit v lesích na Konicku lovecký zámeček. Protože zde jednou při lovu skolili nádherného paroháče, dali si do znaku jelena, který má na hrudi erb pánů Švábenických.*“ (Müller, 2004, s. 19)

Při návrhu **praporu** (viz obr. č. 7) vycházel autor taktéž z barev městského znaku (modrá, červená a stříbrná) a uplatnil některá vyobrazení znaku. Skládá se ze dvou pruhů, nad červeným pruhem je bílý, modrý kanton se žlutou rozletitou střelou, jako ve znaku, je umístěn v žerďové části bílého pruhu. Dne 28. dubna 1994 byl nový znak i prapor schválen městským

zastupitelstvem a předložen k dalšímu schválení heraldické komisi při Parlamentu v České republice (dále jen ČR), kde došlo k potvrzení jeho platnosti. (Konické listy, 1994)

Obrázek č. 7 – Prapor města Konice (www.konice.cz)

3.5.2 Přírodní podmínky města Konice

Konice leží na severu Dražanské vrchoviny v mírně zvlněné krajině, kde se střídají louky, pole a lesy. Obec se rozprostírá z větší části na levém břehu říčky Romže s přítoky. Tato říčka je místními nazývána Jesenkou. Na jihovýchod od zastavěné oblasti se nachází soustava rybníků, a to Nohávka, Kamenný rybník a vodní nádrž Na střelnici. Východně od města je položen rybník nazývaný se Pod Vyšehradem. Severně od něj se nachází soustava dvou rybníčků na levotočivém přítoku Romže, potůčku zvaném Jordán. V téměř každé obci spadající pod Konici se nachází vodní nádrže. Nalezneme je v Ladíně, Čuníně, Runářově a na Nové Dědině.

Hornatá Konice s množstvím strání je porostlá malými až středními lesy, které pokrývají plochu 331 ha. Tyto lesy jsou převážně jehličnaté s převahou smrku. Nalezneme v nich však i jiné jehličnaté a listnaté stromy. Lesy kolem Konice nesou názvy: Boří, Zvoník, Březina, Švábensko.

Na konických loukách rostou různé vonné trávy, jako jsou lipnice, bojínek, psárka. Mezi zvláště zajímavou květenou patří Hořeček barvitý. Konice je zemědělskou oblastí. Na polích jsou pěstovány brambory, kukuřice, ječmen, žito, oves, pšenice a řepka olejka.

V místní přírodě nacházíme menší savce, mezi nimiž převažují hlodavci jako myš, zajíc, syseľ, ondatra. Z větších savců zde můžeme spatřit jeleny, divoká prasata, lišky a kuny.

Plazů se zde vyskytuje málo. U vody můžeme spatřit užovky, na stráních zmije, slepýše a drobné ještěrky. V Konici je dosti početné ptactvo. Můžeme zahlédnout vrabce, sýkorky, pňkavy kosy, káňata, bažanty a koroptve.

Množství zeleně v Konici se v čase příliš nemění. Nachází se zde pouze dvě parkové plochy. Zámecký park byl zbudován spolu se zámkem na počátku 18. století. Na jižní straně parku jsou dochovány zbytky opevnění tvrze. Park se skládá z několika vzrostlých stromů. Uprostřed se nachází kašna, v současnosti nefunkční. Park slouží ke kulturním akcím. Druhý park nacházející se nově před zámkem byl zbudován před několika lety. Vede jím promenádní cesta. V budoucnosti je plánováno osazení keří a stromy. K památným stromům zaznamenaným organizací Iris Prostějov patří čtyři vzrostlé lípy malolisté, které najdeme na hrázi rybníka Na Střelnici.

3.5.3 Průmysl, zemědělství, doprava a služby

Mikroregion města Konice má svůj průmysl, zemědělství, dopravu i služby. **Průmysl** v mikroregionu se soustřeďuje převážně v Konici. Dlouholetou tradici zde má průmysl strojírenský a oděvní. Oděvní průmysl byl donedávna zastoupen firmami OP Prostějov a Moděva. V současnosti zůstalo v provozu pouze oděvní družstvo Moděva Konice, zabývající se výrobou pánské a dámské konfekce. Strojírenství je zastoupeno družstvem Kovo Konice. Původně se specializovalo na výrobu a prodej síťovaného, háčkovaného a šitého zboží. Firma postupně měnila náplň výroby, později se zaměřila výhradně na kovovýrobu, a to konkrétně na výrobu a opravu čerpadel, vah a zámečnictví. Z dalších oborů je zastoupeno sklenářství, stavebnictví a dřevovýroba.

Zaměříme-li se na **zemědělství**, dříve v Konici působila zemědělská společnost Lako Konice, která byla známá po okolí prodejem kvalitního mléka. Později byla začleněna do Zemědělského družstva Lešany, které se nyní stará o polnosti a zemědělskou produkci na nejbližším území Konice. Soukromých zemědělců je registrováno 55, z toho aktivních je asi polovina. Další zemědělské společnosti v mikroregionu se nachází ještě v Ludmírově, Dzbelu, Lipové a v Rakové u Konice. Na polích na konicku se nejčastěji pěstuje řepka olejka, brambory, mák, pšenice a ječmen. (Socioekonomická analýza území města Olomouc, 2006; Hajkr, 1991)

Po vybudování dálnice Prostějov-Praha není silniční **doprava** přes Konici tak často využívána. Konicko leží mimo významné dopravní tepny. Konicí samotnou prochází dvě silnice II. třídy a tři silnice III. třídy.

Konicí prochází historická železniční trať č. 271 Severozápadní dráhy. Počátek železniční dopravy se datuje k roku 1889, kdy Konicí projel první vlak. Vlaková stanice zde byla vybudována v roce 1992. Současné vlakové spojení přes Konici vede ze Dzbele do Prostějova a zpět.

Další složkou veřejné dopravy je autobusová doprava. Autobusové nádraží bylo vybudováno na místě bývalého pivovaru v letech 1957 – 1963. V současnosti jsou nejvíce využívány linky do Prostějova, Olomouce a Litovle. (Hajkr, 1991)

Do Konice, centra mikroregionu, jsou soustřeďovány stále se rozšiřující **služby** pro obyvatele. Obchody s potravinami, textilem, drogérií, papírnictví, květinami, zeleninou, průmyslovým zbožím, kamenictví, stolařství, výroba klíčů, opravy elektrospotřebičů, autoopravny, čerpací stanice, pohřební služba, taxi, policie, pošta, lékaři.

3.5.4 Školství, kultura a sport

V mikroregionu města Konice se nachází celá řada školských zařízení. Pěstuje se zde kultura a sport. Nalezneme tu celou řadu kulturních a sportovních institucí, které mohou lidé navštěvovat.

3.5.4.1 Školství a kultura

První písemné zmínky o školství v Konici pocházejí ze 17. století. Lze předpokládat, že školství na konicku má delší historii, ta však zůstává neodhalena, neboť chybí písemný doklad. Doložená je existence farní školy při konickém kostele, a to nepřímo prostřednictvím zápisu v místní matrice Danielem Vysokomýtským, rektorem místní školy, roku 1632. (Pinkava, 1993)

V 18. století se **konický školský obvod** rozšířil a byly zřízeny samostatné pobočky v Runářově, Jesenci, Ochozi, Křemenci, Budětsku a na Nové dědině. V 1. polovině 19. století se konická škola potýkala s nedostatkem prostoru a samotná budova školy byla v nevyhovujícím stavu, hrozilo dokonce její sesunutí. Situaci tehdy vyřešil Karel Příza, tehdejší majitel konického a stražiského panství, propůjčením tří místností v zámku a později

výstavbou nové školy v letech 1843 – 1844. Školu tvořily tři třídy a dva byty učitelů. „Stará škola“ fungovala až do roku 1976. Na jaře roku 2008 byla zbourána. Ve škole se tehdy učilo jen základům psaní, čtení a počítání. Podmínky vzdělávání byly znevýhodněny velkými počty žáků ve třídě, špatným materiálním i sociálním prostředím a nedoceneným vzděláním. V 2. polovině 19. století byla konická obecná škola rozšířena na čtyřtřídní a pak na pětitřídní, nicméně situace stále nebyla dobrá.

Významným zlomem v rozvoji školství na konicku bylo postavení měšťanské školy v Konici v 90. letech 19. století. **Měšťanská škola** byla zpočátku pouze chlapecká, ale od roku 1910 školu začaly navštěvovat i dívky. Měšťanská škola se stala centrem vzdělávání na konicku, do kterého docházeli žáci z blízkého i vzdálenějšího okolí. Budovu školy využívaly i jiné vzdělávací spolky a instituce. (Pinkava, 1995)

Po válce se počet žáků dále zvyšoval jednak v závislosti na populační křivce, jednak v závislosti na reformách školství hledajících optimální délku povinné školní docházky na základní škole. Samotná budova měšťanské školy nestačila a mimo ni se učilo i v budově radnice, ve "staré škole", v budově Na Příhonech i jinde. V zámku byla umístěna školní jídelna, dílny a družina mládeže. Přesto však kapacita učeben nestačila, vyučovalo se i na směny. Počátkem 70. let přišlo zásadní a moudré rozhodnutí příslušných orgánů o výstavbě nové moderní školy v Tyršově ulici. Pro novou školu bylo zvoleno místo v blízkosti lesa s výhledem do krajiny a hezkou úpravou okolí. Školní areál a jeho blízké okolí se tak staly příjemnou oázou pro žáky i krásnou dominantou města. Nový pavilónový komplex, který tvoří 4 pavilony, byl otevřen v roce 1976. V následujícím roce došlo ke zrušení jednotřídek v okolí a žáci byli rozděleni mezi základní školu v Kladkách, ve Hvozďe a většina dětí začala docházet na konickou základnu. (Schön, 2000)

Rok 1989 s sebou přinesl zásadní společenskou změnu, která se promítla i do oblastí školství, tedy i do konické školy. S sebou přinesla naději na uplatnění svobodného a tvůrčího myšlení. Zásadním počinem bylo vytvoření první střední školy na Konicku, konkrétně tedy realizace projektu gymnázia. **Základní škola** (dále jen ZŠ) se dne 1. září roku 1993 transformovala na Základní školu a **gymnázium** města Konice. O naplnění tohoto projektu se zasloužil jak pedagogický sbor školy, tak i příslušné orgány – městské zastupitelstvo v Konici a Školský úřad v Prostějově.

Problém s kapacitou, který s sebou přineslo otevření gymnázia, byl vyřešen přemístěním několika tříd prvního stupně do budovy bývalé mateřské školy v ulici Na Příhonech (v současnosti pracoviště městského úřadu).

Do nového tisíciletí vstoupila škola v novém kabátě (viz obr. č. 8). V letech 1999 – 2004 proběhla rekonstrukce školy. Bylo přistavěno patro na pavilonu B, čímž se vyřešil problém s kapacitou školy, a 3. a 4. ročník prvního stupně se mohl vrátit do hlavní budovy školy. Zároveň byly nahrazeny rovné střechy valbovými, byly vyměněny okna a dveře a bylo provedeno kompletní zateplení komplexu. Rovněž došlo k modernizaci vybavení školy, která zahrnovala výměnu podlah, rekonstrukci záchodů, umýváren a školní jídelny, byla vyměněna elektroinstalace. U školy bylo vybudováno moderní sportoviště s umělým povrchem, které slouží nejen žákům a studentům školy, ale i široké veřejnosti. (www.gymnazium-konice.cz)

Obrázek č. 8 – Základní škola a gymnázium města Konice (www.konice.cz)

V současnosti kapacita základní školy spolu s gymnáziem činí 860 žáků. Základní školu navštěvuje asi 500 žáků. Výuka v každém ročníku probíhá většinou ve dvou paralelních třídách, méně často ve třech paralelních třídách. Počet tříd na ZŠ se pohybuje mezi 18 – 20, jejich průměrná naplněnost je mezi 24 - 26 žáky. Gymnázium je osmileté, v každém ročníku je jedna třída. Počet studentů gymnázia se pohybuje kolem 220 studentů. Průměrná naplněnost tříd na gymnáziu je o něco vyšší než na základní škole a činí v průměru 27 – 28 studentů. Škola nacházející se v přibližně třítisícovém městě Konice je opravdu centrem vzdělávání v konickém mikroregionu. (Česká školní inspekce, 2010)

Lidová škola umění přinášela již od sedmdesátých let plnohodnotné a smysluplné trávení volného času a kvalitní vzdělání na Konicku. Samostatně začala fungovat v roce 1981, předtím byla pobočkou Lidové školy Plumlov. Od roku 1970 sídlila **Základní umělecká škola** (dále jen ZUŠ) Konice v místním barokním zámku společně s knihovnou a kulturním

střediskem. V roce 2006 se ZUŠ přestěhovala do zrekonstruované budovy bývalé mateřské školy v ulici Na Příhonech (viz obr. č. 9). Postupem času se zvyšoval zájem rodičů a žáků o nové obory. V současnosti ZUŠ navštěvuje celkem 326 žáků v hudebních, výtvarných a tanečních oborech. (www.zuskonice.cz)

Obrázek č. 9 - Základní umělecká škola Konice (www.konice.cz)

Mateřská škola (dále jen MŠ), která byla otevřena již v meziválečném období, plní svou funkci do dnešních dnů. Původně MŠ sídlila v budově na Příhonech, z původního polodenního provozu se v roce 1977 přešlo na celodenní provoz se stravováním. Později v roce 1992 byla škola přestěhována do budovy bývalých jeslí. (Schön, 2000) Ta se nachází v klidné části města Konice, pod kostelem. Původně byla škola pětitřídní, ale s úbytkem dětí jsou v současnosti zachovány tři třídy. V letech 2002 – 2006 prošla budova MŠ (viz obr. č. 10) rozsáhlou rekonstrukcí, byla provedena přístavba a s cílem zvýšení kapacity školy na 100 dětí bylo postaveno další patro. Nyní má budova dvě patra a je obklopena zahradou s dětským hřištěm. Dnes má MŠ čtyři třídy. V budově je i tělocvična, výtvarný ateliér a kuchyň s jídelnou. Mateřská škola nabízí několik zájmových kroužků pro děti předškolního věku, například výuku anglického jazyka, taneční a výtvarný kroužek a předplavecký kurz. V současnosti do mateřské školy dochází 100 dětí, o něž pečuje sedm pedagogů. (www.konice.cz)

Obrázek č. 10 – Mateřská škola Konice (www.konice.cz)

Dětský domov zajišťuje specifickou ústavní péči o děti a mládež. V Konici tato instituce funguje od roku 1939. V osmdesátých letech minulého století byl vnitřně přestrukturován do dvou rodinných buněk. V roce 2009 prošla budova dětského domova rekonstrukcí, byla přistavěna jídelna a budova byla o jedno patro nadstavěna. V současné době se o výchovu 10 dětí starají čtyři vychovatelky a ředitel domova. (Schön, 2000)

Organizační složkou města je **Městské kulturní středisko**, příspěvková organizace, jehož zřizovatelem je město Konice. Organizuje kulturní, společenské a vzdělávací programy, pořádá zájezdy a publikuje měsíčník Zpravodaj Konice. Pod Městské kulturní středisko spadá Kruh přátel hudby, Městská knihovna a kino. Sídlem Městského kulturního střediska a knihovny se stal zámek. K dispozici široké veřejnosti jsou dva velké sály, nacházející se v prvním patře zámku - koncertní, který slouží i jako obřadní síň, a sál výstavní, kde se konají různé vernisáže a kulturní akce. Ostatní prostory zámku se využívají pro reprezentační účely města a pro spolkovou činnost.

V přízemí budovy zámku se nachází **Turistické informační centrum**. Centrum poskytuje informace o památkách regionu, turistických zajímavostech, cyklostezkách, turistických a běžeckých trasách, dále pak kulturních, společenských a sportovních akcích konaných v Konici a mikroregionu Konicko. Je možné navštívit stálou **expozici zvyků a řemesel** (viz obr. č. 11, 12) umístěnou v prostorách bývalé vinárny v přízemí konického zámku. Řemeslo má na Konicku dlouholetou tradici, roku 1491 bylo městečku uděleno právo výročního trhu. Konice se tak stala pro okolí významným obchodním střediskem. Muzeum řemesel mapuje historii více jak dvou desítek řemesel, která zde měla uplatnění, například

mlynářství, vahařství, kovářství, pivovarnictví a řada dalších. Mezi obzvláště vzácné exponáty patří nejstarší dochovaný věžní hodinový stroj či zbraně z napoleonských válek. Muzeum rovněž vlastní největší sbírku sekerek u nás. Nová stálá expozice vznikla pod vedením Pavla Šína, správce zámku a spoluzakladatele Muzea řemesel Konicka, v loňském roce a prozatím čítá více než 240 exponátů. Slavnostní zápis sbírky sekerek do knihy rekordů ČR proběhl 4. května 2013.

Obrázek č. 11 – Expozice zvyků a řemesel (www.konice.cz)

Obrázek č. 12 – Expozice zvyků a řemesel (www.museum.cz)

Prostory přízemí zámku využívá také **mateřské centrum Srdíčko**. Toto centrum vzniklo rozšířením aktivit Charity Konice 1. ledna 2007. Patronkou Srdíčka se stala zpěvačka Bára Basiková. Mateřské centrum poskytuje zázemí k setkávání rodičů a dětí. Pořádá besedy, společné výlety a akce pro celou rodinu, ale i veřejnost. Nabízí tematicky zaměřený program pro maminky a jejich děti v podobě cvičení, zpívání a výtvarného tvoření. Náplní činnosti Srdíčka je podpora rodinných hodnot, rozvoj občanské sounáležitosti, vzájemné pomoci a v neposlední řadě vytvoření komunitního centra pro všechny generace. Občanské sdružení KoZA pravidelně pořádá v prostorách mateřského centra Příměstský letní tábor. (www.mcsrdicko.eu)

Městskou knihovnu nalezneme v prvním patře zámku. Velkým i malým čtenářům je k dispozici široká nabídka nejrůznějších titulů, od beletristických titulů přes naučnou literaturu, encyklopedie, slovníky až po různá periodika. Pro žáky a studenty základních škol i děti mateřských škol jsou v průběhu školního roku připravovány literární přednášky a besedy s ilustrátory a tvůrci dětských knih. Tyto besedy a přednášky mohou navštívit i registrovaní čtenáři. Knihovna také umožňuje přístup na internet a zprostředkovává kopírovací služby.

Konické **kino** je v současnosti z technických důvodů dočasně uzavřeno a filmová představení se nekonají. V posledních letech konické kino uvedlo mnoho filmů pro veřejnost, konala se zde filmová představení v rámci dětského filmového klubu Bijásek. Kino Konice bylo také zapojeno do přehlídky filmů Projekt 100, který s sebou přinášel filmy ze zlatého fondu naší i světové kinematografie.

V roce 2008 se několik nadšenců sešlo, aby zlepšili podmínky pro konání společenských a kulturních akcí v Konici. Za tímto účelem vzniklo sdružení KUK – Klub umění Konice, cílem bylo a je zlepšit především spolupráci a taktéž kvalitu kulturních akcí. Ke spolupráci byly přizvány Město Konice, zastoupeno starostou, Městské kulturní středisko Konice, zastoupené ředitelem a knihovnicí, a Základní umělecká škola Konice, zastoupena ředitelkou. Spolupráce byla rozšířena na další organizace a školy v Konici a širším okolí. K jednomu z nejvýznamnějších současných cílů Klubu umění Konice patří obnova návštěvnosti barokního zámku v Konici a to pořádáním společenských a kulturních akcí v jeho prostorách. (<http://www.mekskonice.cz/>)

Ve městě se každoročně pořádá Žváčkův festival dechových hudeb, koncerty vážné hudby, na kterých vystupují věhlasní umělci uvedeného žánru, konají se zde i komorní

koncerty jiných žánrů jako jsou folk, jazz, dále pak hudebně – dramatické pořady a vystoupení známých hereckých osobností a v širokém okolí oblíbené vánoční trhy.

Kruh přátel hudby Konice (dále jen KPH) při Městském kulturním středisku Konice byl založen roku 1987. Činnost pak zahájil 12. října téhož roku koncertem Kynclova kvartetu. Klub přátel hudby každoročně pořádá řadu koncertů, na nichž představuje díla významných hudebních klasiků i díla mladých autorů a to v provedení známých interpretů, mezi nimiž nalezneme i mladé začínající umělce. Zároveň pořádá několikrát do roka i zájezdy do moravských divadel. Dramaturgie konického KPH s dlouholetou tradicí řadí toto sdružení k nejlepším v České republice. Většina pořádaných koncertů je umístěna do hudebního sálu konického zámku, který má výjimečnou akustiku. Mimořádné koncerty se konají také v sousedním kostele Narození Panny Marie. Koncertovali zde mnozí významní čeští i zahraniční umělci, hudební seskupení z Čech a Moravy včetně komorních orchestrů a pěveckých sborů, například Komorní orchestr Bohuslava Martinů či pěvecký sbor BoniPueri.

Za svou dosavadní činnost dostal Klub přátel hudby v Konici „Zvláštní uznání“ od ředitele Nadace Českého hudebního fondu v roce 1999 a v roce 2003 získal od stejné nadace mimořádnou pochvalu za danou koncertní sezónu.

Konická **pout'** se zpravidla koná šestou nedělí po Velikonocích, na křesťanský svátek Nejsvětější Trojice. Jako ostatní poutě, tak i ta konická je plná pout'ových atrakcí a stánků s nejrůznějšími dobrotami. Už několikátý rok se během poutě na nádvoří zámku pořádá **výstava bonsají**. Zde si můžete prohlédnout bonsaje nejrůznějších velikostí a druhů, poradit se s pěstiteli a bonsaj si i pořídit.

Již několikátým rokem se na nádvoří konického zámku pořádá pod záštitou Městského kulturního střediska a Klubu umění Konice festival **Divadlo na zámku** (viz obr. č. 13). Tento Divadelní festival navazuje na dlouholetou tradici fungování ochotnických divadel v Konici a je určen nejen malým, ale i velkým divákům. Každoročně se představí několik profesionálních i ochotnických divadelních souborů, mezi nimiž se v jednom z posledních ročníků představila i konická divadelní sekce Živňácké hlahol.

Na poli konické kultury má své významné místo i **Žváčkův festival** dechových hudeb (viz obr. č. 14), který je pořádán od roku 1996. S myšlenkou uspořádat tuto akci tehdy přišel někdejší učitel Základní umělecké školy Alfons Širůčka, dlouholetý obdivovatel hudby Antonína Žváčka, rodáka nedaleké obce Hačky a významného autora mnoha polek a dalších stovek skladeb pro dechové orchestry. Festival bývá zahájen slavnostním pochodem kapel

a mažoretek městem do zámeckého parku, kde se festival koná. Tradiční slavnostní fanfáry pak zahajují přehlídku dechových hudeb, při které se zde představuje mnoho kapel z širokého okolí, mezi nimi i domácí Koničanka a Holóbkova mozeka, která je složena z mladých začínajících muzikantů ze Základní umělecké školy Konice.

Obrázek č. 13 - Divadlo na zámku (www.itydenik.cz)

Obrázek č. 14 - Žváčkův festival (www.konice.cz)

K předvánoční atmosféře v Konici neodmyslitelně patří **Vánoční trhy**. Trhy se konají pravidelně již od poloviny 90. let. Celodenní kulturní program je spojen nejen s vánočním prodejem řemeslných výrobků, ale také s možností se odměnit něčím dobrým podle vlastního

výběru. Příjemnou atmosféru dotváří během celého dne živá hudba. Shlédnout můžeme vystoupení místních kapel i z řad žáků Základní umělecké školy. Dále Konice hostí mnoho známých osobností české hudební scény. Program dne je vždy zakončen velkolepým ohňostrojem, jemuž každoročně přihlíží několik tisíc diváků.

Vyjma Městského kulturního střediska jsou akce nejen pro děti, ale i dospělé pořádány soukromými organizacemi a místními spolky v celém mikroregionu Konicka. Příkladem jsou maškarní karnevaly, dětská zpěvácká soutěž Kladecký kos, pálení čarodějnic, kácení máje, dětské dny, Pohádkový les pořádaný Sborem dobrovolných hasičů Dzbel, drakiády, lampionové průvody, mikulášské nadílky, plesy a taneční zábavy, jež svým konáním vyplňují celý rok.(www.mekskonice.cz, www.kukkonice.cz)

3.5.4.2 Sport a volný čas

Z hlediska sportovního vyžití je mikroregion Konicko velmi dobře vybaven. V letních měsících lze v Konici využít nově vybudovaného multifunkčního hřiště (viz obr. č. 15) s tenisovými kurty a atletickou dráhou u místní základní školy, které společně s tělocvičnami poskytuje službu nejen žákům a studentům školy, ale také široké veřejnosti. V areálu školy, tedy konkrétně v tělocvičnách školy se pěstují sporty, jako jsou nohejbal, volejbal, kulturistika, aerobik a rehabilitační cvičení, určené především ženám. Sportovní činnosti a akce specializující se na fotbal probíhají pod záštitou Tělocvičné jednoty (dále jen TJ) Sokol Konice, oddílu, který byl založen již v roce 1933. TJ Sokol Konice má k dispozici hned dvě hřiště, vedle stávajícího hřiště s travnatou plochou se v roce 2008 připojilo nadstandardně vybavené hřiště s umělým trávníkem a umělým osvětlením. Pod TJ Sokol Konice také spadá šachový kroužek.

Dále se můžete stát členem Klubu orientačního běhu nebo Klubu českých turistů, který každoročně pořádá turistický pochod Konické štrapáce a cykloturistické jízdy Na kole okolo Konice.

Ve volném čase mohou děti i dospělí navštěvovat a popřípadě se i stát členem Junáku, založeného roku 1920, Sboru dobrovolných hasičů, Moravského rybářského svazu, Českého svazu včelařů a Veteran vehicle clubu Konice, který pořádá srazy veteránistů, výstavy a prezentace auto-moto veteránů, soutěže a jízdy pravidelnosti, tradiční akce „Březský vrch“, závod na trase Konice - Březsko.

Zejména v letních měsících můžete zavítat na koupaliště, nacházející se v obci Stražisko. Areál koupaliště disponuje velkým a malým bazénem, dětským brouzdalištěm a také se zde nachází víceúčelové sportovní a dětské hřiště. Možnost sportovního rybaření nabízejí Čertovy rybníky u obce Čunín. V obci Lhota u Konice mohou rodiče s dětmi navštívit jízdárnu Arka, která uskutečňuje nejen výuku a výcvik, ale i projížďky na koni. Podobné služby poskytuje i Hřebčín Murhof Jesenec. V mikroregionu Konicko se nachází i několik farem. Chovem skotu, ovcí a koz se zabývá ekologická farma Amalthea v obci Hvozd. Zde vám poskytnou veškeré informace o chovu, zájemci si mohou vyzkoušet vyrobit sýr či upéci chléb. Chovem daňků, muflonů a jelena siky se zabývá od roku 2002 obora Žouželka v katastru obce Kladky. Obora nabízí možnost sportovního lovu s doprovodem.(www.konice.cz, www.mikroregionkonicko.cz)

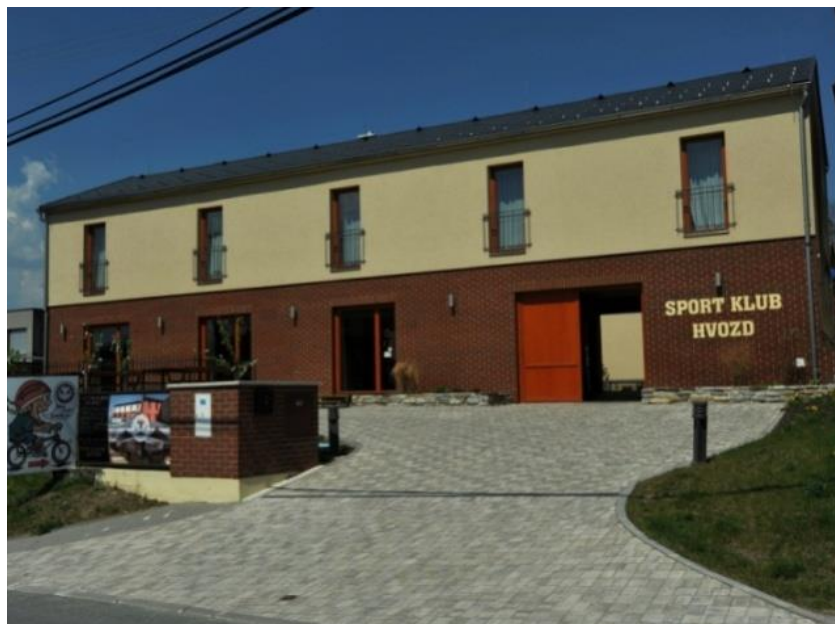

Obrázek č. 15 – Sportovní areál Základní školy a gymnázia města Konice (www.konice.cz)

Ideálním místem pro aktivní odpočinek se může stát Sport Klub Hvozd (viz obr. č. 16), jehož širokou nabídku sportovních aktivit můžete využívat po celý rok. K dispozici jsou squashové kurty, fitness centrum, stoly na stolní tenis, kulečnick, šipky nebo venkovní bazén. (www.pvsportclub.cz)

V zimních měsících pak můžete navštívit víceúčelovou sportovní halu v Konici - kluziště, které zajišťuje bruslení pro veřejnost, je možný pronájem pro školy či pro hokejové zápasy. V mikroregionu Konicko, konkrétněji za obcí Kladky, najdeme Lyžařský areál Kladky. 710 metrů dlouhý sjezd s převýšením 85 metrů poskytuje dostatek prostoru pro

lyžování i snowboarding. V areálu je k dispozici lyžařská i snowboardová škola pro děti i dospělé, dvě udržované běžecké tratě, večerní lyžování, Skiklub s občerstvením a sociální zařízení. Pravidelně se zde koná Kladecká lyže, Medvědův Pohár a Karneval na lyžích. (www.lyzovanikladky.cz)

Obrázek č. 16 - Sport Klub Hvozď (www.cykloturistika.cz)

3.5.5 Významné budovy a památky

V Konici nalezneme několik významných architektonických staveb.

Barokní zámek

Mezi nejvýznamnější patří konický barokní zámek (viz obr. č. 17). Zámek byl do současné podoby přestavěn z gotické tvrze. Ta byla založena v letech 1305 – 1340 Adamem z Konice, popřípadě jeho synem Ješkem z Konice, z rodu Bludovců. Tvrz sloužila jako sídlo vrchnosti, konkrétně pak pánům z Cimburka a pánům ze Švabenic, s přestávkami až do konce 17. století. Během těchto století byla upravena ze slohu gotického do slohu renesančního a posléze barokního. Tvrz byla na žádost opata kláštera Hradisko Norberta Želeckého z Počenic přestavěna olomouckým stavitelem Lukášem Glöckelem v letech

1703 – 1705. Rezidence sloužila opatu a jeho suitám³ pro letní a příležitostné pobyty. Modernizační úpravy probíhaly v letech 1825 – 1945, kdy byl zámek ve vlastnictví rodiny Přízů. Jedná se o volně stojící jednopatrovou dvoutraktovou čtyřkřídlovou budovu uzavírající čtvercové nádvoří, které je obklopeno barokními arkádami. Budova zámku je spojena se sousedním kostelem chodbou v 1. poschodí. V současnosti je průchod zazděn. Asi nejvýznamnější interiér zámku se nachází v západním křídle budovy, jedná se o bývalou jídelnu řádových bratří. Rovný strop v jídelně zdobí vzácná freska "Stolování sv. Rodiny" z 1. poloviny 18. století od Jana Jiřího Etgense. Tento sál je nyní užíván jako obřadní síň a koncertní sál. K budově zámku přiléhá park, někdejší Horní zámecká zahrada, s barokní kašnou zdobenou sousoším dvou chlapců. Volnou plochu před hlavním průčelím zámku, dříve Dolní zámecká zahrada, zabíral rybník, který byl později vysušen a nahrazen zelinářskou zahradou. Před zámkem je umístěna socha sv. Floriana sochaře Ondřeje Zahnera z roku 1740. (Plaček, 2007)

V roce 2003 prošel zámek kompletní rekonstrukcí, která se týkala vnitřní a vnější fasády včetně kamenických prvků, okenních výplní a mříží, vstupu, dlažby arkád a nádvoří.

Dnes slouží zámek pro kulturní aktivity města, konají se zde výstavy a koncerty. V prostorách budovy zámku sídlí městské kulturní středisko, knihovna, turistické informační centrum a Mateřské centrum srdíčko. V zámku také najdeme stálou expozici zvyků a řemesel.

Obrázek č. 17 - Barokní zámek v Konici (www.konice.cz)

³ Suita – doprovod, družina

Kostel Narození Panny Marie

První nepřímá zpráva o kostele v Konici pochází z roku 1371, kdy se v deskách zemských mluví o patronátu nad farním kostelem v Konici. Tento raně středověký kostel stál tedy již před tímto rokem. V roce 1556 byl na místě starého kostela postaven nový zděný kostel s věží. Nechali jej postavit páni ze Švábenic, tehdejší majitelé konického panství. Kostel byl zasvěcen Narození Panny Marie. Původní kostel byl kratší, užší a nižší než nynější. Chrám je jednodílnou stavbou obdélníkového půdorysu s odsazeným trojboce uzavřeným kněžištěm. Po obou stranách v úrovni vítězného oblouku se nacházejí čtyřboké kaple. Severní klenutá kopulovitá kaple z roku 1688 s nádherným barokním oltářem ke cti Nejsvětější Trojice nese název kaple sv. Trojice. Strop kaple je pokryt freskami neznámého autora znázorňujícími rajskou blaženost. Jižní kaple Bolestné Panny Marie udává letopočet 1690. Její klenbu vyzdobil Baldassar Fontana štukovými reliéfy. Kaple nechal vystavět majitel konického panství Jiří Hoffman z Kochersberku. Současnou barokní podobu získala stavba v letech 1699 – 1709, tedy v době, kdy byl přestavován i sousední zámek. Na stavbu dohlížel opat Norbert Želecký z Počenic.

Nejvýraznějším prvkem kostela je přízemní kazatelna, kterou v letech 1675 – 1676 vytvořili bratři Zürnové pro premonstrátský kostel na Hradisku u Olomouce. Kazatelna zdobí konický kostel od roku 1721. V knize Bohumila Samka je kazatelna popisována takto: *„Monumentální dílo je řešeno jako víceetážová sloupová architektura. Řečniště spočívá na čtyřech sloupech s kompozitními hlavicemi, kanelovanými a vrubovanými dřívky; uprostřed stojí alegorie Moudrosti. Na parapetu řečniště jsou mezi sloupky postavy pěti apoštolů, na vyložené římsě stříšky sochy čtyř evangelistů; nástavec vrcholící postavy Krista Dobrého pastýře obklopují troubící andělé.“* (Samek, 1999, s. 163)

Pod kostelem bývala hrobka, kde byli pohřbíváni patronové zdejšího kostela a majitelé konického panství, některé jejich náhrobní kameny se dochovaly a nyní jsou zazděny v kapli Bolestné Panny Marie. Zde je také uložena štuková tumba Jana Jiřího Hoffmanna.

Kostel sv. Jana Křtitele

Pravděpodobně nejstarší stavební památkou v Konici je kostel sv. Jana Křtitele nacházející se na místním hřbitově. Jeho původ se odhaduje na polovinu 16. století a to dle data na zvonu ve vížce kostela (1560). Jedná se o podélnou jednodílnou stavbu obdélníkového

půdorysu s pravoúhle odsazeným kněžištěm. V letech 1686 a 1748 proběhla jeho přestavba. Nad vstupním portálem kostela je zazděna kartuš se znakem hradiského kláštera. Další stavební úprava byla provedena v 80. letech 20. století. Pokus o přestavbu na smuteční síň výrazně změnil především interiér kostela. (Samek, 1999) V současnosti se tato stavba využívá jako smuteční síň.

Soudní budova a vězení

Klasicistní budova bývalého soudu z počátku 20. století byla vybudována v roce 1909. Dříve v budově soudu sídlila továrna na výrobu oděvů a kino, které vzniklo přestavbou zadní části budovy roku 1957. První film byl uveden 24. června 1960. Dnes je soudní budova majetkem soukromé osoby. Nový majitel provedl přestavbu na dům pro seniory s pečovatelskou službou. Při rekonstrukci došlo k mnoha změnám. Rozsáhlá rekonstrukce zahrnovala výměnu oken, zateplení a přestavbu vnitřních prostorů na samostatné byty. Zateplením obvodového zdiva však byly zničeny důležité architektonické prvky (historicky hodnotné štukové výzdoby).

Sokolovna

Koničtí dlouho toužili po založení spolku Tělovýchovné Jednoty Sokol v Konici věnujícího se sportu, pohybovým aktivitám a kulturním činnostem. Sokol v Konici byl založen roku 1897. Před postavením sokolovny byly užívány učebny a tělocvičny měšťanské školy a prostory hotelu u Dvořáků. Sokolovna (viz obr. č. 18) samotná byla slavnostně otevřena 25. 9. 1921. V budově se nachází sál s jevištěm a přísálím. Venkovní plocha náležící sokolovně poskytuje prostor pro nejrůznější aktivity, dříve zde stály kurty na volejbal. Sokolovna sloužila bez problémů do roku 1976, promítaly se zde filmy, pořádaly besedy, divadelní představení a prostory byly využívány k nejrůznějším sportovním aktivitám. Po roce 1976, kdy byla v Konici postavena nová škola s tělocvičnou, již nebylo pro sokolovnu řádné využití. V současnosti se budova nevyužívá a chátrá. (Zlámal, 1938)

Obrázek č. 18 - Sokolovna v Konici (www.5plus2.cz)

Dalšími významnými památkami jsou:

Sochy

- Socha **sv. Jana Nepomuckého** na Masarykově náměstí, zhotovená v roce 1717,
- socha **sv. Floriána** z roku 1733 na Starém Městě, u silnice vedoucí z města Konice k místní části Runářov,
- barokní socha **sv. Floriána** před průčelím zámku od Ondřeje Zahnera z roku 1740.

Památníky

- **Mohyla Míru** na Březském vrchu, vystavěna 1912, za války zničena Němci, renovována 1990,
- **lípa svobody** na Masarykově náměstí zasazena 1919 k 1. výročí vzniku republiky, v roce 1943 skácená, 28. 10. 1945 opětovně vysazena,
- pomník Obětí 2. světové války z roku 1955, u sokolovny, při silnici na Březsko.

Pamětní desky

- Pamětní deska obětem 1. světové války na budově ZUŠ Na Příhonech,
- pamětní deska obětem 2. světové války, před hlavním křížem uprostřed hřbitova v Konici,
- pamětní deska umístěná v základní škole, věnována řediteli školy B. Mrákavovi popravenému za 2. světové války nacisty,

- přednostovi nádraží Kružíkovi, který zahynul za 2. světové války v koncentračním táboře, v budově nádraží,
- pamětní deska spisovateli MUDr. F. Karafiátovi, na domě, kde žil, v Karafiátově ulici. (Hajkr, 1991)

Nejen Konice je význačná svými historickými památkami, ale i v okolí nalezneme několik architektonických skvostů. Mezi nejvýznamnější patří barokní komplex s budovou zámku a farním kostelem sv. Libora v Jesenci. **Zámek** (viz obr. č. 19) byl zbudován na místě bývalé tvrze v roce 1710 a sloužil zábrdovickým premonstrátům jako rezidence. Údajným stavitelem, ale i projektantem zámku byl olomoucký stavitel Lukáš Glöckel, jenž se podílel i na stavbě barokního zámku v Konici. Jako ústav pro staré a nemohoucí začal jesenecký zámek sloužit již v době, kdy patřil kongregaci sv. Zdislavy řádu sv. Dominika. Stavba je trojkřídlá, jednopatrová, dvoutraktová a osově řešená. Před budovou se nachází terasa s dvouramenným schodištěm. V současnosti budova zámku slouží jako sídlo domova důchodců, čímž navazuje na tradici hospicu z první poloviny 20. století. Zřizovatelem zdejšího domova důchodců je Olomoucký kraj. Zámek je na východní straně napojen na sousední kostel. **Kostel sv. Libora** (viz obr. č. 20) byl vybudován v letech 1709 – 1711 dle návrhu Jana Blažeje Santiniho Aichla, významného českého barokního architekta italského původu. Jednolodní stavba oválného půdorysu je prořatá útvary vstupu a kněžiště. Kostelní klenba je pokryta freskami od Karla Františka Josefa Haringera. V kněžišti je znázorněna nebeská sféra se symbolem sv. Trojice obklopené anděly, v lodi jsou na pozadí sloupové architektury vyobrazeny výjevy ze života sv. Libora, na zdi za sloupy je zobrazen průhled do oblak s trůnícím Bohem, Otcem a anděly. Na freskách je zobrazena i postava stavitele držícího kružítko a půdorys kostela, v pozadí je znázorněn model jeseneckého chrámu, jež nese v ruce andílek. Hlavní oltář zasvěcený sv. Liborovi, pomocníku nemocných a přímluvce trpících, s řezbami od neznámého autora ve tvaru rozhrnutého baldachýnu, je vyhledávaným skvostem kostela. (Samek, 1999)

Mezi technicky cenné památky patří mlýny, kterých se v oblasti Dražanské vrchoviny dochovalo nejvíce z celé České republiky. Jen v mikroregionu Konicko se jich nachází hned několik. Jedním z nich je vodní **mlýn v obci Hvozď**. První zmínka o stavbě tohoto vodního mlýna pochází ze 17. století. Z archivních pramenů se dovídáme, že údajně v roce 1740 vyhořel. V roce 2005 započala rozsáhlá rekonstrukce s přáním navrátit mlýn do původního stavu a opětovnému uvedení mlýna do provozu. Mlýn Ondráškův, jak jej místní nazývají dle posledního rodu mlynářů, jež ve mlýně hospodařili, je v dnešní době ve vlastnictví soukromé osoby. (www.vodnimlyny.cz)

Obrázek č. 19 – Zámek v Jesení (www.royalstuart.wbs.cz)

Obrázek č. 20 – Kostel sv. Libora v Jesení (valda1959.galerie.cz)

V části **Jednov** (viz obr. č. 21) obce Suchdol byl v roce 1842 vybudován **větrný mlýn** holandského typu. V roce 1931 byl ukončen jeho provoz a v roce 1952 přestavěn na byty. Mlýn je obezděn lomovým kamenem a stávající šindelová valbová střecha byla nahrazena plechovou. Původní větrné kolo je dnes nahrazeno napodobeninou. V dnešní době je památka ve vlastnictví soukromé osoby a slouží k rekreaci. (www.hrady.cz)

V roce 1865 byl nedaleko obce **Hačky** (viz obr. č. 22) postaven dřevěný **větrný mlýn** k výrobě krup a ke šrotování. Roku 1914 původní stavba vyhořela. Mlýn byl opětovně

vystavěn roku 1923 Josefem Blažkem a o dva roky později bylo přistavěno obytné stavení. Posléze sloužil jako rekreační chalupa. Dnes je trvale obydlen. Tento zcela atypický objekt je na našem území a pravděpodobně i v cizině ojedinělý. (www.hacky.cz)

Obrázek č. 21 – Mlýn Jednov (www.povetrnik.cz)

Obrázek č. 22 – Mlýn Hačky (cestovni.idnes.cz)

Dalším významným historickým objektem v okolí je dnes již zalesněný vrch Durana s pozůstatky středověkého hradiště ze století 12. až 13. V dávných dobách byla Durana pro své umístění významným místem v pomezí moravskočeských hor, vedla tudy důležitá vojenská a obchodní cesta. Z těchto důvodů zde byla vybudována tvrz nebo nevelký hrad. Vrch dostal své jméno patrně po manželce olomouckého knížete Oty III. (1126 – 1160),

Durancii. Ta nejspíš nechala hrad vystavět jako strážnou tvrz, ochranu před nepřítelem. Doklady svědčí o tom, že hrádek byl ze dřeva a byl dokola obehnán příkopem a valem. Do dnešní doby se dochoval už jen příkop měřící 230 m. Vykopávky nasvědčují tomu, že byl hrad vypálen. (Müller, 2004)

Dnes tudy vede turistická stezka, která vás zavede i k dalším středověkým osadám.

3.5.6 Rodáci Konicka

V mikroregionu Konicko žilo a žije několik významných rodáků jako například:

Antonín Žváček

Antonín Žváček (viz obr. č. 23) není na Konicku znám jinak než jako král moravských polek. Narodil se 29. dubna 1907 jako první z dvanácti dětí do prosté venkovské rodiny v Hačkách na Konicku. Po svém otci, který byl lidovým muzikantem, zdědil nadání pro hudbu. Malý Antonín měl od nejútlejšího mládí velký zájem o hudbu a již ve svých šesti letech začal hrát na housle a zkomponoval svoji první polku "Červená karkulka", po níž následovala další, kterou pojmenoval po sousedově psu, "Šuba. Po ukončení školní docházky ve 14 letech se dostal ke královské vojenské hudbě 6. pěšího pluku v Olomouci, kde působil do svých 21 let. Vojenským a policejním hudbám zůstal věrný dlouhá léta. Působil u královské vojenské hudby v Rumunsku, poté jako hudebník u státní policie a pak SNB v Brně. V roce 1949 vážně onemocněl a dostal se do invalidního důchodu. Jako důchodce vyučoval hře na hudební nástroje a působil jako vedoucí městské hudby v Olomouci.

Ovládal hru na téměř všechny dechové nástroje a jako skladatel složil více než 500 skladeb. Proslavil se zvláště polkami. V názvech polek převažují ženská jména a to z prostého důvodu. V den, kdy složil polku, podíval se do kalendáře a polku nazval podle jména v kalendáři, tak vznikly polky Helenka, Jiřinka, Šárka, Danka a jiné. Některým svým skladbám dal jméno podle blízkého či oblíbeného místa, například Bouzovská, Slovácká, Prostějovská. Inspiraci získával při setkávání se svými přáteli. Antonín Žváček zemřel 4. září 1981 po těžkém záchvatu. Během jeho bohatého života a umělecké dráhy vzniklo na několik stovek skladeb, které jsou dechovými hudbami hrány po celém světě. (www.hacky.cz)

Od roku 1996 se každoročně v Konici pořádá Žváčkův festival dechových hudeb.

Zeno Dostál

Zeno Dostál (viz obr. č. 24) se narodil 12. listopadu 1934 do rodiny advokáta a starosty města Konice. Celý jeho život ovlivnil jeho židovský původ. Během okupace byli jeho rodiče internováni v koncentračním táboře, on sám se musel skrývat u příbuzných v obci Luká. Po válce Zeno Dostál vystudoval gymnázium v Prostějově a pak studoval Pedagogickou fakultu v Praze, z níž však byl kvůli politickým důvodům vyloučen. Poté vystřídal řadu zaměstnání. Od roku 1960 byl zaměstnán na různých pozicích ve filmovém studiu na Barandově, zde se pokoušel psát scénáře pro televizi i film, později také samostatně režíroval. Veřejnosti jsou asi nejvíce známy jeho celovečerní filmy Král kolorád (1990) a Golet v údolí (1995), film podle povídek Ivana Olbrachta. Jako literát vytvořil jedinečný cyklus o proměnách hanáckého a podhůrského regionu, kde jednotlivé části byly nazvány podle znamení zvěrokruhu. Celek chronologicky zachycuje proměny podhorského a hanáckého regionu od 30. let do konce 20. století. Dostálovy prózy charakterizuje drsný vyprávěčský styl zachycující jednání lidí v historických, často mezních situacích. Věnoval se i psaní fejetonů a povídek. Zeno Dostál od roku 1992 působil v Praze jako předseda Židovské obce. Umírá v Praze v roce 1996. (www.slovníkceskeliteratury.cz)

Obrázek č. 23 - Antonín Žváček (notendatenbank.net) Obrázek č. 24 - Zeno Dostál (www.slovníkceskeliteratury.cz)

Bohuslav Mrákava

Busta na schodišti Základní školy a gymnázia v Konici žákům připomíná Bohuslava Mrákavu, významnou osobnost spojenou s bojem za svobodu českého národa během nacistické okupace.

Bohuslav Mrákava se narodil se 1. listopadu 1886 v Malenách u Konice. V letech 1936 – 1942 působil jako učitel a později jako ředitel na Měšťanské škole v Konici. Obětavě se věnoval práci v Sokole, v okresním osvětovém sboru, okresní ředitelské jednotě a okresní péči o mládež. Se svým zájmem o botaniku se stal výborným znalcem flóry v našem okolí.

V období okupace působil v ilegální organizaci Národního výboru v tehdejší litovelském okrese. V rámci organizace zprostředkoval styky s osobami v konickém soudním okrese, které by se ujaly organizování jak vojenského, tak politického odboje. V březnu roku 1942 začalo jeho pronásledování. Mrákava byl přeložen na měšťanskou školu v Mohelně v okrese Třebíč. Pak následovalo penzionování.

Odbojová organizace, ve které působil, byla rozbita olomouckým gestapem. Bohuslav Mrákava byl 4. srpna 1944 zatčen a vězněn v Olomouci, Brně a Vratislavi. 17. ledna 1945 byl Lidovým soudem ve Vratislavi obviněn z velezrady a odsouzen k trestu smrti. Poprava byla vykonána o týden později. Jeho Ostatky byly převezeny a pochovány v Brně. Za bojové zásluhy byl Bohuslavu Mrákavovi udělen prezidentem republiky Dr. Eduardem Benešem Československý válečný kříž in memoriam. (Kronika měšťanské školy v Konici, 1899 – 1976)

František Továrek

František Továrek působil jako publicista, spisovatel a pedagog. Narodil se 29. 9. 1915, tedy na začátku 1. světové války, v Konici. Otec záhy odešel na ruskou frontu a František byl vychováván matkou. František Továrek vychodil obecnou a měšťanskou školu v Konici a poté nastoupil na reálné gymnázium v Prostějově. K vysněné profesi pedagoga a jejímu studiu mu finančně pomohl konický lékař a lidumil MUDr. Ferdinand Karafiát. Svou pedagogickou dráhu započal ve Dzbelu. V letech 1935-1938 působil ve Svaljavě a pak v Holubiném na Podkarpatské Rusi. Pobyt zde ovlivnil celý jeho život, našel zde svou ženu a celoživotní oporu. Po obsazení Podkarpatské Rusi Maďarskem se vrátil roku 1939 na Moravu, krátce učil na Štarnově a poté nastoupil na měšťanskou školu v Jevíčku, kde učil

až do svého důchodu v roce 1976. Často a rád zajížděl do Olomouce, kde bydlela jeho sestra. Kromě pedagogického působení byla významnou složkou jeho činnosti práce v tělovýchově a dětském hnutí. František Továrek patřil k zakladatelům skautů na Konicku, poté dále v této organizaci působil v Jevíčku. Osm let byl redaktorem vlastivědných zpráv Malé Hané, kde publikoval na dva tisíce článků. Dále napsal na 35 knih a publikací. Jeho pravděpodobně nejvýznamnějším počinem je jeho zpracování pověstí z Konicka a Jevíčska. Věnoval se také sbíráním povídek s tematikou skautingu, například sepsal historii jevíčských skautů. Umírá v roce 1990 v Jevíčku, ale zanechává po sobě kulturní bohatství. (Továrek, 1992)

MUDr. Ferdinand Karafiát

Ferdinand Karafiát (viz obr. č. 25) byl lékař, prozaik, mnohostranný osvětový a kulturní činitel a filantrop, který se stal součástí dění na konicku a zasvětil jí část svého života.

Narodil se dne 1. 9. roku 1870 v Horním Štěpánově na konicku do rodiny řídicího učitele Ferdinanda Karafiáta. Studoval lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, promoval roku 1896. Po ukončení studií se vrátil do Konice. Zde působil jako praktický lékař celých třicet let. Kromě lékařství Ferdinand Karafiát vyučoval zdravotní vědu na místní zemědělské odborné škole, byl zakladatelem a prvním starostou konického Sokola a členem Jubilejní jednoty lidumilů.

Věnoval se i literatuře, byl autorem několika beletristických děl. Nejznámější z jeho děl jsou *Vánky a vichřice*, *Z deníku lékařova*, *Hoře duše lékařovy*, *Z tajemství lékařových* a *Čím srdce lékařovo plakalo a rostlo*. Jeho díla jsou často autobiografická a vypovídají o způsobu poskytování lékařské pomoci, o lidském utrpení a naději i o lékařské etice. Z jeho lékařských příruček můžeme připomenout dílo *O utrpení nervovém*, *Válka a některé utajené nemoci* a *Úplavice na Konicku*. Napsal a vykonal mnoho přednášek ať už všeobecně vzdělávacích, tak i populárně medicinských. Přispíval do několika časopisů – Stráž na Hané, Malá Haná a Hlasy z Hané.

Jeho práce překonaly hranice hanáckého regionu a Ferdinand Karafiát je uváděn v mnoha literárních příručkách a slovnících.

Měl vřelý vztah s tehdejšími významnými literáty, Jaroslavem Vrchlickým a Adolfem Hejdukem, kteří ho v Konici i osobně navštívili. Adolf Hejduk o doktoru Ferdinandu

Karafiátovi psal jako o nadšeném vlastenci, o láskyplném a obětavém lékaři, horlivém příteli české literatury a umění. Byl to vzácný humanista a přítel, který byl oblíbený v širokém okolí. S Jaroslavem Vrchlickým si pak Ferdinand Karafiát často dopisoval a jejich vzájemný vztah ovlivnil i jeho tvorbu.

Do povědomí lidí se dostal hlavně jako lékař lidumil, obětavý utěšitel bojující proti bolesti a utrpení lidí jak bohatých, tak i těch nejchudších. Když bylo třeba, vždy přišel pomoci, přinesl naději i útěchu a často nepřijal ani odměnu. Prostý lid jej miloval a ctil ještě dlouhá léta po jeho smrti. Ferdinand Karafiát umírá 13. dubna 1928.

Jeho hrob nalezneme v blízkosti hlavního kříže na hřbitově v Konici. Na domě č. 16 v Karafiátově ulici, ve kterém kdysi pobýval, dodnes najdeme pamětní desku. (Zpravodaj Konice, 1998)

Obrázek č. 25 - MUDr. Ferdinand Karafiát (www.konice.cz)

3.5.7 Ochrana životního prostředí města Konice

V Konici, která je centrem mikroregionu Konicko, sídlí odbor životního prostředí, který zajišťuje výkon státní správy na úseku ochrany ovzduší, ochrany přírody a krajiny. Působí na úseku vodního hospodářství, odpadového hospodářství a lesního hospodářství. Úředníci na odboru životního prostředí mají v kompetenci dohled nad rybařením, myslivostí a zákony o ekologickém hospodářství aj.

Na Konicku nalezneme ekologicky čisté prostředí. Stav **ovzduší** je dlouhodobě na dobré úrovni. Zhoršuje se pouze v zimní sezóně, kdy dochází k inverzi, která s sebou přináší horší rozptylové podmínky (koncentrace CO₂, popílek, prach). Kvůli absenci průmyslu v Konici zůstávají největším znečišťovatelem ovzduší lokální topeniště využívající tuhá paliva v mnoha domácnostech a nárůst dopravy přinášející s sebou emise výfukových plynů. Ke zkvalitnění ovzduší na Konicku má přispět i výstavba cyklostezky. Pomoci má i novela zákona 201/2012 o ochraně ovzduší, s jejímž schválením se předpokládá úbytek lokálních topenišť na tuhá paliva.

Na Konicku nalezneme smíšené **lesy**, převažují však lesy jehličnaté. Lesy zde pokrývají plochu 331 ha. 71,07 % lesů je státních, zbylých 29,93 % je v soukromém vlastnictví. Dle zprávy odboru životního prostředí má 31 % lesního porostu na Konicku má stáří do padesáti let, u dalších 46,92% stromů je jejich stáří odhadováno na 50 – 100 let, zbývajících 22,08 % stromů je starších než sto let. Lesy přispívají k čistotě ovzduší, proto je třeba o ně pečovat a chránit je. O lesy pečují vlastníci, těmi jsou stát a soukromí vlastníci. Je prováděn průběžný dohled nad úmyslnou těžbou, zalesňováním, či odstraňováním kalamit, dále je kontrolována myslivost, hospodaření se zvěří ve volné krajině nebo v oborových chovech.

Komunální odpad je vždy předáván oprávněné osobě. V Konici je odpad svozován firmou A.S.A. odpady Litovel s.r.o. Nakládání s odpady v některých obcích mikroregionu města Konice je zajišťováno firmami SITA.cz nebo FAN GAS a.s.. V Konici a jejích místních částech je rozmístěno několik kontejnerů na znovu využitelné složky odpadu, jako jsou papír, sklo a plasty. Kontejnery na znovu využitelné složky odpadu vlastní město Konice a firma EKOKOM, vyváženy jsou firmou A.S.A. Firma EKOKOM dále třídí a zpracovává odpad a poskytuje městu finanční odměnu za vytríděný odpad. Ostatní využitelný odpad, jako je kov, železo a barevné kovy, je vykupován ve 3 sběrnách na Konicku. Město Konice se účastní soutěže hodnotící množství vytríděného odpadu „O keramickou popelnici“, která

je určená pro obce a města v Olomouckém kraji. V posledním ročníku se Konice umístila na 3. místě. K ukládání velkoobjemového odpadu a nebezpečného odpadu v Konici slouží sběrný dvůr za vlakovým nádražím. Sběrný dvůr provozuje firma A.S.A. Směrem na Jesenec byla vybudována firmou K-elektrik skládka – terénní úprava - průmyslová na ukládání cihel, betonu, kamení, zeminy, tašek, keramiky a stavební suti. Bioodpady z konického mikroregionu jsou shromažďovány v kompostárně v obci Ludmírov. V budoucnu je v plánu zbudování více takovýchto zařízení.

Stav životního prostředí na Konicku je dle představitelů odboru životního prostředí uspokojivý. V oblasti **ochrany životního prostředí** se zaměřují na ochranu živé a neživé přírody, ochranu krajinného rázu a ochranu zeleně. Odbor životního prostředí spolupracuje s Inspekcí životního prostředí a se státním podnikem Lesy České republiky a Povodí Moravy, které provádí pravidelné kontroly či řešení konkrétních problémů. Životnímu prostředí na Konicku škodí nejvíce nelegální skládky. Největší aktuální hrozbou pro životní prostředí na Konicku je půda kontaminovaná toxickými ropnými látkami v obci Suchdol. Na vyčištění zamořené plochy nezbyvají finance.

V oblasti **ochrany povrchových a podzemních vod** byla v březnu 2011 dokončena výstavba kanalizace a čističky odpadních vod v Konici. Všechny domácnosti a podniky města Konice byly ke kanalizaci připojeny. Z důvodu nedostatku financí nebyla realizována výstavba kanalizace v místních částech Konice s výjimkou Nové Dědiny, která má hloubkovou kanalizaci samostatně vybudovanou. Údržba vodních toků je prováděna ve spolupráci se státním podnikem Lesy ČR, Správou toků a Povodím Morava. Do oblasti údržby vodních toků spadá údržba, revitalizace a rozvoj toků, čištění koryt či ochrana před povodněmi.

Tato kapitola vznikla po konzultaci s úředníky pracujícími na odboru životního prostředí v Konici, p. Bc. Ondřejem Hálou, Štěpánem Greplem, Ing. Martinem Dostálem a Pavlem Neradem.

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání

Praktickou část diplomové práce jsme rozdělily na výzkumné šetření a návrh projektu na využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti. Provedením výzkumu jsem chtěla zjistit, zda je učivo o našem mikroregionu zahrnuto do výuky, jakým způsobem je výuka uskutečňována, jaké organizační formy a výukové metody jsou využívány, zda výuka probíhá v rámci jednoho předmětu nebo integrace předmětů. Dále mě zajímalo, jaké samostatné práce žáci vykonávají, kde nejčastěji získávají učitelé informace o mikroregionu.

Domnívám se, že žáci by měli během primárního vzdělávání získat a dokázat využít základní informace o místě a jeho okolí, ve kterém žijí. Abych si přiblížila danou problematiku, vytvořila jsem dotazník pro učitele nižšího stupně základních škol působících v mikroregionu města Konice.

Pro výzkum jsem si stanovila pět výzkumných problémů.

První výzkumný problém se zabývá otázkou, zdali je učivo o mikroregionu města Konice součástí vzdělávání na školách v mikroregionu. Předpokládám, že většina učitelů se ve svých hodinách věnuje i otázkám mikroregionu města Konice.

Druhým výzkumným problémem je otázka, zda je na téma mikroregionu města Konice nahlíženo z více úhlů. U druhého výzkumného problému taktéž předpokládám, že učitelé zahrnují integraci do více předmětů. Zde je potřebný určitý celistvý a široký náhled, proto je vhodné učivo probírat v různých předmětech.

Třetí výzkumný problém předpokládá, že venkovské školy využívají častěji místní přírodní památky než školy městské. Nejsem si jistá, zdali se tento výzkumný problém potvrdí, neboť v konickém mikroregionu se nachází pouze jedna městská škola a to Základní škola a gymnázium města Konice a tato škola je umístěna ve velmi příjemném přírodním prostředí a místní přírodní památky se nacházejí blízko. Tato odůvodnění mohou mít za následek vyvrácení daného výzkumného problému.

Čtvrtý výzkumný problém se věnuje organizačním formám při výuce o mikroregionu města Konice. Předpokládám, že nejvíce využívanou organizační formou výuky stále zůstává běžná vyučovací hodina.

Poslední z výzkumných problémů se zaměřuje na učení o přírodě. Zde lze předpokládat, že malotřídní školy působící na Konicku využívají vycházku jakožto organizační formu častěji než plně organizované školy.

4.1 Cíl výzkumného šetření

Každý učitel by měl své žáky blíže seznámit s místem, ve kterém žijí a vyrůstají, ukázat jim, že stojí za to být hrdý na místo, ve kterém žijí, naučit žáky ocenit jej a chránit.

Proto bylo cílem výzkumu získat informace o tom, jak učitelé využívají mikroregionu Konicko v učení o přírodě a společnosti. Zajímalo mě, zda učitelé zařazují učivo o mikroregionu do výuky často, jaké preferují organizační formy nebo vyučovací metody při výuce o mikroregionu, zdali žáci při výuce o mikroregionu pracují samostatně, nebo učitel upřednostňuje kolektivní činnosti, zdali pracují ve škole, nebo volí jiné než školní prostředí.

Ve výuce o mikroregionu je velmi důležitá názornost, kontakt s lidmi a přírodou. Proto jsem sledovala, jestli učitelé využívají ve výuce lokální přírodní a společenské podmínky. Primárním cílem mé práce bylo ověřit platnost předem stanovených výzkumných problémů vztahujících se k učitelům a jejich odpovědím na dané otázky zaměřujících se na využití mikroregionu Konicko ve výuce. Výzkumné problémy jsou rozepsány v následující podkapitole.

4.2 Výzkumné problémy

Výzkumný problém č. 1: Učivo zaměřené na poznávání mikroregionu města Konice a jeho okolí je na škole běžnou součástí vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ.

Výzkumný problém č. 2: Během výuky o mikroregionu města Konice je běžně propojováno více oblastí (historická, vlastivědná, přírodovědná).

Výzkumný problém č. 3: Venkovské školy využívají více místních přírodních podmínek při výuce o mikroregionu města Konice než školy městské.

Výzkumný problém č. 4: Nejčastěji využívanou organizační formou v rámci výuky regionálního učiva zůstává vyučovací hodina.

Výzkumný problém č. 5: Na malotřídních školách využívají vycházku jako organizační formu častěji než na plně organizovaných školách.

4.3 Metodologie výzkumného šetření

Ve výzkumné části diplomové práce jsem uskutečnila kvantitativní výzkumné šetření. Pro toto šetření jsem si jako metodu pro zjišťování údajů zvolila dotazník. Je to způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí. (Gavora, 2010) Je to metoda hromadného získávání údajů pomocí předem připravených otázek, na které respondent písemně odpovídá.

Abych mohla různé proměnné, tedy měřené vlastnosti, vyjádřit konkrétními hodnotami, využila jsem v dotazníku různé formy otázek. Nejčastější formou otázek byly otázky uzavřené (např. otázka č. 6, 12, 15), dále jsem zahrнула otázky polootevřené (např. otázka č. 5, 7, 13) a škálované (otázka č. 9, 10, 14). U většiny položek byla nabízena otevřená možnost poskytující respondentovi prostor pro vyjádření vlastního názoru či komentáře.

Výzkumné šetření bylo prováděno na plně organizovaných a malotřídních školách v mikroregionu Konicko. Dotazníky byly určeny pro učitele působící na nižším stupni základních škol. Výzkumné šetření bylo krátkodobé. Trvalo od prosince 2012 do února 2013.

Nejdříve jsem si zvolila cíle výzkumného šetření a výzkumné problémy. Dále jsem navázala tvorbou dotazníku, který jsem osobně doručila do škol a posléze po jejich vyplnění vyzvedla.

Obrátila jsem se na všech sedm škol v mikroregionu Konicko. Z celkového počtu 29 dotazníků bylo vráceno a vyplněno 27 dotazníků. Návratnost byla tedy 93%. Získaná data byla posléze zpracována kvantitativně s použitím počítačového programu Microsoft Excel.

Data z navrácených dotazníků byla zpracovávána ručně čárkovací metodou. Poté byly přeměněny do přehledných tabulek a grafů četnosti. Výsledky byly znázorněny v procentech.

4.4 Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání – výsledky výzkumu

V dotazníku jsme analyzovaly pohlaví učitelů, délku jejich pedagogické praxe, aprobovanost. Dále jsem se zaměřila na konkrétní využití učiva o mikroregionu. Dotazník nám měl přiblížit, v jakých předmětech se výuce o mikroregionu učitelé věnují, jaké organizační formy a výukové metody k výuce používají.

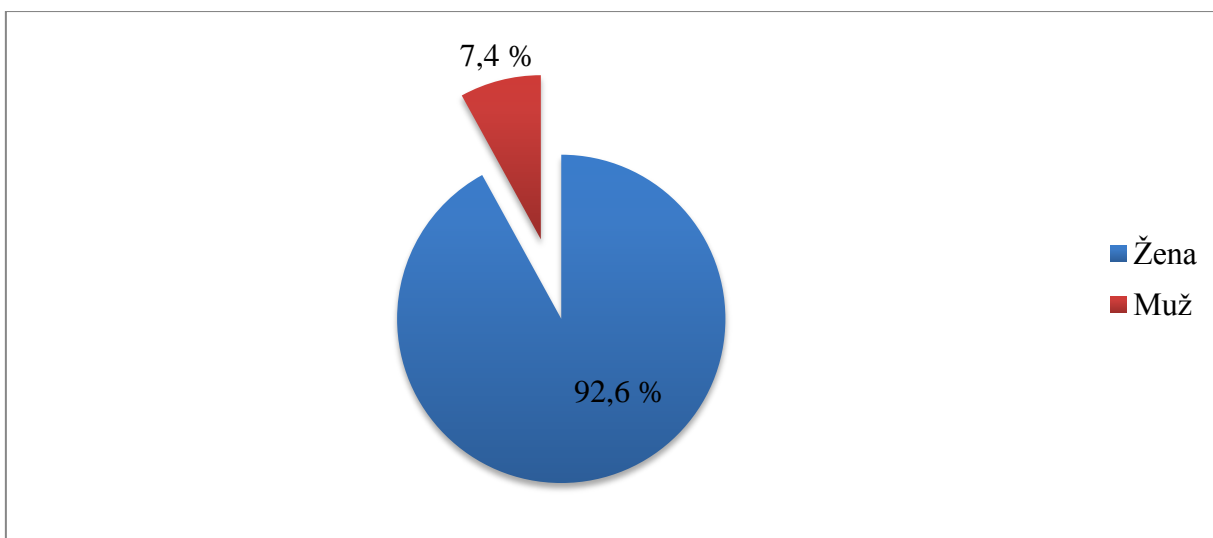
4.4.1 Pohlaví respondentů

V první položce jsme zjišťovaly pohlaví respondentů. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) bylo 25 žen (92,6 %) a pouze 2 muži (7,4 %). V prováděném výzkumném šetření bylo zastoupeno větší procento pedagogů ženského pohlaví (viz. tabulka č. 1 a graf č. 1).

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví respondentů	Absolutní četnost	Relativní četnost
Žena	25	92,6 %
Muž	2	7,4 %

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

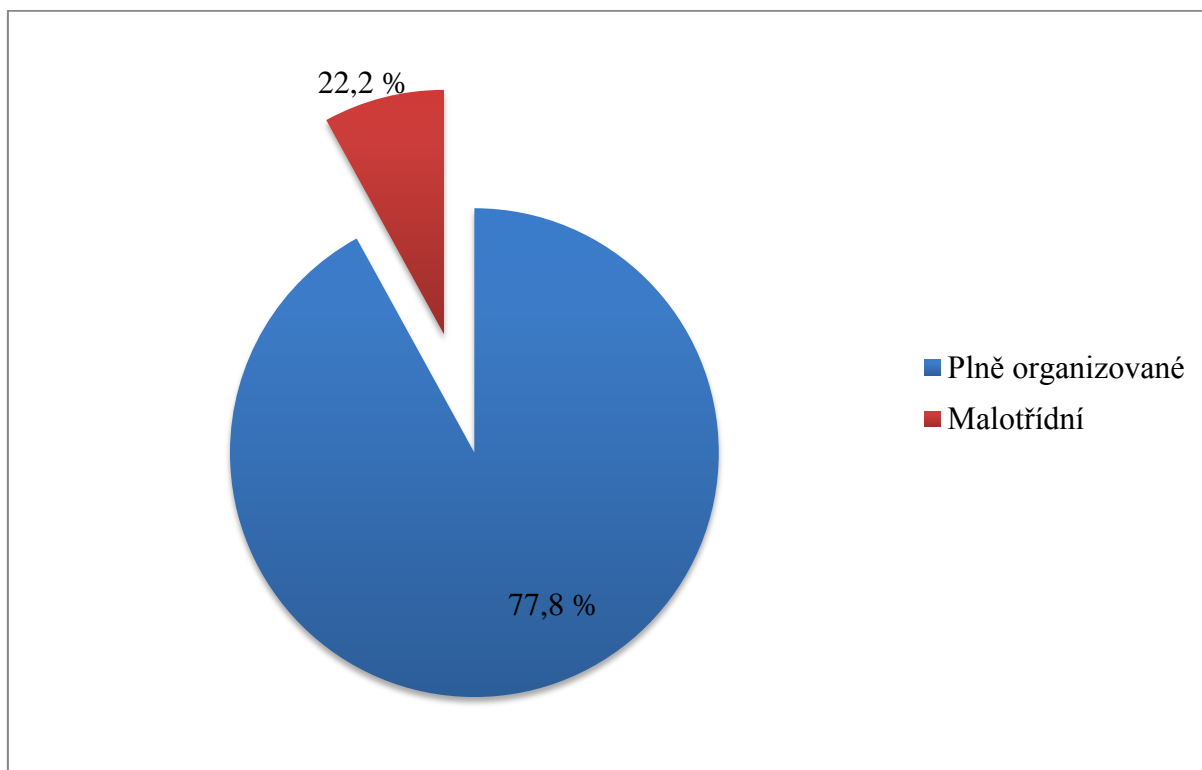
4.4.2 Zastoupení plně organizovaných a malotřídních škol

V této položce jsme se zabývaly zastoupením plně organizovaných a malotřídních škol, na kterých respondenti pracují. Tabulka č. 2 a graf č. 2 zaznamenávají zjištěné výsledky. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 21 respondentů (77,8 %) učí na plně organizované základní škole, zatím co pouze 6 respondentů (22,2 %) učí na škole malotřídní.

Tabulka č. 2: Zastoupení plně organizovaných a malotřídních škol

Zastoupení plně organizovaných a malotřídních škol	Absolutní četnost	Relativní četnost
Plně organizované	21	77,8 %
Malotřídní	6	22,2 %

Graf č. 2: Zastoupení plně organizovaných a malotřídních škol

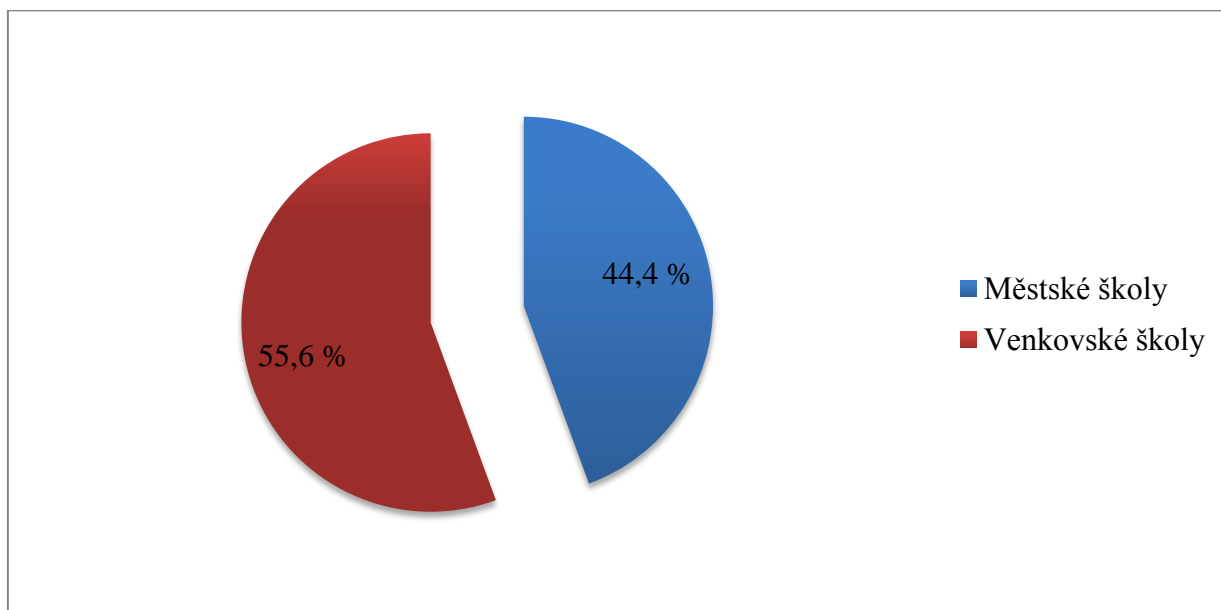
4.4.3 Zastoupení městských a venkovských škol

V této otázce jsme se zaměřily na počet zastoupení městských a venkovských škol z hlediska místa působení oslovených respondentů. Tabulka č. 3 a graf č. 3 zobrazují zjištěné výsledky. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) působí 12 respondentů na škole městské (44,4 %) a 15 respondentů (55,6 %) na škole venkovské.

Tabulka č. 3: Zastoupení městských a venkovských škol

Zastoupení městských a venkovských škol	Absolutní četnost	Relativní četnost
Městské	12	44,4 %
Venkovské	15	55,6 %

Graf č. 3: Zastoupení městských a venkovských škol

4.4.4 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

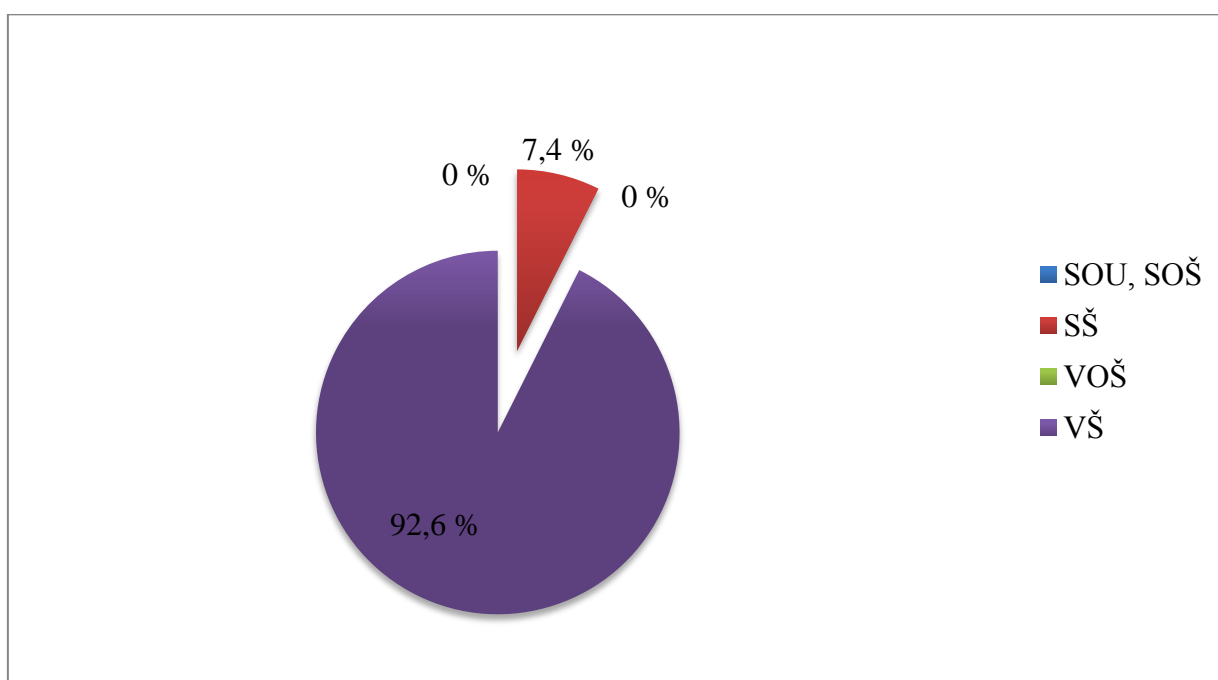
V uvedené položce jsme se zabývaly nejvyšším dosaženým vzděláním dotazovaných učitelů. V tabulce č. 4 a grafu č. 4 můžeme vidět odpovědi respondentů. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) žádný z učitelů (0,0 %) nedosáhl nejvyššího vzdělání jedině studiem na Středním odborném učilišti nebo Střední odborné škole (dále jen SOU, SOŠ).

Pouze 2 učitelé (7,4 %) vystudovali střední školu (ukončili své vzdělání maturitní zkouškou na střední škole nebo gymnáziu). Nikdo (0,0 %) z dotazovaných respondentů nedosáhl nejvyššího vzdělání pouze ukončením studia na vyšší odborné škole. Zbýlých 25 respondentů (92,6 %) dosáhlo vysokoškolského vzdělání (z nich 19 učitelů vystudovalo samostatné učitelství pro 1. stupeň základních škol, 1 z nich český jazyk a historii pro 2. stupeň základních škol, jedna z daného počtu vystudovala speciální pedagogiku, další učitelství osob vyžadující zvláštní péči, jedna respondentka učitelství výtvarné výchovy pro 2. stupeň základních škol a speciální pedagogiku, další z nich pedagogiku s psychologií a poslední z dotazovaných uvedla pedagogiku v kombinaci s přírodovědou).

Tabulka č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	Absolutní četnost	Relativní četnost
SOU, SOŠ	0	0,0 %
SŠ	2	7,4 %
VOŠ	0	0,0 %
VŠ	25	92,6 %

Graf č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

4.4.5 Délka pedagogické praxe respondentů

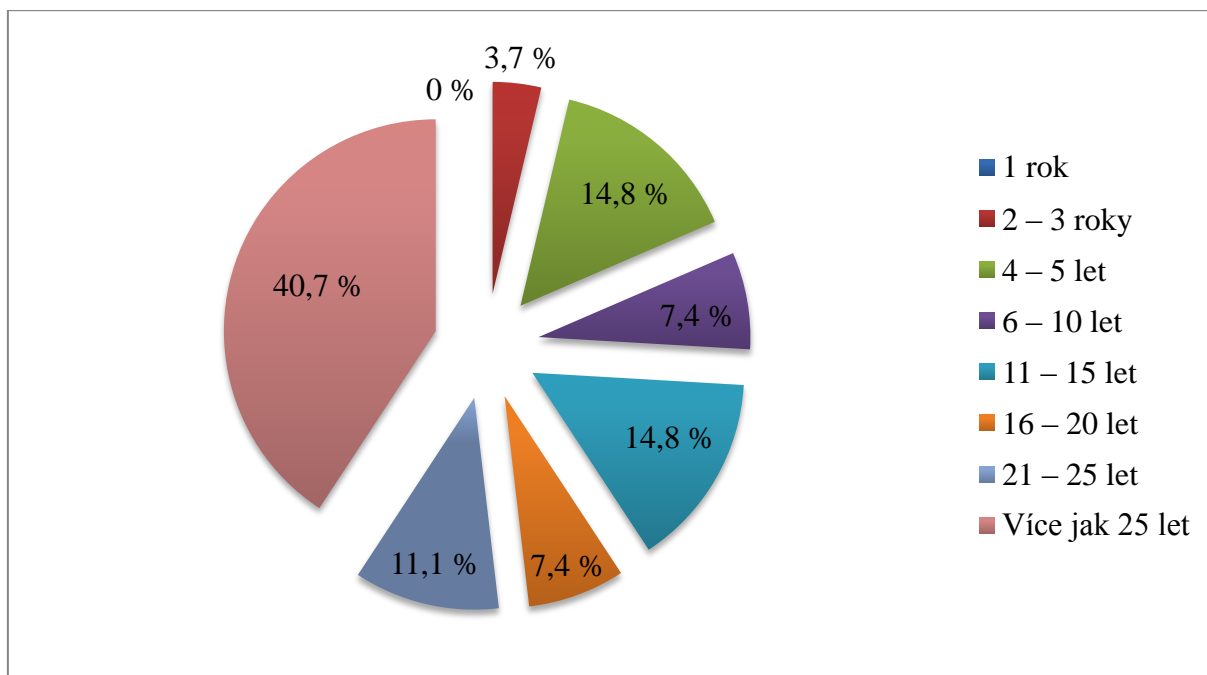
V položce s číslem 5 jsme se zabývaly délkou pedagogické praxe respondentů. Dle Průchů můžeme dělit učitele podle délky jejich pedagogické praxe na začínající učitele (1 – 5 let), zkušené učitele (5 – 25 let) a učitele s praxí více jak 25 let lze nazývat konzervativními učiteli. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) pouze 5 učitelů (18,5 %) bychom tedy mohli nazývat začátečníky, neboť ve školství působí méně než 5 let, 11 dotazovaných učitelů (40,7 %) je ve školství v rozmezí od 6 do 25 let, to jsou učitelé zkušení neboli experti, a 11 respondentů (40,7 %) učí více než 26 let (ti jsou nazýváni konzervativními učiteli).

Podrobněji nám délku pedagogické praxe respondentů přiblíží tabulka č. 5 a graf č. 5. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) tvoří nejpočetnější skupinu učitelé s délkou praxe více jak 25 let, počet činí 11 učitelů (40,7 %). V pořadí druhou nejpočetnější skupinou jsou učitelé s délkou praxe 4 – 5 let. Jedná se o 4 respondenty (14,8 %) a stejně početnou skupinu tvoří i učitelé s délkou praxe 11 – 15 let. Dále následuje skupina s 21 – 25 lety praxe, která je zastoupena 3 respondenty (11,1 %). Skupina s 2 – 3 roky praxe a 16 – 20 lety praxe je v obou případech zastoupena shodným počtem respondentů, jenž činí pouhé 2 učitele (7,4 %). Nejméně početnou skupinou jsou respondenti s délkou pedagogické praxe 2 – 3 roky, zde náleží pouhý jeden učitel (3,7 %). Délka praxe 1 rok zde není zastoupena (0,0 %).

Tabulka č. 5: Délka pedagogické praxe respondentů

Délka pedagogické praxe respondentů	Absolutní četnost	Relativní četnost
1 rok	0	0,0 %
2 – 3 roky	1	3,7 %
4 – 5 let	4	14,8 %
6 – 10 let	2	7,4 %
11 – 15 let	4	14,8 %
16 – 20 let	2	7,4 %
21 – 25 let	3	11,1 %
Více jak 25 let	11	40,7 %

Graf č. 5: Délka pedagogické praxe respondentů

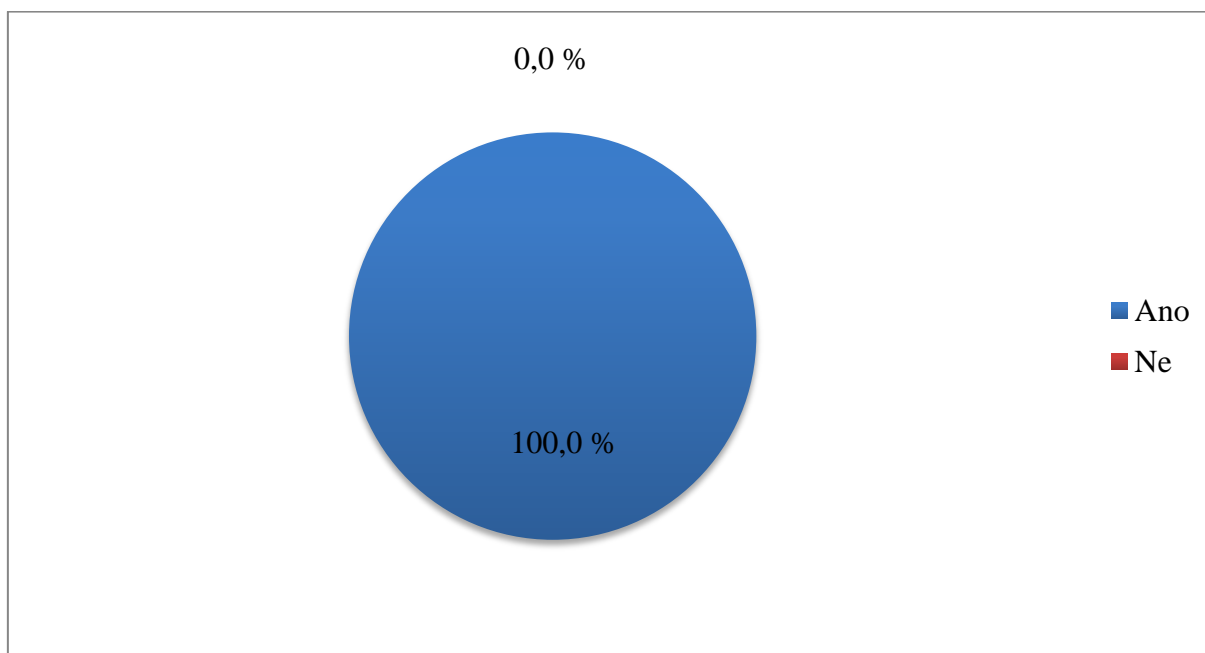
4.4.6 Zařazení regionální problematiky do výuky v primárním vzdělávání v mikroregionu Konicko

V této položce jsme zjišťovaly, zda učitelé zařazují regionální problematiku do výuky. Tabulka č. 6 a graf č. 6 zaznamenávají zjištěné výsledky. Všech 27 pedagogů (100,0 %) uvedlo, že se na jejich školách organizují činnosti zaměřené na regionální problematiku.

Tabulka č. 6: Zařazení regionální problematiky do výuky

Zařazení regionální problematiky do výuky	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	27	100,0 %
Ne	0	0,0 %

Graf č. 6: Zařazení regionální problematiky do výuky

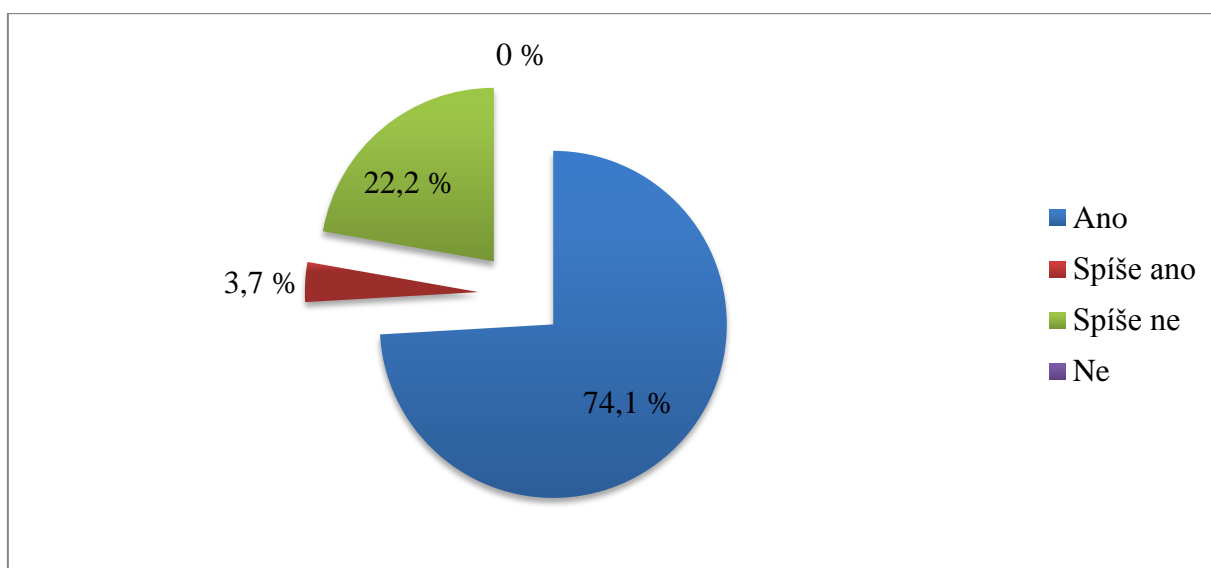
4.4.7 Učivo zaměřené na poznávání Konicka je součástí vzdělávání na 1. stupni ZŠ

V této položce číslo 7 jsme zjišťovaly, zdaje učivo zaměřené na poznávání Konicka (města Konice a jeho okolí) součástí vzdělávání žáků na 1. stupni základních škol v mikroregionu města Konice. Tabulka č. 7 a graf č. 7 zaznamenávají jejich odpovědi. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 20 učitelů (74,1 %) uvedlo, že učivo zaměřené na poznávání Konicka je zahrnuto ve vzdělávání žáků na 1. stupni. 1 z dotazovaných pedagogů (3,7 %) vybral odpověď spíše ano. Zbýlých 6 učitelů (22,2 %) zvolilo zápornou odpověď.

Tabulka č. 7: Učivo zaměřené na poznávání Konicka

Učivo zaměřené na poznávání Konicka	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	20	74,1 %
Spíše ano	1	3,7 %
Spíše ne	6	22,2 %
Ne	0	0,0 %

Graf č. 7: Učivo zaměřené na poznávání Konicka

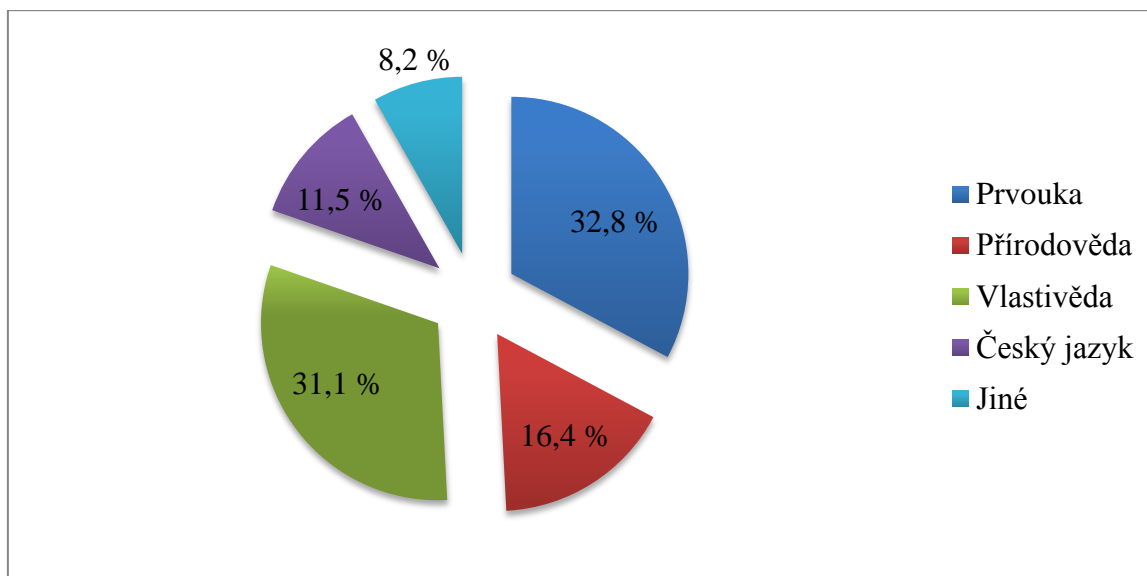
4.4.8 Ve kterém předmětu se regionální tématicke nejčastěji věnujete?

V položce číslo 8 jsme zjišťovaly, ve kterém předmětu (předmětech) se pedagogové regionální tématicke nejčastěji věnují. Otázka byla vyhodnocena z hlediska četností odpovědí. V tabulce č. 8 a grafu č. 8 jsou zaznamenány jejich odpovědi. Bylo zjištěno, že z celkového počtu 61 odpovědí (100,0 %) se 20 pedagogů (32,8 %) věnuje regionální tématicke nejčastěji v prvouce. 19 pedagogů (31,1 %) uvedlo, že se tomuto předmětu věnují nejčastěji ve vlastivědě. 10 pedagogů (16,4 %) vyučuje o mikroregionu nejčastěji v přírodovědě a 7 pedagogů (11,5 %) v českém jazyce. 5 dotazovaných respondentů (8 %) uvedlo, že regionální tematiku využívají i v hodinách matematiky, výtvarné výchovy, v pracovních činnostech a hudební výchově.

Tabulka č. 8: Ve kterém předmětu se regionální tématicke nejčastěji věnujete?

Předmět věnovaný regionální tématicke	Absolutní četnost	Relativní četnost
Prvouka	20	32,8 %
Přírodověda	10	16,4 %
Vlastivěda	19	31,1 %
Český jazyk	7	11,5 %
Jiné	5	8,2 %

Graf č. 8: Ve kterém předmětu se regionální tématicke nejčastěji věnujete?

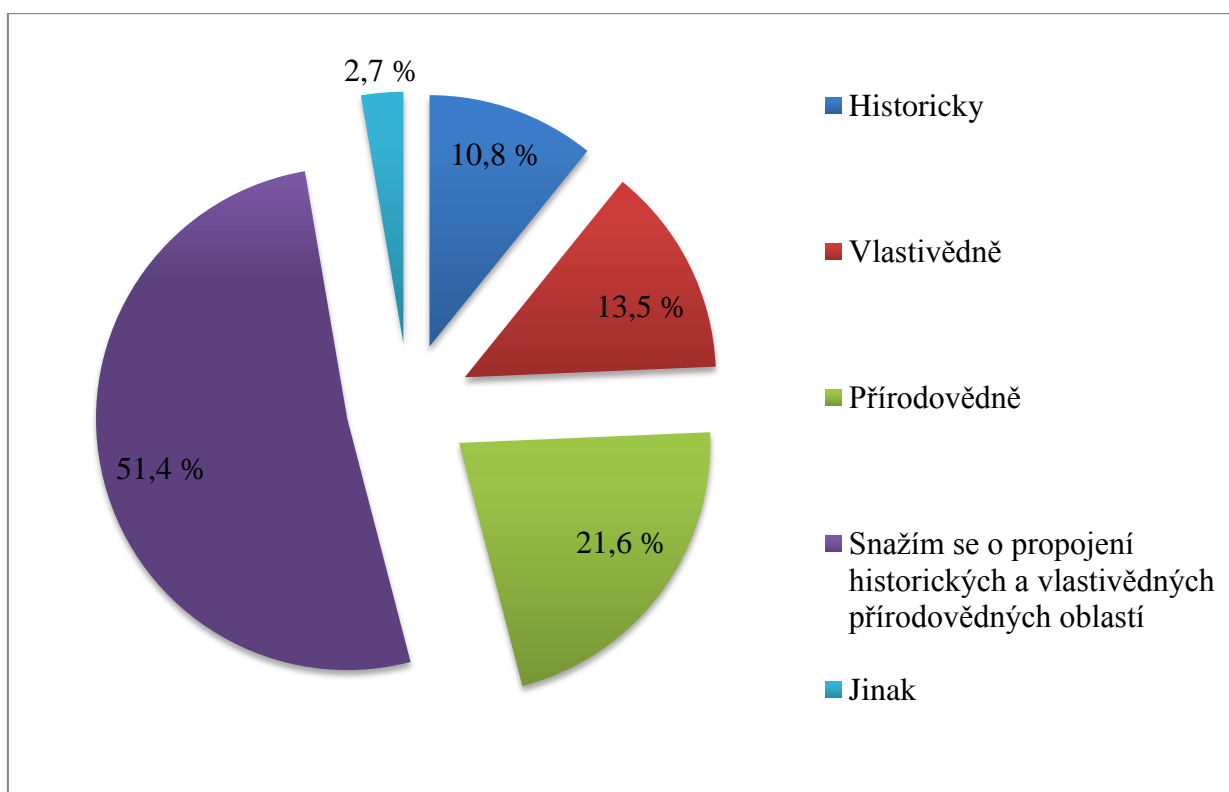
4.4.9 Výuku o mikroregionu orientuji

V této položce jsme zjišťovaly, z jakého úhlu se pedagogové učivu o mikroregionu věnují. Otázka byla vyhodnocena z hlediska četností odpovědí. Z celkového počtu 37 odpovědí (100,0 %) vyplývá, že se většina dotazovaných respondentů, a to 19 (51,4 %), snaží ve výuce o mikroregionu o propojení více oblastí. 8 pedagogů (21,6 %) uvedlo, že se zaměřuje na výuku o mikroregionu z přírodovědného hlediska. 4 učitelé (10,8 %) se orientují spíše na historickou oblast mikroregionu a zbylých 5 učitelů (13,5 %) se využívá vlastivědnou stránku mikroregionu. Tabulka č. 9 a graf č. 9 nám přehledně ukazuje jejich odpovědi.

Tabulka č. 9: Výuku o mikroregionu orientuji

Výuku o mikroregionu orientuji	Absolutní četnost	Relativní četnost
Historicky	4	10,8 %
Vlastivědně	5	13,5 %
Přírodovědně	8	21,6 %
Snažím se o propojení historických a vlastivědných, přírodovědných oblastí	19	51,4 %
Jinak	1	2,7 %

Graf č. 9: Výuku o mikroregionu orientují

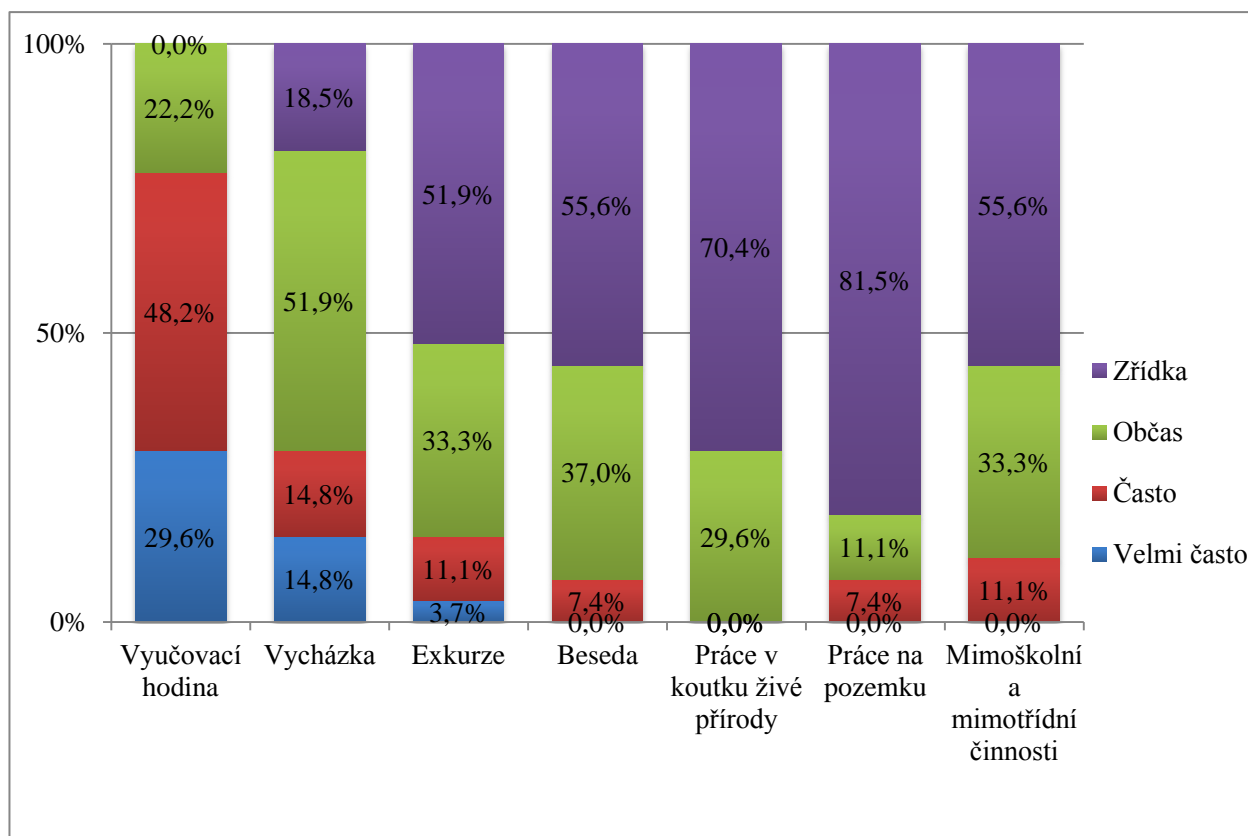

4.4.10 Vyznačte četnost využití uvedených organizačních forem v rámci výuky o mikroregionu:

V uvedené položce číslo 10 jsme zjišťovaly četnost využití různých organizačních forem v rámci výuky o mikroregionu města Konice. Graf č. 10 znázorňuje celkový pohled na výsledky položky zabývající se využitím uvedených organizačních forem (vyučovací hodina, vycházka, exkurze, beseda, práce v koutku živé přírody, práce na pozemku, mimoškolní a mimotřídní činnosti). Z grafu č. 10 vyplývá, že nejčastěji využívanou organizační formou výuky je tradiční vyučovací hodina.

Četnosti jednotlivých odpovědí učitelů jsou vyhodnoceny pro každou organizační formu výuky zvlášť. Odpovědi respondentů jsou zaznamenány v tabulkách č. 10 až č. 16 a v grafech č. 11 až č. 17.

Graf č. 10: Organizační formy

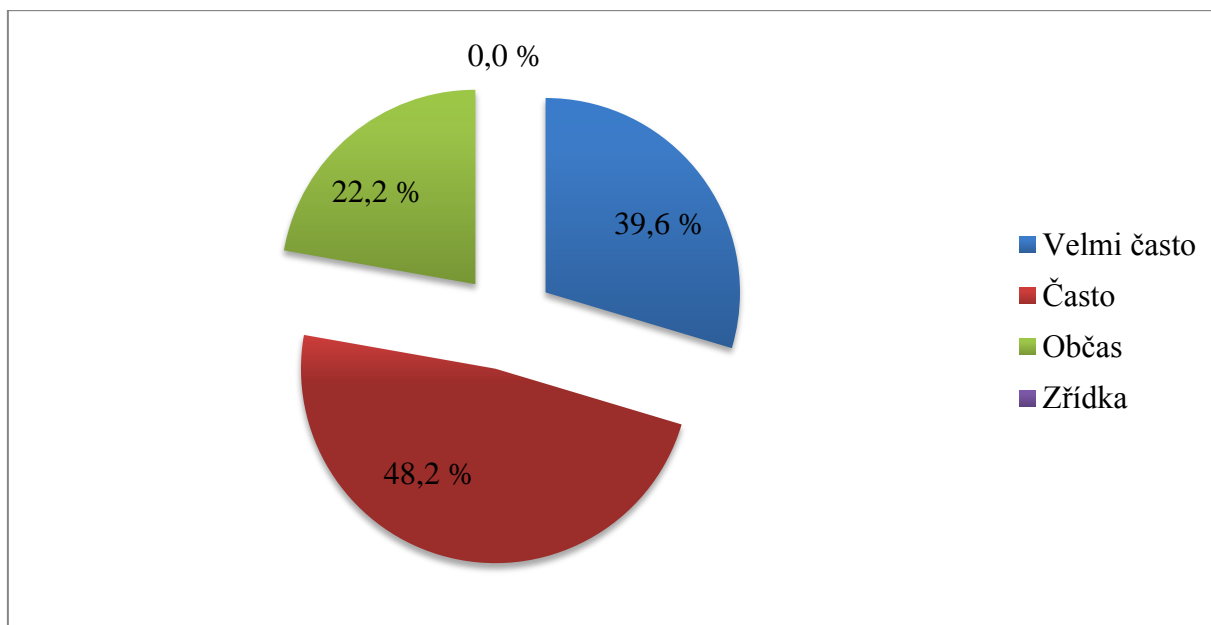
Vyučovací hodina

V tabulce č. 10 a grafu č. 11 jsou zaznamenány odpovědi týkající se základní organizační formy, a to vyučovací hodiny. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) uvedlo 13 dotazovaných (48,2 %), že často využívají vyučovací hodinu, 8 učitelů (29,6 %) uvedlo, že tuto organizační formu používá velmi často. Zbýlých 6 učitelů (22,2 %) využívá vyučovací hodinu občas.

Tabulka č. 10: Četnost využití organizační formy – vyučovací hodina

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	8	29,6 %
Často	13	48,2 %
Občas	6	22,2 %
Zřídka	0	0,0 %

Graf č. 11: Četnost využití organizační formy – vyučovací hodina

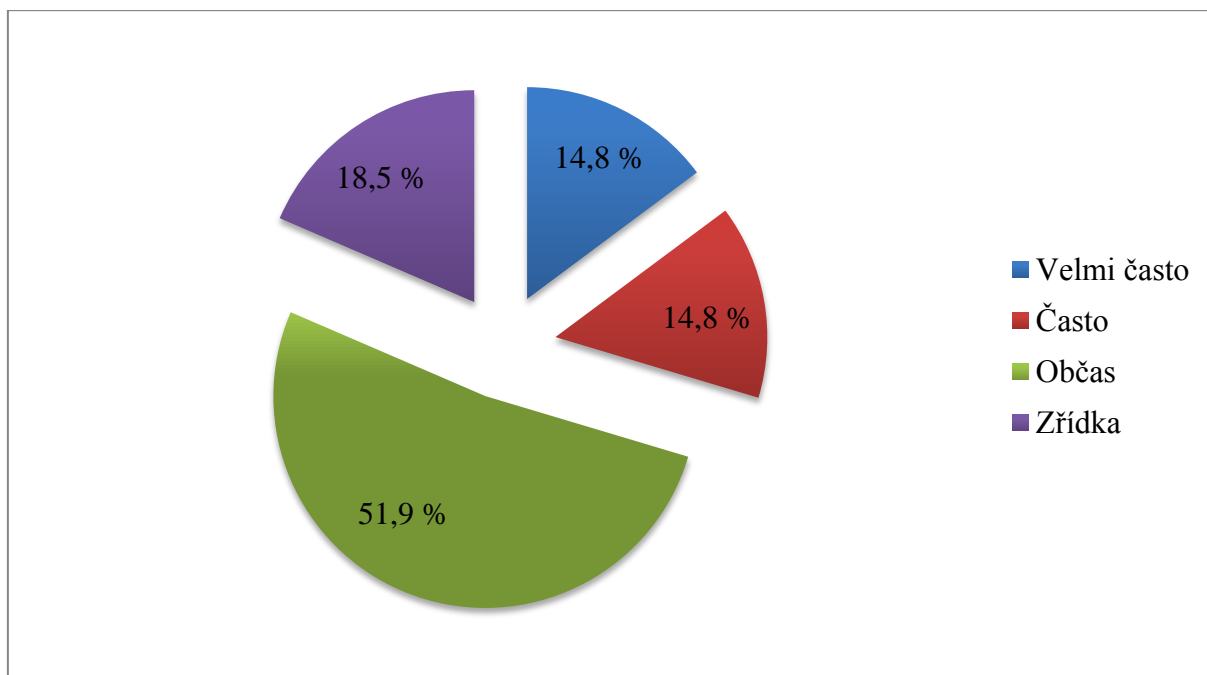
Vycházka

V tabulce č. 11 a grafu č. 12 jsou uvedeny odpovědi na druhou položku organizačních forem výuky – vycházku. Vycházka je využívána méně často než tradiční vyučovací hodina. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 4 respondenti (14,8 %) uvádí, že vycházku jako organizační formu výuky o mikroregionu zařazují velmi často. Další 4 (14,8 %) využívají vycházek často, 14 respondentů (51,9 %) uvedlo, že s dětmi na vycházky zaměřené na poznávání mikroregionu chodí občas a 5 učitelů (18,5 %) chodí na tyto procházky zřídka.

Tabulka č. 11: Četnost využití organizační formy – vycházka

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	4	14,8 %
Často	4	14,8 %
Občas	14	51,9 %
Zřídka	5	18,5 %

Graf č. 12: Četnost využití organizační formy – vycházka

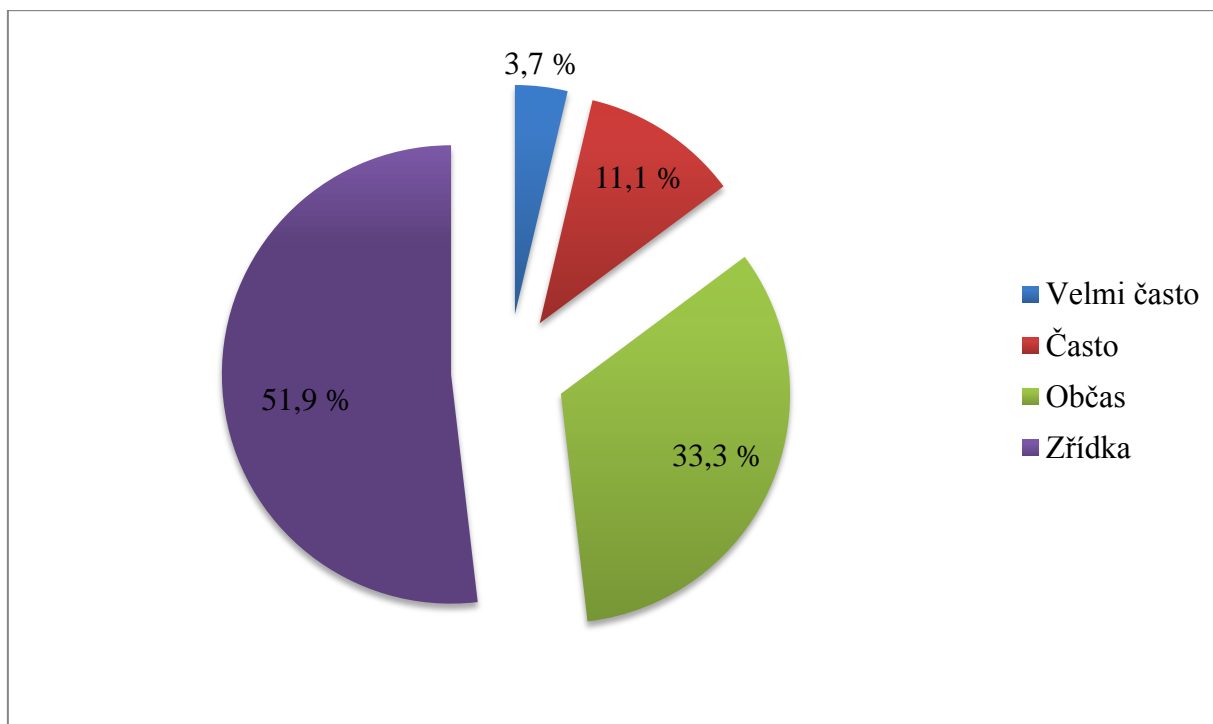
Exkurze

Četnost využívání exkurze jakožto organizační formy výuky je zaznamenána v tabulce č. 12 a grafu č. 13. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) pouze 1 respondent (3,7 %) využívá této formy velmi často, 3 respondenti (11,1 %) uvedli, že na exkurze se svými žáky chodí často, 9 dotazovaných (33,3 %) označilo odpověď občas a většina, tedy 14 dotazovaných (51,9 %) využívá této organizační formy jen zřídka.

Tabulka č. 12: Četnost využití organizační formy – exkurze

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	3,7 %
Často	3	11,1 %
Občas	9	33,3 %
Zřídka	14	51,9 %

Graf č. 13: Četnost využití organizační formy – exkurze

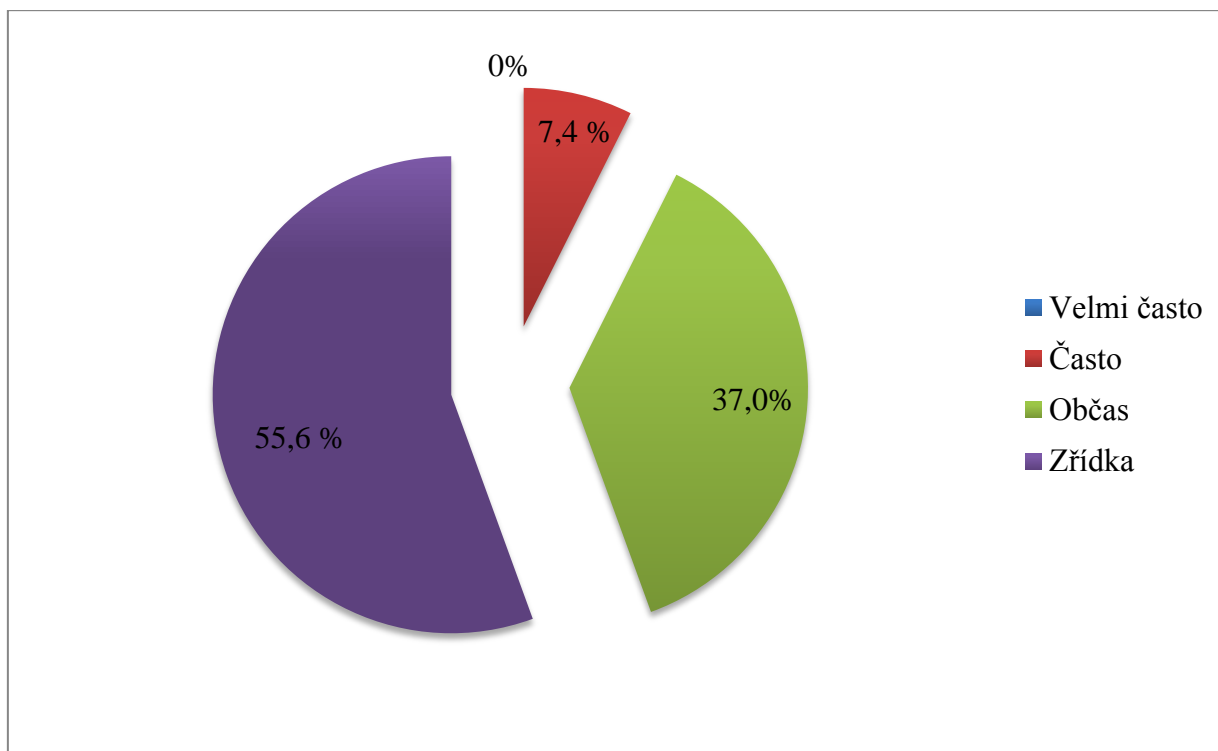
Beseda

V tabulce č. 13 a grafu č. 14 jsou zaznamenány odpovědi na čtvrtou položku této otázky, a to besedu. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) uvedli 2 respondenti (7,4 %), že besedu využívají často, 10 dotazovaných (37,0 %) zvolilo odpověď občas a celkem 15 učitelů (55,6 %) zařazuje besedu do výuky jen zřídka.

Tabulka č. 13: Četnost využití organizační formy – beseda

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	2	7,4 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	15	55,6 %

Graf č. 14: Četnost využití organizační formy – beseda

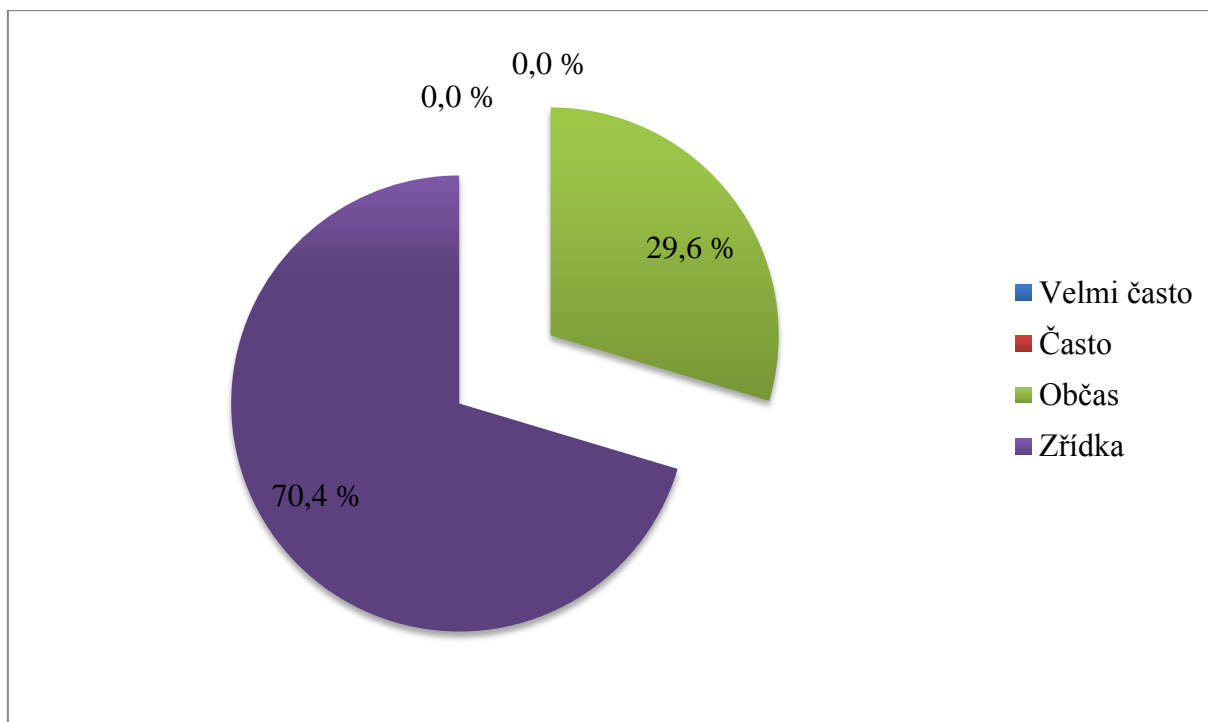
Práce v koutku živé přírody

V tabulce č. 14 a grafu č. 15 jsou znázorněny odpovědi na pátou položku této otázky, a to práce v koutku živé přírody. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo nezvolil odpověď velmi často a často (0,0 %), 8 učitelů (29,6 %) využívá tuto organizační formu občas, zbylých 19 učitelů (70,4 %) zařazuje práci v koutku živé přírody jen zřídka.

Tabulka č. 14: Četnost využití organizační formy – práce v koutku živé přírody

Četnost využití organizační formy přírody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	0	0,0 %
Občas	8	29,6 %
Zřídka	19	70,4 %

Graf č. 15: Četnost využití organizační formy – práce v koutku živé přírody

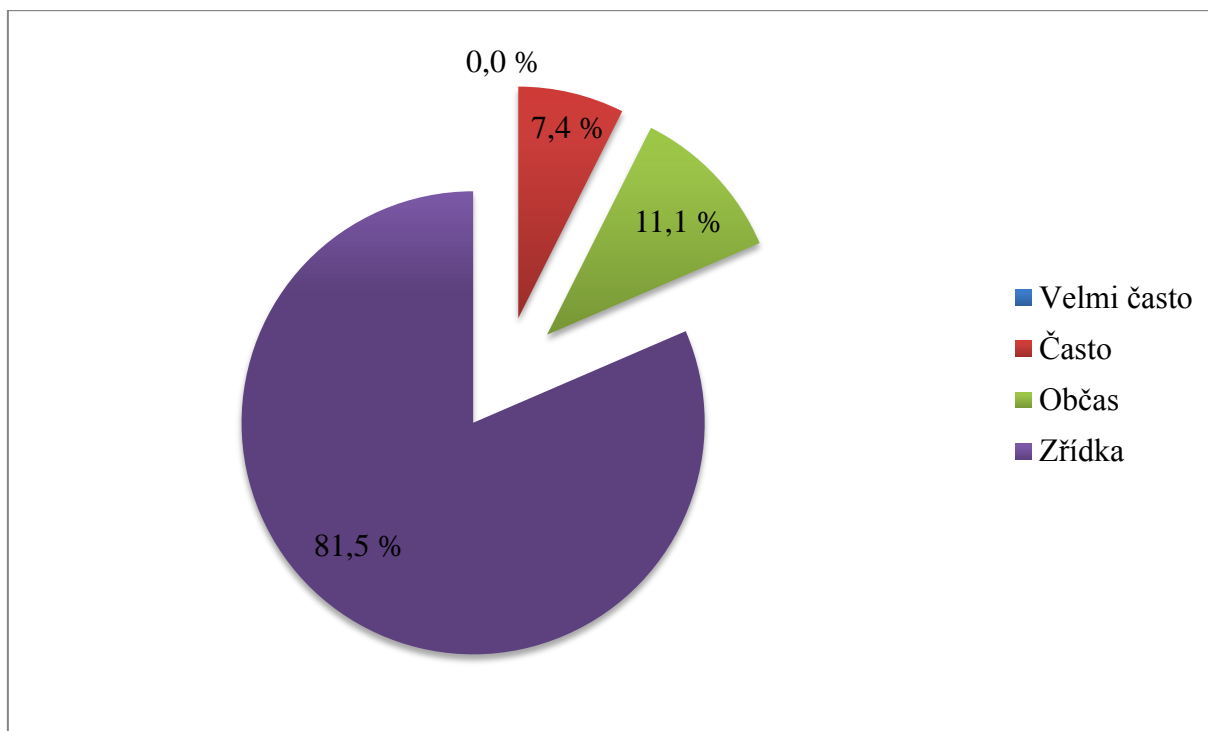
Práce na pozemku

V tabulce č. 15 a grafu č. 16 jsou zaznamenány odpovědi na šestou položenou otázku týkající se základních organizačních forem, a to práce na pozemku. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo neuvedl odpověď velmi často, 2 dotazovaní (7,4 %) uvedli, že danou organizační formu využívají často, 3 učitelé (11,1 %) uvedli, že tuto formu využívají občas. Zbýlých 22 učitelů (81,5 %) vybralo odpověď zřídka.

Tabulka č. 15: Četnost využití organizační formy – práce na pozemku

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	2	7,4 %
Občas	3	11,1 %
Zřídka	22	81,5 %

Graf č. 16: Četnost využití organizační formy – práce na pozemku

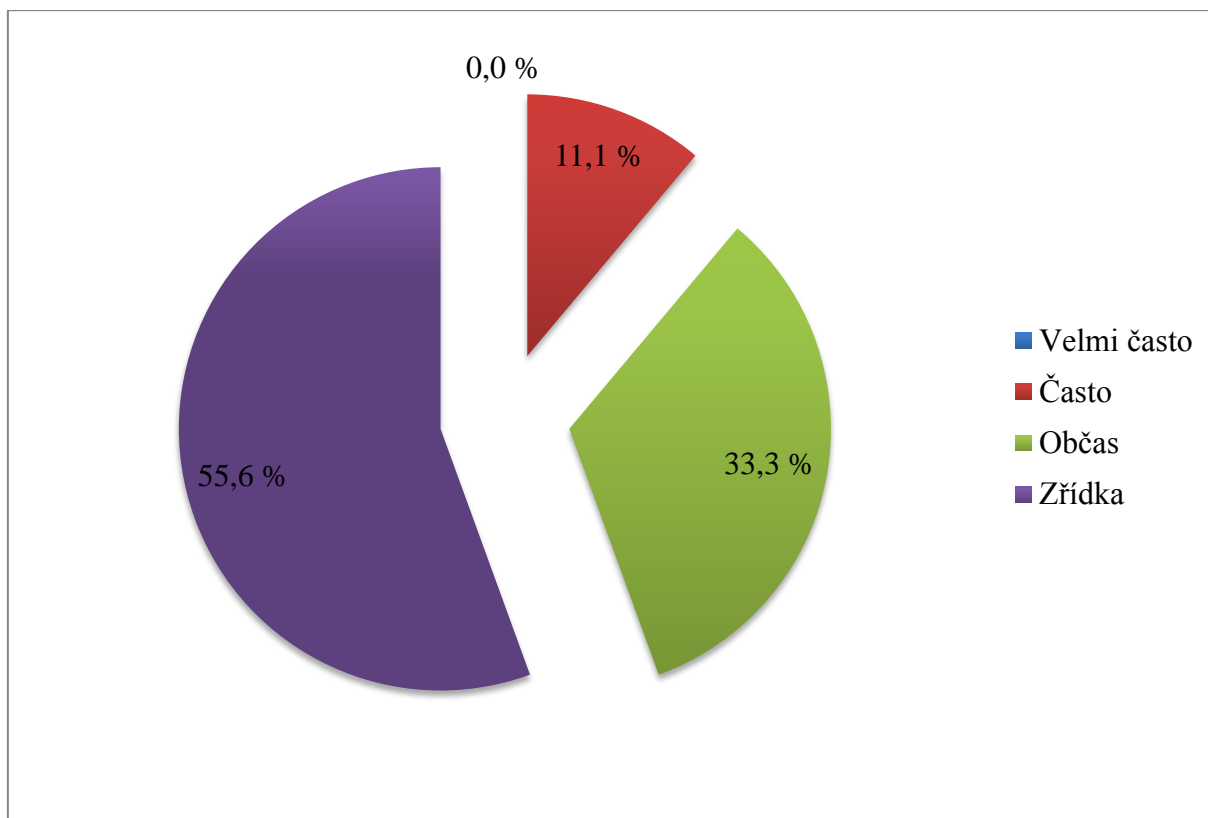
Mimoškolní a mimotřídní činnosti

Četnost využívání mimoškolní a mimotřídní činnosti, jakožto organizační formy výuky, je zaznamenána v tabulce č. 16 a grafu č. 17. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo nezvolil odpověď velmi často (0,0 %), 3 respondenti (11,1 %) si vybrali odpověď často, 9 respondentů (33,3 %) zvolilo odpověď občas a 15 dotazovaných (55,6%) využívá dané organizační formy jen zřídka.

Tabulka č. 16: Četnost využití organizační formy – mimoškolní a mimotřídní činnosti

Četnost využití organizační formy	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	3	11,1 %
Občas	9	33,3 %
Zřídka	15	55,6 %

Graf č. 17: Četnost využití organizační formy – mimoškolní a mimotřídní činnosti

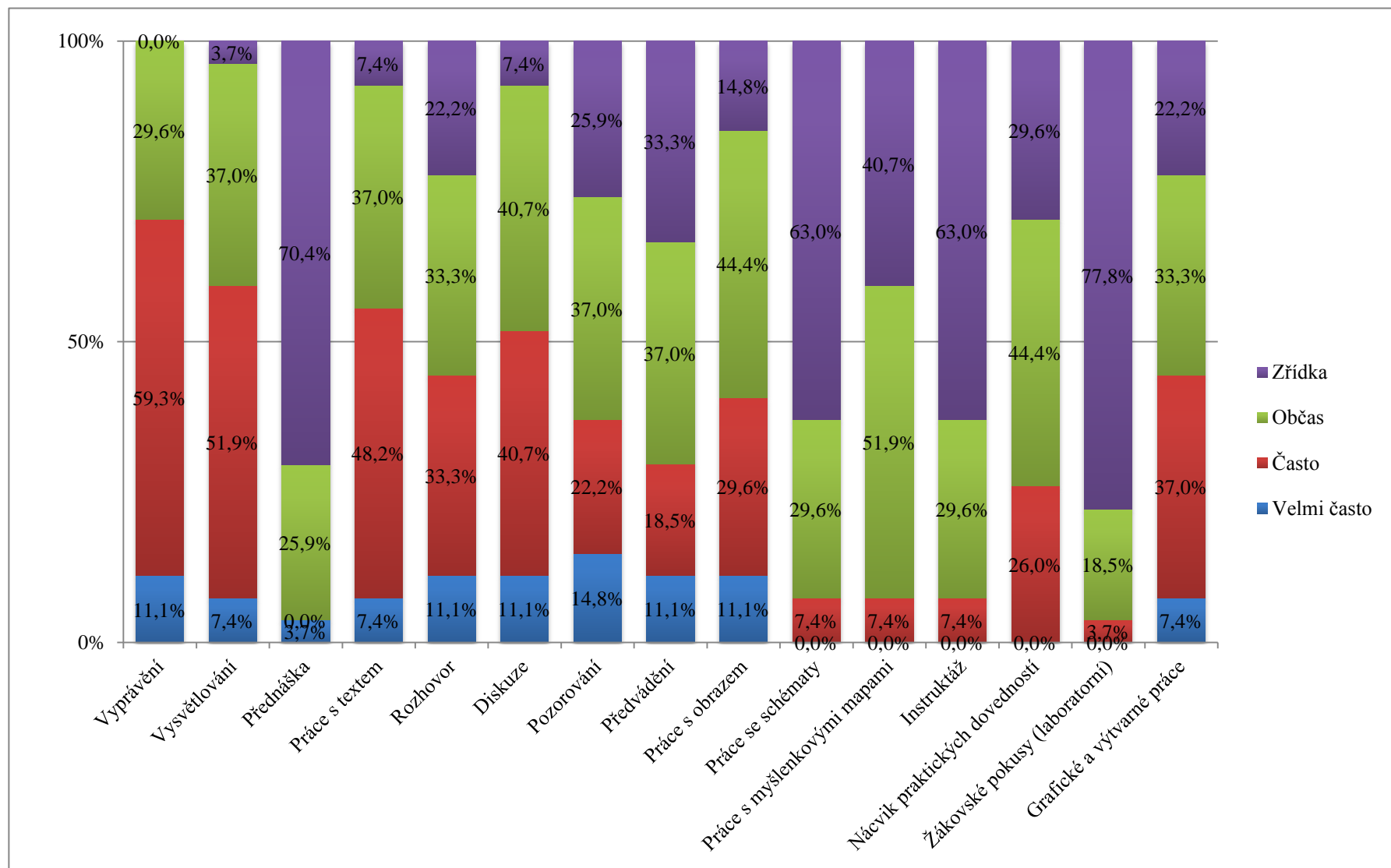

4.4.11 Vyznačte četnost využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu

V této položce jsme zjišťovaly četnost využití různých výukových metod v rámci výuky o mikroregionu města Konice. Graf č. 18 nabízí přehled všech výukových metod a znázorňuje odpovědi respondentů zaměřené na četnost využívání výukových metod, které jsou využívány ve výuce o mikroregionu. Z grafu č. 18 můžeme vyčíst, že nejvíce využívanou metodou se stalo vyprávění a naopak nejméně využívanou metodou výuky se staly žákovské pokusy.

Četnosti jednotlivých odpovědí učitelů jsou vyhodnoceny pro každou metodu výuky zvlášť. Odpovědi respondentů jsou zaznamenány v tabulkách č. 17 až č. 31 a v grafech č. 19 až č. 33.

Graf č. 18: Výukové metody

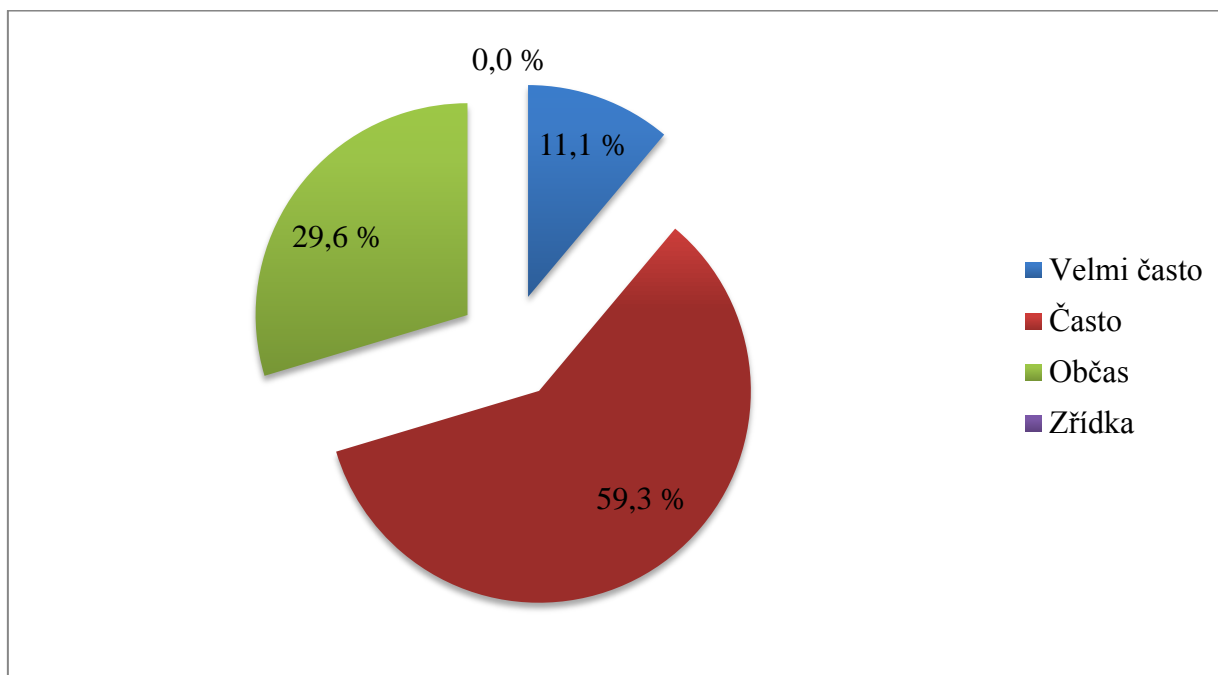
Vyprávění

V uvedené tabulce č. 17 a grafu č. 19 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využívání výukové metody - vyprávění ve výuce o mikroregionu. První položkou uvedených metod je vyprávění. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) odpověděli 3 učitelé (11,1 %), že této metody využívají velmi často, 16 učitelů (59,3 %) zvolilo odpověď často, zbylých 8 učitelů (29,6 %) využívá metody vyprávění občas.

Tabulka č. 17: Četnost využití metody – vyprávění

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	3	11,1 %
Často	16	59,3 %
Občas	8	29,6 %
Zřídka	0	0,0 %

Graf č. 19: Četnost využití metody – vyprávění

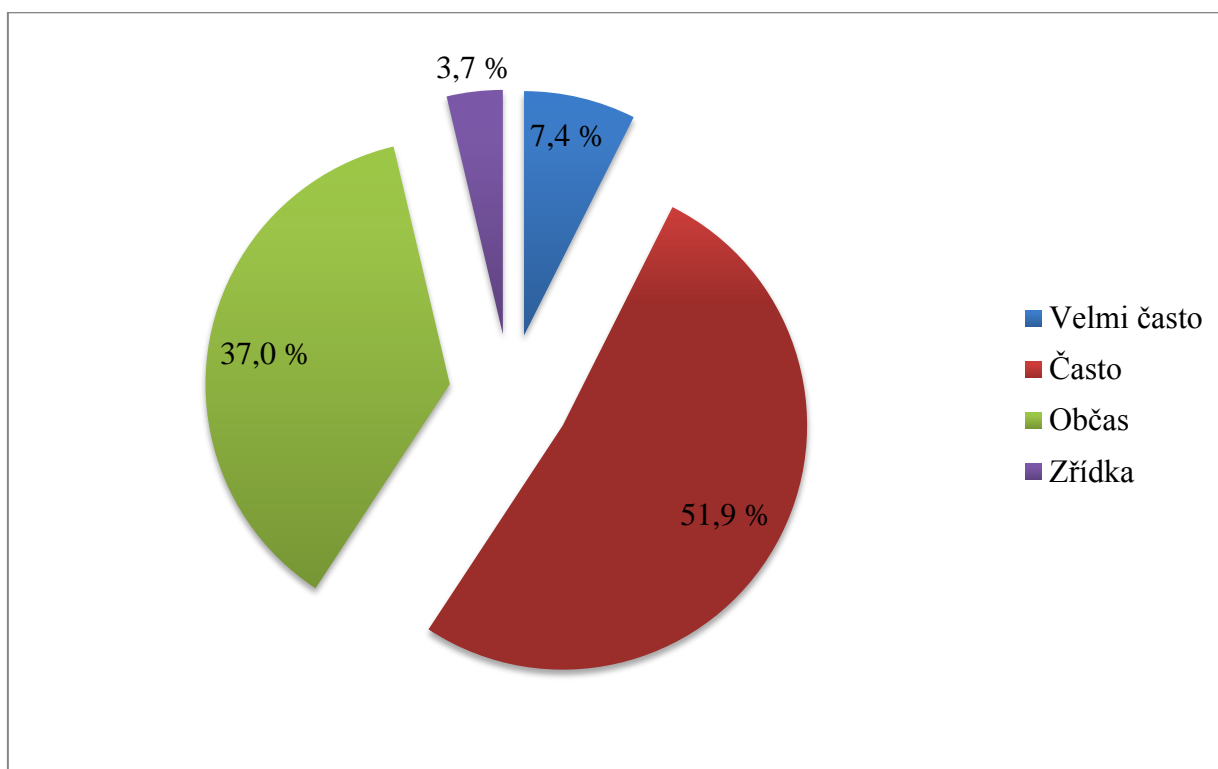
Vysvětlování

V uvedené tabulce č. 18 a grafu č. 20 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Druhou položkou uvedených metod je vysvětlování. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) pouze 2 učitelé (7,4%) zvolili odpověď velmi často, 14 učitelů (51,9 %) označilo odpověď často, 10 učitelů (37,0 %) z celkového počtu respondentů využívá metodu vysvětlování občas a 1 učitel (3,7 %) zřídka.

Tabulka č. 18: Četnost využití metody – vysvětlování

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	7,4 %
Často	14	51,9 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	1	3,7 %

Graf č. 20: Četnost využití metody – vysvětlování

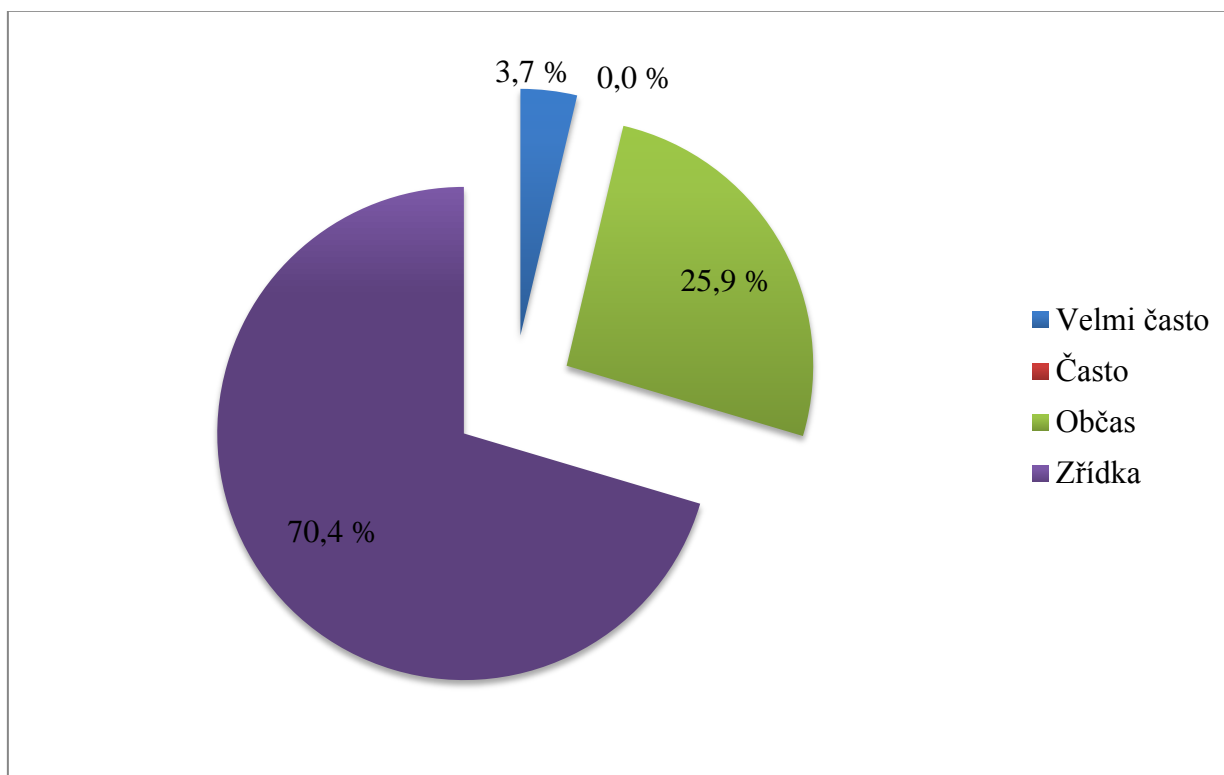
Přednáška

V tabulce č. 19 a grafu č. 21 jsou znázorněny odpovědi na 11. otázku, na její v pořadí třetí položku z uvedených metod, a to přednášku. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) uvedl pouze 1 učitel (3,7 %) odpověď velmi často. Nikdo z dotazovaných nevolil odpověď často (0,0 %), 7 učitelů (25,9 %) tuto metodu využívá občas a 19 učitelů (70,4 %) odpovědělo, že metodu přednášky využívá jen zřídka.

Tabulka č. 19: Četnost využití metody – přednáška

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	3,7 %
Často	0	0,0 %
Občas	7	25,9 %
Zřídka	19	70,4 %

Graf č. 21: Četnost využití metody – přednáška

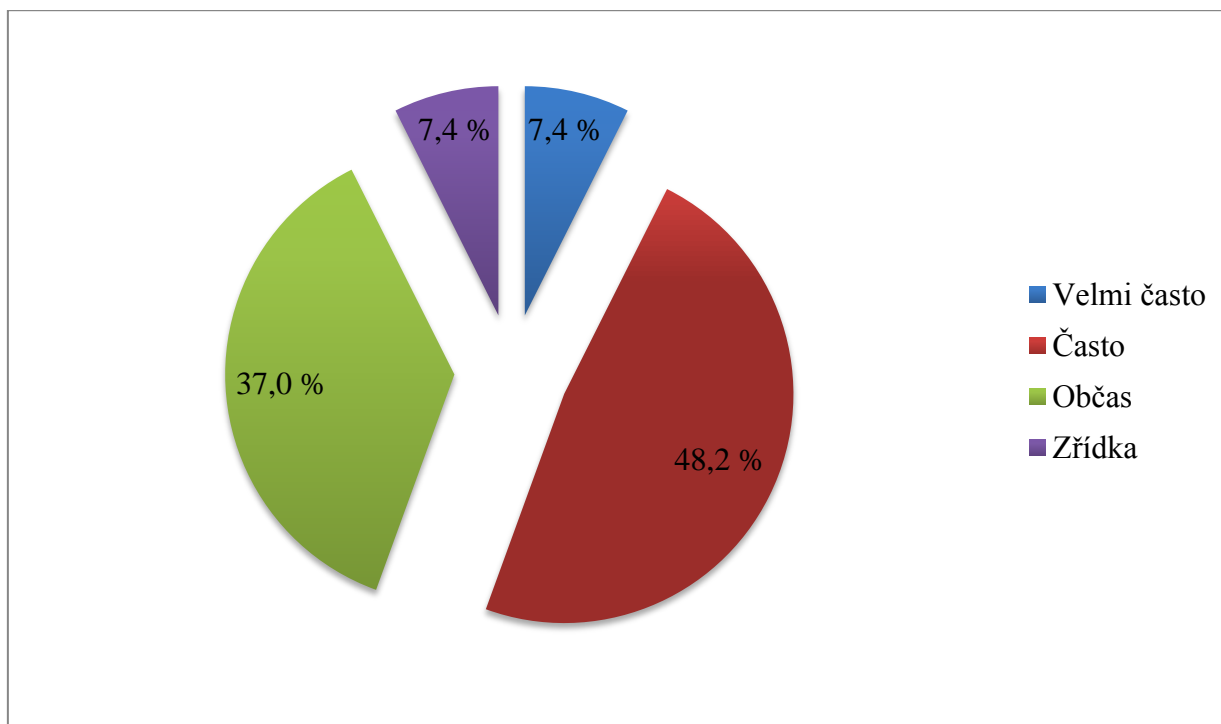
Práce s textem

V uvedené tabulce č. 20 a grafu č. 22 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Čtvrtou položkou uvedených metod je práce s textem. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) vybrali 2 učitelé (7,4 %) odpověď velmi často, 13 učitelů (48,2 %) z celkového počtu označilo odpověď často, 10 učitelů (37,0 %) využívá metodu práce s textem občas a 2 učitelé (7,4 %) označili odpověď zřídka.

Tabulka č. 20: Četnost využití metody – práce s textem

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	7,4 %
Často	13	48,2 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	2	7,4 %

Graf č. 22: Četnost využití metody – práce s textem

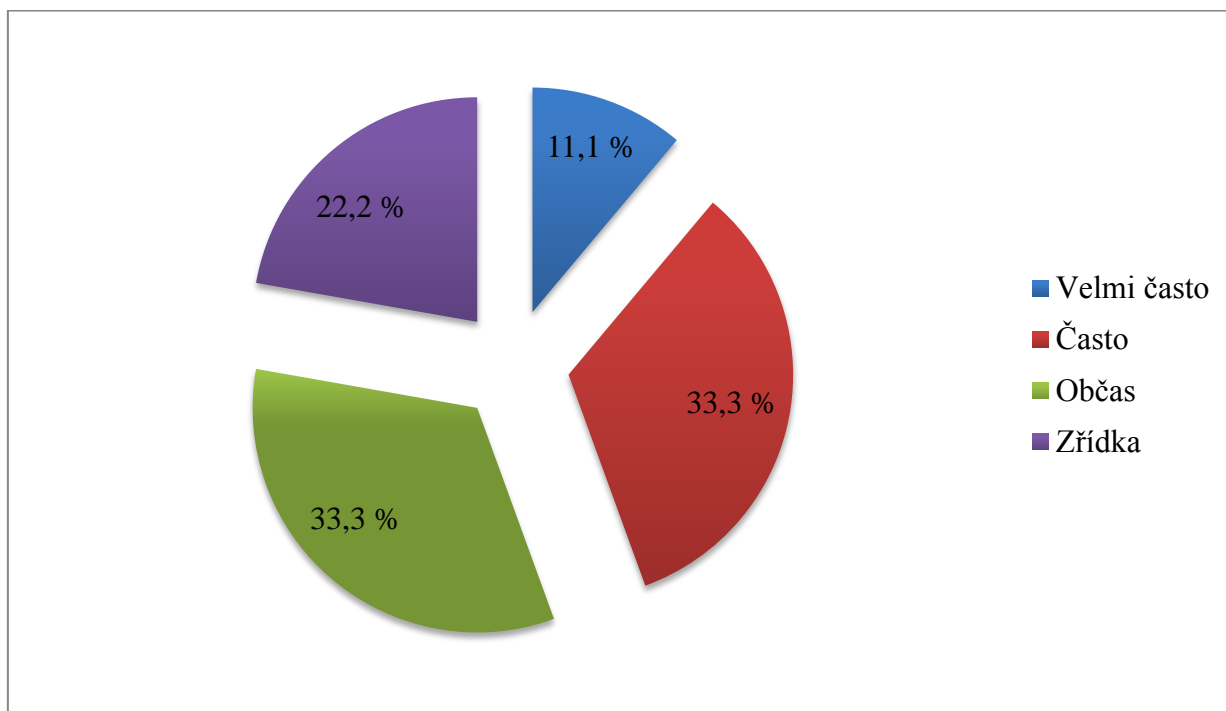
Rozhovor

V tabulce č. 21 a grafu č. 23 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Další položkou z uvedených metod je rozhovor. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) pouze 3 učitelé (11,1 %) využívají tuto metodu velmi často, 9 učitelů (33,3 %) často a stejný počet dotazovaných učitelů (33,3 %) vybral odpověď občas: Zbylých 6 učitelů (22,2 %) využívá dané metody jen zřídka.

Tabulka č. 21. Četnost využití metody – rozhovor

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	3	11,1 %
Často	9	33,3 %
Občas	9	33,3 %
Zřídka	6	22,2 %

Graf č. 23: Četnost využití metody – rozhovor

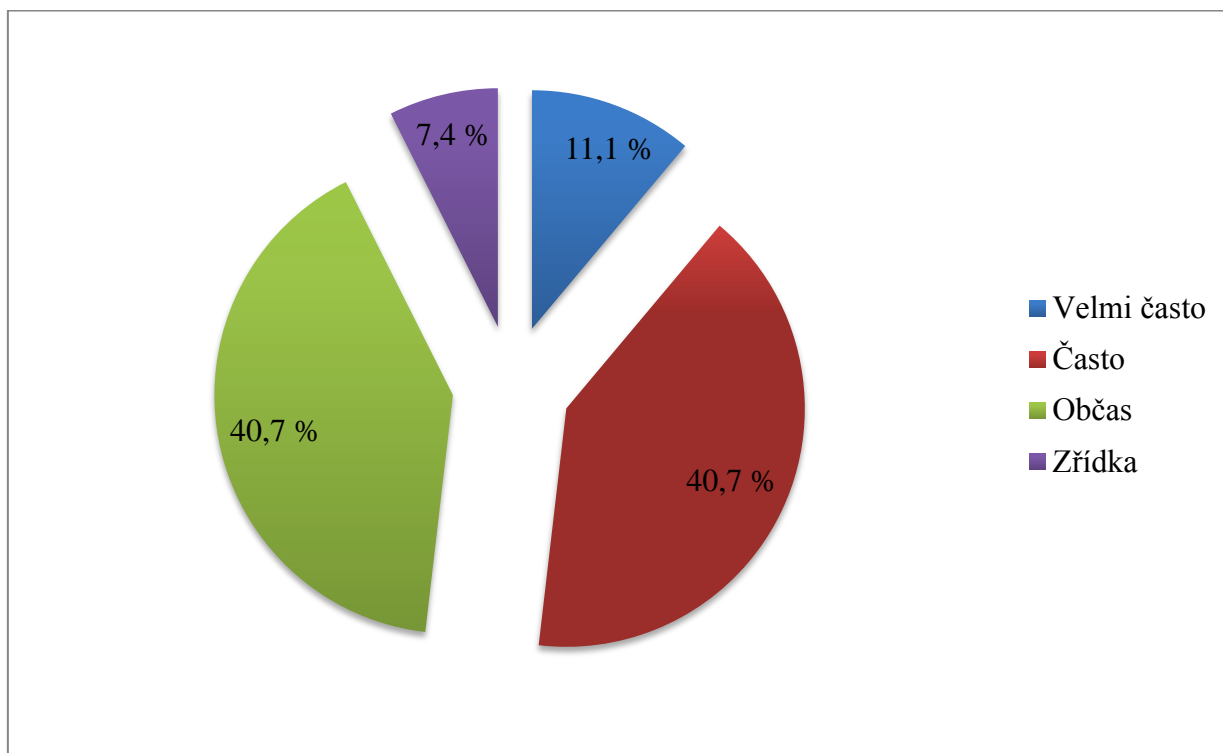
Diskuze

V tabulce č. 22 a grafu č. 24 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využití uvedené metody ve výuce o mikroregionu. Šestou položkou z uvedených metod je diskuze. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) zvolili 3 učitelé (11,1 %) odpověď velmi často, 11 učitelů (40,7 %) využívá metody diskuze často a stejný počet dotazovaných učitelů (40,7 %) využívá dané metody občas. Zbylí 2 učitelé (7,4 %) zvolili odpověď zřídka.

Tabulka č. 22: Četnost využití metody – diskuze

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	3	11,1 %
Často	11	40,7 %
Občas	11	40,7 %
Zřídka	2	7,4 %

Graf č. 24: Četnost využití metody – diskuze

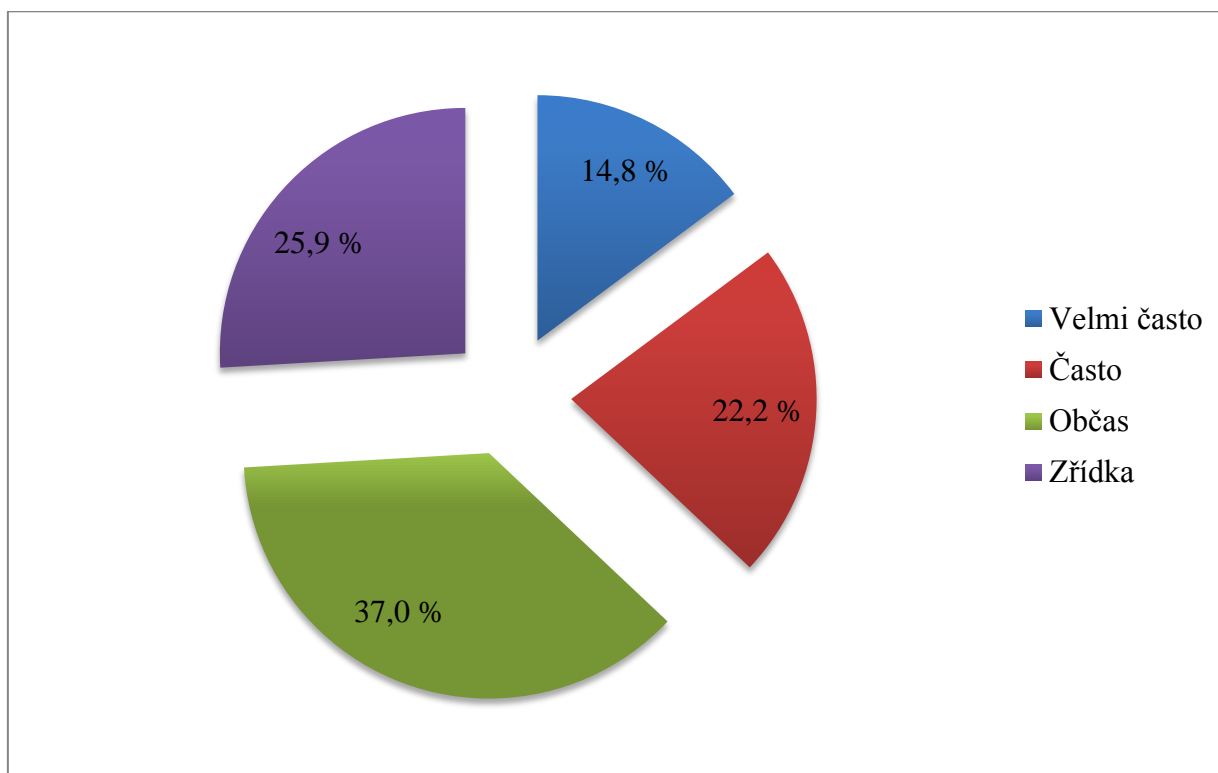
Pozorování

V tabulce č. 23 a grafu č. 25 jsou znázorněny odpovědi na sedmou položku otázky související s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Z uvedené tabulky a grafu je zřejmé, že z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) zvolili 4 učitelé (14,8 %) odpověď velmi často. 6 učitelů (22,2 %) tuto metodu využívá často, 10 (37,0 %) z celkového počtu respondentů odpovědělo občas a 7 (25,9 %) vybralo odpověď zřídka.

Tabulka č. 23: Četnost využití metody – pozorování

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	4	14,8 %
Často	6	22,2 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	7	25,9 %

Graf č. 25: Četnost využití metody – pozorování

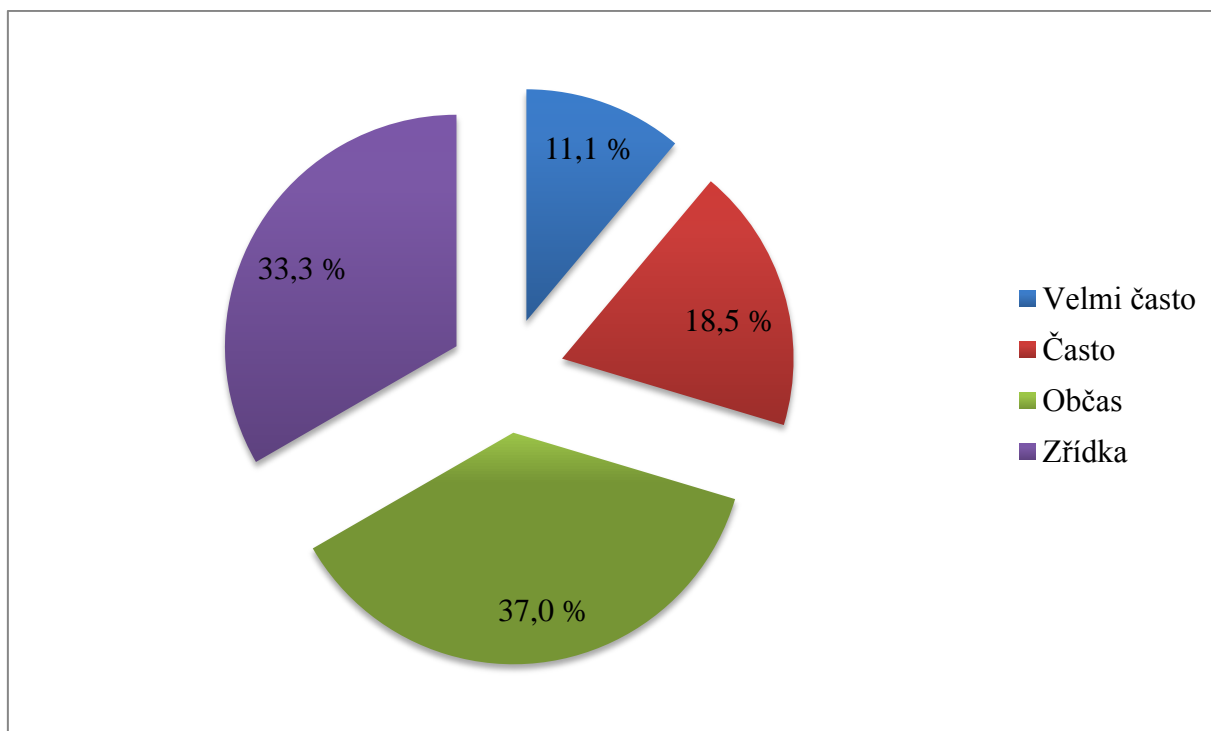
Předvádění

V tabulce č. 24 a grafu č. 26 můžeme shlédnout odpovědi na otázku související s četností využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Osmou položkou je předvádění. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 3 učitelé (11,1 %) zvolili odpověď velmi často, 5 učitelů (18,5 %) označilo odpověď často, 10 učitelů (37,0 %) využívá metody předvádění občas a zbylých 9 učitelů (33,3 %) využívá tuto metodu jen zřídka.

Tabulka č. 24: Četnost využití metody – předvádění

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	3	11,1 %
Často	5	18,5 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	9	33,3 %

Graf č. 26: Četnost využití metody – předvádění

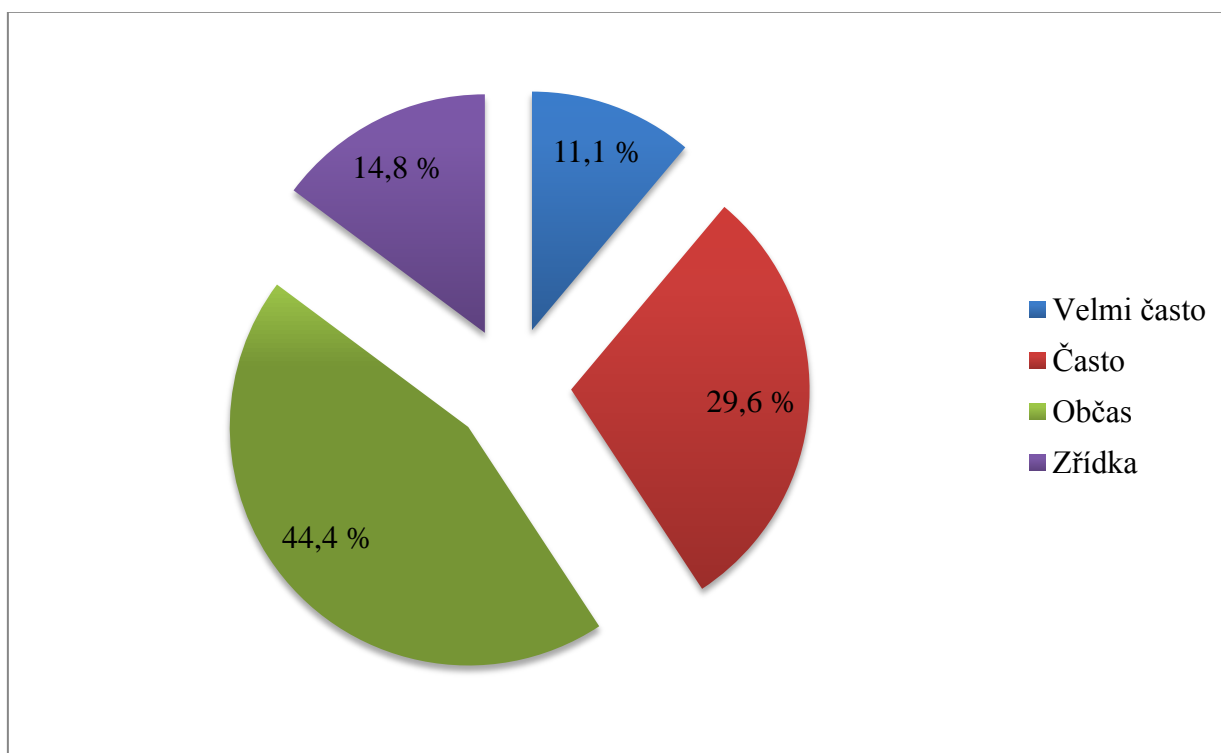
Práce s obrazem

Další položkou otázky č. 11 zabývající se četností využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu je práce s obrazem. Z tabulky č. 25 a grafu č. 27 je zřejmé, že z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 3 učitelé (11,1 %) využívají metodu práce s obrazem velmi často, 8 respondentů (29,6 %) označilo odpověď často, 12 (44,4 %) uvedlo občas a 4 učitelé (14,8 %) využívají této metody jen zřídka.

Tabulka č. 25: Četnost využití metody – práce s obrazem

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	3	11,1 %
Často	8	29,6 %
Občas	12	44,4 %
Zřídka	4	14,8 %

Graf č. 27: Četnost využití metody – práce s obrazem

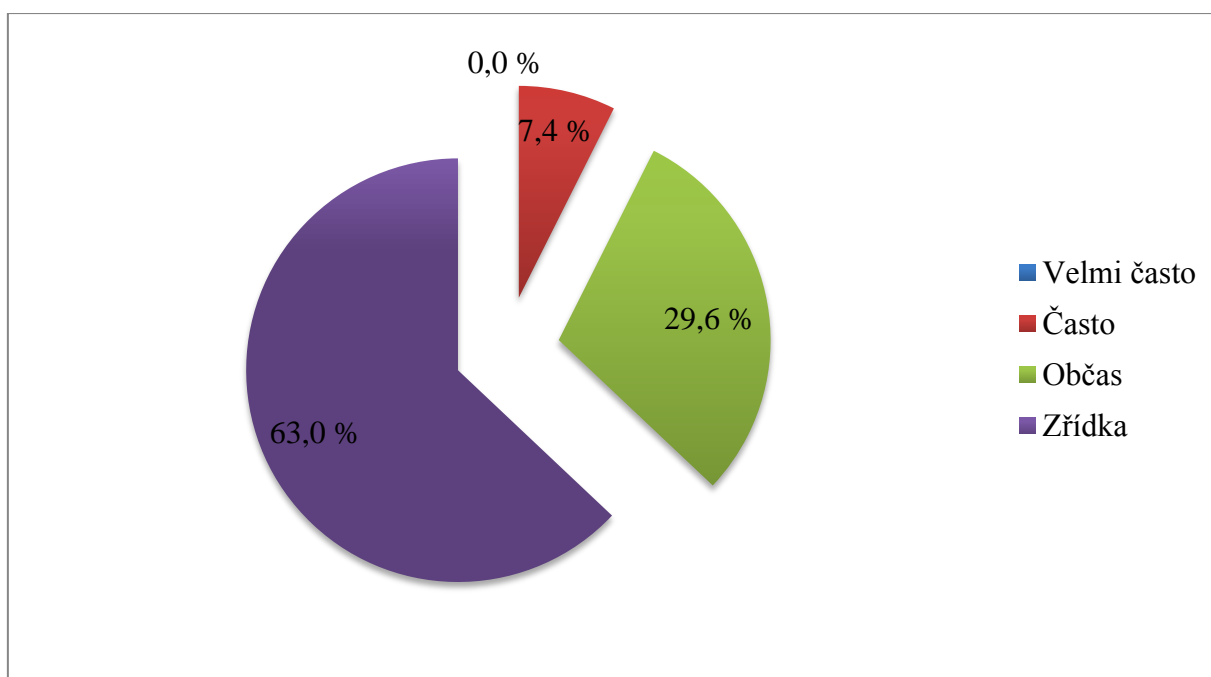
Práce se schématy

V tabulce č. 26 a grafu č. 28 jsou znázorněny odpovědi na desátou položku otázky související s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Ze zmíněné tabulky a grafu je zřejmé, že z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo nezvolil možnost velmi často. Pouze 2 učitelé (7,4 %) vybrali odpověď často, 8 dotazovaných (29,6 %) využívá metody práce se schématy občas a nejvyšší počet učitelů, a to 17 (63,0 %), zvolilo odpověď zřídka.

Tabulka č. 26: Četnost využití metody – práce se schématy

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0 %
Často	2	7,4 %
Občas	8	29,6 %
Zřídka	17	63,0 %

Graf č. 28: Četnost využití metody – práce se schématy

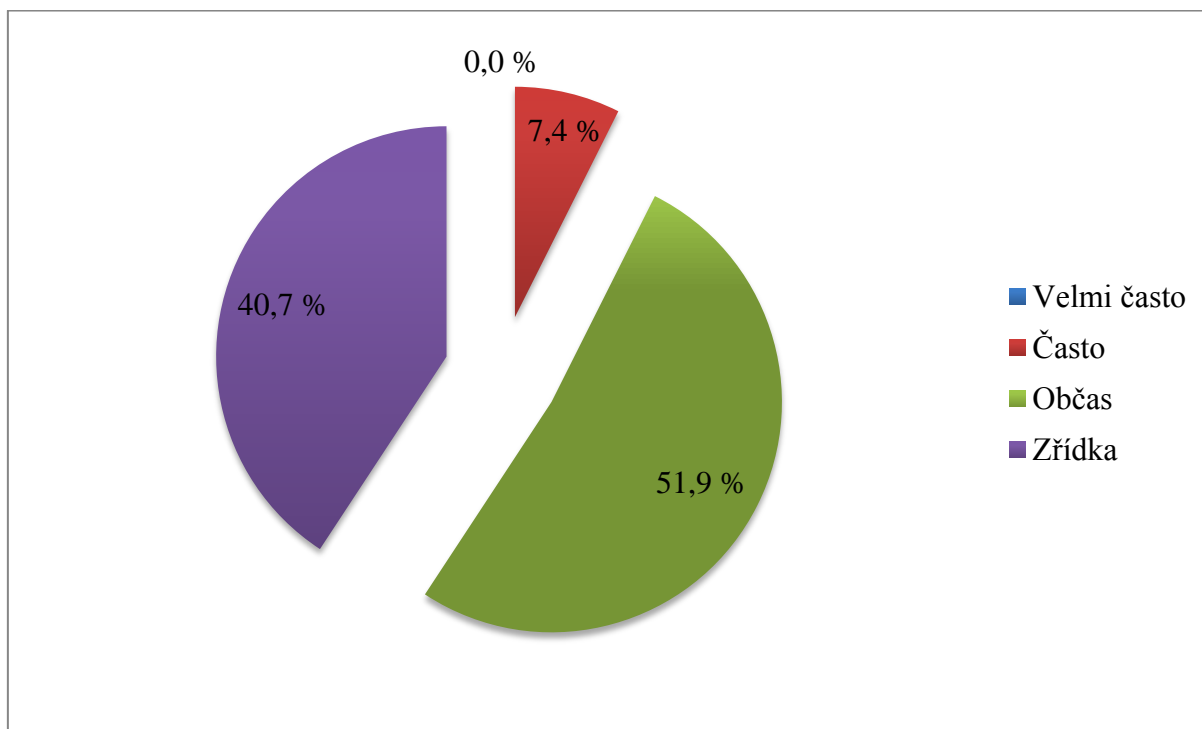
Práce s myšlenkovými mapami

V tabulce č. 27 a grafu č. 29 jsou znázorněny odpovědi na další z uvedených položek otázky související s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo neuvedl první možnost odpovědi. Odpověď často vybrali 2 učitelé (7,4 %). Uvedenou možnost občas zvolilo 14 učitelů (51,9 %) a 11 z celkového počtu respondentů (40,7 %) zvolilo odpověď zřídka.

Tabulka č. 27: Četnost využití metody – práce s myšlenkovými mapami

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	2	7,4 %
Občas	14	51,9 %
Zřídka	11	40,7 %

Graf č. 29: Četnost využití metody – práce s myšlenkovými mapami

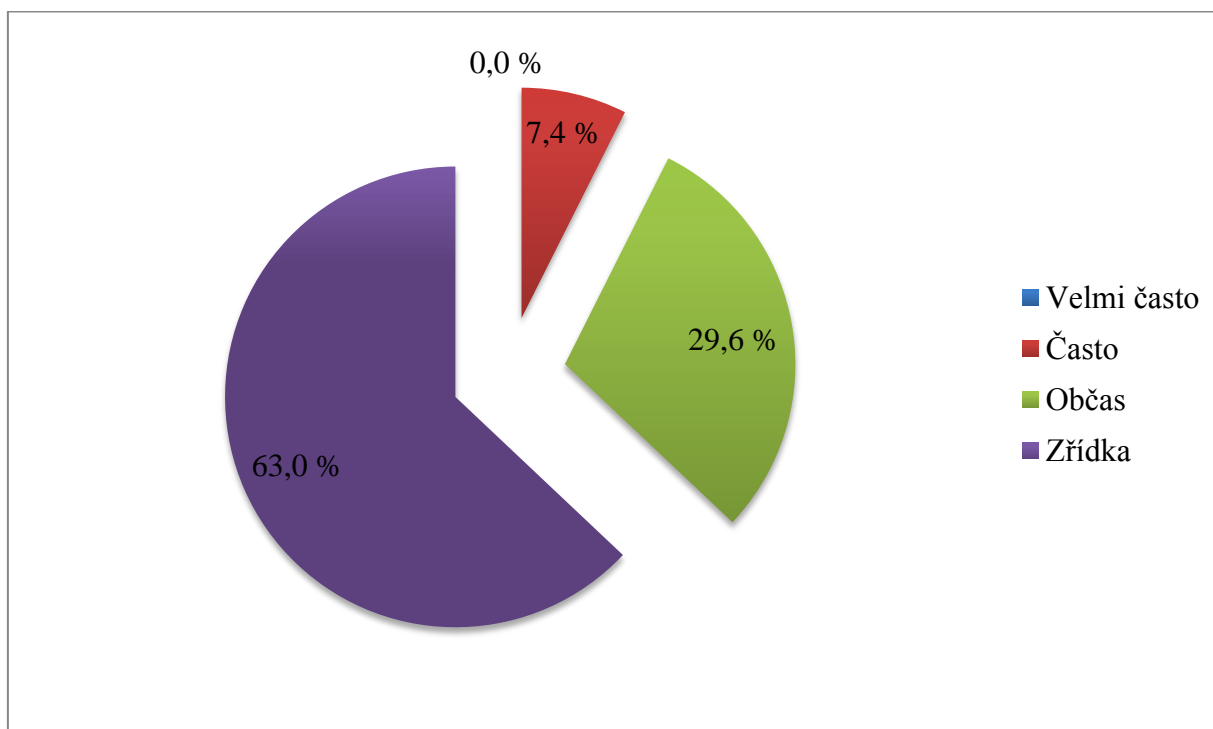
Instruktáž

V tabulce č. 28 a grafu č. 30 jsou zaznamenány odpovědi na dvanáctou položku této otázky, a to instruktáž. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo z dotazovaných nepoužívá danou metodu velmi často, 2 respondenti (7,4 %) uvedli, že instruktáž využívají často, 8 dotazovaných (29,6 %) zvolilo odpověď občas a celkem 17 učitelů (63,0 %) zařazuje instruktáž do výuky jen zřídka.

Tabulka č. 28: Četnost využití metody – instruktáž

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	2	7,4 %
Občas	8	29,6 %
Zřídka	17	63,0 %

Graf 30: Četnost využití metody – instruktáž

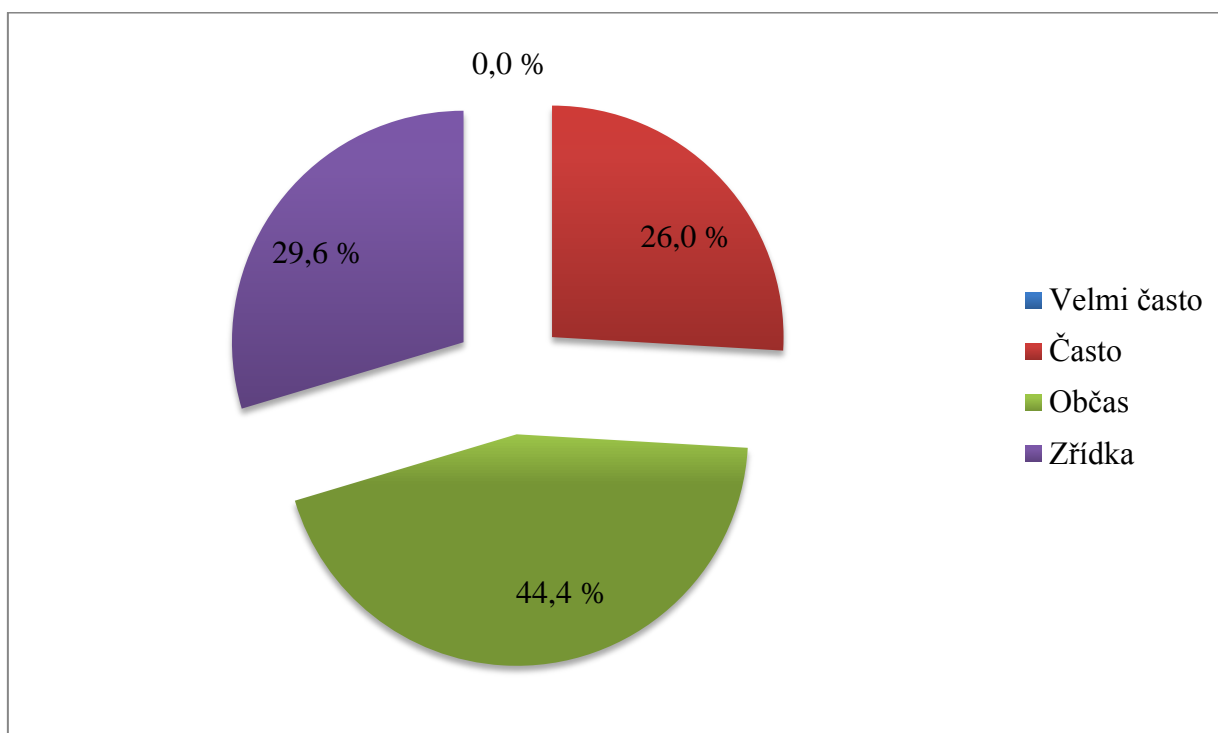
Nácvik praktických dovedností

V tabulce č. 29 a grafu č. 31 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností využívání uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Další položkou z uvedených metod je nácvik praktických dovedností. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo nezvolil odpověď velmi často (0,0 %). 7 učitelů (26,0 %) využívá tuto metodu často, 12 učitelů (44,4 %) občas a zbylých 8 učitelů (29,6 %) využívá danou metodu jen zřídka.

Tabulka č. 29: Četnost využití metody – nácvik praktických dovedností

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	7	26,0 %
Občas	12	44,4 %
Zřídka	8	29,6 %

Graf č. 31: Četnost využití metody- nácvik praktických dovedností

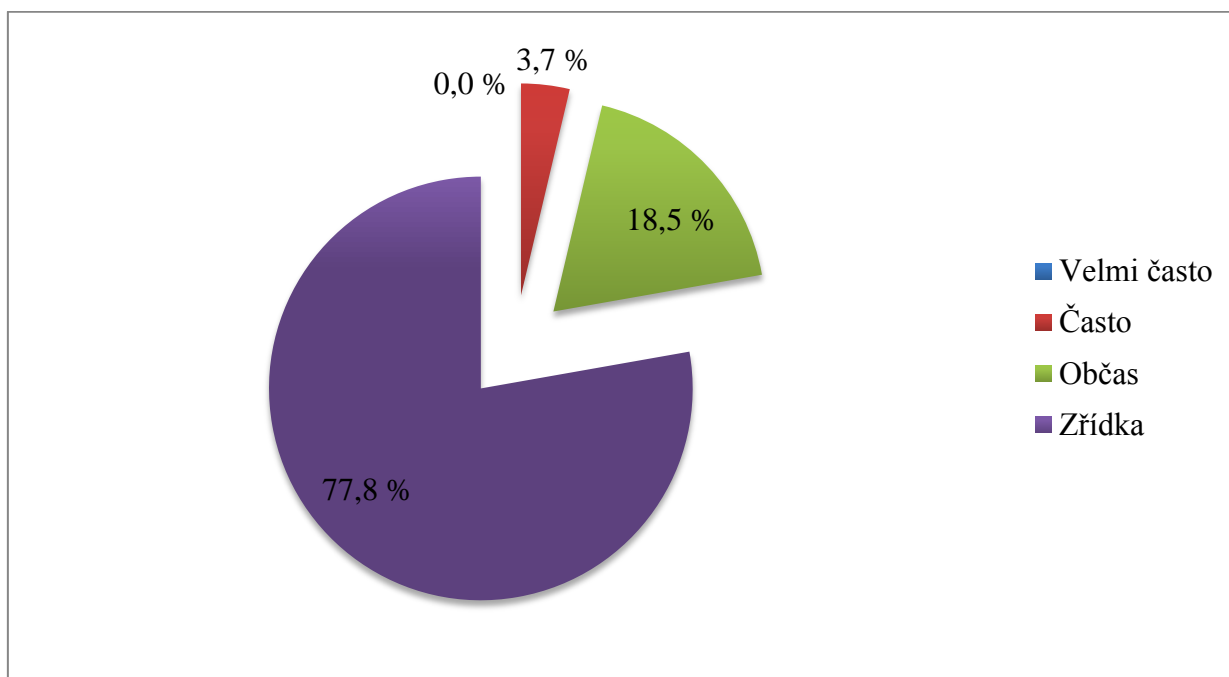
Žákovské pokusy (laboratorní)

V tabulce č. 30 a grafu č. 32 můžeme shlédnout odpovědi na otázku související s četností využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu. Jednou z posledních uvedených položek jsou žákovské pokusy (laboratorní). Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) nikdo nezvolil odpověď velmi často (0,0 %), pouze 1 z oslovených učitelů (3,7 %) zvolil odpověď často, 5 učitelů (18,5 %) využívá tuto metodu občas a zbylých 21 učitelů (77,8 %) jen zřídka.

Tabulka č. 30: Četnost využití metody – žákovské pokusy (laboratorní)

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	1	3,7 %
Občas	5	18,5 %
Zřídka	21	77,8 %

Graf č. 32: Četnost využití metody – žákovské pokusy (laboratorní)

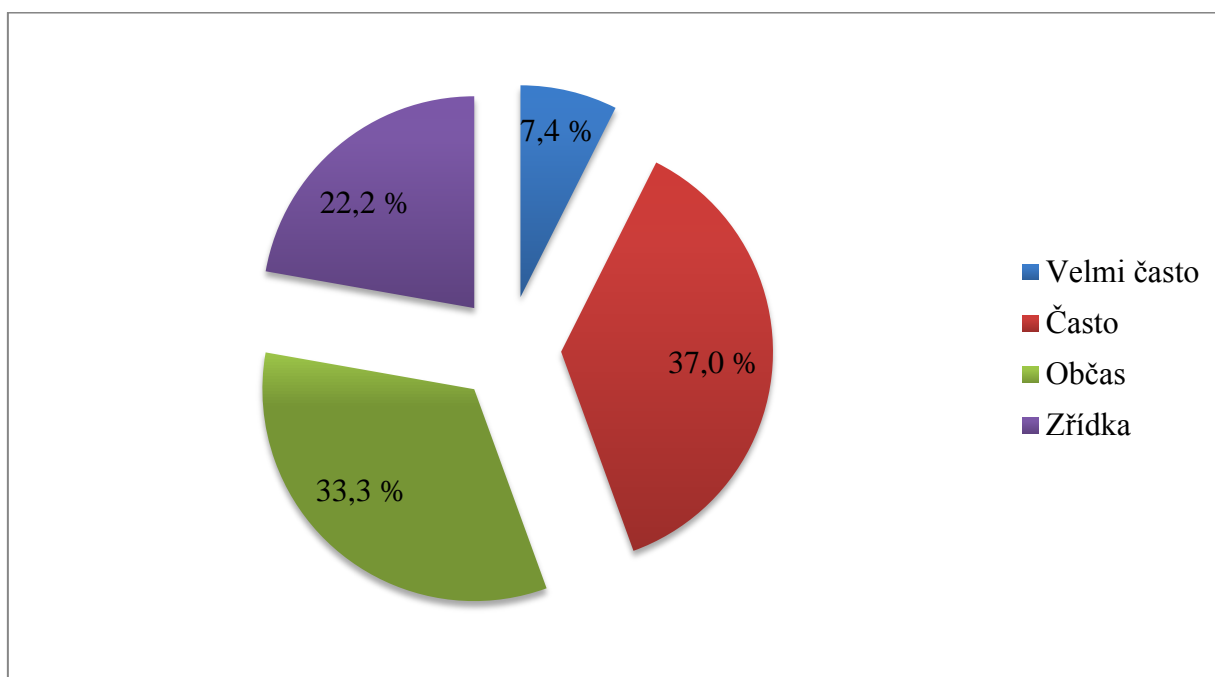
Grafické a výtvarné práce

V tabulce č. 31 a grafu č. 33 jsou znázorněny odpovědi na poslední z uvedených položek této otázky, a to grafické a výtvarné práce. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) 2 respondenti (7,4 %) označili odpověď velmi často, 10 učitelů (37,0 %) využívá tuto metodu často a 9 učitelů (33,3 %) občas. 6 učitelů (22,2 %) uvedlo, že zmíněnou metodu využívají ve své výuce jen zřídka.

Tabulka č. 31: Četnost využití metody – grafické a výtvarné práce

Četnost využití metody	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	7,4 %
Často	10	37,0 %
Občas	9	33,3 %
Zřídka	6	22,2 %

Graf č. 33: Četnost využití metody – grafické a výtvarné práce

4.4.12 Uveďte četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v uvedených vyučovacích předmětech

V této otázce jsme se blíže zaměřily na četnost organizační metody vycházky a její realizaci v jednotlivých předmětech. Při vyhodnocování odpovědí jsem musela přihlédnout k počtu respondentů v jednotlivých předmětech. Ze zadání této otázky vyplývá, že se ke každé položce nevyjádřili všichni respondenti, neboť v jednotlivých ročnících nejsou zastoupeny všechny tyto uvedené předměty. Četnosti jednotlivých odpovědí učitelů jsem tedy vyhodnotila pro každý uvedený předmět zvlášť.

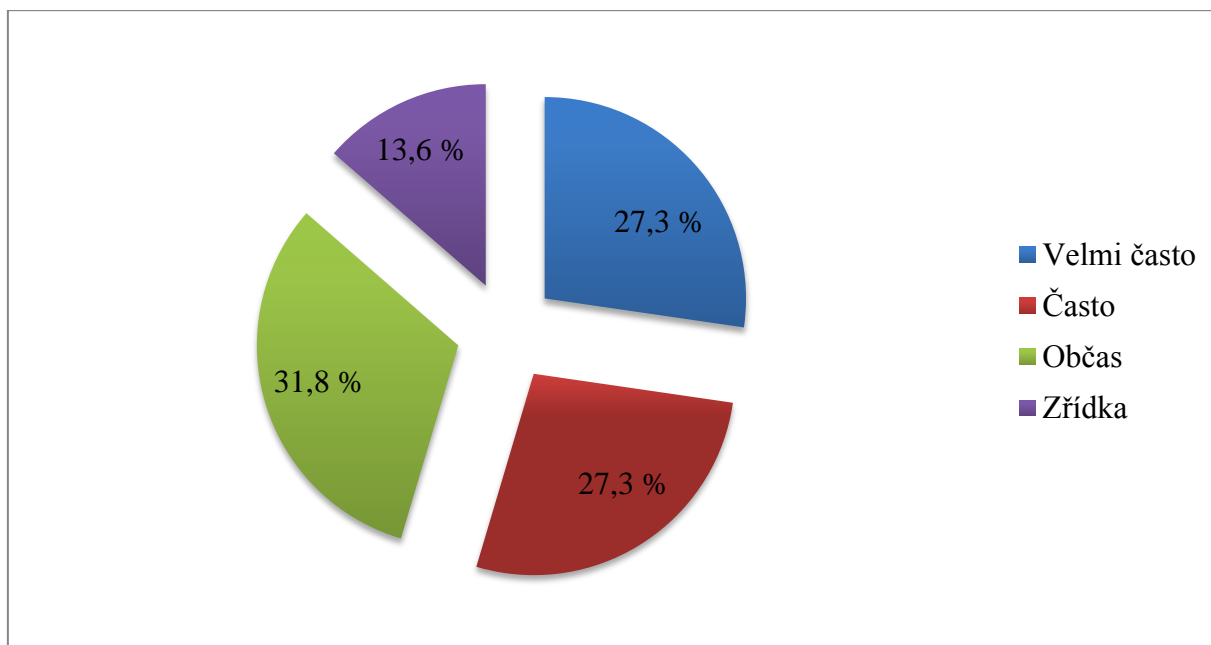
Prvouka

V tabulce č. 32 a grafu č. 34 jsou zaznamenány odpovědi na četnost vycházek v prvním uvedeném předmětu – prvouka. Z celkového počtu 22 respondentů (100,0 %) 6 dotázaných (27,3 %) uvedlo, že v rámci prvouky využívá vycházek velmi často, stejný počet dotázaných, tedy 6 (27,3 %), zvolil odpověď často, 7 učitelů (31,8%) chodí v rámci prvouky s žáky na vycházky občas a zbylí 3 respondenti (13,6 %) realizují vycházky v prvouce jen zřídka.

Tabulka č. 32: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu prvouka

Četnost realizace vycházek	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	6	27,3 %
Často	6	27,3 %
Občas	7	31,8 %
Zřídka	3	13,6 %

Graf č. 34: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu prvouka

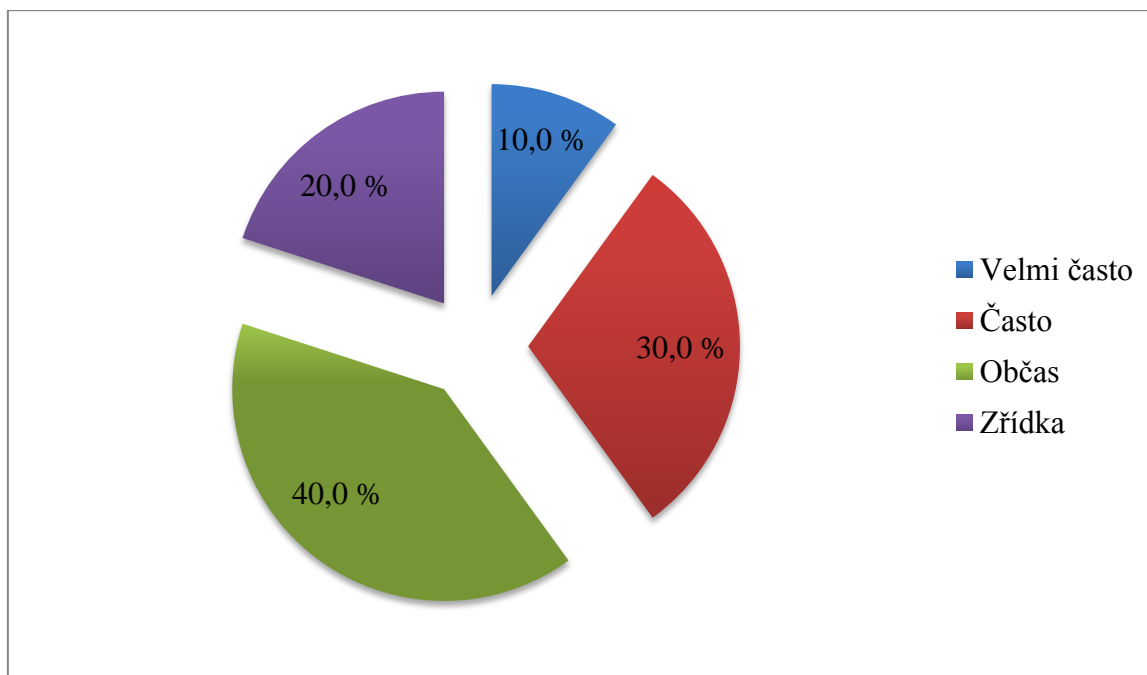
Přírodověda

Dalším předmětem v této otázce je přírodověda. V tabulce č. 33a grafu č. 35 jsou znázorněny odpovědi na danou položku. K této položce se vyjádřilo celkem 20 respondentů (100,0 %). Zde pouhých 10,0% dotázaných (2) realizuje vycházky velmi často. Odpověď často zvolilo 6 respondentů (30,0 %), 8 dotázaných (40,0 %) realizuje vycházky občas a 4 respondenti (20,0 %) uvedli, že vycházky v přírodopisu realizují pouze zřídka.

Tabulka č. 33: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu přírodověda

Četnost realizace vycházek	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	10,0 %
Často	6	30,0 %
Občas	8	40,0 %
Zřídka	4	20,0 %

Graf č. 35: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu přírodověda

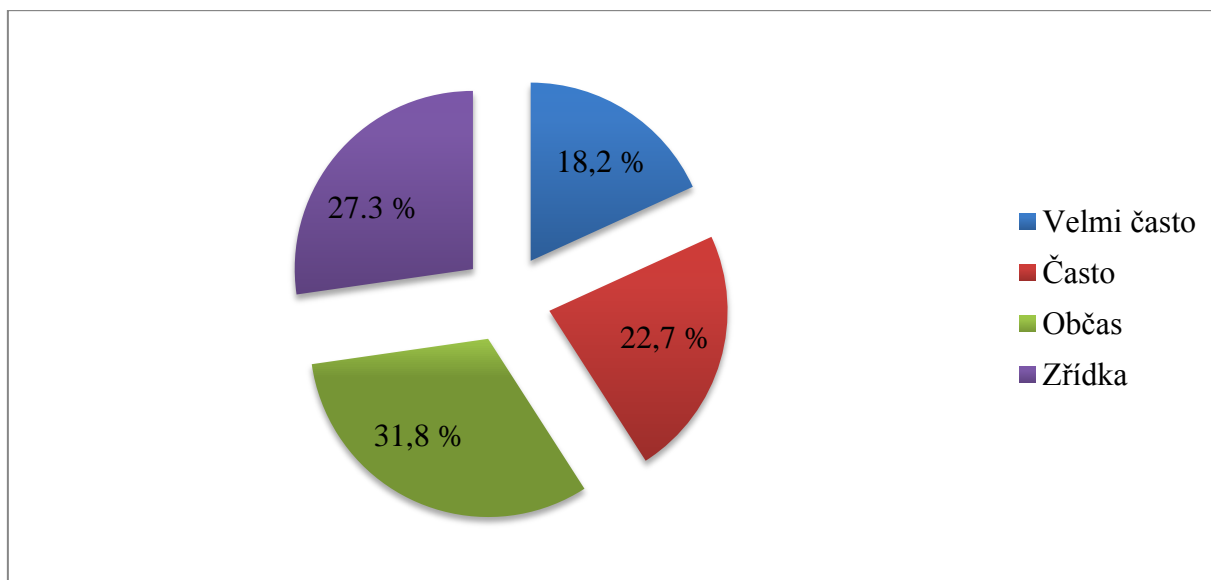
Vlastivěda

Poslední položkou této otázky byla četnost realizace vycházek v předmětu vlastivěda. K této položce se vyjádřilo celkem 22 respondentů (100,0 %). Z tabulky č. 34 a grafu č. 36 je zjevné, že pouze 18,2 % dotázaných (4) uvádí, že využívají vycházky velmi často, 5 respondentů (22,7 %) zvolilo odpověď často, 7 učitelů (31,8 %) realizuje vycházky občas a 6 učitelů (27,3 %) jen zřídka.

Tabulka č. 34: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu vlastivěda

Četnost realizace vycházek	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	4	18,2 %
Často	5	22,7 %
Občas	7	31,8 %
Zřídka	6	27,3 %

Graf č. 36: Četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v předmětu vlastivěda

Z tabulek č. 32, 33, 34 a grafů č. 34, 35 a 36 lze vyčíst, že realizaci vycházky jakožto organizační metody využívá většina učitelů v rámci všech uvedených předmětů občas.

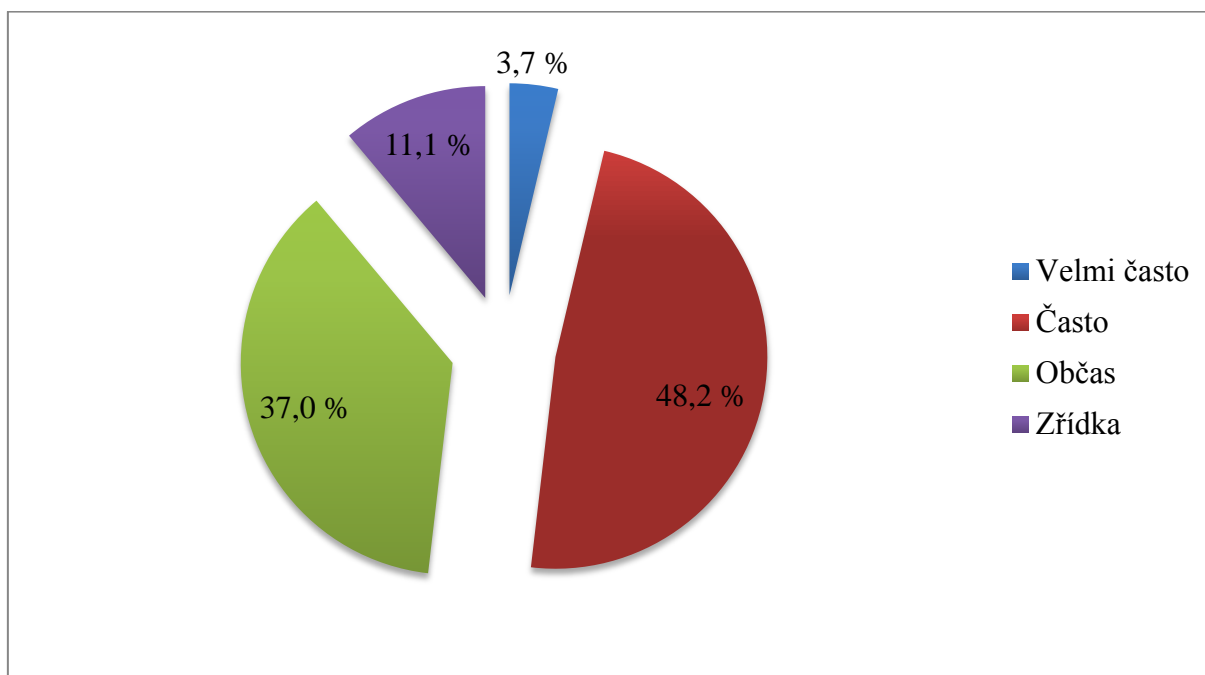
4.4.13 Označte četnost využití samostatné práce žáků při vyhledávání informací o regionu

V uvedené položce jsme se zaměřily na četnost využívání samostatné práce žáků pedagogy při vyhledávání informací o regionu. Tabulka č. 35 a graf č. 37 znázorňují jejich odpovědi. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) pouze jeden učitel (3,7 %) zvolil odpověď velmi často, 13 dotazovaných (48,2 %) zadává samostatné práce při vyhledávání informací často, 10 dotazovaných (37,0 %) občas a zbylí 3 učitelé (11,1 %) zřídka.

Tabulka č. 35: Četnost využití samostatné práce žáků

Četnost využití samostatné práce žáků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	3,7 %
Často	13	48,2 %
Občas	10	37,0 %
Zřídka	3	11,1 %

Graf č. 37: Četnost využití samostatné práce žáků

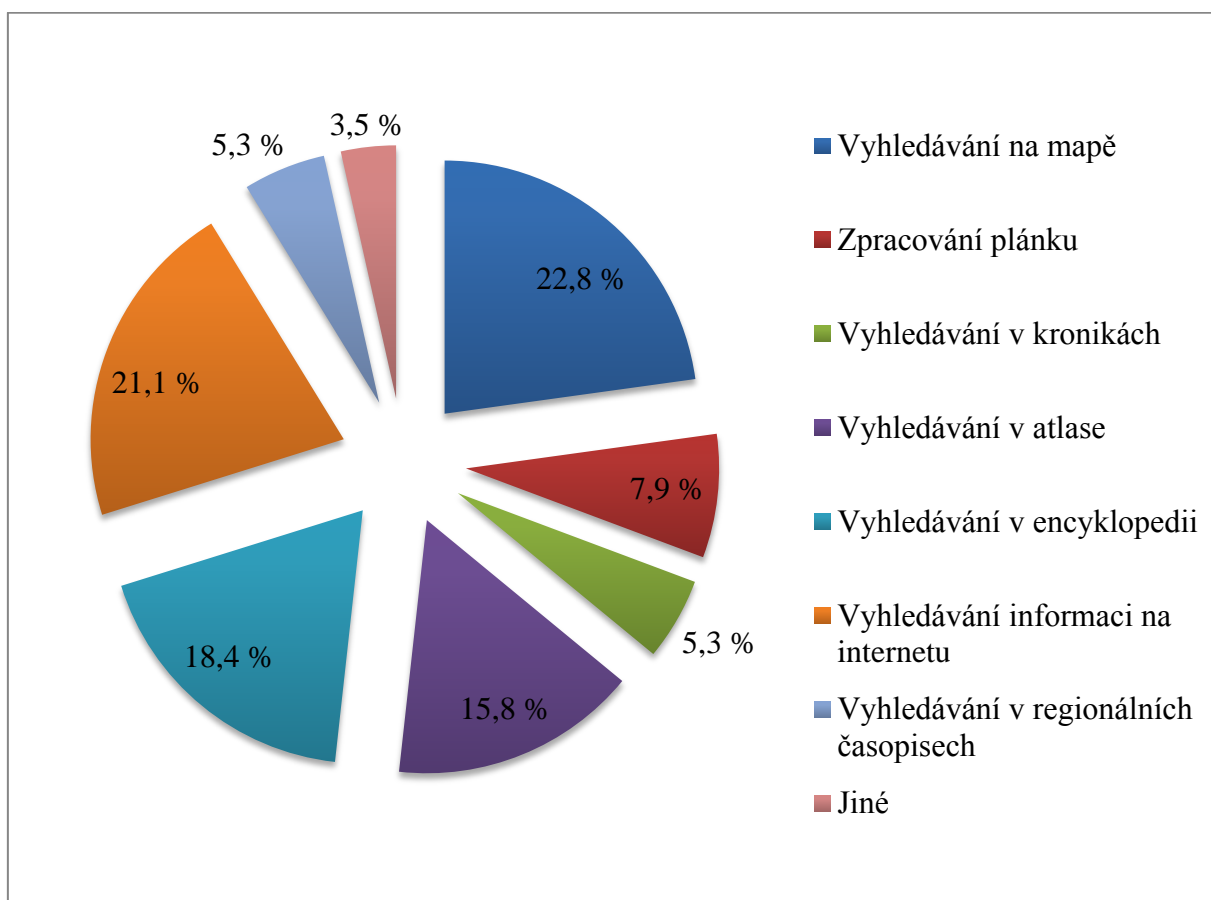
4.4.14 Jaké samostatné práce žáci vykonávají?

V této položce jsme blíže zjišťovaly, jaké samostatné práce při vyhledávání informací o regionu žáci vykonávají. Respondenti v této otázce mohli zvolit více než jednu odpověď. Tabulka č. 36 a graf č. 38 zaznamenávají odpovědi respondentů na tuto otázku. Z celkového počtu 114 odpovědí (100,0 %) je nejčastější metodou samostatných prací při vyhledávání informací o regionu položka vyhledávání v mapě, kterou zvolilo celkem 26 respondentů (22,8 %). Druhou nejčastější metodou samostatné práce je vyhledávání na internetu, kterou vybralo 24 učitelů (21,1 %). Oblíbenou metodou samostatné práce při vyhledávání informací je také hledání v encyklopedii, které využívá 21 dotazovaných (18,4 %) nebo vyhledávání v atlase, jež uvedlo 18 respondentů (15,8 %). Zpracovávání plánu bylo zvoleno 9 respondenty (7,9 %), vyhledávání v kronikách či v regionálním tisku je zadáváno méně často, bylo zvoleno shodným počtem respondentů, tedy 6 učiteli (5,3 %). V této otázce měli respondenti možnost uvést i další formy samostatné práce jejich žáků při vyhledávání informací o regionu. Celkem 4 respondenti (3,5 %) se v této položce zmínili o zpracovávání prezentací, projektovém vyučování a dotazování se starších spoluobčanů.

Tabulka č. 36: Samostatné práce žáků, které vykonávají

Samostatné práce žáků	Absolutní četnost	Relativní četnost
Vyhledávání na mapě	26	22,8 %
Zpracování plánu	9	7,9 %
Vyhledávání v kronikách	6	5,3 %
Vyhledávání v atlase	18	15,8 %
Vyhledávání v encyklopedii	21	18,4 %
Vyhledávání informací na internetu	24	21,1 %
Vyhledávání v regionálních časopisech	6	5,3 %
Jiné	4	3,5 %

Graf č. 38: Samostatné práce žáků, které vykonávají

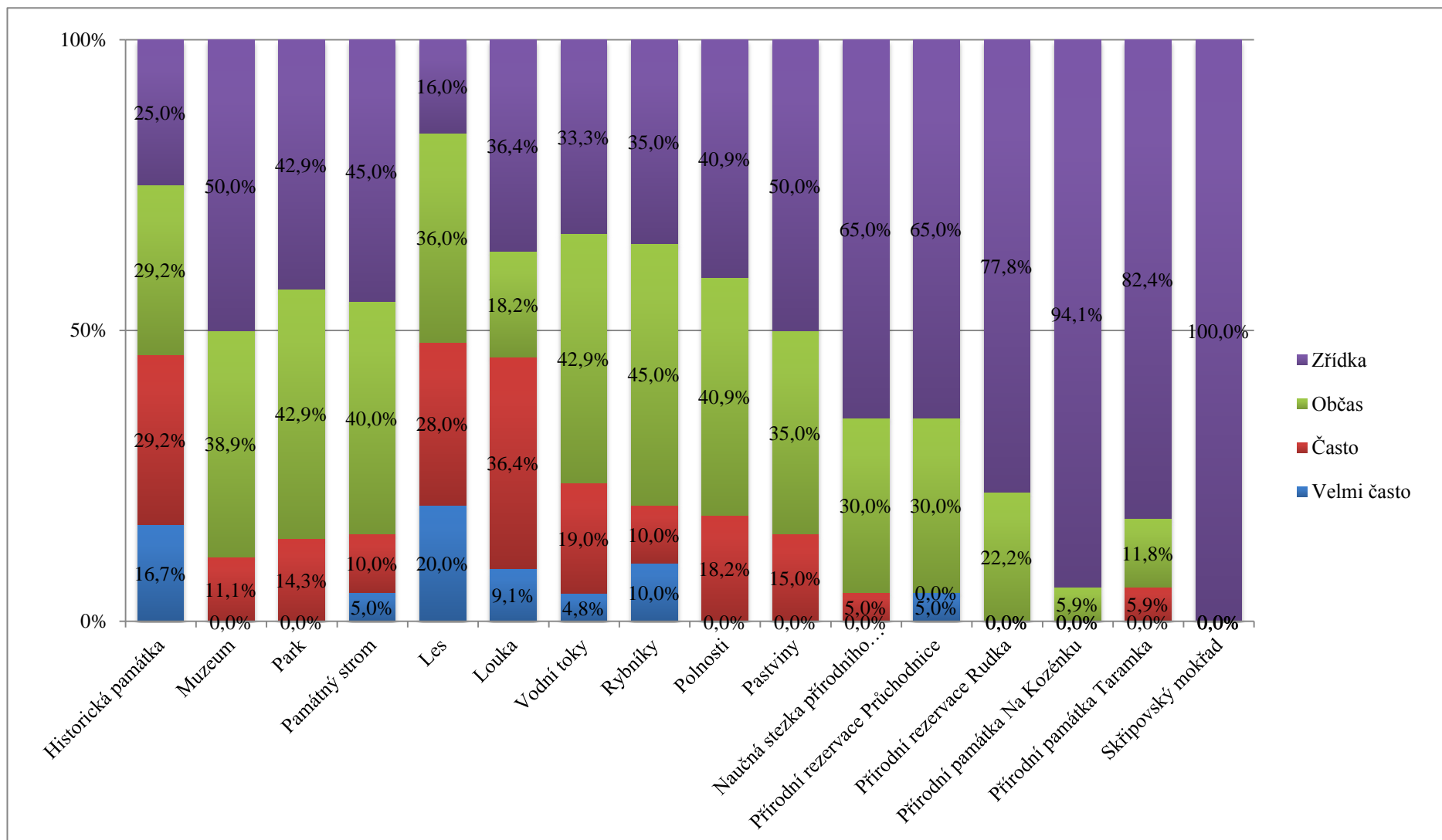

4.4.15 Vyznačte četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka

V této otázce jsme zjišťovaly četnost vycházek učitelů s žáky na vybraná místa mikroregionu města Konice. V grafu č. 39 můžeme zhlédnout přehled všech nabízených lokalit a dále graf zobrazuje odpovědi učitelů týkající se četnosti využití těchto míst k vycházkám.

Četnosti jednotlivých odpovědí učitelů jsou vyhodnoceny zvlášť na každé místo v mikroregionu, které bylo uvedeno v této otázce. Odpovědi respondentů jsou zaznamenány v tabulkách č. 37 až č. 52 a v grafech č. 40 až č. 55. Výsledky jsou vyhodnoceny z hlediska počtu respondentů, kteří zvolili danou odpověď.

Graf č. 39: Vybraná místa mikroregionu Konicka

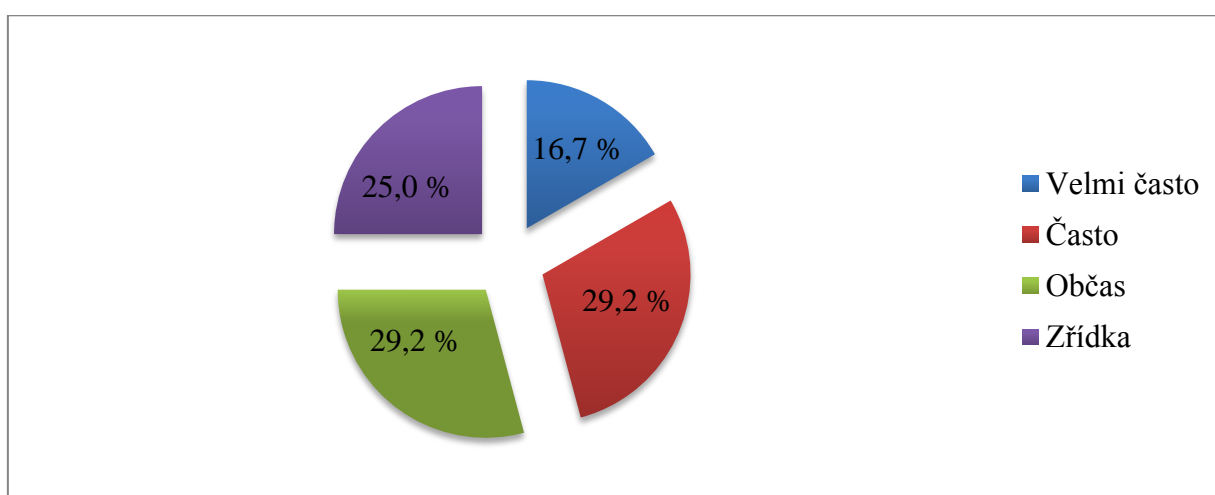
Historická památka

V tabulce č. 37 a grafu č. 40 jsou znázorněny odpovědi na položenou otázku na její první položku, kterou je historická památka (historická budova, socha, ...), jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v mikroregionu Konicka. Z celkového počtu 24 respondentů (100,0 %) 4 učitelé (16,7 %) zvolili odpověď velmi často, 7 učitelů (29,2 %) zvolilo často a stejný počet učitelů uvedl občas. Zbýlých 6 učitelů (25,0 %) uvedlo, že vycházku na uvedené místo realizuje jen zřídka.

Tabulka č. 37: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – historická památka

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	4	16,7 %
Často	7	29,2 %
Občas	7	29,2 %
Zřídka	6	25,0 %

Graf č. 40: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – historická památka

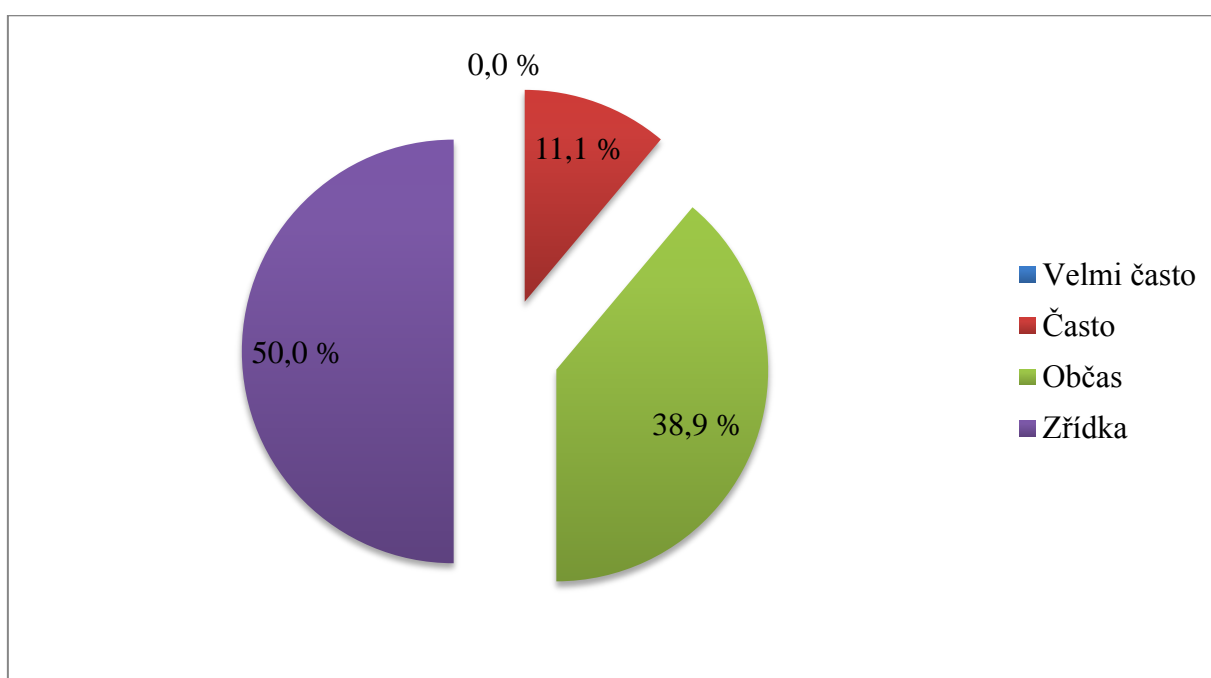
Muzeum

V tabulce č. 38 a grafu č. 41 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, a to na její druhou položku, kterou je muzeum. Z celkového počtu 18 respondentů (100,0 %), kteří si danou položku zvolili, nikdo ne zvolil odpověď velmi často (0,0 %), 2 učitelé (11,1 %) volí muzeum jako cíl své vycházky často, 7 učitelů (38,9 %) vybralo odpověď občas a 9 učitelů (50,0%) z celkového počtu respondentů jen zřídka volí tuto možnost.

Tabulka č. 38: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – muzeum

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	2	11,1 %
Občas	7	38,9 %
Zřídka	9	50,0 %

Graf č. 41: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – muzeum

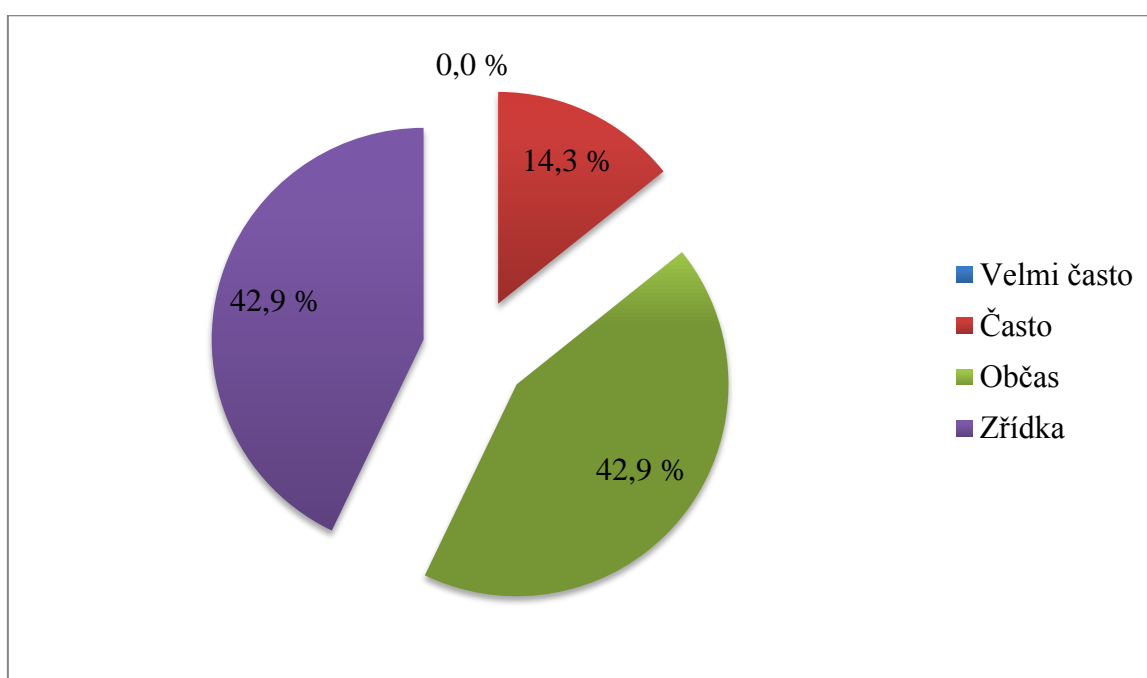
Park

V tabulce č. 39 a grafu č. 42 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, a to na její třetí položku, kterou je park. Z celkového počtu 18 respondentů (100,0 %) nikdo neuvedl možnost velmi často (0,0 %), 3 respondenti (14,3 %) uvedli, že na vycházku do parku chodí se svými žáky často, 9 dotazovaných (42,9 %) označilo odpověď občas a zbylých 9 dotazovaných (42,9 %) využívá této možnosti jen zřídka.

Tabulka č. 39: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – park

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	3	14,3 %
Občas	9	42,9 %
Zřídka	9	42,9 %

Graf č. 42: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – park

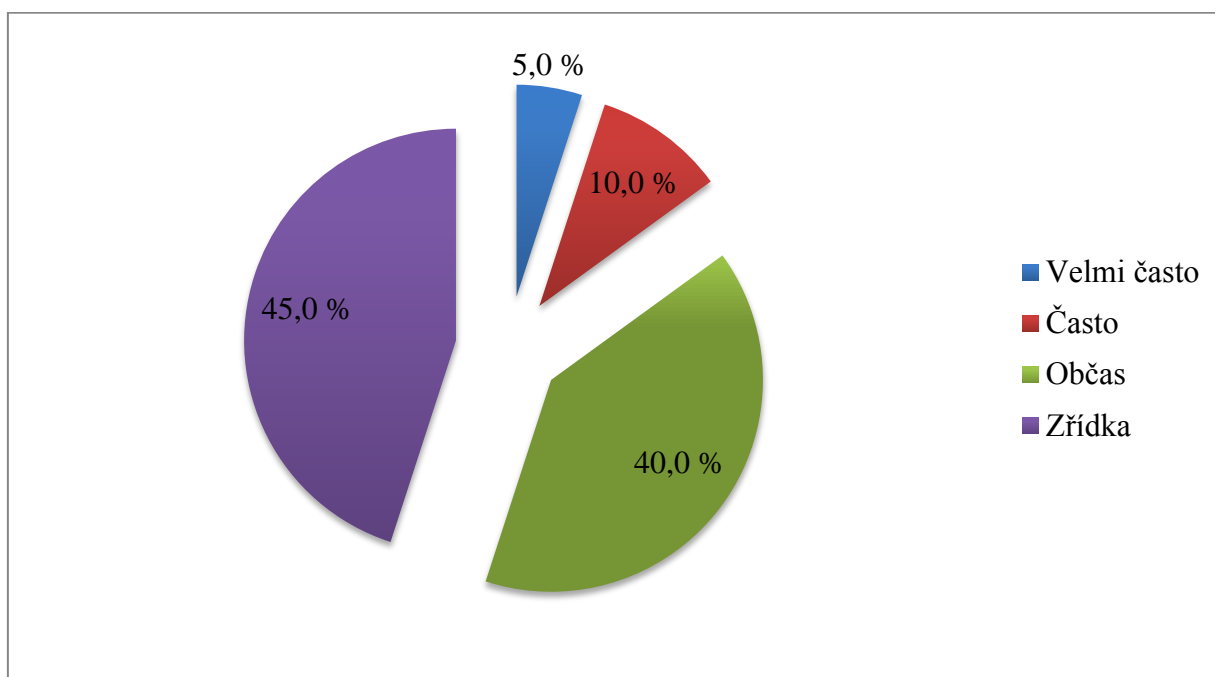
Památný strom

V tabulce č. 40 a grafu č. 43 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, a to na její čtvrtou položku, kterou je památný strom. Z celkového počtu 20 respondentů (100,0 %) zvolil pouze 1 učitel (5,0 %) odpověď velmi často, 2 respondenti (10,0 %) si vybrali možnost odpovědi často, 8 dotazovaných (40,0 %) označilo odpověď občas a 9 učitelů (45,0 %) využívá takto zaměřené vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 40: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – památný strom

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	5,0 %
Často	2	10,0 %
Občas	8	40,0 %
Zřídka	9	45,0 %

Graf č. 43: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – památný strom

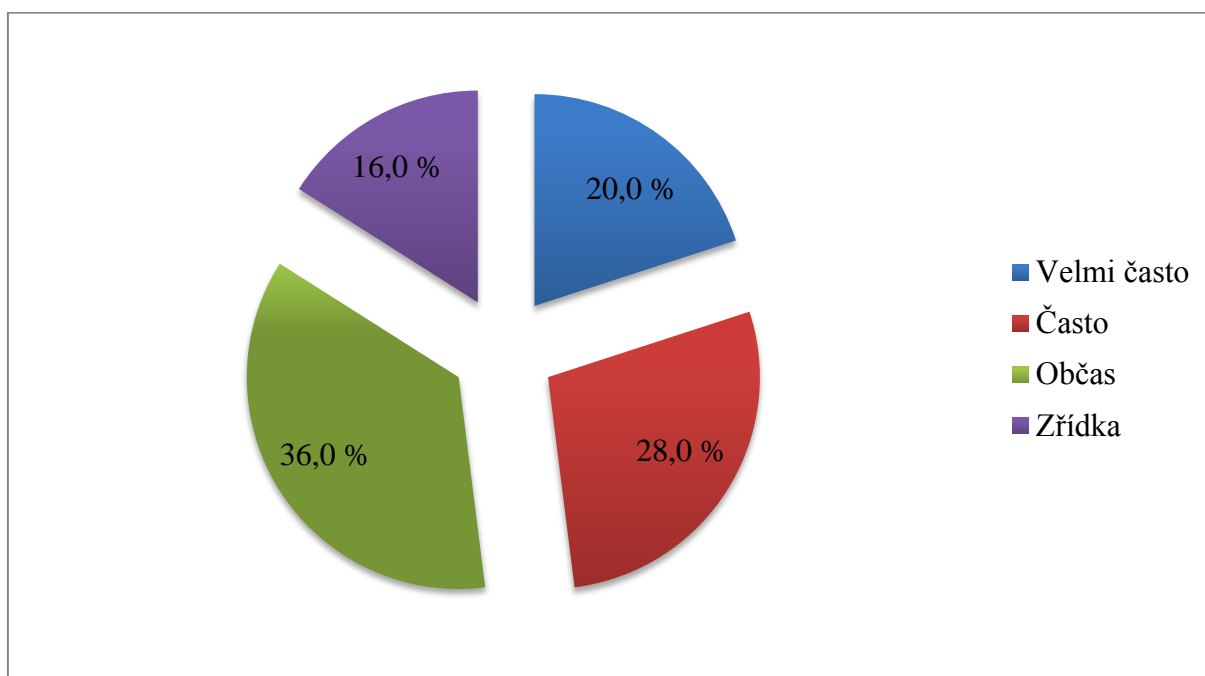
Les

Odpovědi na pátou položku, kterou je les, otázky související s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, jsou znázorněny v tabulce č. 41 a grafu č. 44. Z celkového počtu 25 respondentů (100,0 %) zvolilo 5 učitelů (20,0 %) možnost velmi často, 7 respondentů (28,0 %) odpovědělo často a 9 učitelů (36,0 %) označilo odpověď občas. Pouze 4 učitelé (16,0 %) volí les jako cíl vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 41: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – les

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	5	20,0 %
Často	7	28,0 %
Občas	9	36,0 %
Zřídka	4	16,0 %

Graf č. 44: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – les

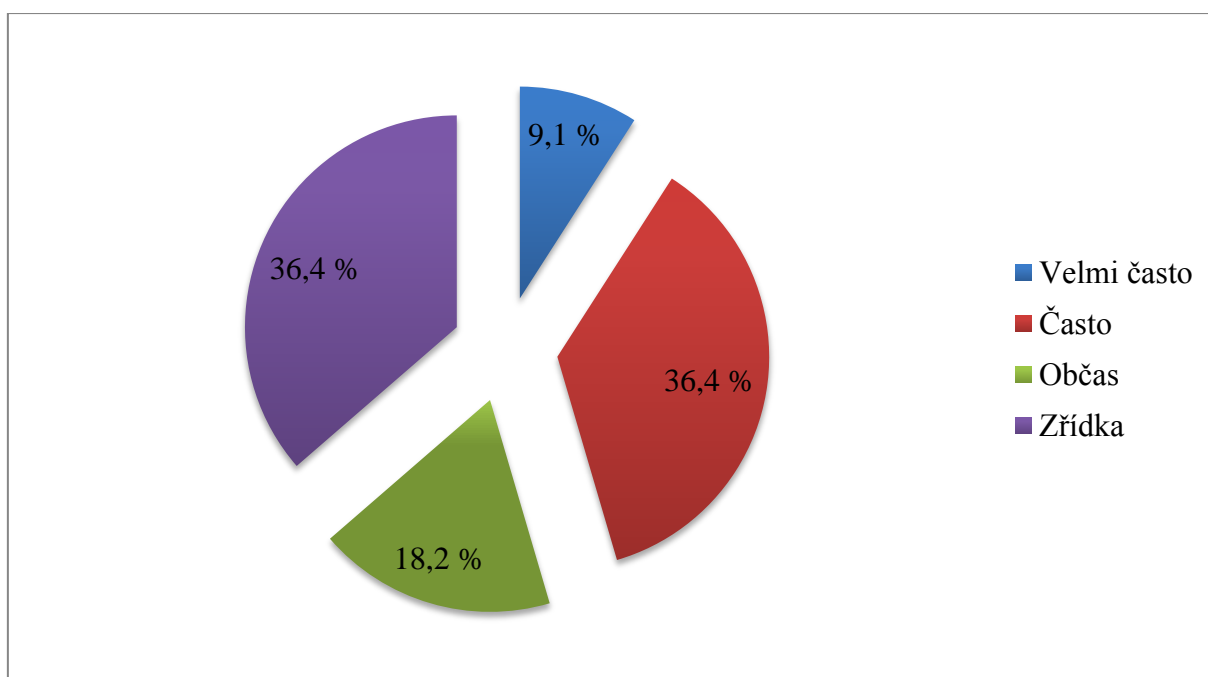
Louka

Odpovědi na šestou položku, kterou je louka, otázky související s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, jsou znázorněny v tabulce č. 42 a grafu č. 45. Z celkového počtu 22 respondentů (100,0 %) zvolili 2 učitelé (9,1 %) možnost velmi často, 8 respondentů (36,4 %) odpovědělo často, 4 učitelé (18,2 %) označili odpověď občas a 8 učitelů (36,4 %) vybralo odpověď zřídka.

Tabulka č. 42: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – louka

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	9,1 %
Často	8	36,4 %
Občas	4	18,2 %
Zřídka	8	36,4 %

Graf č. 45: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – louka

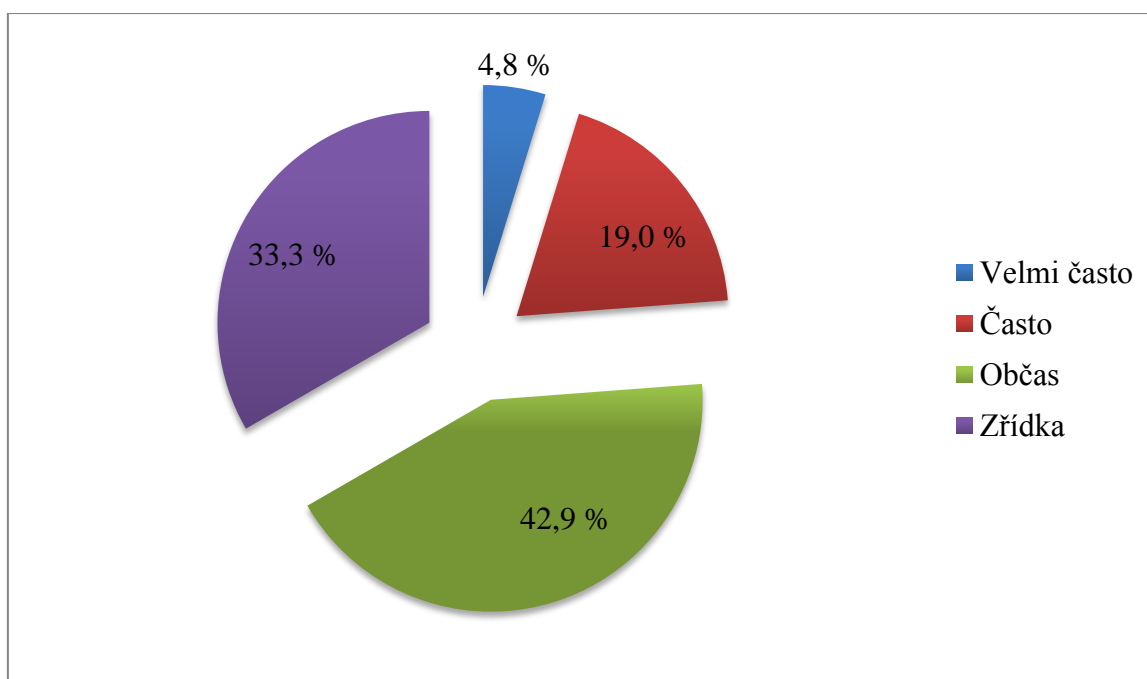
Vodní toky

V tabulce č. 43 a grafu č. 46 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, a to na její sedmou položku, kterou jsou vodní toky. Z celkového počtu 21 respondentů (100,0 %) zvolil 1 učitel (4,8 %) odpověď velmi často, 4 učitelé (19,0 %) volí vodní toky jako cíl své vycházky často, 9 učitelů (42,9 %) vybralo odpověď občas a 7 učitelů (33,3 %) volí tuto možnost vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 43: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – vodní toky

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	4,8 %
Často	4	19,0 %
Občas	9	42,9 %
Zřídka	7	33,3 %

Graf č. 46: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – vodní toky

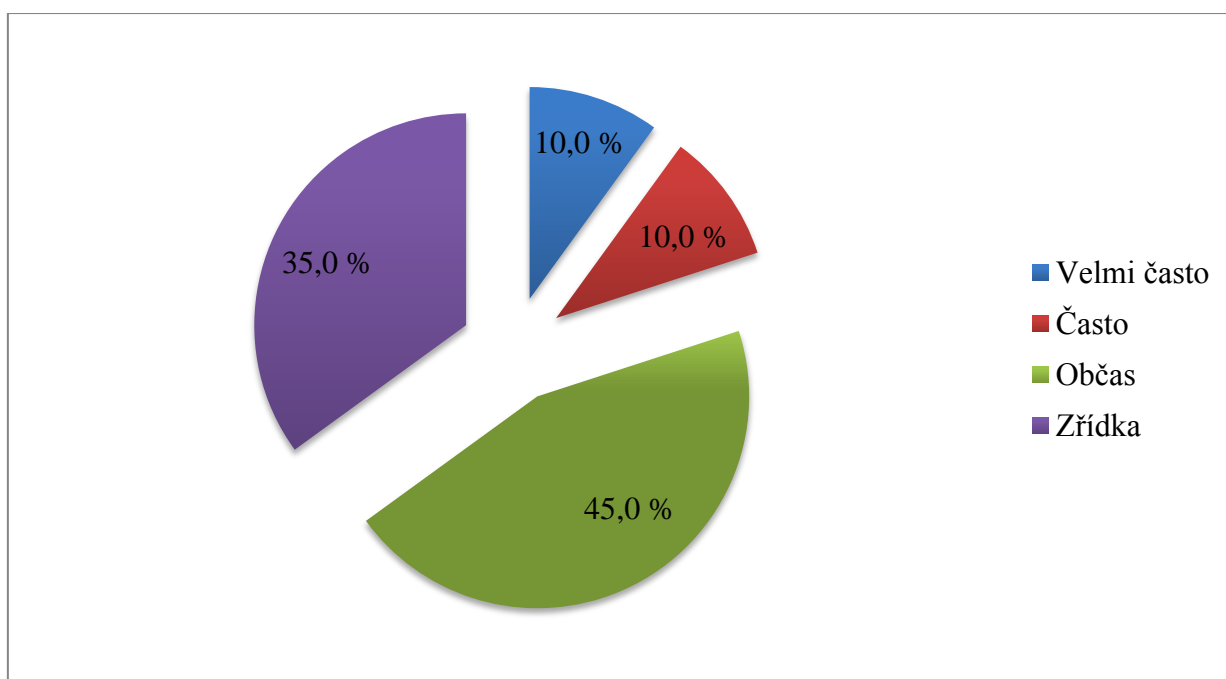
Rybníky

V tabulce č. 44 a grafu č. 47 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, a to na její osmou položku, kterou jsou rybníky. Z celkového počtu 20 respondentů (100,0 %), kteří si danou položku zvolili, 2 učitelé (10,0 %) volí tuto možnost velmi často, 2 učitelé (10,0 %) zvolili odpověď často, 9 učitelů (45,0 %) vybralo možnost občas a 7 učitelů (35,0 %) volí tuto možnost vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 44: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – rybníky

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	2	10,0 %
Často	2	10,0 %
Občas	9	45,0 %
Zřídka	7	35,0 %

Graf č. 47: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – rybníky

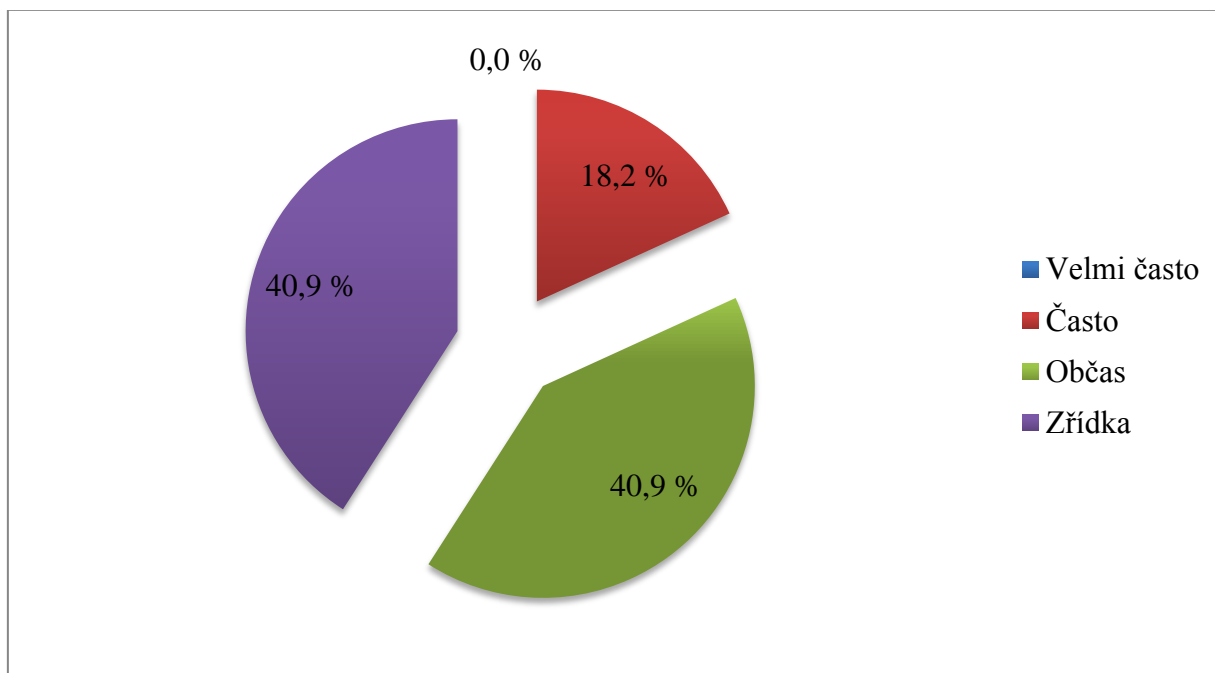
Polnosti

Odpovědi na devátou položku, související s četností vycházek na pole v mikroregionu města Konice, jsou znázorněny v tabulce č. 45 a grafu č. 48. Z celkového počtu 22 respondentů (100,0 %) nezvolil nikdo z učitelů (0,0 %) odpověď velmi často, 4 učitelé (18,2 %) využívají této možnosti vycházky často, 9 učitelů (40,9 %) označilo odpověď občas a stejný počet 9 učitelů (40,9 %) volí polnosti jako cíl vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 45: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – polnosti

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	4	18,2 %
Občas	9	40,9 %
Zřídka	9	40,9 %

Graf č. 48: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – polnosti

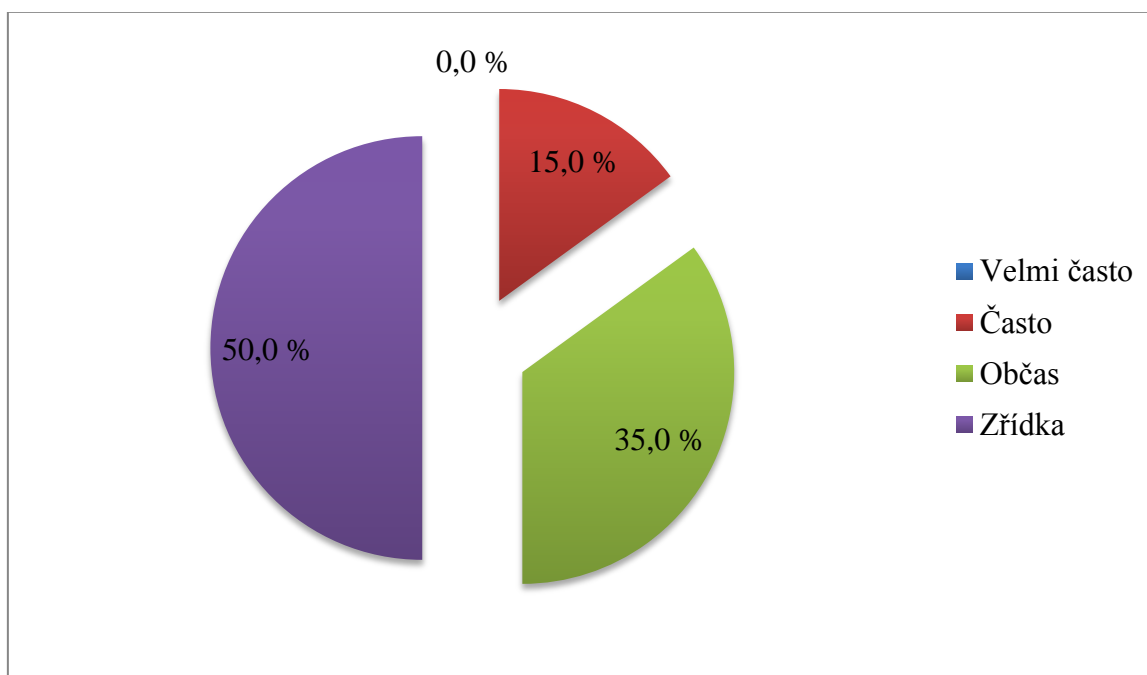
Pastviny

Odpovědi na desátou položku, kterou jsou louky, otázky související s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, jsou znázorněny v tabulce č. 46 a grafu č. 49. Z celkového počtu 20 respondentů (100,0 %) nezvolil žádný z učitelů (0 %) odpověď velmi často, 3 učitelé (15,0 %) využívají této možnosti vycházky často, 9 učitelů (35,0 %) označilo odpověď občas a zbylých 10 učitelů (50,0 %) volí polnosti jako cíl vycházky jen zřídka.

Tabulka č. 46: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – pastviny

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	3	15,0 %
Občas	7	35,0 %
Zřídka	10	50,0 %

Graf č. 49: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – pastviny

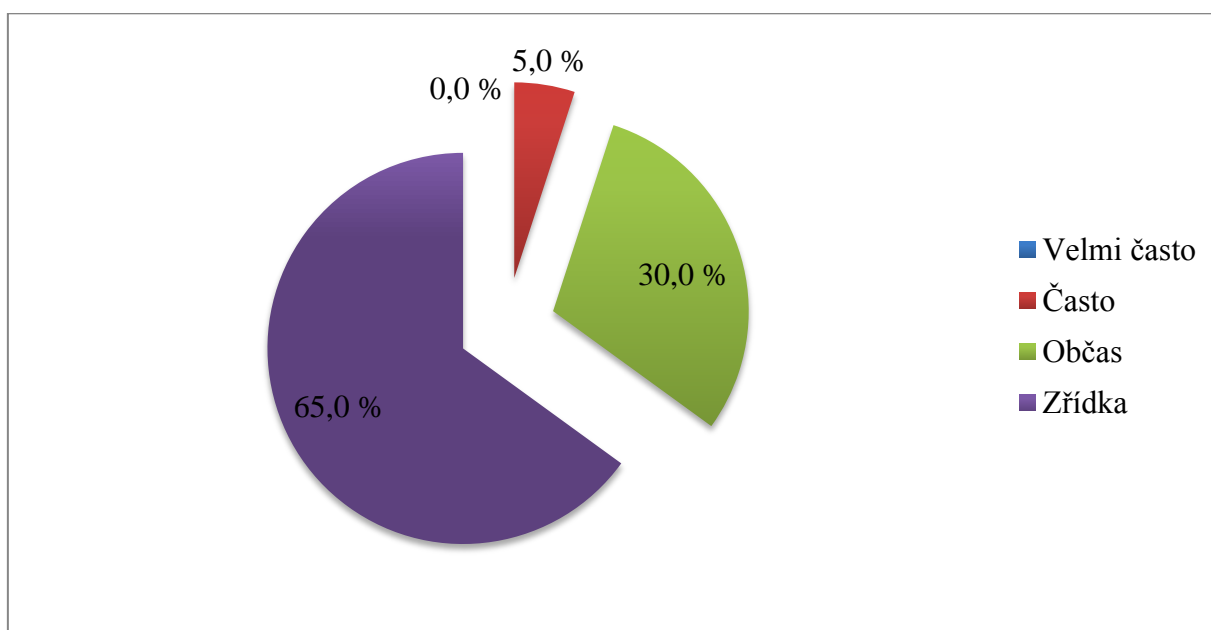
Naučná stezka Přírodního parku Kladecko

V tabulce č. 47 a grafu č. 50 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, její další položkou je naučná stezka Přírodního parku Kladecko. Z celkového počtu 20 respondentů (100,0 %) možnost velmi často nezvolil žádný učitel (0,0 %). Pouze 1 respondent (5,0 %) zvolil odpověď často, 6 dotazovaných učitelů (30,0 %) uvedlo možnost občas a 13 učitelů (65,0 %) využívá této možnosti jen zřídka.

Tabulka č. 47: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – naučná stezka Přírodního parku Kladecko

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	1	5,0 %
Občas	6	30,0 %
Zřídka	13	65,0 %

Graf č. 50: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – naučná stezka Přírodního parku Kladecko

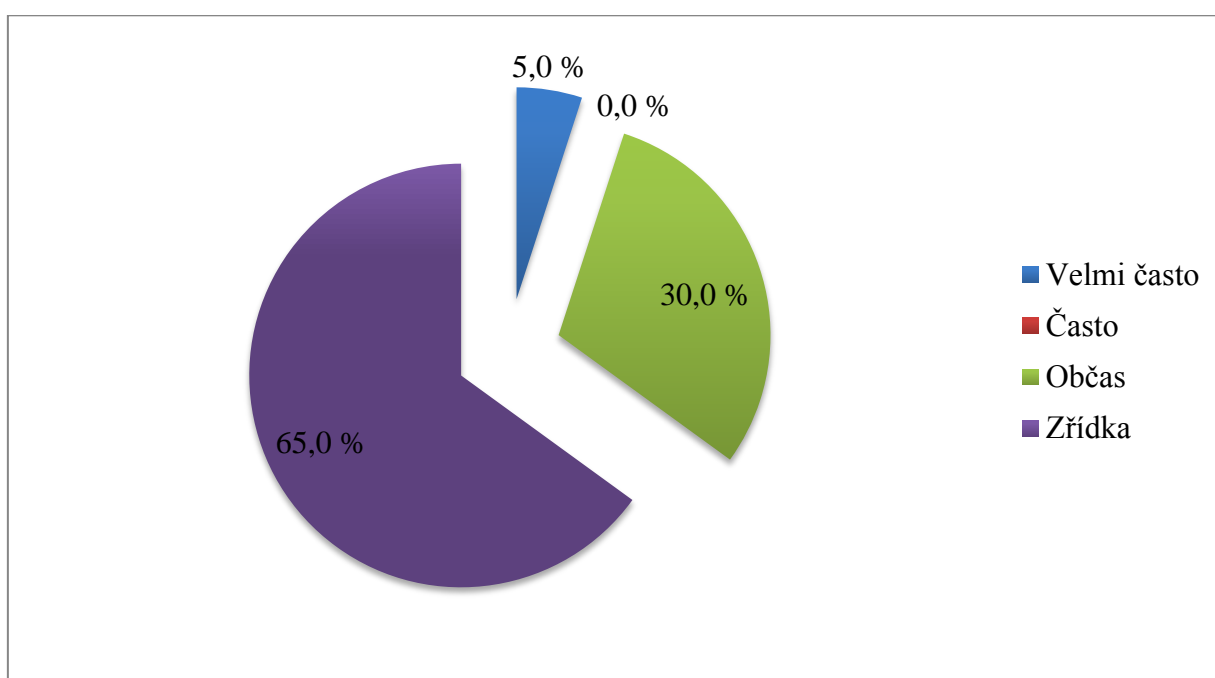
Přírodní rezervace Průchodnice

V tabulce č. 48 a grafu č. 51 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, její další položkou je přírodní rezervace Průchodnice. Z celkového počtu 20 respondentů (100,0 %) pouze 1 učitel (5,0 %) zatrhl možnost velmi často. Odpověď často nezvolil žádný učitel (0,0 %). Možnost občas uvedlo 6 dotazovaných (30,0 %) a možnost zřídka vybralo 13 učitelů (65,0 %) z celkového počtu respondentů, kteří na danou položku otázky odpověděli.

Tabulka č. 48: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní rezervace Průchodnice

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	1	5,0 %
Často	0	0,0 %
Občas	6	30,0 %
Zřídka	13	65,0 %

Graf č. 51: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní rezervace Průchodnice

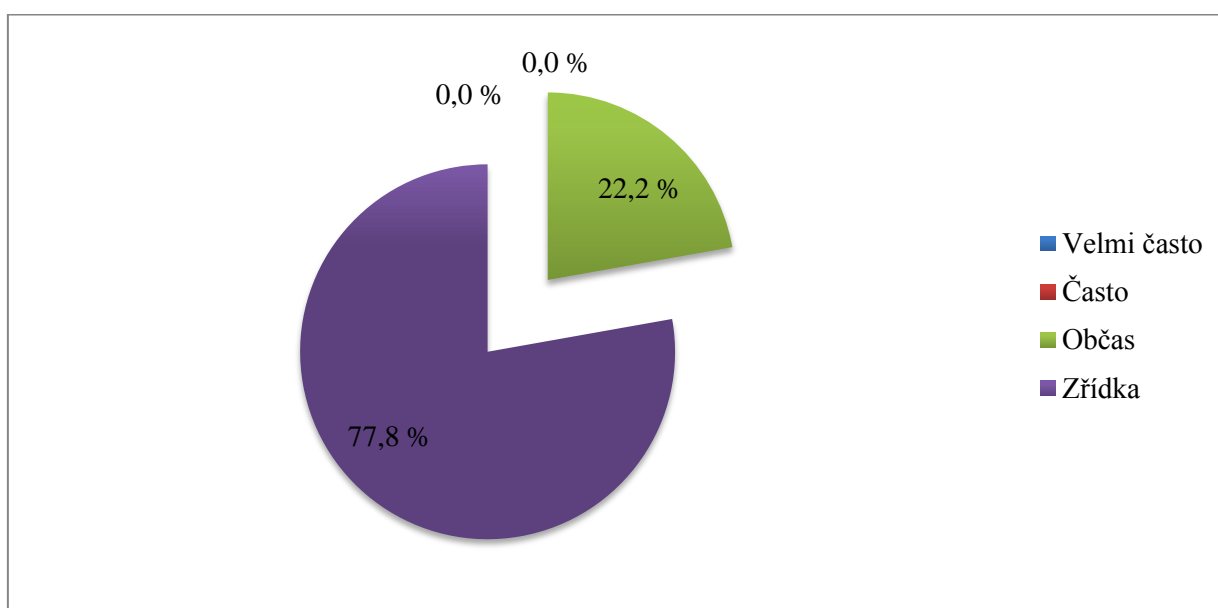
Přírodní rezervace Rudka

V tabulce č. 49 a grafu č. 52 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, její další položkou je přírodní rezervace Rudka. Z celkového počtu 18 respondentů (100,0 %) nezvolil odpověď velmi často a často žádný učitel (0,0 %). Možnost občas vybrali 4 dotazovaní učitelé (22,2 %). Nejvyšší počet respondentů, a to 14 (77,8 %) z celkového počtu respondentů, odpověděl, že vycházku s cílem návštěvy přírodní rezervace Rudka realizují jen zřídka.

Tabulka č. 49: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní rezervace Rudka

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	0	0,0 %
Občas	4	22,2 %
Zřídka	14	77,8 %

Graf č. 52: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní rezervace Rudka

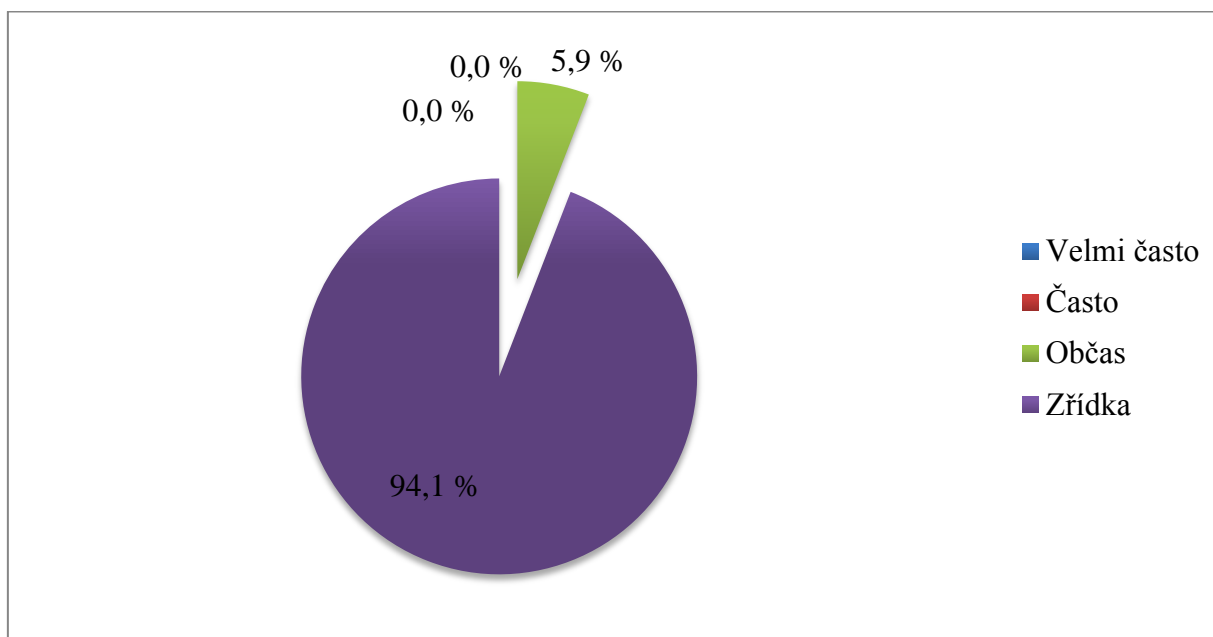
Přírodní památka Na Kozénku

V tabulce č. 50 a grafu č. 53 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, její další položkou je přírodní památka Na Kozénku. Z celkového počtu 17 respondentů (100,0 %) nezvolil odpověď velmi často a často žádný učitel (0,0 %), tak jako tomu bylo i u předchozí položky. Možnost občas vybral pouze 1 učitel (5,9 %). Opět nejvyšší počet respondentů, a to 16 (94,1 %), uvedl, že vycházku s cílem návštěvy přírodní památky Na Kozénku realizují jen zřídka.

Tabulka č. 50: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní památka Na Kozénku

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	0	0,0 %
Občas	1	5,9 %
Zřídka	16	94,1 %

Graf č. 53: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – přírodní památka Na Kozénku

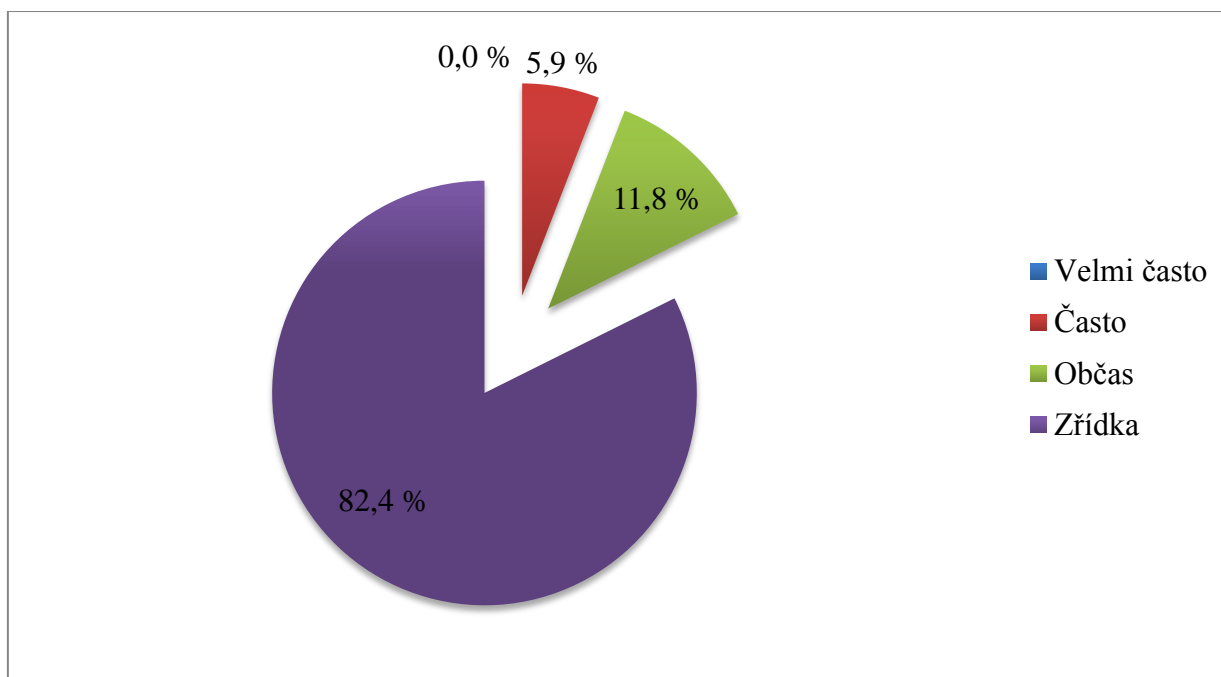
Přírodní památka Taramka

V tabulce č 51 a grafu č. 54 jsou znázorněny odpovědi na otázku, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka, její další položkou je přírodní památka Taramka. Z celkového počtu 17 respondentů (100,0 %) nezvolil odpověď velmi často žádný učitel (0,0 %), možnost často vybral 1 učitel (5,9 %). 2 učitelé (11,8 %) zahrli odpověď občas a nejvyšší počet respondentů, a to 14 (82,4 %), uvedl odpověď zřídka.

Tabulka č. 51: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – Přírodní památka Taramka

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0 %
Často	1	5,9%
Občas	2	11,8 %
Zřídka	14	82,4 %

Graf č. 54: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – Přírodní památka Taramka

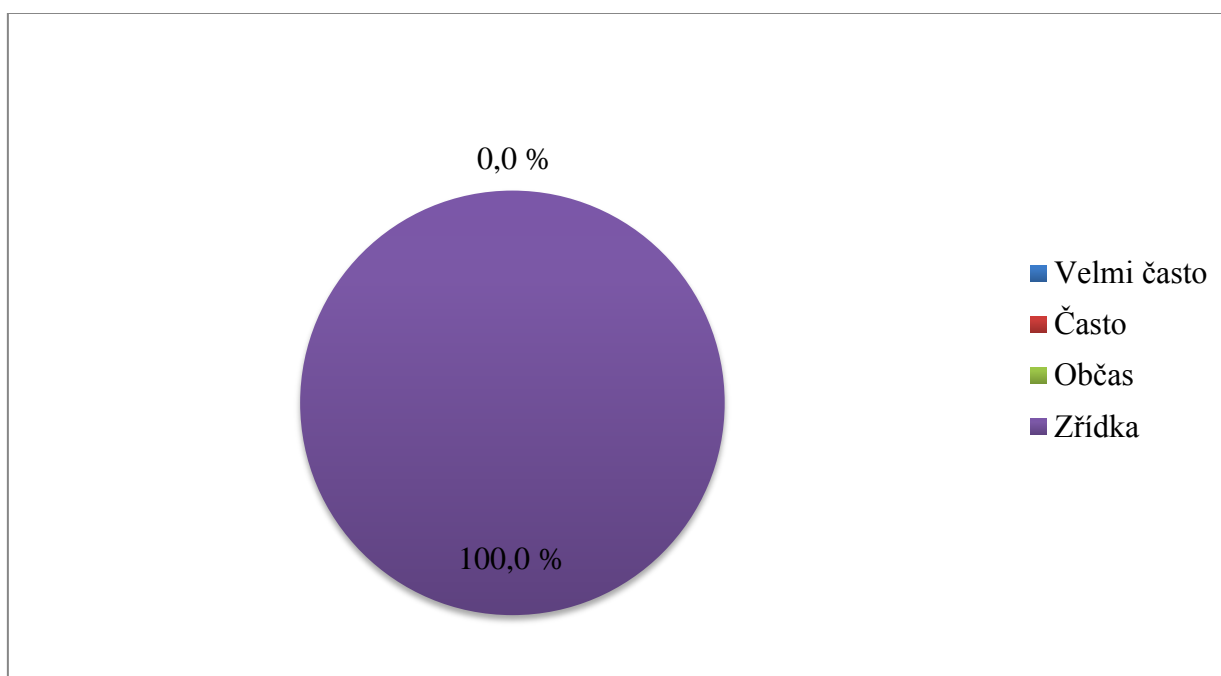
Skřipovský mokřad

V tabulce č. 52 a grafu č. 55 jsou znázorněny odpovědi na poslední položku otázky, jež souvisí s četností vycházek na vybraná místa v regionu Konicka. Z celkového počtu 14 respondentů (100,0 %) nevolil odpověď velmi často, často ani občas žádný učitel (0,0 %), možnost zřídka vybralo 14 učitelů, což je 100,0 % z celkového počtu respondentů, kteří odpověděli na tuto položku.

Tabulka č. 52: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – Skřipovský mokřad

Četnost vycházek na vybraná místa v regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Velmi často	0	0,0 %
Často	0	0,0 %
Občas	0	0,0 %
Zřídka	14	100,0 %

Graf č. 55: Četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka – Skřipovský mokřad

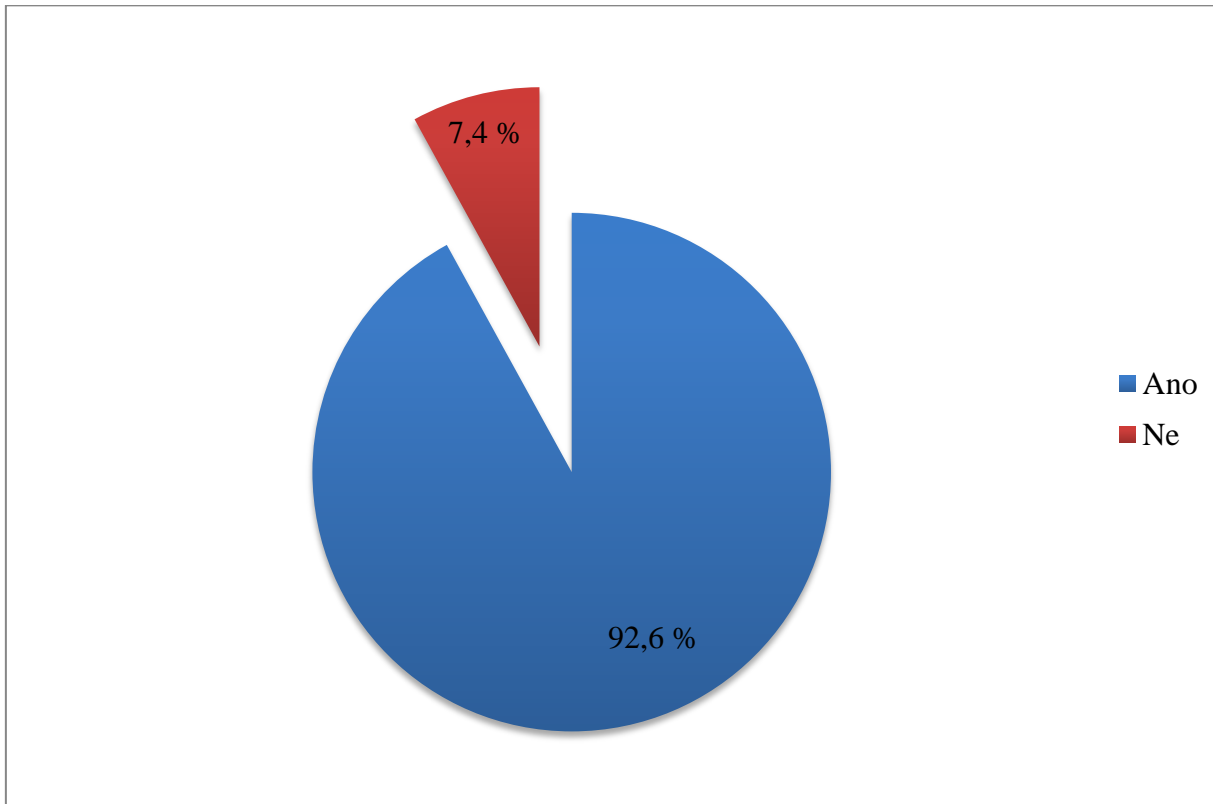
4.4.16 Lze snadno získat informace o vašem mikroregionu?

V této otázce jsme se zabývaly dostupností informací o našem mikroregionu. Respondentů jsem se tázala, zda lze snadno získat informace o mikroregionu. V tabulce č. 53 a grafu č. 56 můžeme vidět jejich odpovědi. Z celkového počtu 27 respondentů (100,0 %) zvolilo 25 učitelů (92,6 %) kladnou odpověď, zápornou odpověď pouze 2 učitelé (7,4 %).

Tabulka č. 53: Dostupnost informací o mikroregionu

Dostupnost informací o mikroregionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	25	92,6 %
Ne	2	7,4 %

Graf č. 56: Dostupnost informací o mikroregionu

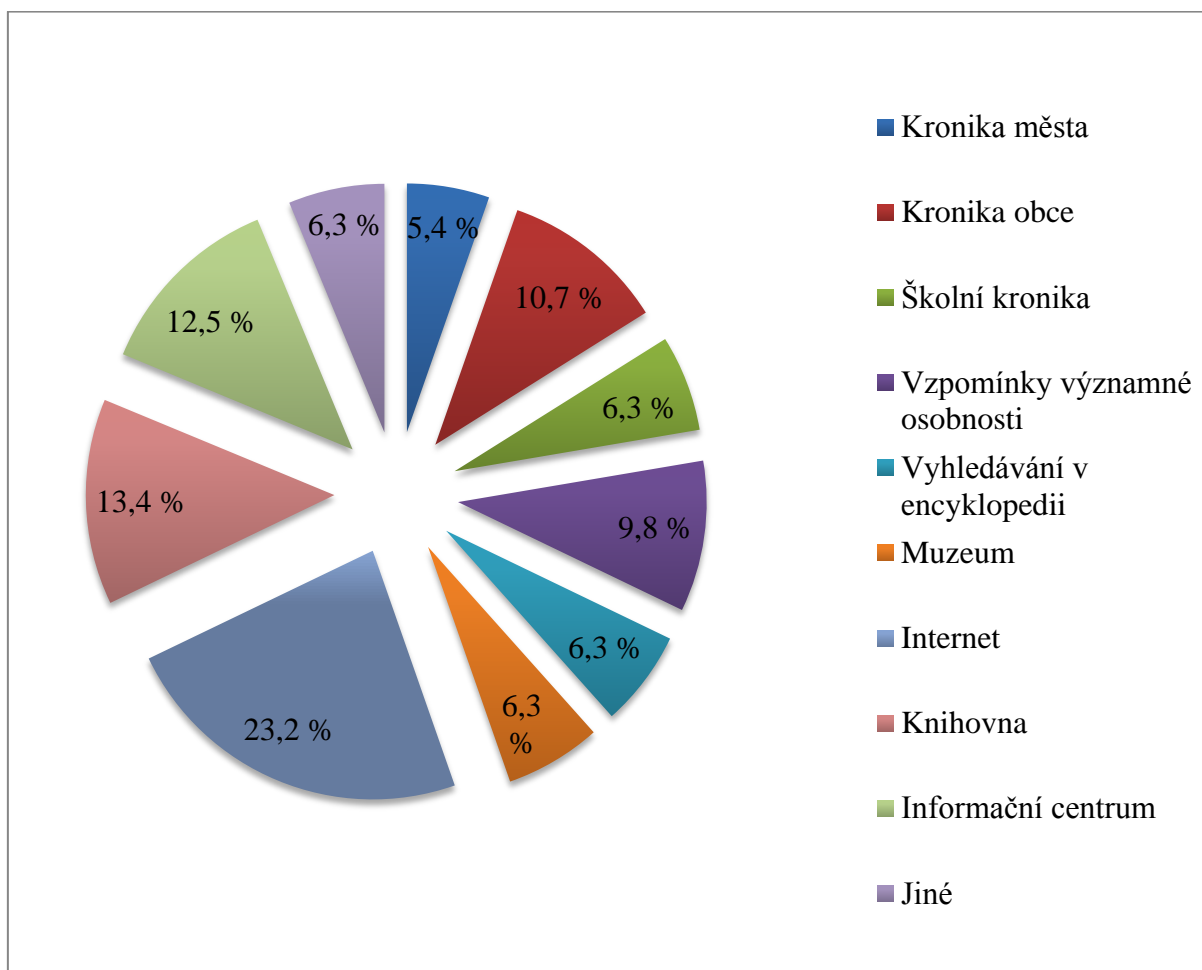
4.4.17 Jakým způsobem získáváte informace o vašem regionu?

Poslední otázka výzkumného dotazníku se také věnuje oblasti získávání informací o mikroregionu Konicko. Tabulka č. 54 a graf č. 57 zaznamenávají různé zdroje informací a jejich oblíbenost u pedagogů. V této otázce mohli respondenti volit více než jednu odpověď. Nejčastěji využívaným zdrojem pro hledání informací o mikroregionu Konicko z celkového počtu 112 odpovědí (100,0 %) byl internet, kterého využívá celkem 26 učitelů (23,2%). Druhým nejoblíbenějším zdrojem je knihovna, kterou využívá celkem 15 učitelů (13,4 %). Dalším oblíbeným zdrojem jsou také informační centra, která označilo 14 učitelů (12,5 %), informace hledají i v kronikách obcí, tuto položku zvolilo 12 dotázaných (10,7 %) a položku kroniky měst 6 dotázaných (5,4 %) Celkem 7 dotázaných (6,3 %) hledá informace ve školních kronikách, stejný počet respondentů hledá často v encyklopediích nebo se obrací na muzea. Dalších 11 učitelů (8,8 %) uvedlo, že informace hledají mimo jiné i ve vzpomínkách místních významných osobností. V této otázce mohli respondenti uvést v položce jiné další prameny informací, pedagogové se zde zmiňují o státním archívu v Prostějově, o diplomových a jiných pracích svých kolegů a kolegyně, o vlastivědné příručce Konicko či hledají informace ve školních knihovnách.

Tabulka č. 54: Způsob získávání informací o regionu

Způsob získávání informací o regionu	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kronika města	6	5,4 %
Kronika obce	12	10,7 %
Školní kronika	7	6,3 %
Vzpomínky významné osobnosti	11	9,8 %
Vyhledávání v encyklopedii	7	6,3 %
Muzeum	7	6,3 %
Internet	26	23,2 %
Knihovna	15	13,4 %
Informační centrum	14	12,5 %
Jiné	7	6,3 %

Graf č. 57: Způsob získávání informací o regionu

4.5 Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Výzkumné šetření poskytlo informace, které se týkaly využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti. Výzkum byl proveden s cílem zjistit, zdali učitelé zařazují regionální problematiku do výuky, ve kterých předmětech se jí věnují, zaměřují-li výuku historicky, vlastivědně, přírodovědně, či se snaží o propojení všech oblastí, jakých organizačních forem a výukových metod využívají. Blíže jsem se věnovala otázce četnosti využití vycházek, využití samostatné práce žáků. Zabývala jsem se také názorem pedagogů na přístupnost informací o mikroregionu města Konice. Po vyhodnocení dotazníku a po zpracování výsledných dat do tabulek a grafů jsem zjištěné výsledky porovnávala s předem stanovenými výzkumnými problémy.

Výzkumný problém č. 1

Učivo zaměřené na poznávání mikroregionu města Konice a jeho okolí je na škole běžnou součástí vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ.

Jak bylo řečeno již v úvodu, při stanovení tohoto výzkumného problému jsem předpokládala, že se většina učitelů ve svých hodinách věnuje i otázkám mikroregionu města Konice a toto téma je zahrnuto ve vzdělávacím programu jednotlivých škol na Konicku.

Při výzkumném šetření bylo zjištěno, že necelých 75 % dotazovaných uvedlo, že učivo zaměřené na poznávání Konicka je běžnou součástí vzdělávání na nižším stupni základních škol v mikroregionu města Konice. Tabulka č. 7 a graf č. 7 poukazují na to, že tento výzkumný problém byl potvrzen. Pouze šest respondentů, kteří vyučují na školách na hranici mikroregionu, zaznamenalo, že učivo o mikroregionu nezahrnuje do svých hodin.

Výzkumný problém č. 2

Během výuky o mikroregionu města Konice je běžně propojováno více oblastí (historická, vlastivědná, přírodovědná).

Ke stanovení tohoto výzkumného problému mě vedla myšlenka, že na toto téma je zapotřebí celistvý a široký náhled, a proto se předpokládá, že pedagogové využívají integraci učiva do více předmětů. Tento výzkumný problém se nám z větší části podařilo

potvrdit. Výzkumným šetřením bylo zjištěno, že 52 % dotazovaných se snaží integrovat učivo o mikroregionu města Konice do více vyučovacích předmětů, aby se neztratila návaznost poznatků a vědomostí, a aby byla zachována celistvost poznání. Potvrzení toho, že učitelé rozebírají učivo o mikroregionu z více stran (historická, vlastivědná, přírodovědná oblast), je zaznamenáno v tabulce č. 9 a grafu č. 9.

Výzkumný problém č. 3

Venkovské školy využívají více místních přírodních podmínek při výuce o mikroregionu města Konice než městské školy.

Výzkumný problém č. 3 zkoumající předpoklad, že venkovské školy využívají častěji místní přírodní památky než školy městské, byl vyvrácen. Výzkumem nebyla potvrzena žádná souvislost mezi umístěním školy a využíváním přírodních podmínek. Tím se potvrdil můj předpoklad, že umístění školy nemá na využívání přírodního prostředí ve výuce zásadní vliv. Výsledek byl ovlivněn samozřejmě i tím, že jediná městská škola v mikroregionu města Konice se nachází ve velmi příjemném přírodním prostředí a má k přírodním památkám stejně blízko jako i venkovské školy v mikroregionu.

Výzkumný problém č. 4:

Nejčastěji využívanou organizační formou v rámci výuky regionálního učiva zůstává vyučovací hodina.

Při stanovení tohoto výzkumného problému o organizačních formách výuky jsem předpokládala, že nejčastěji užívanou organizační formou stále zůstává běžná vyučovací hodina. Z velké části se potvrdilo, že nejčastěji využívanou organizační formou je vyučovací hodina. Četnost využívání základních organizačních forem výuky (vyučovací hodina, vycházka, exkurze, beseda, práce v koutku živé přírody, práce na pozemku a mimoškolní a mimotřídní činnosti) je zobrazena v souhrnném grafu č. 10.

Výzkumný problém č. 5

Na venkovských školách využívají vycházku jako organizační formu častěji než na městských školách.

K vymezení tohoto výzkumného problému mě vedlo přesvědčení, že pedagogové na venkovských školách, které jsou zasazeny do přírodního prostředí lépe než školy městské, chodí se svými žáky na vycházky častěji než pedagogové na městských školách. Z výsledků výzkumu vyplývá, že výzkumný problém č. 5 nebyl potvrzen ani vyvrácen. Vliv prostředí, do kterého je škola zasazená, nemá přímý vliv na četnost využití vycházek při výuce o mikroregionu. Četnost vycházek závisí na rozhodnutí jednotlivých pedagogů.

5 Návrh projektu Cestou – Necestou

Využití regionálních prvků ve výuce o přírodě a společnosti je dle mého názoru velice důležité. V praktické části diplomové práce se věnuji návrhu projektu pro 1. stupeň základních škol v mikroregionu Konicko.

Projekt s sebou přináší situace a činnosti vzbuzující v žácích zájem o přírodu a měly by rozvíjet hodnoty vedoucí k ohleduplnému chování a ochraně životního prostředí a společnosti. Nejen, že se žáci učí o tom, co se jich prakticky přímo dotýká, ale mohou si veškeré zjištěné informace hned ověřit. Mají je totiž na dosah ruky. To samo o sobě zvyšuje jejich motivaci a zájem. Cílem projektu je probudit v žácích kladný vztah k přírodě a k rodnému kraji.

Projekt je určen pro žáky 4. ročníků základních škol v mikroregionu Konicko. Je zařazen do všech vyučovacích předmětů. Projekt je rozdělen na dvě části. První část nese název „Cestou“. Žáci se zde seznámí s obcí, ve které žijí a kde navštěvují školu, a jejich nejbližším okolím. Tato část projektu spadá do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a tematického okruhu Místo, kde žijeme. V druhé části s názvem „Necestou“ žáci poznávají okolní krajinu, její zemský povrch, vodstvo, rostliny a živočichy v ní žijící. Tematická část „Necestou“ je začleněna do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a může být zařazena do dvou tematických okruhů a to Místo, kde žijeme a Rozmanitost přírody.

Obě části projektu propojují učení o přírodě a společnosti a jejich vzájemném vztahu. Žáci se během projektu naučí vnímat vztahy mezi společností a přírodou, všimnout si lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředně je pozorovat a přemýšlet o nich. Žáci by se měli naučit ohleduplnému chování k přírodě a chápat ochranu přírody jakožto povinnost každého z nás.

5.1 První část projektu – CESTOU

První část projektu je určena pro žáky 4. ročníku, je zařazena do všech vyučovacích předmětů a měla by trvat 2 dny. Žáci získají informace o nejbližším okolí. V průběhu projektu je kladen důraz na místní skutečnosti a přímé zkušenosti žáků.

Žáci budou zjišťovat polohu/umístění obce v rámci kraje či České republiky. Vyhledají informace o organizaci obce. Zaměří se na významná památná místa, přírodní zajímavosti a turistická lákadla. Získané údaje zpracují a prezentují ostatním žákům. Konečná

práce žáků bude vystavena k nahlédnutí pro školu i veřejnost. Během projektu se vystřídají různé organizační formy, metody práce a didaktické prostředky.

Ročník: 4. třída

Časová dotace: 2 dny

Cíle první části projektu:

Žáci dokážou vyjádřit svůj názor na téma soužití v obci, přemýšlet nad její budoucností. Žáci určí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu. Žáci ovládají orientaci v mapě. Žáci jsou schopni pracovat s textem, vyhledávat potřebné informace, třídít je a prezentovat svým spolužákům. Zopakují si slovní zásobu (město) v angličtině. Poslechnou si příběh o vzniku znaku a názvu města Konice a porozumí mu. Vytvoří si představu na téma Jak oživit náměstí? a pokusí se ji zachytit na papír.

Organizační formy vyučování:

Podle normativního hlediska :

Vyučovací hodina ve třídě – základní organizační forma

Vycházka – tematická (město)

Podle sociálního hlediska:

Hromadná (frontální nebo kolektivní) výuka – zadání úkolu celému kolektivu, diskuze, prezentace

Skupinová (kooperativní) výuka – řešení úkolu v rámci malých skupin, spolupráce

Individuální – samostatná práce s pracovním listem

Výukové metody:

- Slovní – monologické (vyprávění, vysvětlování, popis)
- dialogické (rozhovor, beseda, diskuze)
- písemná práce, práce s textem

Názorně demonstrační – předvádění (pomůcky, obrázky), práce s obrazem

Praktické – grafická a výtvarná práce, nácvik praktických dovedností

Problémové – řešení problémových situací

Mezipředmětové vztahy:

První část projektu „Cestou“, která se věnuje místu, ve kterém žijeme, je velmi důležitá, proto je zahrnuta v českém jazyce, matematice, anglickém jazyce, přírodovědě, vlastivědě, tělocviku i výtvarné výchově.

Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení - Žáci vyhledávají, třídí, vyhodnocují a dále využívají informace o své obci a jejím okolí. Pracují s různými informačními zdroji, jako jsou internet, encyklopedie, časopisy. Samostatně pozorují a posuzují dění kolem sebe.

Kompetence k řešení problémů – Žáci vnímají nejrůznější problémové situace, řeší zadané úkoly a stanovené problémy. Doplnují pracovní listy. Výsledky prezentují svým spolužákům.

Kompetence komunikativní – Žáci rozumí textu. Po vyřešení zadaných úkolů výsledky prezentují. Využívají různé informační zdroje. Žáci se zapojují do diskuze k tématu obce, kladou otázky, vyjadřují svoje myšlenky, obhajují své argumenty.

Kompetence sociální a personální – Žáci pracují ve skupinách, ve vzájemném kontaktu. Spolupracují s cílem najít správné odpovědi.

Kompetence občanské – Při spolupráci se svými spolužáky žáci respektují názory jiných. Plně si uvědomují svou zodpovědnost vůči přírodě a společnosti. Žáci chápou historii své obce, vytváří si kladný vztah k místu, kde bydlí.

Kompetence pracovní – Žáci správně používají různé materiály, nástroje, vybavení a techniky. Využívají své získané znalosti a dovednosti v zájmu svého vlastního rozvoje.

Prostředky: Knihy, obrazy, učební texty, papíry, psací potřeby, pracovní listy, doplňovačky, křížovky, lepidlo, nůžky, počítač s připojením na internet, dataprojektor, CD přehrávač.

Výstup a prezentace projektu:

Po splnění každého zadaného úkolu proběhne společná kontrola. V případě skupinové práce budou žáci společně výsledky prezentovat ostatním spolužákům.

Výstupem z každé vyučovací hodiny jsou pro žáky pracovní listy. Na závěr projektu bude uspořádána výstava všech prací. Závěrečná práce (plakát) bude vystavena na nástěnce s informacemi o obci a jejím nejbližším okolí. Na výstavě budou také vystaveny práce žáků na téma „Jak oživit náměstí?“. Vše bude k nahlédnutí pro školu a širokou veřejnost.

Způsob hodnocení první části projektu:

Hodnocení práce je průběžné. Po správném a úplném splnění zadaného úkolu budou žáci oceněni otisknutím tematického razítka. Tím budou motivováni k plnění dalších úkolů. Na konci každé hodiny proběhne hodnocení učitelem a žáky. Případné chyby budou opraveny. Po skončení projektu proběhne i zhodnocení z pohledu žáků, zdali se jim projekt líbil, co zjistili nového a zdali byl pro ně projekt přínosným.

Časová dotace hodin

Tabulka č. 54: Časová dotace hodin projektu Cestou

Předmět	Dotace hodin
Český jazyk	1 + 1
Matematika	2
Anglický jazyk	1
Vlastivěda	1
Vlastivěda + tělesná výchova	2
Výtvarná výchova	2

Časový průběh projektu

1. den

1. Úvod projektu – Český jazyk, vlastivěda – Pověst Jméno a znak
2. Český jazyk – O vzniku jména a znaku
3. Matematika – Konicko v číslech
4. Anglický jazyk – Town
5. Matematika – Osobnosti

2. den

1. Vlastivěda – Můj domov
2. – 3. Vlastivěda, tělesná výchova – Cestou po Konici – vlastivědná vycházka
4. – 5. Výtvarná výchova – Jak oživit náměstí?

5.1.1 Jak vzniklo jméno a znak Konice

Předmět: Integrace předmětů – český jazyk (čtení), vlastivěda

Výukový cíl: Přečíst s porozuměním pověst o vzniku jména a znaku Konice, reprodukce obsahu, práce s pracovním listem.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), práce s textem.

Kompetence:

K učení (Žák čte s porozuměním, rozlišuje podstatné informace.).

Komunikativní (Žáci se zapojují do diskuze.).

Sociální a personální (Při diskuzi žáci respektují stanoviska ostatních a čerpají z nich poučení.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace k doplnění pracovního listu.).

Občanská (Žáci respektují, oceňují a chrání historii obce, v níž žijí.).

Prostředky: Pracovní list s textem (pracovní list č. 1), psací potřeby.

Postup:

Před čtením pověsti o vzniku jména a znaku Konice žáci odpovídají na následující otázky:

1. Řekněte, co víte o vzniku vaší obce.
2. Jaké pověsti se vyprávějí o vaší obci?
3. Znáš někoho, kdo o vaší obci něco napsal?

Žáci dostanou text O vzniku jména a znaku, který je součástí pracovního listu (pracovní list č. 1), text si společně pozorně přečteme, následně žáci samostatně doplní zadané úkoly, které se vztahují k textu. Po doplnění všech úkolů proběhne společná kontrola

Úkoly:

1. Ve které době myslíte, že se mohla tato pověst odehrát?

12. století

2. Jak se jmenoval rod, k němuž se váže tato pověst?

Rod Švábenských

3. Které okolní lesy nepatřily ke Konickému panství?

Švábensko, Boří, Bukovina, Černý les, Bělá, Březina

4. Jak získala podle pověsti Konice svůj název?

Jeden ze Švábenských pánů skolil jelena rovnou uprostřed malé obce. A protože zde byl konec jelenova života, nazval Švábenický pán toto místo na počest svého největšího loveckého úspěchu odvozeninou slova konec – Konicí.

5. Vypravujte pověst vlastními slovy.

6. Znáte jinou pověst o jménu města Konice?

Pojmenována tak byla proto, že zde formani na cestě od knížecího města k Úsobrnu a na Boskovice napájeli koně. U této lesní studny byly prý postaveny vedle stájí domy nynějšího horáckého města.

7. Jaké vlastnosti museli mít v té době šlechtické rody?

Moudrost, šlechtnost, odvaha, ...

8. Najdi v textu ztracená písmenka. Když je napíšeš ve správném pořadí, získáš název zvířete.

Statný paroháč sto_íci na vršku m_zi dvěma stromky s přední _ohou jakoby k_ skoku pozdviženou a nad ním šestero šesticípých hvězd na jasné ob_oze.(janel = jelen)

9. Nakreslete znak města Konice.

5.1.2 O vzniku jména a znaku města Konice

Předmět: Integrace předmětů – český jazyk (literatura)

Výukový cíl: Vysvětlit význam různých slov týkajících se textu, určit u zadaných slov slovní druhy, doplnit y/i, u podstatných jmen určit číslo, pád a rod.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), práce s textem

Kompetence:

K učení (Žáci si v pracovním listu procvičí probrané učivo.).

Komunikativní (Žáci se zapojí do společné kontroly úkolů.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace potřebné k doplnění pracovního listu.).

Občanská (Žáci respektují, oceňují a chrání historii obce, v níž žijí.).

Prostředky: Pracovní list s textem (pracovní list č. 2), psací potřeby, slovník.

Pracovní list č. 1: Jméno a znak

(Převzato: TOVÁREK. *Větrný trojlístek: Zkazky a příběhy z Konicka*. 1. vyd. Rozstání: DP OÚ, 1992, 69 s. MKS Konice, s. 7 – 8.)

Jméno a znak

V Konici, jejíž věž marně závodí o výšku s vrchy nad údolím, byl před mnoha a mnoha lety uložen k posmrtnému odpočinku ne jeden rytíř či pán ze Švábenic. Tento rod, jemuž patřila rozsáhlá panství na Moravě i v Čechách, byl v době svého největšího rozkvětu jedním ze sloupů, na nichž spočívala sláva koruny české. Okázalost i skromnost, meč i kniha, jsou spojovány s jeho jménem.

O rodu pánů ze Švábenic se dovídáme přímo z dějin českého národa, zejména na Moravě. Zdeněk ze Švábenic je i postavou jednoho historického románu. Trvalé paměti dosáhla v něm i žena, představená kláštera Porta coeli u Tišnova, Barbora Konická ze Švábenic, jejíž obraz, freska, zdobí podnes tišnovskou radnici.

Se jménem tohoto významného historického rodu je spojena i pověst o vzniku Konice a jejího znaku.

Pánové ze Švábenic podnikali často lovy na jeleny, tehdy hojné v našich lesích. Přes smrčiny a doubravy, po paloucích i mýtinami, přes potoky a kamenice, údolími i přes kopce, Švábenskem, Bukovinou, Bořím i Březinou, hnala se skvostná družina v loveckém zápalu. Štvané zvíře, lající smečka, koně bujných hřív a na nich lovci s napřaženou zbraní, vše v jednom sledu, dokud se vítězné halali nerozlehlo širým krajem.

Jednou, když se jižjiž zdálo, že jelen unikne, skolil jej jeden ze Švábenických rovnou uprostřed malé obce; až sem se zvíře dostalo v zoufalém úsilí o záchranu. A protože zde byl konec jelenova života, nazval Švábenický pán to místo na počest svého největšího loveckého úspěchu odvozeninou slova konec – Konicí. Obci, povýšené záhy na městečko, byl k tomu dán ještě do znaku jelen ...

Slovutný rod pánů ze Švábenic vymřel zchudlý v nepřívětivé cizině, když musel po nešťastné Bílé hoře opustit vlast, které oddaně sloužil. Ztratil se na kovadlině života, pod perlíkem času. Konici ho však stále připomínají strnulé postavy na kamenných náhrobcích s nad to živěji starý, stále používaná znak:

Statný paroháč stojící na vršku mezi dvěma stromky s přední nohou jakoby ke skoku pozdviženou a nad ním šestero šesticípých hvězd na jasné obloze.

Úkoly:

1. Ve které době myslíte, že se mohla tato pověst odehrát?
2. Jak se jmenoval rod, k němuž se váže tato pověst?
3. Které okolní lesy nepatřily ke Konickému panství?
Švábensko, Boří, Bukovina, Černý les, Bělá, Březina
4. Jak získala podle pověsti Konice svůj název?
5. Vypravujte vlastními slovy celou pověst?
6. Znáte jinou pověst o jménu města Konice?
7. Jaké vlastnosti museli mít v té době šlechtické rody? Najdi v textu ztracená písmenka. Když je napíšeš ve správném pořadí, získáš název zvířete.

*Statný paroháč sto_íci na vršku m_zi dvěma stromky s přední _ohou jakoby k_ skoku
pozdvíženou a nad ním šestero šesticípých hvězd na jasně ob_oze.*

8. Nakreslete znak města Konice.

Postup:

Žáci se v předešlé hodině seznámili s textem o vzniku jména a znaku Konice. Žáci dostanou pracovní list a plní mluvnické úkoly související s textem. Zopakují si tvarosloví, psaní i/y a procvičí si tvoření slov.

Úkoly:

1. Vysvětlete význam slov:

Smrčina – *rostlinné společenstvo s dominancí smrku*

Doubrava – *rostlinné společenstvo s dominancí dubu*

Lající – *honící*

Skolit – *zabít*

Slovutný – *významný*

Paroháč – *jelen*

2. Určete slovní druhy:

Tabulka č. 55: Určete slovní druhy

rytíř	<i>podstatné jméno</i>
českého	<i>přídavné jméno</i>
v	<i>předložka</i>
sloužil	<i>sloveso</i>
a	<i>spojka</i>

3. Doplňte i/í nebo y/ý:

Pánové ze Švábenic podnikali často lovy na jeleny, tehdy hojně v našich lesích. Přes smrčiny a doubravy, po paloucích i mýtinami, přes potoky a kamenice, údolím i přes kopce, Švábenskem, Bukovinou, Bořím i Březinou, hnala se skvostná družina v loveckém zápalu. Štvané zvíře, lající smečka, koně bujných hřív a na nich lovci s napřaženou zbraní, vše v jednom sledu, dokud se vítězné halali nerozlehlo širým krajem.

4. U zadaných podstatných jmen určete pád a vzor, utvořte množné číslo.

	pád	vzor	množné číslo
(o) výšku	<u>4.</u>	<u>žena</u>	<u>výšky</u>

(uprostřed malé) obce	<u>4.</u>	<u>píseň</u>	<u>obcí</u>
družina	<u>1.</u>	<u>žena</u>	<u>družiny</u>
(s napřaženou) zbraní	<u>7.</u>	<u>píseň</u>	<u>zbraněmi</u>
(na) kovadlině	<u>3.</u>	<u>žena</u>	<u>kovadlinách</u>

5. Napište správný tvar slov v závorkách.

O (rod) rodu pánů ze Švábenic se dovídáme přímo z (dějiny) dějin českého (národ) národa, zejména na (Morava) Moravě. Zdeněk ze Švábenic je i postavou jednoho historického (román) románu.

5.1.3 Konicko v číslech

Předmět: Matematika

Výukový cíl: Žáci počítají libovolné početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení), které jsou tematicky propojeny s projektem. Žáci třídí data, orientují se v čase.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), práce s textem.

Kompetence:

K učení (Žáci si v pracovním listu procvičí libovolné početní operace.).

Komunikativní (Žáci se zapojí do společné kontroly úkolů.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace k doplnění pracovního listu.).

Občanská (Žáci respektují, oceňují a chrání historii obce, v níž žijí.).

Prostředky: Pracovní list (pracovní list č. 3.), psací potřeby.

Postup:

Žáci dostanou pracovní list (pracovní list č. 3), kde pracují s různými matematickými operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení), aby získali informace o mikroregionu Konicko. Na závěr hodiny si společně zkontrolujeme správné řešení jednotlivých úloh.

Pracovní list č. 2: O vzniku jména a znaku

1. Vysvětlete význam slov:

Smrčina –

Skolit –

Doubrava –

Slovutný –

Lající –

Paroháč –

2. Určete slovní druhy:

rytíř	
českého	
v	
sloužil	
a	

3. Doplňte i/í nebo y/ý:

Pánové ze Švábenic podnikal_ často lov_ na jelen_, tehdy hojně v našich les_ch. Přes smrčín_ a doubrav_, po paloucích i m_tinami, přes potoky a kamenice, údol_m_ i přes kopce, Švábenskem, Bukovinou, Bořím i Březinou, hnala se skvostná družina v loveckém zápalu. Štvané zvíře, laj_c_ smečka, koně bujn_ch hř_v a na n_ch lovci s napřaženou zbraní, vše v jednom sledu, dokud se v_těžné halali nerozlehlo šir_m krajem.

4. U zadaných podstatných jmen určete pád a vzor, utvořte množné číslo.

	pád	vzor	množné číslo
(o) výšku	_____	_____	_____
(uprostřed malé) obce	_____	_____	_____
družina	_____	_____	_____
(s napřaženou) zbraní	_____	_____	_____
(na) kovářině	_____	_____	_____

5. Napište správný tvar slov v závorkách.

O (rod) _____ pánů ze Švábenic se dovídáme přímo z (dějiny) _____ českého (národ) _____, zejména na (Morava) _____. Zdeněk ze Švábenic je i postavou jednoho historického (román) _____.

Úkoly:

1. Která obec je centrem mikroregionu?

$$1491 : 7 = 213 \quad 675 : 5 = 135 \quad 922 : 2 = 461 \quad 224 : 4 = 56 \quad 363 : 3 = 121 \quad 2352 : 6 = 392$$

Y	J	K	O	D	N	I	S	C	E
456	289	213	135	538	461	56	724	121	392

2. Ve kterém roce byl mikroregion založen?

$$\begin{array}{r} 8453 \\ - 6454 \\ \hline 1999 \end{array}$$

3. Kolik let uplynulo od založení mikroregionu?

$$2014 - 1999 = 15$$

4. Kolik obyvatel žije v našem mikroregionu?

$$2126 \cdot 5 = 10\,630$$

5. Ve které vesnici se nachází SKI AREÁL?

181	505	186	567	469	87
<u>709</u>	<u>256</u>	<u>481</u>	<u>346</u>	<u>59</u>	<u>28</u>
890	761	667	913	528	115

M	K	O	L	A	I	D	E	K	Y
457	890	516	761	667	768	913	901	528	115

6. Jakou významnou budovu nalezneme v Konici vedle kostela?

756	963	821	457	1248
<u>- 375</u>	<u>- 207</u>	<u>- 548</u>	<u>- 395</u>	<u>- 355</u>
381	756	273	62	893

Z	O	Á	S	M	T	E	K	L	J
381	620	756	248	273	721	62	893	93	126

7. Odkud pochází slavný hudební skladatel Antonín Žvábek?

123	92	321	77	421
<u>. 4</u>	<u>. 8</u>	<u>. 5</u>	<u>. 3</u>	<u>. 7</u>
492	736	1605	231	2947

J	S	H	E	A	N	Č	K	C	Y
525	784	492	960	736	1007	1605	231	467	2947

Pracovní list č. 3: Matematické hádanky

(Námět převzat: KOTEN, Tomáš. *Škola? V pohodě!: metody, hry a formy práce pro realizaci učiva, pro dosažení očekávaných výstupů a rozvoj klíčových kompetencí*. Vyd. 1. Most: Hněvín, 2006, 285 s. ISBN 80-866-5418-4.)

1. Která obec je centrem mikroregionu?

$$1491 : 7 = \quad 675 : 5 = \quad 922 : 2 = \quad 224 : 4 = \quad 363 : 3 = \quad 2352 : 6 =$$

Y	J	K	O	D	N	I	S	C	E
456	289	213	135	538	461	56	724	121	392

2. Kolik obyvatel žije v našem mikroregionu?

$$2126 \cdot 5 =$$

3. Ve kterém byl založen mikroregion? 8453

$$\underline{-6454}$$

4. Kolik let uplynulo od založení mikroregionu?

5. Ve které vesnici se nachází SKI AREÁL?

181	505	186	567	469	87
<u>709</u>	<u>256</u>	<u>481</u>	<u>346</u>	<u>59</u>	<u>28</u>

M	K	O	L	A	I	D	E	K	Y
457	890	516	761	667	768	913	901	528	115

6. Jakou významnou budovu nalezneme v Konici vedle kostela?

756	963	821	457	1248
<u>-375</u>	<u>-207</u>	<u>-548</u>	<u>-395</u>	<u>-355</u>

Z	O	Á	S	M	T	E	K	L	J
381	620	756	248	273	721	62	893	93	126

7. Odkud pochází slavný hudební skladatel Antonín Žvábek?

123	92	321	77	421
<u>.4</u>	<u>.8</u>	<u>.5</u>	<u>.3</u>	<u>.7</u>

J	S	H	E	A	N	Č	K	C	Y
525	784	492	960	736	1007	1605	231	467	2947

5.1.4 Osobnosti

Předmět: Matematika

Výukový cíl: Žáci počítají libovolné početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení), které jsou tematicky propojeny s projektem. Žáci třídí data, orientují se v čase.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), práce s textem.

Kompetence:

K učení (Žáci si v pracovním listu procvičí libovolné početní operace.).

Komunikativní (Žáci se zapojí do společné kontroly úkolů.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace k doplnění pracovního listu.).

Občanská (Žáci respektují, oceňují a chrání historii obce, v níž žijí.).

Prostředky: Pracovní list (pracovní list č. 4.), psací potřeby.

Postup:

Předem si vybereme 5 nejdůležitějších rodáků a z jejich fotografií připravíme puzzle (fotografie předem rozstříháme na malé kousky). Sedneme si s žáky do kruhu, rozdělíme je do skupin a každá skupina obdrží jedny puzzle. Jména významných rodáků žákům neřekneme, dozvedí se je, až puzzle složí. Zeptáme se žáků, které významné rodáky znají. Osobnosti, které neznají, jim představíme a žáky seznámíme s následujícími úkoly. Žáci dostanou pracovní list týkající se významných rodáků, následně plní matematické úkoly s cílem zjistit, v jakém století tyto osobnosti žily, kdo prožil dlouhý život, kdo žil krátce. Žáci si procvičují matematické operace sčítání a odčítání.

8. Jak dlouho žili?

Ferdinand Karafiát (1870 – 1928)

Výpočet: $1928 - 1870 = 58$

Bohuslav Mrákava (1886 – 1945)

Výpočet: $1945 - 1886 = 59$

Antonín Žváček (1907 – 1981)

Výpočet: $1981 - 1907 = 74$

František Továrek (1915 – 1990)

Výpočet: $1990 - 1915 = 75$

Zeno Dostál (1934 – 1996)

Výpočet: $1996 - 1934 = 62$

9. Které z uvedených osobností žily v 19. století (20. století)?

přelom 19. a 20. století: Ferdinand Karafiát, Bohuslav Mrákava

20. století: Antonín Žváček, František Továrek, Zeno Dostál

10. Které z osobností se narodily v 19. století (20. století)?

19. století: Ferdinand Karafiát, Bohuslav Mrákava

20. století: Antonín Žváček, František Továrek, Zeno Dostál

11. Která osobnost se dožila nejvyššího věku?

František Továrek – 75 let

12. Která osobnost se dožila nejnižšího věku?

Ferdinand Karafiát – 58 let

13. Sečtěte délku životů zmíněných osobností.

Výpočet: $58 + 59 + 74 + 75 + 62 = 328$

5.1.5 Town

Předmět: Integrace předmětů – anglický jazyk, vlastivěda

Výukový cíl: Procvičit názvy budov ve městě, určení směru a popisování cesty. Dokázat popsat několika větami polohu budovy ve městě.

Organizační formy: Vyučovací hodina, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor), práce s textem, praktické (orientace v mapě – popis cesty), názorně demonstrační (předvádění).

Kompetence:

K učení (Žáci si zopakují slovní zásobu na téma město.).

Komunikativní (Žáci navigují podle mapy, přitom používají známou slovní zásobu a fráze.).

Občanské (Žáci rozvíjí úctu ke kulturním památkám ve svém městě.).

Sociální a personální (Žáci pracují ve skupinách, vzájemně si pomáhají.).

K řešení problémů (Žáci volí vhodnou trasu.).

Prostředky: Obrázky budov, pracovní list s mapou (pracovní list č. 5).

Pracovní list č. 4: Osobnosti

1. Jak dlouho žili?

Ferdinand Karafiát (1870 – 1928)

Bohuslav Mrákava (1886 – 1945)

Antonín Žvábek (1907 – 1981)

František Továrek (1915 – 1990)

Zeno Dostál (1934 – 1996)

9. Které z uvedených osobností žily v 19. století (20. století)?

10. Které z osobností se narodily v 19. století (20. století)?

11. Která osobnost se dožila nejvyššího věku?

12. Která osobnost se dožila nejnižšího věku?

13. Sečtěte délku životů zmíněných osobností.

Postup:

Procvičování s obrázky

Žákům vysvětlíme, že jim budeme ukazovat obrázky se symboly různých budov ve městě. Obrázky zvedneme nad hlavu a ptáme se: *What kind of building is this?* Pokud nám žáci odpovědí dobře, řekneme *Yes, it is* a napíšeme název na tabuli. Znovu vyslovíme a žáci opakují po nás.

Použitá slovní zásoba: *buildings: clothesshop – obchod s oblečením, bookshop – knihkupectví, bank – banka, school – škola, hospital – nemocnice, supermarket – supermarket, café – kavárna, restaurant – restaurace, townhall – radnice, park – park, church – kostel, square – náměstí, police station – policejní stanice, post office – pošta, bus station – autobusová stanice, sports centre – sportovní centrum*

giving direction: turnleft – zahni vlevo, turnright – zahni vpravo, go straight past – jdi rovně kolem..

prepositions: between – mezi, opposite – naproti, next to – vedle, behind – za

Práce se zjednodušenou mapou

Žákům rozdáme pracovní list se zjednodušenou mapou Konice (pracovní list č. 5). S žáky slovně procvičíme používání předložek. Požádáme žáky, aby si prohlédli mapu Konice. Ptáme se žáků: *Where's the clothes shop?* atd. Žáci odpovídají s pomocí předložek *next to, between, behind, opposite*, nejlépe celou větou. Poté říkáme pravdivé a nepravdivé věty, př. *There is a book shop next to the café* a žáci odpovídají *Yes, there is/No, there isn't*.

Hledání trasy v mapě

Žáci se podívají na mapu na pracovním listě. Ukazují na orientační značky v horní části pracovního listu a slovně je společně procvičíme. Žáci Poté „cestují prstem po mapě“ podle instrukcí. Instrukce může říkat učitel, nebo mohou děti pracovat ve dvojicích.

Použitá slovní zásoba: *slovíčka z úvodu hodiny*

Obrázkový diktát - street

Požádáme žáky, aby si otevřeli sešity a nakreslili si ulici a na každé straně 3 budovy – obdélníčky zatím bez označení. Řekneme žákům, aby si do levého horního rohu napsali slovo *bookshop*. Žákům nadiktujeme pořadí budov v ulici a společně zkontrolujeme.

Použitá slovní zásoba: *slovíčka z úvodu hodiny*

Ukončení hodiny - opakování směrů

Jeden žák předstoupí před ostatní a udává směry, žáci se pak musí postavit a otočit vlevo, vpravo nebo ukázat rovně.

Použitá slovní zásoba: *turn left, turn right, go straight*

5.1.6 Můj domov

Předmět: Blokovaná výuka, vlastivěda

Výukový cíl: Samostatně a sebevědomě vystupovat. Vytvářet ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům. Dokázat několika větami popsat obrázek obce. Shromáždit co nejvíce názorů. Vyjádřit své stanovisko k danému pojmu.

Organizační formy: Vyučování ve třídě, vyučování hromadné, individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (předvádění).

Kompetence:

K učení (Žáci získávají nové poznatky o svém okolí.).

Komunikativní (Žáci diskutují, vyjadřují svůj názor, kladou otázky, odpovídají.).

K řešení problému (Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému.).

Sociální a personální (Přispívá k diskusi ve skupině, k debatě celé třídy.).

Občanské (Respektuje, chrání a ocení naše tradice, kulturní i historické dědictví.).

Prostředky: Pracovní list (pracovní list č. 6), pohlednice obcí, psací potřeby, počítač s přístupem na internet.

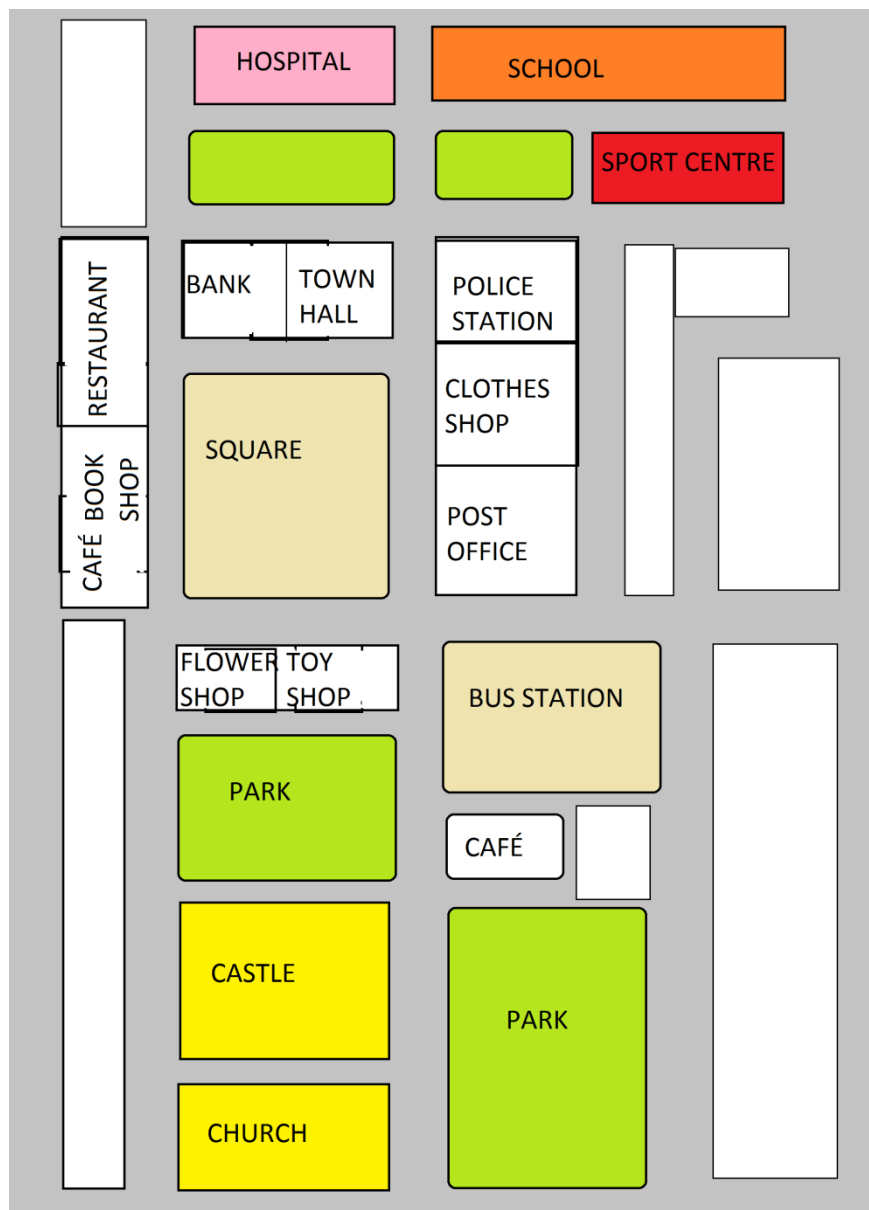
Postup:

Můj domov - brainstorming

Na začátku hodiny napíšeme na tabuli téma: Domov. Sedneme si s žáky do kruhu. Žákům položíme otázku Co se ti vybaví, když se řekne DOMOV? Co pro tebe znamená domov? Dále žákům řekneme, aby zavřeli oči a představili si okolí svého domova. Každý žák jej jednou větou popíše. Jejich poznatky, nápady zaznamenáváme na tabuli. Až se všichni vystřídají, shrneme aktivitu a pojem domov vysvětlíme pomocí slov, které jsme zaznamenali na tabuli.

Pracovní list č. 5: Town

1. Answer the question: Where's the.....?
2. Help your friend to find the way.

Aktivita s pohlednicemi

Žákům je předem zadán úkol, aby si do hodiny přinesli obrázek, fotografii nebo pohlednici obce, ve které bydlí. Připomeneme si krajinu v okolí bydliště žáků, významná místa, památky, budovy v jejich obci. Každý žák popíše vlastními slovy, co je na obrázku, čím je jejich vesnice zajímavá, co se jim na místě bydliště líbí nejvíce a co nejméně. Obrázky obcí poté připevníme na nástěnku, aby si mohli žáci prohlédnout, kde bydlí spolužáci.

Práce s pracovním listem

Žáci dostanou pracovní list (pracovní list č. 6), který se pokusí samostatně s pomocí mapy a internetu vyplnit. Žáci zodpovídají otázky týkající se jejich obce, ve které žijí. Po vyplnění pracovního listu nastává společná kontrola, žáci představují místo, ve kterém bydlí.

5.1.7 Cestou po Konici – vlastivědná vycházka

Předmět: Integrace předmětů – vlastivěda, tělesná výchova

Výukový cíl: Pojmenovat nejdůležitější části a místa obce, orientovat se v obci, projevit zájem o významná místa v obci, poznávat je a chovat se k nim ohleduplně, s úctou.

Organizační formy: Blokované vyučování, vyučování ve třídě, vlastivědná vycházka, vyučování hromadné, individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (předvádění).

Kompetence:

K učení (Žáci získávají nové poznatky o svém městě.).

Komunikativní (Žáci diskutují, vyjadřují svůj názor, kladou otázky, odpovídají.).

Občanské (Žáci respektují, chrání a oceňují kulturní a historické dědictví.).

Sociální a personální (Spolupracuje ve skupině.).

Prostředky: Psací potřeby, pracovní list (pracovní list č. 7).

Postup:

Vycházka

Jakmile vyjdeme na vycházku, seznámíme žáky s významnými objekty, které najdeme v obci (například v blízkosti školy). Během vycházky žáci poznávají a učí se názvy

Pracovní list č. 6: Můj domov

Žiji na vesnici – ve městě (podtrhněte).

Jmenuje se

Moje adresa:

.....

.....

.....

Má obyvatel.

Obcí vede silnice z do

Nejbližší město se jmenuje, je vzdáleno km.

Krajské město se jmenuje

Do sousední obce se dostanu (dopravní prostředek).

Obcí protéká potok, je zde rybník

Líbí se mi zde

.....

Nelíbí se mi zde

.....

Chybí mi tu

.....

Blízko naší obce jsou tyto vesnice (města)

.....

Nejvíce obyvatel pracuje v

nejbližších ulic, čtvrtí a název náměstí. Žáky seznámíme s krásami obce a s kulturním a společenským životem v obci. Připomeneme nejdůležitější místa v obci.

Práce s mapou

Zastavíme se s žáky během vycházky u informační tabule a žáci dostanou za úkol na mapě najít název potoka, kopců, rybníků a okolních obcí. Zjistí také, zda najdou na mapě značky hradu, zámku, apod. a vyhledají, v jaké jsou vzdálenosti od jejich výchozí pozice.

Soutěž – Ztracený turista

Zeptáme se žáků, zdali se jim někdy stalo, že je neznámý člověk žádal o radu nebo zda oni sami žádali někoho o radu, jak se dostat třeba na vlakové nádraží. Žáci mají za úkol poradit zbloudilému turistovi (učitel) cestu. Zeptáme se několika žáků na cestu a následně posoudíme, který z nich nám poradil nejlépe.

Pracovní list č. 7: Co už vím o naší obci

Po návratu do školy zhodnotíme vycházku. Diskutujeme s žáky, co se jim líbilo, co se jim nelíbilo a co se dozvěděli nového. Poté žákům rozdáme pracovní list k vyplnění (pracovní list č. 7).

Úkoly:

1. Doplňte základní údaje o vaší obci:

Jméno obce: *Konice*

Počet obyvatel: *2777*

Jméno starosty: *František Novák*

2. Podtrhněte červeně názvy veřejných budov a zařízení, která jsou ve vaší obci:

Muzeum, obchodní dům, soud, pošta, škola, radnice, bazén, zdravotní středisko, lékárna, veřejná knihovna, mateřská škola, budova policie, pracovní úřad, univerzita, požární zbrojnice, zimní stadion, nádraží.

Napiš, pokud existují některé další budovy a zařízení, které nebyly uvedeny:

Obchody s potravinami, zeleninou, opravna automobilů, čerpací stanice.

3. Nakreslete místo, které se vám ve vaší obci líbí, a místo, které se vám nelíbí. Napište proč.
4. Přijel k tobě kamarád z jiné obce. Jaký program bys mu přichystal? Co by měl vidět? Udělejte si poznámky v bodech.

Další možné využití vycházky

Dle časových možností můžeme s žáky navštívit místní muzeum a seznámit se s historií obce. Můžeme také navštívit zámek, který se v obci nachází, a přenést se v myšlenkách s žáky do doby, kdy byl zámek obýván. Za návštěvu stojí také místní knihovna, kde si mohou žáci prohlédnout knihy, které vyprávějí o historii a současnosti obce a okolí.

5.1.8 Jak oživit náměstí?

Předmět: Výtvarná výchova

Výukový cíl: Při tvůrčí činnosti využívat vlastních zkušeností, zamyslet se nad možnými změnami, které by přispěly k oživení náměstí, svou představu přenést na papír, výsledek své práce prezentovat ostatním spolužákům.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), názorně demonstrační (předvádění), praktické (výtvarná práce).

Kompetence:

K učení (Žáci rozvíjí svou manuální činnost při kresbě a malbě.).

Komunikativní (Žáci společně diskutují k tématu Jak oživit náměstí. Práci prezentují spolužákům.).

Sociální a personální (Žáci si pomáhají.).

Pracovní (Správně používá materiály, nástroje a vybavení.).

K řešení problémů (Promyslí a naplánuje způsob řešení problému.).

Prostředky: Počítač s přístupem na internet, výtvarné pomůcky, pracovní list s návrhem (pracovní list č. 8: Jak oživit náměstí?).

Postup:

Na začátku hodiny sdělíme žákům, že konické náměstí potřebuje revitalizaci neboli obnovu, oživení. Sedneme si s žáky do kruhu, vysvětlíme pojem revitalizace a diskutujeme, co se jim na stávajícím náměstí líbí, co se jim nelíbí, co by navrhovali změnit, co by zrušili, co by přidali apod.

Žákům předáme pracovní list, na jehož horní části se nachází kresba stávajícího náměstí a zadání, dolní část je připravena pro žáky, aby vypracovali vlastní návrhy.

Pracovní list č. 7: Co už vím o naší obci

1. Doplňte základní údaje o vaší obci:

Jméno obce:

Počet obyvatel:

Jméno starosty:

2. Podtrhněte červeně názvy veřejných budov a zařízení, která jsou ve vaší obci:

muzeum, obchodní dům, soud, pošta, škola, radnice, bazén, zdravotní středisko, lékárna, veřejná knihovna, mateřská škola, budova policie, pracovní úřad, univerzita, požární zbrojnice, zimní stadion, nádraží.

Napiš, pokud existují některé další budovy a zařízení, které nebyly uvedeny.

.....

3. Nakreslete místo, které se vám ve vaší obci líbí, a místo, které se vám nelíbí. Napište proč.

--	--

.....

.....

4. Přijel k tobě kamarád z jiné obce. Jaký program bys mu přichystal? Co by měl vidět? Udělejte si poznámky v bodech.

.....

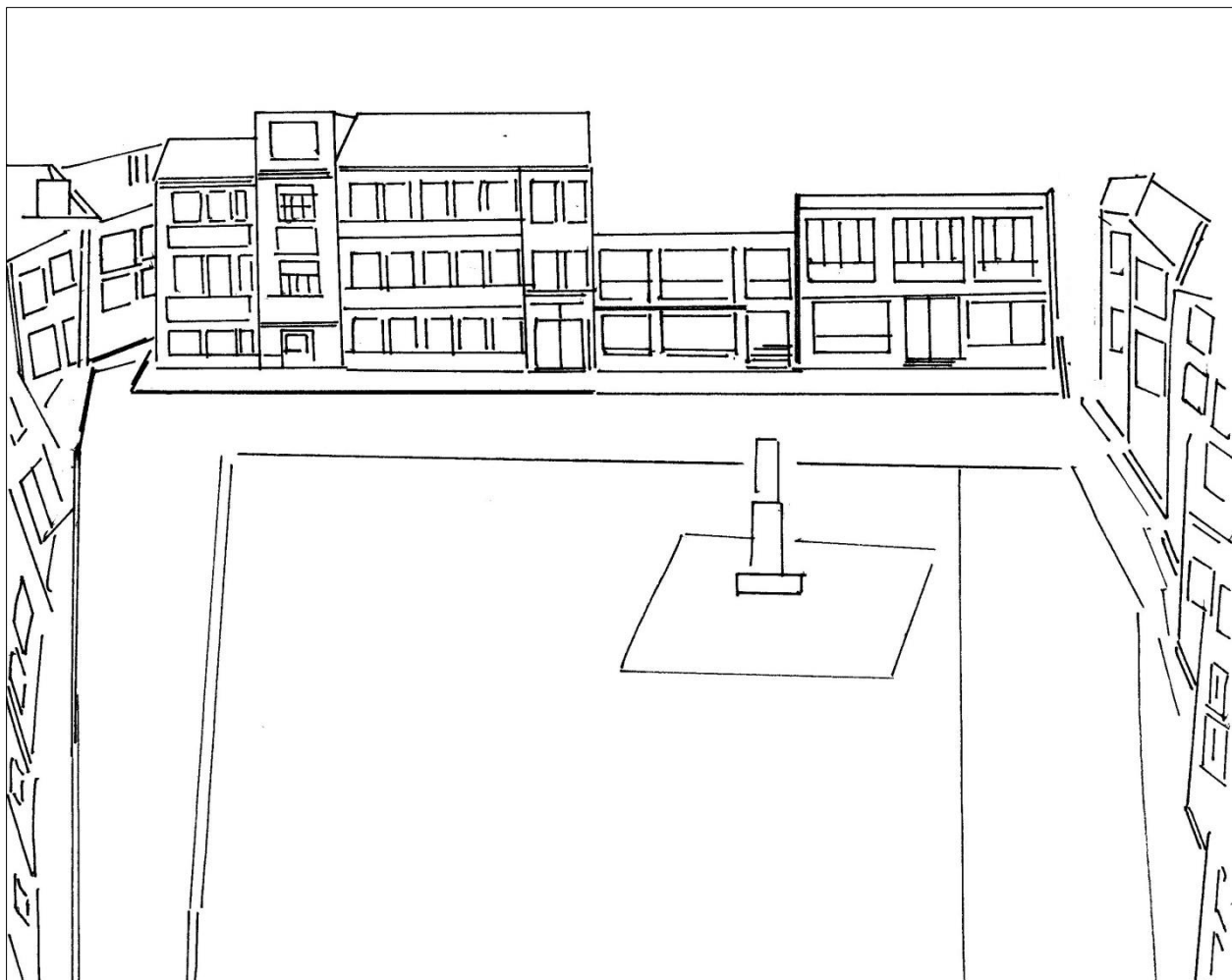
.....

Žáci poté vypracovávají vlastní návrh náměstí. Mohou využít jakýchkoli pomůcek, technik, zdrojů a materiálů. Jak úkol pojmu a zpracují, záleží zcela na žácích samých.

Po dokončení návrhu žáci prezentují svou práci ostatním spolužákům. Žákům navrhneme, že jejich návrhy předložíme městskému zastupitelstvu, aby viděli, jaké náměstí by si přály děti. Následně jejich díla budou vystavena na výstavě v prostorách školy

Pracovní list č. 8: Jak oživit náměstí?

Náměstí v Konici je smutné a prázdné. Zkuste se zamyslet a dokreslit změny, které by přinesly oživení.

5.2 Druhá část projektu – NECESTOU

Druhá část projektu je taktéž určena pro 4. ročník, je zařazena do všech vyučovacích předmětů. Předpokládaná délka této části je 4 dny. V této části projektu jsou realizovány vycházky k přírodním památkám v okolí. Vycházky jsou zpracovány tak, aby mohly být inspirací pro rozvoj přírodovědné aktivity. Rozšiřují znalosti, kladný vztah žáků k přírodě a její ochraně. Tento vztah by se měl projevovat aktivním chováním v přírodě a prací, která přírodě pomáhá. Žáci získají informace o přírodních památkách ve svém okolí. Žáci se zaměří na vyhledávání informací o přírodních památkách. Při pobytu venku plní konkrétní úkoly, zkoumají prostředí a tak budou moci posoudit specifika daného místa a jeho význam z ekologického hlediska. Důraz je přikládán na vlastní zkušenost žáků. Získané zážitky a zkušenosti budou prezentovat ostatním žákům. Závěrečné práce žáků budou k nahlédnutí celé škole a široké veřejnosti. Během projektu se mění různé organizační formy, metody práce a didaktické prostředky.

Ročník: 4. třída

Časová dotace: 4 dny

Cíle druhé části projektu:

Žáci dokážou vyjádřit svůj názor na stav životního prostředí ve svém okolí, zhodnotí vliv společnosti na přírodu. Rozlišují aktivity škodlivé a prospěšné pro přírodu. Žáci ovládají orientaci v mapě. Žáci rozpoznají rostlinstvo a živočišstvo typické pro mikroregion Konicko. Žáci jsou schopni pracovat s textem, vyhledávat potřebné informace, třídít je a prezentovat svým spolužákům. Zopakují si slovní zásobu (příroda) v angličtině. Porozumí a doplní text o okolní přírodě. Žáci zachytí pomocí barev na papír krásy okolní přírody.

Organizační formy vyučování:

Podle normativního hlediska :

Vyučovací hodina ve třídě – základní organizační forma

Vycházka – přírodovědná

Podle sociálního hlediska:

Hromadná (frontální nebo kolektivní) výuka – zadání úkolu celému kolektivu, diskuze, prezentace, beseda.

Skupinová (kooperativní) výuka – plnění úkolu v rámci malých skupin, spolupráce.

Individuální – samostatná práce s pracovním listem, vyhledávání informací.

Výukové metody:

Slovní - monologické (vyprávění, vysvětlování, popis)
- dialogické (rozhovor, beseda, diskuze)
- písemná práce, práce s textem

Názorně demonstrační – předvádění (pomůcky, obrázky), práce s obrazem

Praktické – grafická a výtvarná práce, nácvik praktických dovedností

Problémové – řešení problémových situací

Mezipředmětové vztahy:

Druhá část projektu „Necestou“, která se věnuje okolní krajině, jejímu povrchu, vodstvu, rostlinstvu a živočichům zde žijícím, je dle mého názoru velice důležitá, neboť vede žáky k docenění krásy okolní přírody a vychovává je k odpovědnému chování vůči svému okolí. Proto je tato část projektu zahrnuta do všech vyučovacích předmětů.

Rozvíjené kompetence:

Kompetence k učení – Žáci vyhledávají, třídí, vyhodnocují a dále využívají informace o okolní krajině. Pracují s různými informačními zdroji, jako jsou internet, encyklopedie, časopisy. Samostatně pozorují přírodu a posuzují vliv člověka na ni.

Kompetence k řešení problémů – Žáci vnímají nejrůznější problémové situace, řeší zadané úkoly a stanovené problémy. Doplnují pracovní listy. Výsledky prezentují svým spolužákům.

Kompetence komunikativní – Žáci rozumí textu. Po vyřešení zadaných úkolů výsledky prezentují. Využívají různé informační zdroje. Žáci se zapojují do diskuze k tématu obce, kladou otázky, vyjadřují svoje myšlenky, obhajují své argumenty.

Kompetence sociální a personální – Žáci pracují ve skupinách, ve vzájemném kontaktu. Spolupracují s cílem najít správné odpovědi.

Kompetence občanské – Při spolupráci se svými spolužáky žáci respektují názory jiných. Plně si uvědomují svou zodpovědnost vůči přírodě. Žáci chápou odpovědnost za své chování vůči přírodě a vytváří si kladný vztah ke svému okolí.

Kompetence pracovní – Žáci správně používají různé materiály, nástroje, vybavení a techniky. Využívají své získané znalosti a dovednosti v zájmu svého vlastního rozvoje.

Prostředky: Knihy, obrazy, učební texty, papíry, mapy, busola, fotoaparát, psací potřeby, pracovní listy, doplňovačky, křížovky, lepidlo, nůžky, počítač s připojením na internet, dataprojektor, CD přehrávač.

Výstup a prezentace projektu:

Po splnění každého zadaného úkolu proběhne společná kontrola. V případě skupinové práce budou žáci společně výsledky prezentovat ostatním spolužákům.

Výstupem z každé vyučovací hodiny jsou pro žáky pracovní listy. Na závěr projektu bude uspořádána výstava všech prací (fotografie, pojmová mapa, brožura, herbář). Vše bude k nahlédnutí pro školu a širokou veřejnost.

Způsob hodnocení první části projektu:

Hodnocení práce je průběžné. Po správném a úplném splnění zadaného úkolu budou žáci oceněni otisknutím tematického razítka. Tím budou motivováni k plnění dalších úkolů. Na konci každé hodiny proběhne hodnocení učitelem a žáky. Případné chyby budou opraveny. Po skončení projektu proběhne i závěrečné zhodnocení z pohledu žáků, zdali se jim projekt líbil, co zjistili nového a zdali byl pro ně projekt přínosným.

Průvodce projektové části „Necestou“:

V úvodu této části projektu žáky seznámíme s jejich průvodcem, Vrápencem malým. Tento ohrožený druh malého netopýra se vyskytuje v místních lokalitách, zejména v jeskyních přírodní rezervace Průchodnice. Vrápenc malý bude pro žáky průvodcem v některých pracovních listech a bude jim pomáhat při řešení různých úkolů.

Časová dotace hodin

Tabulka č. 56: Časová dotace hodin projektu Necestou

Předmět	Dotace hodin
Český jazyk	1 + 1
Vlastivěda + tělesná výchova	3
Matematika	1
Anglický jazyk	1
Přírodověda + výchovy	1 + 1
Přírodověda + tělesná výchova	3
Integrace předmětů	1
Výtvarná výchova	2

Časový průběh projektu

1. den

1. Úvod projektu – Přírodověda, hudební výchova – S písni lesů, vod a strání
2. Anglický jazyk - Nature
3. – 4. Český jazyk a literatura – Tajuplná paní Hora a její obyvatelé

2. den

- 1 – 3. Přírodověda, tělesná výchova – Přírodovědná vycházka
4. Matematika – Geometrie v praxi s mapou

3. den

1. – 3. Vlastivěda, tělesná výchova – Orientace v místní krajině
4. Přírodověda – pracovní činnosti – Obraz z přírodnin

4. den

1. – 2. Výtvarná výchova – Myšlenková mapa Cestou necestou
3. Závěrečná prezentace projektu Cestou necestou

5.2.1 S písni lesů, vod a strání

Předmět: Integrace předmětů – přírodověda, hudební výchova

Výukový cíl: Diskutovat o textu písničky, o významu přírody, vyhledávat potřebné informace, přemýšlet v souvislostech a umět vyjádřit svůj názor, dokázat volné vypravování.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vyprávění, popis), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (předvádění), praktické (zpěv, vypravování).

Kompetence

K učení (Žákům jsou poskytnuty podněty k přemýšlení o okolní krajině a jejím významu, rozvíjí se vztah k přírodě).

Komunikativní (Žáci rozumí textu písně, žáci společně diskutují o smyslu písně).

Občanské (Žáci rozvíjí svůj vztah k přírodě).

Sociální a personální (Žáci spolupracují ve skupině).

Prostředky: Počítač, promítací plocha, powerpointová prezentace, kytara/klavír, text písně (pracovní list č. 9), psací potřeby, mapa.

Postup:

Motivace – S písni lesů, vod a strání

Počáteční motivací k této části projektu bude upravená píseň S písni, lesů, vod a strání od Petra Rezka. Ta je o krásách přírody v okolí Bílovic a Adamova. Text písně byl upraven pro použití v Konickém mikroregionu. Píseň bude doprovázena powerpointovou prezentací obsahující obrázky přírodních krás mikroregionu Konicko. Žáci pracují s textem písně (pracovní list č. 9).

Před prvním poslechem písně žáky požádáme, aby zavřeli oči a představili si okolní krajinu.

Brainstorming

Žáky nejdříve seznámíme s metodou a pravidly brainstormingu. Téma Krásy okolní přírody napíšeme na tabuli, požádáme žáky o nápady, asociace, odpovědi (Co si představíte

pod pojmem Krásy okolní přírody, která místa vás napadnou). Na tabuli zapisujeme všechny nápady. Vyhodnotíme činnost.

Práce s textem písně

Žáci dostanou text písně, se kterým se společně seznámíme, a poté vyzveme žáky, aby nám svými slovy řekli podstatu písně. Požádáme žáky, aby našli část písně, která se opakuje, a řekli, jak se tato část nazývá (*refrén písně*).

Poslech písně a zpěv

Během poslechu písně je spuštěna powerpointová prezentace s fotografiemi místní krajiny, které doprovázejí text písně. Žáci poslouchají píseň, vnímají text i obrázky. Zpěv písně.

Po poslechu písně se žáci se zapojí do diskuze. Ptáme se: Jak na vás písnička a prezentace působily? Líbila se vám písnička? Pustíme powerpointovou prezentaci znovu. Poznali jste některé obrázky okolní přírody, kde je najdeme?

Práce ve skupině. Najděte v textu, která místa mikroregionu byla zmíněna. Ukažte je na mapě (*říčka Jesenka, konické stráně, Hvozdecké mlýny*). Na závěr žáky píseň naučíme.

Na konci úvodní hodiny děti seznámíme s průběhem části projektu Necessity, jeho organizací a cíli. Jejich úkolem bude ponechat si všechny materiály a uložit si je do složky.

5.2.2 Nature

Předmět: Angličtina

Vyučovací cíl: Procvičit známou slovní zásobu plants, animals, rozšířit slovní zásobu o nová slovíčka, naučit se písničku o jarní přírodě, rozluštit křížovku.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové, individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor), práce s textem (křížovka), praktické (zpěv).

Kompetence:

K učení (Žáci si zopakují slovíčka a naučí se novou píseň.).

Komunikativní (Slovní zásobu mohou dále použít při konverzaci. Práce ve skupině.).

Sociální a personální (Při práci ve dvojicích si děti vzájemně pomáhají.).

Prostředky: Audio přehrávač nebo počítač s připojením na internet, text písničky, pracovní list s křížovkou, slovník, psací potřeby.

V této hodině žáci procvičí slovní zásobu animals, plants a naučí se nová slovíčka pomocí písničky a pracovního listu.

Postup:

Procvičování s obrázky a doplňovací cvičení *What can we find in the forest?*

S žáky nejdříve probereme názvy rostlin a volně žijících zvířat. K opakování a procvičování používáme obrázky, názvy pak napíšeme na tabuli. Po zopakování žáci rozřadí názvy zvířat a rostlin do dvou rámečků. Poté proběhne společná kontrola.

Dělení přírody na živou a neživou

Žáci rozřadí názvy zvířat a rostlin do dvou rámečků (pracovní list č. 10). Poté proběhne společná kontrola.

Complete the chart:

wolf, grass, hare, owl, mouse, bush, deer, fox, flower, eagle, mole, butterfly, tree, bee, rat, squirrel

Tabulka č. 57: Complete the chart

Plants	Wild animals
<i>tree, bush, flower, grass</i>	<i>wolf, fox, mole, hare, squirrel, owl, mouse, rat, eagle, bee, deer, butterfly</i>

Křížovka – Wild animals

Žáci luští křížovku na téma wild animals. Jejich úkolem je najít tajenku a přeložit do češtiny (pracovní list č. 10). Žáci mohou použít slovník k vyhledávání neznámých slovíček.

Slovíčka využitá v křížovce: eagle - orel, butterfly – motýl, mouse - myš, squirrel - veverka, mole - krtek, hare - zajíc, deer - jelen, rat - krysa

Pracovní list č. 9: S písni lesů, vod a strání

(Převzato: <http://www.diskografie.cz/petr-rezek/prsi-krasne/s-pisni-lesuvod-a-strani/>)

S písni lesů, vod a strání

Zpívám píseň o setkání,
zpívám píseň laskavou.
S písni lesů, vod a strání
bloudím říčkou Jesenkou.

Kroků jen pár a najdeš
krásu strání,
kroků jen pár a stromy vidíš kvést.
Kraj potůčků a lesů,
tam najdeš mír, klid a mír.

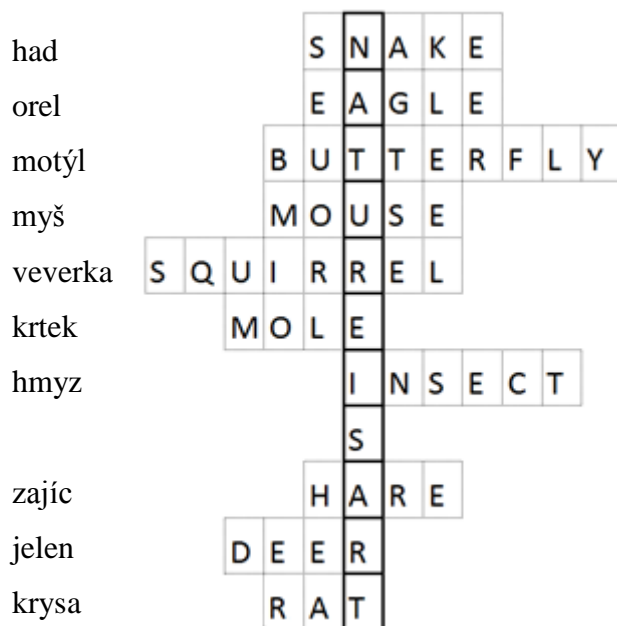
Kdopak dnes ví, u konických plání,
kdopak to ví, že byl jen stín
dávno vítr jiný
zavál ty domky z hlíny
co zbylo z nich,
dnes tu svítí dětský smích.
S písni lesů, vod a strání
bloudím říčkou Jesenkou.
zpívám píseň laskavou.
Zpívám píseň o setkání,

Tak chvíli stůj u hvozdeckých mlýnů,
jen chvíli stůj a poznáš sám,
proč kraj moudrých lišek, krasů a
pampelišek
měl tolik rád básník dávný, měl tak rád.

Zpívám píseň o setkání,
zpívám píseň laskavou.
S písni lesů, vod a strání
bloudím říčkou Jesenkou.

Zpívám píseň o setkání,
zpívám píseň laskavou.
S písni lesů, vod a strání
bloudím říčkou Jesenkou...

Tajenka/překlad: Nature is art/Příroda je umění

Píseň - Spring

Žáci dostanou text písně Spring, kterou si nejprve společně přečteme jako báseň. Poté si žáci poslechnou samotnou píseň (melodie Twinkle, twinkle little star) a postupně se ji naučíme. Píseň mohou žáci zpívat na závěr hodiny

Text písně:

Spring

Spring, spring is coming soon.
Grass is green and flowers bloom.
Birds returning from the South,
bees are buzzing all about.
Leaves are budding everywhere.
Spring, spring is finally here.

Soutěž – Word race - nature

Žáky rozdělíme do dvou skupin. Žáci se postaví do zástupů za sebe a první z každého družstva hádá slovíčko v angličtině, které ukážeme na obrázku. Bod získává žák, který je rychlejší. Vyhrává družstvo s nejvíce body.

Použitá slovní zásoba: slovíčka procvičovaná v úvodu hodiny

5.2.3 Tajuplná paní Hora a její obyvatelé

Předmět: Blokovaná výuka, integrace předmětů, český jazyk - čtení, český jazyk - mluvnice

Výukový cíl: Přečíst s porozuměním text o Průchodnicích, reprodukce obsahu, zodpovědět otázky související s textem.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), práce s textem.

Kompetence:

K učení (Žák čte s porozuměním, rozlišuje podstatné informace.).

Komunikativní (Žáci se zapojují do diskuze.).

Sociální a personální (Při diskusi žáci respektují stanoviska ostatních a čerpají z nich poučení.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace k doplnění pracovního listu.).

Občanská (Žáci respektují, oceňují a chrání okolí svého bydliště.).

Prostředky: Pracovní list s textem (pracovní list č. 11, 12), psací potřeby.

Postup:

Před čtením textu o paní Hoře žáci odpovídají na následující otázky:

1. Víte, kde se nachází nejbližší jeskyně?

Průchodnice

2. Navštívili jste někdy vápencový útvar Průchodnice?

3. Víte, jaké pověsti se o Průchodnicích vyprávějí?

O hejkalovi a hejkalce, Oheň v Průchodnici, O loupežníkovi

Práce s textem

Žáci dostanou text O paní Hoře, která je součástí pracovního listu (příloha č. 11), text si společně pozorně přečteme, následně si žáci samostatně doplní zadané úkoly vztahující se k textu. Na závěr hodiny proběhne společná kontrola.

Úkoly:

1. Kde se nachází Průchodnice?

Nedaleko vesnice Ludmírov v Dražanské vrchovině

Pracovní list č. 9: Nature

1. Complete the chart:

wolf, grass, hare, owl, mouse, bush, deer, fox, flower, eagle, mole, butterfly, tree, bee, rat, squirrel

Plants	Wild animals

2. Complete the crossword and find out the key word:

had

orel

motýl

myš

veverka

krtek

hmyz

zajíc

jelen

krysa

3. Poem/Song

Read or sing. Spring

Spring, spring is coming soon.
 Grass is green and flowers bloom.
 Birds returning from the South,
 bees are buzzing all about.
 Leaves are budding everywhere.
 Spring, spring is finally here

2. Krátce popište, jak vznikly Průchodnice.

Jsou pozůstatkem pravěkého moře. V něm se usadila silná vrstva vápenitých skořápek prehistorických živočichů, která vytvořila mocnou masu vápence.

3. Jak se dříve Průchodnicím říkalo?

Paní Hora

4. Jaká strašidla jsou zmíněna v pověstech o Průchodnicích? Jedno strašidlo si vyberte a nakreslete.

Hejkal a hejkalka, bludičky.

5. Jak získaly Průchodnice svůj název?

Jsou zde dvě průchozí jeskyně.

6. Převyprávěj vlastními slovy obsah textu.

7. Doplň chybějící detaily a zjistíš, které zvířátko bydlí v místních jeskyních a bude nás doprovázet celým projektem.

Vrápenec malý.

V mluvnické části blokované výuky se žáci seznámí s průvodcem této části projektu, Vrápencem malým, naučí se básničku a provedou rozbor textu básně.

Žáci dostanou pracovní list s básní o Vrápenci malém. Samostatně jej vyplní, společná kontrola bude probíhat po každém úkolu. Na závěr blokované výuky se naučí báseň o Vrápenci malém.

Úkoly:

1. Spojte skupiny hlásek v následující básni do slov a napište.

Ahojžá cijakse máte

Doufámže měvšichni znáte

Jsem tojá pan netopýrek

Vrápenecmalý žádnývýr ek

Žijuv místníchjeskyních

mám mocdobrýsluch,

vždymě troche zneklidní

kdyžje kolemruch

Spolutoho zažijeme budek opeclegrace
Aleted' už konec řečíapust' me se do práce

Ahoj žáci, jak se máte?

Doufám, že mě všichni znáte!

Jsem to já, pan netopýrek,

Vrápenec malý, žádný výрек!

Žiju v místních jeskyních,

mám moc dobrý sluch,

vždy mě trochu zneklidní,

když je kolem ruch.

Spolu toho zažijeme, bude kopec legrace.

Ale teď už konec řečí a pusťme se do práce!

2. Jak se jmenuje náš průvodce? Zjistěte z textu básně.

Vrápenec malý.

3. Vysvětlí slovo výrek:

Zdrobnělina slova výr, což je největší sova žijící u nás.

4. Najdi v textu básně aspoň jednoho zástupce těchto slovních druhů.

Tabulka č. 58: Slovní druhy

slovní druh	1.	příklad
podstatná jména	2.	<i>žáci, netopýrek, pán,</i>
přídavná jména	3.	<i>dobrý, malý</i>
zájmena	4.	<i>já, mě</i>
číslovky	5.	-
slovesa	6.	<i>máte, znáte, jsem, žiju, mám, zneklidní</i>
příslovce	7.	
předložky	8.	<i>do</i>
spojky	9.	<i>a, že</i>
částice	10.	-
citoslovce	11.	-

5. U zadaných podstatných jmen určete mluvnické kategorie

žáci - 1. pád, číslo množné, rod mužský, vzor pán

(v) jeskyních – 6. pád, číslo množné, rod ženský, vzor píseň

(do) práce – 2. pád, číslo jednotné, rod ženský, vzor růže

6. Vypiš dvojice slov, která se rýmují.

máte – znáte, netopyrek – výrek, jeskyních – zneklidní, sluch – ruch, legrace – do práce

Po zkontrolování pracovního listu žákům oznámíme, že je čeká následující den výlet do přírodní rezervace Průchodnice.

5.2.4 Přírodovědná vycházka

Předmět: Integrace předmětů – přírodověda, tělesná výchova

Výukový cíl: Získat praktické znalosti o přírodě, zkoumat základní společenstva v přírodní rezervaci Průchodnice, zhodnotit činnosti člověka v přírodě, rozlišit co přírodu poškozují, co ji chrání.

Organizační formy: Přírodovědná vycházka, vyučování hromadné, skupinové.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (předvádění).

Kompetence: K učení (Žáci získávají nové poznatky o svém městě.).

Komunikativní (Žáci diskutují, vyjadřují svůj názor, kladou otázky, odpovídají.).

Občanské (Žáci respektují, chrání a oceňují kulturní a historické dědictví.).

Sociální a personální (Spolupracuje ve skupině.).

Prostředky: Dobré oblečení a obuv, psací potřeby, pracovní list (pracovní list č. 13), tvrdá podložka A4, zákazové piktogramy (příloha č. 2).

Postup:

Poté, co vyjdeme na vycházku, žáci dostanou první úkol, který budou plnit během celé vycházky. Úkolem bude zaznamenávání všeho, co do přírody nepatří. Cílem je zaznamenat co nejvíce druhů odpadků.

Pracovní list č 11: Tajuplná paní Hora

(Námět převzat: http://www.rozhlas.cz/kraje/cesko/_zprava/tajuplnou-jeskyni-pruchodnice-prochazi-turisticka-trasa--1309139)

Tajuplná paní Hora

Průchodnice je jeskyně, která se nachází na vrcholu kopce Průchodnice nedaleko vesnice Ludmírov na Dražanské vrchovině. Průchodnice je stejně jako celá krasová oblast pozůstatkem pravěkého moře. V něm se usadila silná vrstva vápenitých skořápek prehistorických živočichů, která vytvořila mocnou masu vápence. V ní pozdější příboj vyhloubil pozoruhodné dutiny. Po odplavení měkkých vrstev a následném zvětrávání se tu do dnešní doby zachovalo skalisko se třemi jeskyněmi, z nichž dvě jsou průchozí. V okolí se pak nachází mnoho stop po dalších dutinách, které však nejsou zcela prozkoumané.

Jeskyni si všiml i pravěký člověk, ale nikdy je neobydlil na delší dobu, naopak pravěká zvířata zde nacházela často svůj úkryt.

První písemná zmínka o jeskyni se objevila až v 19. století, ale v dřívějších dobách se o Průchodnicích hodně mluvilo. Říkalo se jí Paní Hora. Podle pověstí byl prý obyvatelem Průchodnice hejkal s hejkalkou, kteří tu k smrti utancovali nebohou dívku a jejího mládence, kteří se sem vydali po setmění natrhat laskavec. Také prý nedaleko jeskyně vábily pocestné bludičky a zaváděly je do močálů.

Blízko k pravdě bude mít historika, podle níž ještě za první republiky v létě obýval Průchodnici „loupežník“ zvaný Šána. S příchodem zimy se prý ale raději stěhoval dolů do vesnice.

V pravěku lákaly Průchodnice lovce k lovu, později podle pověstí v okolí strašily nejružnější strašidla, v současnosti okolní lesy a louky jsou domovem mnoha vzácných rostlin i živočichů a jeskyně přitahují spousty turistů.

1. Kde se nachází Průchodnice?

.....

2. Krátce popište, jak vznikly Průchodnice.

.....

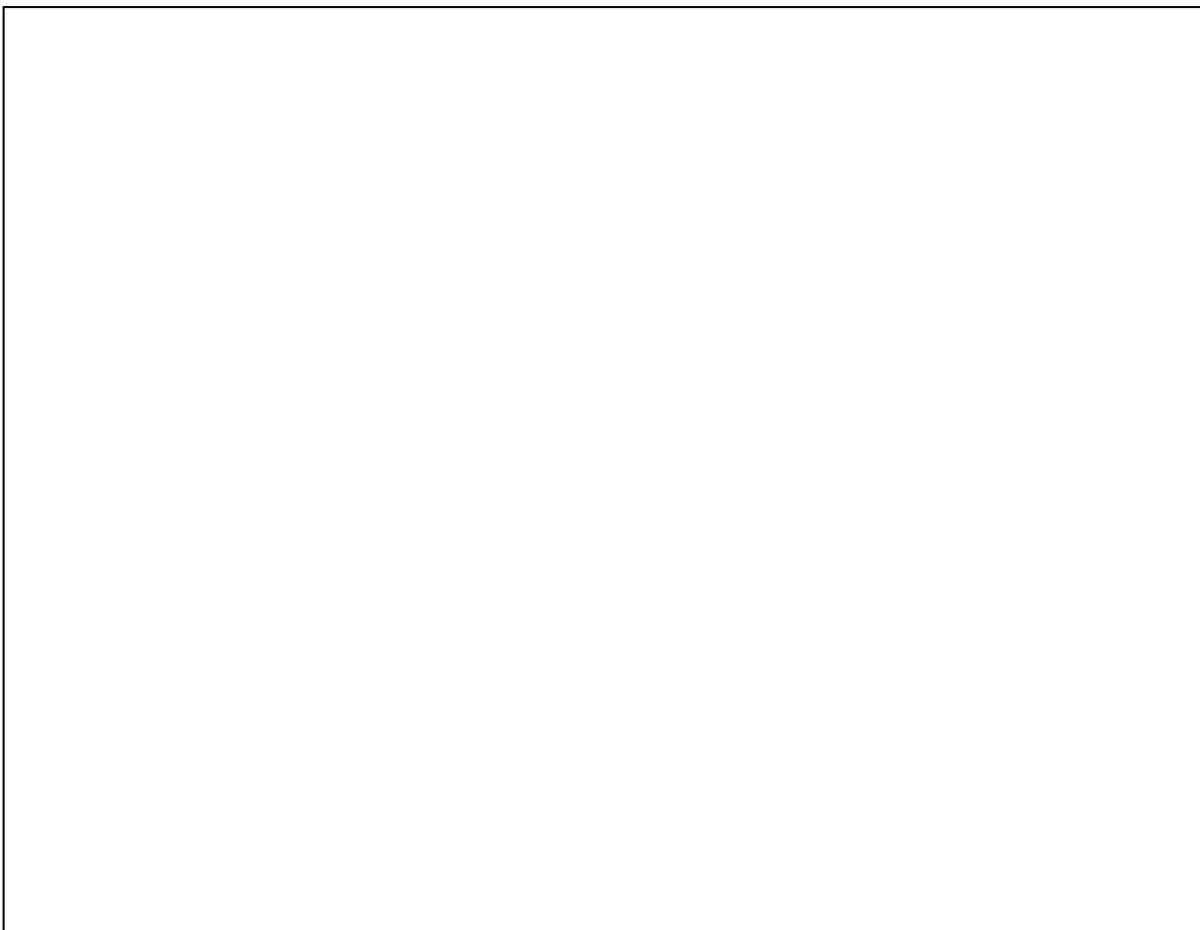
.....

3. Jak se dříve Průchodnicím říkalo?

.....

4. Jaká strašidla jsou zmíněna v pověstech o Průchodnicích? Jedno strašidlo si vyberte a nakreslete.

.....

5. Jak získaly Průchodnice svůj název?

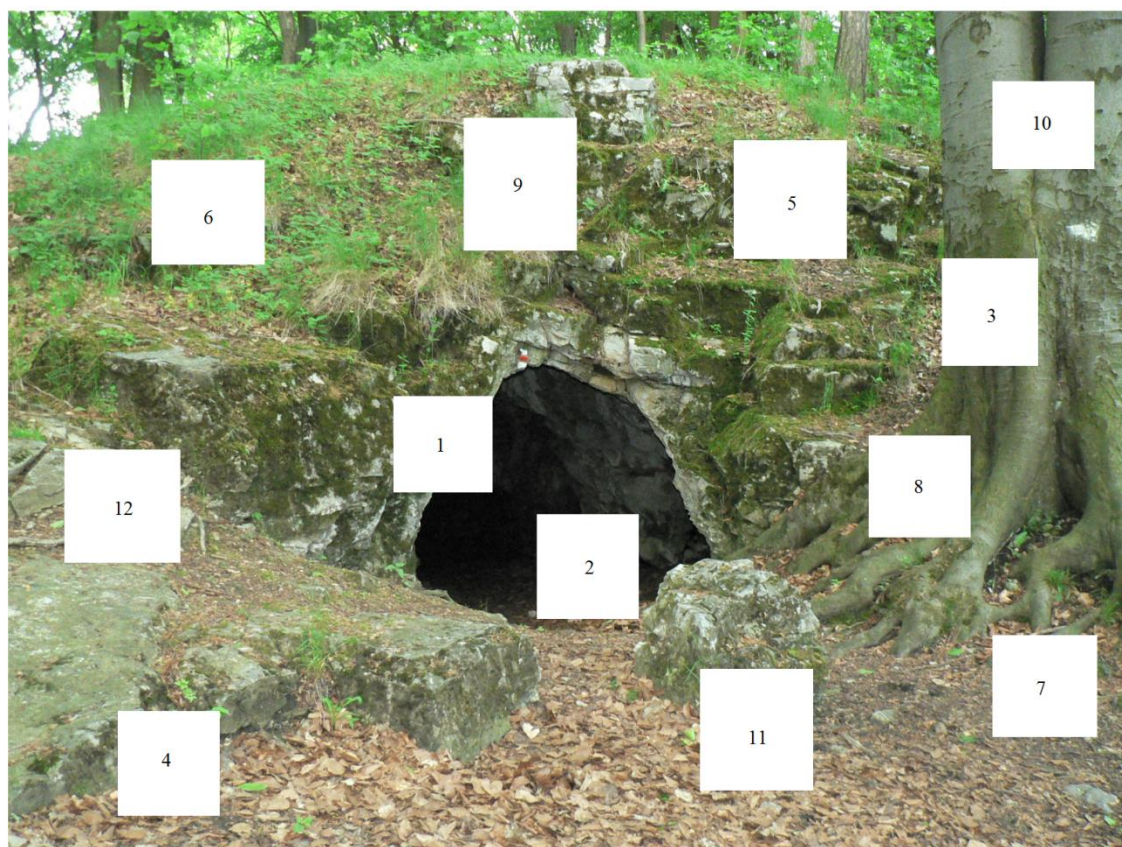
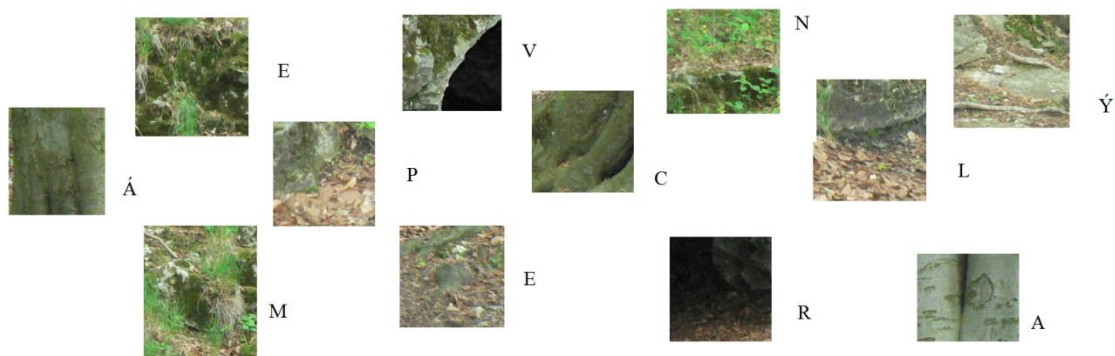
.....

6. Převyprávěj vlastními slovy obsah textu.

7. Doplň chybějící detaily a zjistíš, které zvířátko bydlí v místních jeskyních a bude nás doprovázet celým projektem.

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

9	10	11	12
---	----	----	----

Pracovní list č. 12: Básnička o vrápenci malém

1. Spojte skupiny hlásek v následující básni do slov a napište.

Ahojžá cijakse máte
Doufámže měvšichni znáte
Jsem tojá pan netopýrek
Vrápenecmalý žádnývýr ek

Žijuv místníchjeskyních
mám mocdobrýsluch,
vždymě troche zneklidní
kdyžje kolemruch

Spolutoho zažijemebudek opeclegrace
Aleteď už konec řečíapust' me se dopráce

Spolu toho zažijeme, bude kopec legrace.
Ale teď už konec řečí a pust'me se do práce!

2. Jak se jmenuje náš průvodce? Zjistěte z textu básně.

3. Vysvětli slovo výrek:

.....

4. Najdi v textu básně aspoň jednoho zástupce těchto slovních druhů.

slovní druh	
podstatná jména	
přídavná jména	
zájmena	
číslovky	
slovesa	
příslovce	

předložky	
spojky	
částice	
citoslovce	

U zadaných podstatných jmen určete mluvnické kategorie

žáci –

(v) jeskyních –

(do) práce –

6. Vypiš dvojice slov, která se rýmují.

.....
.....

Beseda

Předem se domluvíme s pracovníkem sdružení IRIS Prostějov, který pro děti připraví zajímavý výklad o tom, jak chránit životní prostředí, a zaměří se na pravidla chování, která se musí dodržovat v oblastech chráněných území. Pracovník předvede praktickou ukázkou toho, jak se můžeme a nesmíme chovat v oblastech chráněných území. Žáci kladou otázky, společně diskutují na téma ochrany životního prostředí a pravidel chování v přírodních parcích.

Soutěž – poznávání značek

Žáci soutěží ve skupinách o to, kdo pozná a vysvětlí nejvíce značek (příloha č. 2) týkajících se pravidel chování, které je nutno dodržovat v oblastech chráněných území. Vyhrává ta skupina, která dokáže vysvětlit nejvíce značek. Soutěž má za cíl odhalit, zdali žáci dávali při besedě pozor.

Práce s pracovním listem

Během pobytu v přírodní rezervaci Průchodnice žáci dostanou pracovní list (pracovní list č. 13), který se pokusí samostatně vyplnit. Žáci mohou získat informace z informační tabule nacházející se v oblasti přírodní rezervace. Po návratu z vycházky proběhne společná kontrola celé třídy. Žáci prezentují své obrázky a odpovídají na zadané otázky, diskutujeme na téma ochrany životního prostředí.

Vrápenec malý: „Milí žáci, dnes jsme se dozvěděli spoustu zajímavých informací o ochraně životního prostředí. Nyní se nacházíte v blízkosti mého letního bydliště. Je možné, že v některé z jeskyní potkáte mé kamarády. Je tu pro vás připraveno spoustu úkolů, a tak se hned pusťme do práce.“

Úkoly:

1. Nakreslete jednoduchý plán vápencovitého skaliska a naznačte průchody a puklinovou jeskyni.

2. Napište názvy 4 rostlin, které se vyskytují v PR Průchodnice.

Okrotice bílá, lilie zlatohlávek, vemeník dvoulistý, sleziník červený

3. Napište názvy 3 živočichů, kteří zde žijí.

Netopýr velký, netopýr večerní, netopýr černý

4. Projděte okolí a pokuste se najít alespoň 1 druh rostliny z těch, které jste si ve druhém cvičení zapsali. Pokuste se ji namalovat a napsat k ní krátký popis.
5. Škrtněte nesprávnou odpověď.
 - Odhazovat odpadky (*SMÍM* – *NESMÍM*).
 - Fotografovat mimo jeskyně (*SMÍM* – *NESMÍM*).
 - Svačit (*SMÍM* – *NESMÍM*).
 - Trhat květiny (*SMÍM* – *NESMÍM*).
 - Tábořit (*SMÍM* – *NESMÍM*).
 - Pokřikovat (*SMÍM* – *NESMÍM*).

5.2.5 Geometrie v praxi s mapou

Předmět: Matematika

Výukový cíl: Narýsovat základní rovinné obrazce – kružnice, sčítat a odčítat úsečky, pracovat s mapou, určovat vzdálenosti, orientovat se v jízdnicích řádech.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné, skupinové a individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (předvádění).

Kompetence:

K učení (Žáci si v pracovním listu procvičí práci s pravítkem a kružítkem.).

Komunikativní (Žáci se zapojí do společné kontroly úkolů.).

K řešení problémů (Žáci jsou schopni vyhledat informace na internetu k doplnění pracovního listu.).

Pracovní (žáci používají účinně a bezpečně kružítko a pravítko.).

Prostředky: Pracovní list (pracovní list č. 14), psací potřeby, kružítko, pravítko, mapa.

Postup:

Žákům sdělíme, že dnes budeme pracovat s mapou a procvičíme si měření vzdáleností a hledání nejrychlejších cest. Podíváme se také na jízdnicí řád Konice – Kladky.

Na začátku žákům vysvětlíme, jak se pracuje s mapou a k čemu slouží měřítko na mapě. Na několika praktických příkladech uvedeme způsob měření vzdáleností.

Pracovní list č. 13: Ochrana životního prostředí – Přírodní rezervace Průchodnice

Milí žáci, dnes jsme se dozvěděli spoustu zajímavých informací o ochraně životního prostředí. Nyní se nacházíte v blízkosti mého letního bydliště. Je možné, že v některé z jeskyní potkáte mé kamarády. Je tu pro vás připraveno spoustu úkolů, a tak se pusťme do práce.

1. Nakreslete jednoduchý plán vápencovitého skaliska a naznačte průchody a puklinovou.

2. Napište názvy 4 rostlin, které se vyskytují v PR Průchodnice.

.....,

.....,

3. Napište názvy 3 živočichů, kteří zde žijí.

.....,

.....,

4. Projděte okolí a pokuste se najít alespoň 1 druh rostliny z těch, které jste si ve druhém cvičení zapsali. Pokuste se ji namalovat a napsat k ní krátký popis.

5. Škrtněte nesprávnou odpověď.

Odhazovat odpadky (SMÍM – NESMÍM).

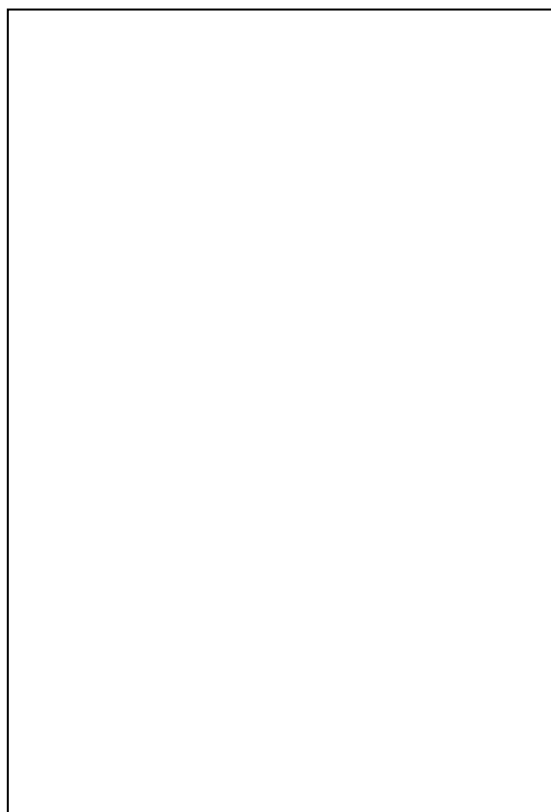
Fotografovat mimo jeskyni (SMÍM – NESMÍM).

Svačit (SMÍM – NESMÍM).

Trhat květiny (SMÍM – NESMÍM).

Tábořit (SMÍM – NESMÍM).

Pokřikovat (SMÍM – NESMÍM).

Na tabuli nakreslíme zjednodušené měřítko, řekneme, že udává poměr, v jakém je zobrazení na mapě zmenšeno oproti skutečnosti. Například měřítko 1:100 000 znamená, že jeden centimetr na mapě je ve skutečnosti 1 kilometr.

Práce s pracovním listem

Žáci obdrží pracovní list (pracovní list č. 14) s různými úkoly na procvičení geometrie, konkrétně práce s kružítkem a pravítkem, a matematických operací (sčítání, odčítání, násobení, dělení), které samostatně vypracovávají. Na závěr hodiny společně s žáky úkoly zkontrolujeme.

Úkoly:

1. Kdo bude dřív v Konici? Chodec vycházející ze Březska, nebo cyklista vyjíždějící ze Stražiska?

Cyklista za 14 minut

Chodec za 20 minut

2. Narýsuj do mapky dráhu a urči na kilometry délku okružní vyjížděky Konice – Jesenec – Ponikev, Hvozd – Březsko – Konice. Spočítej jednotlivé vzdálenosti vesnic.

Konice – Jesenec – Ponikev – Hvozd – Březsko – Konice = 16 km

Konice – Jesenec = 3 km

Jesenec – Ponikev = 4 km

Ponikev – Hvozd = 3 km

Hvozd – Březsko = 4 km

Březsko – Konice = 2 km

3. Čtete v jízdním řádu.

a/ Zjistěte, jak dlouho jede autobus z Konice do Kladek. *28 minut*

b/ Vypočítej vzdálenost v kilometrech mezi Konicí a Kladkami. *14 km*

c/ Děti jely na výlet z Konice do přírodní rezervace Průchodnice, vystupovaly na zastávce Ludmírov, Na srdéčku. Vyber vhodné spojení autobusu na cestu tam i zpět. Urči, kolik hodin budou mít na prohlídku Průchodnic. Kolik kilometrů ujedou autobusem (tam i zpět)?

Autobus č. 780681, odjezd v 9:22 (9:38), příjezd (12:11)12:30, na prohlídku budou děti mít 153 minut = 2 h 33 min, dohromady ujedou 18 km.

d) Zkuste sestavit slovní úlohu dle daného jízdního řádu.

5.2.6 Orientace v místní krajině

Předmět: Integrace předmětů – vlastivěda, tělesná výchova

Výukové cíle: Určit orientační body, světové strany v přírodě i podle mapy, práce s mapou a buzolou. Rozlišování typů krajiny, sběr přírodnin (větvičky, listy, květiny, dřevinu).

Organizační formy: Blokovaná výuka: 3 hodiny, vyučovací hodina ve třídě, vycházka, vyučování individuální, skupinové, hromadné.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (diskuze, rozhovor), názorně demonstrační (předvádění), práce s textem, praktické (práce s mapou a buzolou).

Kompetence:

K učení (Žáci vyhledávají informace v mapě a dále s nimi pracují.).

Komunikativní (Žáci společně diskutují u úkolů v pracovním listě a nad jejich řešením.).

K řešení problému (Žáci volí vhodná řešení a prakticky si ověřují jejich správnost.).

Sociální a personální (Žáci efektivně spolupracují.).

Prostředky: kompas, pracovní sešit, mapa, pracovní list s křížovkou (pracovní list č. 15).

Postup:

Na začátku hodiny se s žáky usadíme do kruhu a požádáme je, aby zavřeli oči a představili si krajinu v blízkosti svého bydliště, případně krajinu svých snů. S žáky diskutujeme, jaká krajina v okolí převládá, jak si představují krajinu svých snů.

Úkoly:

1. Předvést pantomimou nebo pomocí těl („živý obraz“) krajinu rovinatou, kopcovitou, hornatou, lesnatou, rybničnatou atd.

2. Pokus se vypsát vše, co tvoří krajinu. Jaká krajina se nachází v okolí školy?

Hornatá krajina

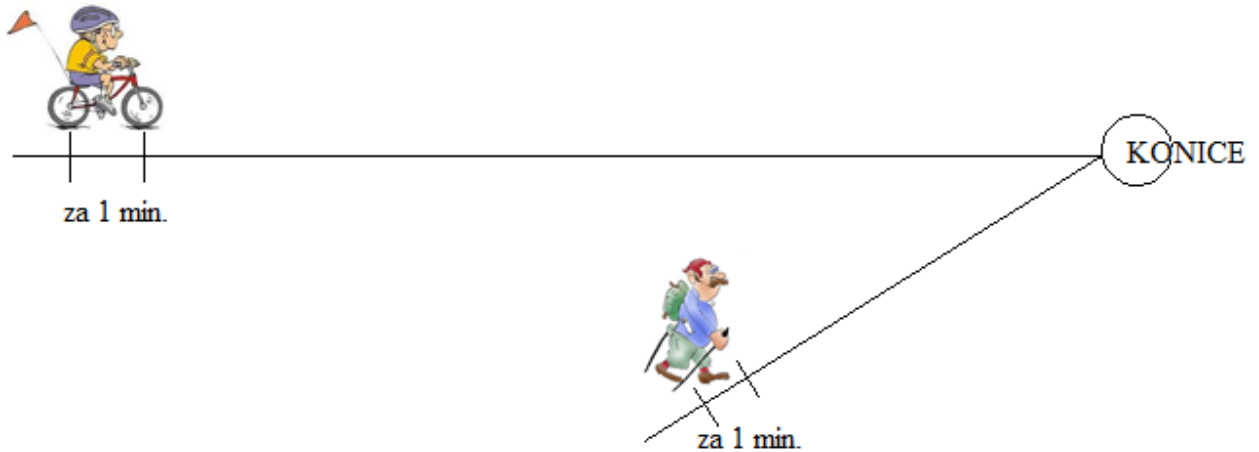
3. Řekni, jaké typy krajiny známe a jak do nich zasáhl člověk.

Typy krajiny: lesnatá, zemědělská, průmyslová, rybničnatá, rovinatá, kopcovitá, hornatá.

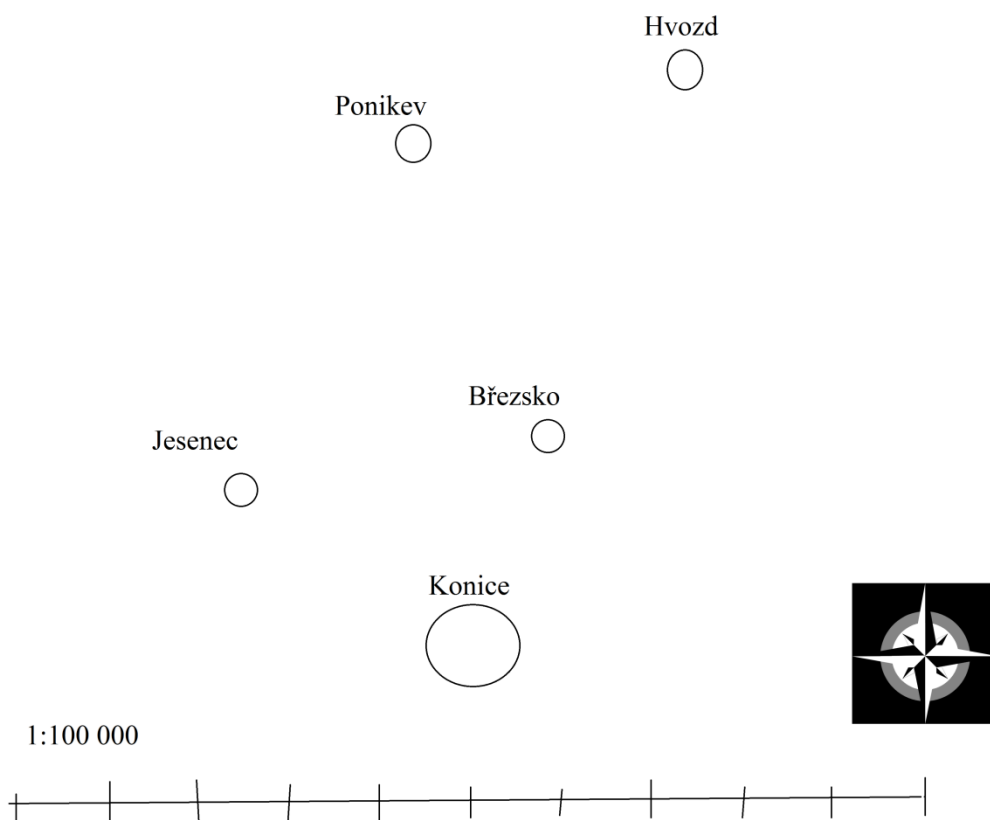
Pracovní list č. 14: Geometrie v praxi s mapou

(Převzato: <http://portal.idos.cz/Search.aspx?c=7&mi=2&find=780741>)

1. Kdo bude dřív v Konici? Chodec vycházející ze Březska, nebo cyklista vyjíždějící ze Stražiska?

2. Narýsuj do mapky dráhu a urči na kilometry délku okružní vyjížděky Konice – Jesenec – Ponikev, Hvozď – Březsko – Konice. Spočítej jednotlivé vzdálenosti vesnic.

3. Čtete v jízdním řádu.

- Zjistěte, jak dlouho jede autobus z Konice do Kladek.
- Vypočítej vzdálenost v kilometrech mezi Konicí a Kladkami.
- Děti jely na výlet z Konice do přírodní rezervace Průchodnice, vystupovaly na zastávce Ludmírov, Na srdéčku. Vyber vhodné spojení autobusu na cestu tam i zpět. Urči, kolik hodin budou mít na prohlídku Průchodnic. Kolik kilometrů ujedou autobusem (tam i zpět)?
- Zkuste sestavit slovní úlohu dle daného jízdního řádu.

780681 Prostějov-Kostelec na Hané-Konice-Hvozd-Kladky

10	10	10	44,116	8	Stařechovice	8 47	...	9 03	10 59	...	12 03	...	12 42	...
11	11	11	44,116	9	Stařechovice, Služín	8 49	...	9 05	11 01	...	12 05	...	12 44	...
13	13	13	116,44	10	Čechy p. Kosířem, sokolovna	8 52	...	9 08	11 03	...	12 08	...	12 47	...
13	13	13	116,44	11	Čechy p. Kosířem, pošta	8 53	...	9 09	11 05	...	12 09	...	12 48	...
17	17	17	0	116 12	Pěňčín, ZS	6 40	...	8 58	9 14	11 10	...	12 14	...	12 53
17	17	17	0	116 13	Pěňčín, ObÚ	6 43	...	9 00	9 16	11 13	...	12 16	...	12 55
17	17	17	0	116 14	Pěňčín, Zastávka	6 44	...	9 01	9 17	11 14	...	12 17	...	12 56
17	17	17	0	116 15	Pěňčín, Tvar	6 46	...	9 02	9 18	11 15	...	12 18	...	12 57
18	18	18	1	116 16	Laškov, Kandia	6 47	...	9 04	9 19	11 16	...	12 20	...	12 58
18	18	20	3	116 17	Laškov, čekárna	6 50	...	9 06	9 21
18	18	20	3	116 18	Laškov, Kandia	6 52	...	9 08	9 23
20	20	22	5	111,116	19	Konice, Nová Dědina, Na Pindě	6 56	...	9 11	9 27	11 20	...	12 24	...	13 02
21	21	23	6	111 20	Budětsko, Slavíkov	6 57	...	9 12	9 29	11 22	...	12 26	...	13 04
21	21	23	6	111 21	Budětsko, pod Slavíkovem	6 59	...	9 14	9 31	11 23	...	12 27	...	13 05
21	21	23	6	111 22	Budětsko, bytovky	7 00	...	9 15	9 32	11 25	...	12 29	...	13 07
23	23	25	8	111 23	Budětsko	7 04	...	9 17	9 34	11 27	...	12 31	...	13 09
24	24	26	9	111 24	Konice, stř. SUS	7 06	...	9 19	9 36	11 29	...	12 33	...	13 11
25	25	27	10	111 25	Konice, ZS	7 10	...	9 23	9 40	11 32	...	12 36	...	13 14
25	25	27	10	111 26	Konice, aut.st.	7 13	...	9 22	9 40	11 32	...	12 40	...	13 14
26	26	28	11	111 27	Konice, stř. SUS	9 24	...	11 34	11 51	12 34	...	12 42	...	13 16
26	26	28	11	111 28	Budětsko, rozc. 0.6	9 25	...	11 35	11 52	12 35	...	12 43	...	13 17
28	28	30	111,115	29	Ochoz	9 28	...	11 38	11 55	12 36	...	12 47	...	13 21
29	29	31	115 30	30	Hvozd, Kluzínek	9 30	...	11 40	11 57	12 39	...	12 49	...	13 23
32	32	34	115 31	31	Hvozd	9 34	...	11 44	12 01	12 40	...	12 54	...	13 30
34	34	36	114,115	32	Ludmírov, Na srdéčku	9 38	...	11 47	12 04	12 43	...	12 58	...	13 34
35	35	37	114 33	33	Ludmírov, obchod	9 40	...	11 49	12 06	12 45	...	13 00	...	13 36
37	37	39	114 34	34	Ludmírov, Dětkovice	9 44	...	11 53	12 10	12 49	...	13 04	...	13 39
39	39	41	114 35	35	Kladky, dol. konec	9 47	...	11 57	12 14	12 53	...	13 07	...	13 42
39	39	41	114 36	36	Kladky, obchod	9 48	...	11 58	12 15	12 54	...	13 09	...	13 43
39	39	41	114 37	37	Kladky, ZS	9 50	...	12 00	12 17	12 56	...	13 10	...	13 45

780681 Prostějov-Kostelec na Hané-Konice-Hvozd-Kladky

10	10	10	115 30	30	Hvozd, Kluzínek	4 38	...	6 29	8 52	12 19
11	11	11	111,115	29	Ochoz	4 40	...	6 31	8 54	12 21
13	13	13	111 28	28	Budětsko, rozc. 0.6	4 42	...	6 34	8 57	12 24
13	13	13	111 27	27	Konice, stř. SUS	8 59	12 25
14	14	14	0	111 26	Konice, aut.st.	9 03	12 30
14	14	14	0	111 25	Konice, ZS
15	15	15	1	111 24	Konice, stř. SUS
14	14	16	2	111 23	Budětsko	4 44	...	6 14	8 00	12 34
16	16	18	4	111 22	Budětsko, bytovky	4 46	...	6 16	8 02	12 36
16	16	18	4	111 21	Budětsko, pod Slavíkovem	4 47	...	6 17	8 03	12 37
16	16	18	4	111 20	Budětsko, Slavíkov	4 48	...	6 19	8 05	12 39
17	17	19	5	111,116	19	Konice, Nová Dědina, Na Pindě	4 50	...	6 21	8 07	12 41
19	19	21	7	116 18	18	Laškov, Kandia	4 53	...	6 25	8 11	12 44
19	19	21	7	116 17	17	Laškov, čekárna	8 13
19	19	21	9	116 16	16	Laškov, Kandia	8 15
20	20	22	10	116 15	15	Pěňčín, Tvar	8 16	12 46
20	20	22	10	116 14	14	Pěňčín, Zastávka	4 55	...	6 28	8 17	12 47
20	20	22	10	116 13	13	Pěňčín, ObÚ	4 58	...	6 29	8 19	12 49
20	20	22	10	116 12	12	Pěňčín, ZS	5 00	...	6 32	8 21	12 50
24	24	26	14	116,44	11	Čechy p. Kosířem, pošta	5 05	...	6 58	8 26	12 56
24	24	26	14	116,44	10	Čechy p. Kosířem, sokolovna	5 06	...	7 00	8 28	12 57
26	26	28	16	44,116	9	Stařechovice, Služín	5 08	...	7 03	8 31	13 00
27	27	29	17	44,116	8	Stařechovice	5 09	...	7 05	8 33	13 02
29	29	31	19	44 7	7	Kostelec na Hané, sokolovna	5 11	...	7 08	8 37	13 06
29	29	31	19	44 6	6	Kostelec na Hané, Hospoda u pramene	5 12	...	7 10	8 38	13 08
29	29	31	19	44 5	5	Kostelec na Hané, žel.st.	5 13	...	7 12	8 40	13 09
35	35	37	25	41 4	4	Prostějov, Za Kosteleckou	5 19	...	7 17	8 46	13 15
37	37	39	27	41 3	3	Prostějov, Sladkovského	5 22	...	7 20	8 49	13 18
37	37	39	27	41 2	2	Prostějov, Svatoplukova DONA	5 24	...	7 24	8 54	13 21
37	37	39	27	41 1	1	Prostějov, aut.st.	5 25	...	7 25	8 55	13 22

Vycházka na vyvýšené místo v okolí školy

S žáky se vydáme na procházku v okolí školy. Žáci mají za úkol sledovat různé znaky v přírodě, podle nichž poznáme světové strany. Během vycházky žáci obdrží mapy a vybírají vhodnou trasu, naučí se vytvořit si itinerář cesty.

Úkoly:

1. Žáci si najdou místo, ze kterého budou pozorovat krajinu (např. Březský vrch – 0,5 km od základní školy Konice). Žáci určují orientační body, světové strany. Vysvětlují, jakým způsobem se dají určit světové strany, pokud nemáme kompas a busolu. Snaží se nalézt příklady.

Pařezy stromů – na severní straně hustší letokruhy

Lišejníky a mech – obrůstají kmeny stromů a osamělé balvany na severní části

Mraveniště – na severní straně je mraveniště náhlejší

Včelíny – vchod do úlu k jihu

Osamělé jehličnaté stromy – na severní straně kratší a řidší větve

Polední stín – směřuje k severu

Pohybová aktivita

Žáci mají za úkol pomocí hlavy, paží nebo celého těla ukazovat sever (zvednout nahoru), jih (směrem dolů), východ (doprava), západ (doleva).

Předvádět slunce, které vychází, putuje oblohou, zapadá.

Práce s mapou – výběr trasy

Při vycházce se s žáky zastavíme, abychom je naučili pracovat s mapou. Vysvětlíme jim, že mapa je při každé výpravě velmi důležitá, proto by se měli všichni před první túrou naučit správně v ní číst a rychle se podle ní orientovat. Než vyrazíme na cestu, zakreslíme si do mapy zvolenou trasu. Napíšeme si přesný popis trasy neboli itinerář.

Žáci poté pracují ve dvojicích, hrají hru na turistu a průvodce. Turista se ptá, jak se dostane k určitému místu mapě. Žáci si ve dvojicích zkusí vypracovat přesný itinerář cesty (škola – místo, kde jsme).

Příklad itineráře:

1 východ ze školy

2 po žluté značce na můstek

3 na druhém můstku rovně

4 vejdu do lesa

5 na rozcestí půjdu doprava

5 přeždu potok

6 napravo uvidím rekreační chatu

7 vyhlídka

Pracovní list - Práce s buzolou

Žáky naučíme pracovat s busolou nebo kompasem. Žáci dostanou zadání na pracovním listě, zadání si pozorně přečtou a pokusí se zorientovat podle něj.

Nauč se pracovat s buzolou, (popřípadě s kompasem). Potom se dokážeš všude orientovat a nemusíš se bát, že se ztratíš.

Než začnete číst v mapě, musíte si ji zorientovat. Rozevřete ji, položte na zem a položte buzolu vedle šipky ukazující k severu. Pak otáčejte mapou i s buzolou tak dlouho, až se ručička (ryška) buzoly bude krýt se střílkou ukazující ke skutečnému severu. Nyní je mapa zorientována a už s ní nehýbejte. Mapu musíte zorientovat pokaždé, když z ní chcete v terénu číst.

Úkoly:

1. Orientační body

Najděte si na mapě místo, odkud jste vyšli (škola), a postupujte podle připraveného itineráře. Ověřte si důležité orientační body a na každém rozcestí se přesvědčte, zdali jdete správně.

Sběr přírodnin

Zpáteční cestu využijeme ke sběru přírodního materiálu, který využijeme v hodině výtvarné výchovy.

Aktivity po návratu do školy

Po návratu do školy se žáků zeptáme na několik kontrolních otázek a poté žáci obdrží pracovní list s různými úkoly, které ověří jejich znalosti práce s mapou a busolou.

Otázky:

1. Co je to mapa?

Zmenšený obraz zemského povrchu vybraného území.

2. K čemu slouží měřítko mapy?

Udává poměr zobrazení mapy oproti skutečnosti.

3. Vyjmenujte hlavní a vedlejší světové strany.

Sever, jih, západ, východ, severozápad, severovýchod, jihozápad, jihovýchod.

4. Jaké přístroje používáte k určení světových stran?

Busola, kompas

Pracovní list

Žákům je rozdán pracovní list (pracovní list č. 15). Na základě získaných informací doplňují různé úlohy.

Úkoly:

1. Umíš se v krajině orientovat? Piš do křížovky, co nám v přírodě pomáhá při orientaci.

Za každého počasí, ve dne, v noci se můžeme orientovat podle kompasu (tajenka).

Kostel, hodinky, mraveniště, pařez, Severka, slunce, buzola.

a) K obrázkům doplň hlavní světové strany.

2. Zahraj si na pozorovatele, který má své stanoviště severně od kapličky.

a) Na základě pozorování dokonči věty.

Na jih od stanoviště stojí kaplička a na sever od stanoviště roste lesík. Domky leží západním směrem. Cesta od lesa k domkům má jihozápadní směr.

Osamělý strom vidíme východním směrem od stanoviště a vysoký kopec leží směrem severním. Silnice za kapličkou vede od západu na východ.

5.2.7 Obraz z přírodnin

Předmět: Integrace předmětů – přírodověda, pracovní činnosti

Výukový cíl: Určit přírodniny přinesené z vycházky, vytvořit jednoduchými postupy předmět z přírodních materiálů s pomocí bavlnky, postupovat podle návodu.

Organizační formy: Práce ve třídě, vyučování hromadné, individuální.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (diskuze), názorně demonstrační (předvádění), praktické (výtvarná práce).

Kompetence:

K učení (Žáci rozvíjí svou manuální činnost při tvorbě obrazu z přírodnin.).

Komunikativní (Žáci práci prezentují spolužákům.).

Sociální a personální (Žáci si pomáhají.).

Pracovní (Správně používá materiály, nástroje a vybavení.).

Prostředky: Počítač s přístupem na internet, encyklopedie, nůžky, bavlnka nebo vlna, přírodní materiály.

Postup:

Na začátku hodiny si každý na lavici rozloží přírodniny, které si donesl z vycházky. Učitel prochází mezi lavicemi, ukazuje ostatním žákům různé druhy přírodnin a žáci určují, co je to za druh. V případě, že žáci nevědí název, mohou jej vyhledat v encyklopedii.

Poté, co si projdeme všechny přírodniny, které žáci přinesli, vysvětlíme postup tvorby obrazu z přírodnin. Jako názorná pomůcka nám poslouží internetová stránka s vyobrazením postupu (zdroj). Žákům vysvětlíme postup, jak vytvořit rám s pomocí bavlnek a 4 větviček, jakým způsobem protkat bavlnkou vnitřek rámu. Na závěr žáci do obrazu vpletou přírodniny (semena, trávy, květiny, listy, kousky kůry, oříšky, ptačí pířka apod.), které si přinesli. Hotové obrazy žáci prezentují svým spolužákům a poté jsou vystaveny do oken třídy.

5.2.8 Myšlenková mapa Cestou necestou

Předmět: Integrace předmětů – přírodověda, vlastivěda, výtvarná výchova

Výukové cíle: Pracovat ve skupině, spolupracovat, rozdělit si činnosti ve skupině. Vyvářet myšlenkové mapy na základě svých zkušeností, práce s internetem, využívat obrázky, fotografie, informační letáky. Prezentovat práci skupiny před ostatními spolužáky.

Organizační formy: Práce ve třídě, vyučování hromadné, skupinové.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (diskuze), názorně demonstrační (předvádění), praktické (výtvarná práce).

Kompetence:

K učení (Žáci sbírají, shromažďují a třídí informace o určitém území.).

Komunikativní (Žáci práci prezentují spolužákům.).

Sociální a personální (Žáci hledají řešení pro společnou práci, pomáhají si.).

Pracovní (Správně používá materiály, nástroje a vybavení.).

Občanské (Žáci si utváří vztah ke svému bydlišti a jeho okolí.).

Prostředky: Počítač s přístupem na internet, encyklopedie, nůžky, lepidlo, psací a výtvarné potřeby, obrázky, fotografie, pracovní list (pracovní list č. 16), balicí papír.

Postup:

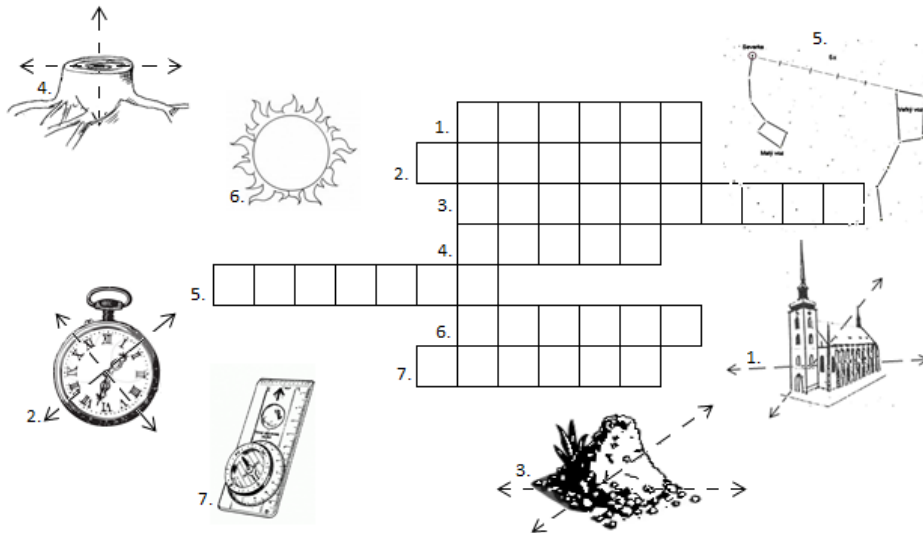
V úvodu žákům vysvětlíme, že budou tvořit souhrnnou práci projektu Cestou – Necestou, ve které zúročí poznatky, které získali o mikroregionu. Objasníme jim, že práce se bude nazývat Mikroregion Konicko a žáci budou mít za úkol vytvořit myšlenkovou mapu a zahrnout do ní informace o památkách stavebních a přírodních, o úřadech, školách a obchodech či zdravotnických zařízeních. Žákům předvedeme ukázkou myšlenkové mapy. Rozdělíme žáky do pěti skupin (pokud to bude možné, skupiny vytvoříme na základě místa bydliště jednotlivých žáků), každá skupina bude zpracovávat jednu část mikroregionu. Žáci shromáždí informace o zadané oblasti. Zpracují nadpisy, pojmy, přidají obrázky. Bude kladen důraz na přehlednost a nápaditost. Každá skupina dostane pokyny a požadavky, kterých se mají držet. Mohou pracovat s různými informačními zdroji – internet, encyklopedie, turistické brožury.

Pracovní list č. 15: Orientace v místní krajině

(Převzato: MÜHLHAUSEROVÁ, Hana. *Soubor námětů, úkolů a zajímavostí k vlastivědnému učivu pro 4. ročník*. Znojmo: Hanami, 2010.)

Nauč se pracovat s buzolou, (popřípadě s kompasem). Potom se dokážeš všude orientovat a nemusíš se bát, že se ztratíš.

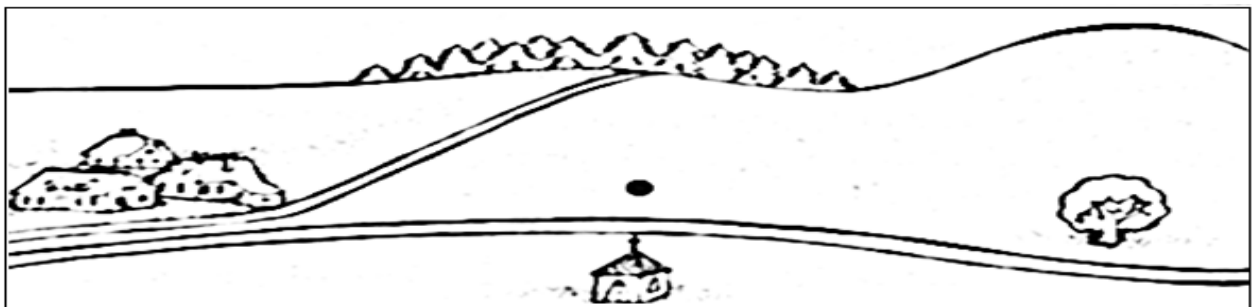
1. Umíš se v krajině orientovat? Piš do křížovky, co nám v přírodě pomáhá k orientaci.

Tajenka: Za každého počasí, ve dne, v noci se můžeme orientovat podle

a) K obrázkům doplň hlavní světové strany.

2. Zahraj si na pozorovatele, který má své stanoviště severně od kapličky.

a) Na základě pozorování dokonči věty.

Na od stanoviště stojí kaplička a na od stanoviště roste lesík. Domky leží směrem. Cesta od lesa k domkům má směr. Osamělý strom vidíme směrem od stanoviště a vysoký kopec leží směrem. Silnice za kapličkou vede od na

Požadavky:

1. Napiš název obcí a jejich typické znaky (slovně nebo obrázkem).
2. Každá obec bude mít několik větví a u každé větve uveďte nejdůležitější objekty, které se v obci nacházejí.
3. Do mapy umístěte názvy přírodních památek a nakreslete je nebo přiložte obrázek.
4. Text piště bez chyb, úhledně a dbejte na přehlednost.
5. Mapu dotvořte barevně, přidejte obrázky a fotografie.

Myšlenková mapa Mikroregion Konicko je rozdělená na 5 částí: Konice, sever, jih východ, západ. Jednotlivé části spojíme do jedné velké mapy a přilepíme na balicí papír.

Žáci pracují na své části myšlenkové mapy, shromažďují a třídí informace. Využívají různých postupů práce, zdrojů a podobně. Záleží pouze na nich, jak svou část zpracují. Na závěr každá skupina představí svou část myšlenkové mapy a uvede nejzajímavější informace. Jednotlivé části spojíme dohromady a přilepíme na balicí papír, tím vznikne velká myšlenková mapa, která bude umístěna na závěrečné výstavě celého projektu jako hlavní práce žáků.

5.2.9 Závěrečná prezentace projektu Cestou - Necessitou

Předmět: Integrace předmětů

Výukový cíl: Zhodnotit průběh projektu, zhodnotit práce žáků, vystavit všechny práce týkající se projektu, prezentace prací, vyslechnout žáky a jejich dojmy z celého projektu a tím vším uzavřít projektové vyučování na téma Mikroregion Konicko.

Organizační formy: Vyučovací hodina ve třídě, vyučování hromadné.

Metody: Slovní: monologické (vysvětlování, popis), dialogické (rozhovor, diskuze), názorně demonstrační (ukázky prací), praktické (dokončení rozdělaných prací).

Kompetence:

K učení (Žáci shromažďují a třídí a dále pracují s informacemi.).

Komunikativní (Společná diskuze s žáky, prezentace a hodnocení prací.).

Občanské (Respektuje, chrání a oceňuje tradice a kulturní a přírodní dědictví.).

Sociální a personální (Žáci spolupracují, pomáhají si a podílejí se na utváření příjemné atmosféry.).

Prostředky: Psací potřeby, práce žáků.

Postup:

Žáci dokončují práce z předešlé hodiny. Instalují své práce do vyhrazených prostorů výstavy. Prezентují práce ostatním žákům. Diskutujeme o tom, jak se jim projekt Cestou – Necestou líbil, jakými informacemi je obohatil, co je bavilo a co by si zopakovali. Zhodnotíme práce žáků, průběh celého projektu, pořádně výstavu prací, která je přístupná škole i široké veřejnosti.

Závěr projektu

Projekt Cestou Necestou jsem se snažila uspořádat tak, aby si žáci odnesli nové informace o okolí svého bydliště, aby blíže poznali krásy přírody a aby se u projektu bavili. Žáci budou mít možnost pracovat samostatně i ve skupinách, sami si hledat informace, budou moci využívat různé prostředky a tím vším také rozvíjet různé kompetence. Je velmi důležité vštěpovat žákům lásku ke svému domovu a jeho okolí, tak se v nich buduje i zodpovědnost za to, jak jejich domov a jeho okolí bude vypadat. Projekt nebyl zrealizován, ale pokud budu mít možnost, ráda své žáky seznámím blíže s mikroregionem Konicko a to Cestou – Necestou.

Pracovní list č. 16: Myšlenková mapa Cestou necestou

(Převzato: MÜHLHAUSEROVÁ, Hana. *Pracovní učebnice pro 3. ročník*. 1. vyd. Znojmo: Tiskárna Sládek, 2009, 97 s.)

Příklad myšlenkové mapy.

Požadavky:

1. Napiš název obcí a jejich typické znaky (slovně nebo obrázkem).
2. Každá obec bude mít několik větví a u každé větve uveďte nejdůležitější objekty, které se v obci nacházejí.
3. Do mapy umístěte názvy přírodních památek a nakreslete je nebo přiložte obrázek.
4. Text piště bez chyb, úhledně a dbejte na přehlednost.
5. Mapu dotvořte barevně, přidejte obrázky a fotografie.

Závěr

Postup při vyučování od blízkého ke vzdálenému, od známého k neznámému vytyčil již Jan Ámos Komenský. Proto by měli učitelé při učení o přírodě a společnosti co nejvíce využívat regionálních prvků, jelikož zprostředkovávají žákům látku názorně, tedy od známého k neznámému. Poznáváním místa, ve kterém bydlíme, a jeho okolí si k němu budujeme vztah a ten žákům přináší základ pro další budování kladného vztahu ke kraji, k vlasti.

V diplomové práci jsem se proto zabývala využitím mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti.

Teoretická část pojednávala o vývoji a změnách v českém školství v minulém století a jejich vlivu na obsah vzdělávání. Dále teoretická část obsahuje ucelený přehled o mikroregionu města Konice, o obcích v mikroregionu, o kulturním a přírodním bohatství a o chráněných krajinných oblastech. Konkrétněji jsem se věnovala městu Konice, jeho historii, průmyslu, kultuře a jeho přírodním podmínkám.

Praktická část obsahovala výzkumné šetření a návrh projektu. Výzkumné šetření neslo název Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání. Zjišťovala jsem zde, jak pedagogové v místních školách pracují s tématem mikroregionu, jak často toto téma zahrnují do výuky, jaké formy a metody práce používají, v jakém předmětu prvků mikroregionu využívají, jakým způsobem získávají informace a jak často realizují výuku mimo třídu nebo školu. Stanovila jsem si pět výzkumných problémů. Tři z pěti výzkumných problémů byly potvrzeny a dva vyvráceny. Ověřilo se, že: Učivo zaměřené na poznávání mikroregionu města Konice a jeho okolí je na škole běžnou součástí vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ. Během výuky o mikroregionu města Konice je běžně propojováno více oblastí (historická, vlastivědná, přírodovědná). Nejčastěji využívanou organizační formou v rámci výuky regionálního učiva zůstává vyučovací hodina.

Třetí výzkumný problém zabývající se otázkou, zdali venkovské školy využívají více místních přírodních podmínek při výuce o mikroregionu města Konice, než městské školy nebyl potvrzen, neboť se nenašla souvislost mezi umístěním školy a využíváním přírodních podmínek.

V pořadí pátý výzkumný problém se zabíral otázkou, zda venkovské školy využívají vycházku jako organizační formu častěji než školy městské. Tento výzkumný problém nebyl potvrzen a ani vyvrácen, neboť prostředí, do kterého je škola vsazena, nemá žádný vliv

na četnost využívání vycházek při výuce o mikroregionu města Konice. Toto rozhodnutí je v kompetenci učitele.

V další části diplomové práce jsem se věnovala návrhu projektu využívajícího podmínky mikroregionu města Konice. Projekt propojuje učení o přírodě a společnosti a byl zpracován metodicky. V projektu jsou rozpracovány dílčí cíle, metody, formy a postupy práce. Projekt „Cestou Necestou“ jsem rozdělila na dvě části, které byly zařazeny do všech vyučovacích předmětů. První část, která se jmenuje „Cestou“, žáky seznámila s obcí, ve které žijí, kde navštěvují školu a jejich nejbližším okolím. Druhá část nesoucí název „Necestou“ poučila žáky o důležitosti ochrany životního prostředí a seznámila je s přírodními památkami v okolí. Cílem projektu bylo vzbudit v žácích zájem o své okolí, naučit je novým vědomostem, pobavit je a tak upevnit vztah k okolní přírodě i společnosti. Projekt obsahoval různé zábavné aktivity, které měly žáky zaujmout při poznávání svého domova, mikroregionu města Konice. Tento projekt nebyl dosud realizován, ale doufám, že tento návrh využiji během své pedagogické praxe.

Cílem teoretické části diplomové práce bylo poskytnout čtenářům/pedagogům ucelené informace charakterizující mikroregion města Konice, jeho obce, přírodní a kulturní památky. Tento cíl pokládám za splněný. Cílem praktické části práce bylo vytvořit návrh projektu využívajícího podmínek mikroregionu města Konice, který mohou využít učitelé z místních škol nebo může posloužit jako inspirace pro tvorbu podobných projektů. Tento cíl práce tedy považuji za splněný. Posledním cílem, který jsem si stanovila v úvodu diplomové práce, byla realizace a vyhodnocení výzkumného šetření, které se věnovalo využití mikroregionu v primárním vzdělávání. I toto bylo splněno.

Doufám, že jsem pedagogům, ale i všem zájemcům o toto téma poskytla základní informace o mikroregionu Konicko, které jim poslouží ke studiu, a že využijí návrhu projektu ve svých hodinách nebo jako inspiraci pro tvorbu vlastních projektů.

Závěrem bych ráda podotkla, že práce na diplomové práci pro mě byla velice přínosnou. Při studiu materiálů o mikroregionu jsem se obohatila o mnohé nové informace

a jsem hrdá, že pocházím z malebného mikroregionu města Konice.

Seznam zkratek

aj. – a jiné

apod. – a podobně

č. – číslo

ČR – Česká republika

ČSOP – Český svaz ochránců přírody

KNV – Krajský národní výbor

KPH – Kruh přátel hudby

KUK – Klub umění Konice

MŠMT ČR – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

např. – například

PP – Přírodní památka

PR – Přírodní rezervace

PřP – Přírodní park

RS – Regionální sdružení

RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

SOŠ – Střední odborná škola

SOU – Střední odborné učiliště

SS – Střední škola

ŠVP – Školní vzdělávací program

TJ – Tělocvičná jednota

tj. – to jest

tzv. – takzvaný

VOŠ – Vyšší odborná škola

VŠ – Vysoká škola

ZŠ – Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

Seznam obrázků

- Obrázek č. 1 – Hranice mikroregionu Konicko
- Obrázek č. 2 – Průchodnice
- Obrázek č. 3 – Vrápenec malý
- Obrázek č. 4 – Pohled z věže kostela na náměstí
- Obrázek č. 5 – Znak města Konice
- Obrázek č. 6 – Pečeť města Konice
- Obrázek č. 7 – Prapor města
- Obrázek č. 8 – Základní škola a gymnázium města Konice
- Obrázek č. 9 – Základní umělecká škola Konice
- Obrázek č. 10 – Mateřská škola Konice
- Obrázek č. 11 – Expozice zvyků a řemesel
- Obrázek č. 12 – Expozice zvyků a řemesel
- Obrázek č. 13 – Divadlo na zámku
- Obrázek č. 14 – Žváčkův festival
- Obrázek č. 15 – Sportovní areál Základní školy a Gymnázia města Konice
- Obrázek č. 16 – Sport Klub Hvozd
- Obrázek č. 17 – Barokní zámek v Konici
- Obrázek č. 18 – Sokolovna v Konici
- Obrázek č. 19 – Zámek v Jesenci
- Obrázek č. 20 – Kostel sv. Libora v Jesenci
- Obrázek č. 21 – Mlýn Jednov
- Obrázek č. 22 – Mlýn Hačky
- Obrázek č. 23 – Antonín Žváček
- Obrázek č. 24 – Zeno Dostál
- Obrázek č. 25 – MUDr. Ferdinand Karafiát

Seznam použité literatury a pramenů

- BURIAN, Bohumil. Vlastivěda moravská: Místopis Moravy, Olomoucký kraj, Konický okres. Brno: Musejní spolek, 1939, 244 s.
- CALÁBEK, Aleš, Klára CALÁBKOVÁ a Marcela ŠMEHYLOVÁ. *Socioekonomická analýza území města Olomouc: Studie rozvoje města Konice - analytická část*. Olomouc, 2006, 45 s.
- ČAREK, Jiří. *Městské znaky v českých zemích*. 1. vyd. Ilustrace Stanislav Valášek. Praha: Academia, 1985, 451 s., ca 130 s. obr. příl.
- FABIÁNKOVÁ, Bohumíra a Hana HORKÁ. *Náměty do prvouky*. 1. vyd. Brno: Paido, 1995, 27 s. ISBN 80-859-3104-4.
- GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. rozš. vyd. Brno: Paido, 2010, 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.
- HAJKR, Josef. *Konicko*. Konice: ZŠ a G města Konice, 1991, 82 s.
- JAŠKOVÁ, Vladimíra a Tomáš LEHOTSKÝ. *Kámen mluví aneb geologie Prostějovska*. Prostějov: Český svaz ochránců přírody, Regionální sdružení Iris, 2010, 61 s. ISBN 978-802-5481-721.
- KASÍKOVÁ, Hana a Alena VALIŠOVÁ. *Pedagogika pro učitele: podoby vyučování a třídní management, osobnost učitele a jeho autorita, inovace ve výuce, klíčové kompetence ve vzdělávání, práce s informačními prameny, pedagogická diagnostika*. 2. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2011, 456 s. ISBN 978-802-4733-579.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Chráněná území ČR – Olomoucko*. Brno: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2003. 76s.
- KONICKÉ LISTY. *Konice má nový znak a prapor*. Konice, 1994, 25 s.
- KOTEN, Tomáš. *Škola? V pohodě!: metody, hry a formy práce pro realizaci učiva, pro dosažení očekávaných výstupů a rozvoj klíčových kompetencí*. Vyd. 1. Most: Hněvín, 2006, 285 s. ISBN 80-866-5418-4.
- MÜLLER, František. *Místní a pomístní jména Dražanské vrchoviny v dějinách a pověstech: Konicko a Bouzovsko. Plumlovsko, Dražansko a Vyškovsko*. Luhačovice: Atelier IM, 2004, 285 s. ISBN 80-859-4856-7.

MÜHLHAUSEROVÁ, Hana. *Soubor námětů, úkolů a zajímavostí k vlastivědnému učivu pro 4. ročník*. Znojmo: Hanami, 2010, 47 s.

MÜHLHAUSEROVÁ, Hana. *Pracovní učebnice pro 3. ročník*. 1. vyd. Znojmo: Tiskárna Sládek, 2009, 99 s.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001, 98 s. ISBN 80-211-0372-8.

PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 1: Od počátku do roku 1848*. Konice: Městský úřad, 1993, 159 s.

PINKAVA, Jaroslav. *Dějiny města Konice. Díl 2: Období 1848 - 1918*. Konice: Městské kulturní středisko, 1995, 200 s.

PLAČEK, Miroslav. *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. 2. vyd. Praha: Libri, 2007, 767 s. ISBN 978-807-2773-381.

PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy*. Hradec Králové: Gaudeamus, 1994, 109 s. ISBN 80-704-1972-5.

SAMEK, Bohumil. *Umělecké památky Moravy a Slezska 2 (J-N)*. 1. vyd. Praha: Academia, 1999, 780 s. ISBN 80-200-0695-8.

SCHÖN, Jaromír. *Z dějin vzdělávání: Základní škola a gymnázium města Konice*. Konice: ZŠ a G města Konice, 2000, 52 s.

TOVÁREK, František. *Větrný trojlístek: Zkazky a příběhy z Konicka*. Rozstání: DP OÚ, 1992. MKS Konice, 69 s.

Vzdělávací program Národní škola: vzdělávací program pro 1. - 9. ročník základního vzdělávání. V Praze: Státní pedagogické nakladatelství, 1997, 162 s. ISBN 80-042-6683-5.

Vzdělávací program Obecná škola, Praha: Kolektiv autorů, 2006. 219 s.

Vzdělávací program Základní škola. Praha: Kolektiv autorů, 1996. 386 s.

ZATLOUKALOVÁ, Eva. *Pozemkový spolek Prostějovsko*. Prostějov: Český svaz ochránců přírody, Regionální sdružení Iris, 2009, [32] s. ISBN 978-80-254-5763-4.

ZLÁMAL, Vladislav. *Litovel, Konice a okolí*. 1. vyd. Brno: Národohosp. propagace ČSR, 1938, 156 s.

Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Internetové zdroje

Alternativní školy [online]. Typy škol © 2001- 2014. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.alternativniskoly.cz/>

Bohuslavice [online]. Historie, © 2014. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.obec-bohuslavice.cz/>

Brodek u Konice. [online]. [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.brodek-u-konice.cz/>

Březsko. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.obecbrezsko.cz/>

Budětsko. [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.obecbudetsko.cz/>

Dzbel. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.obecdzbel.cz/>

Celostátní informační systém o jízdních řádech: First Transport Lines. [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://portal.idos.cz/Search.aspx?c=7&mi=2&find=780741>

Český svaz ochránců přírody: Regionální sdružení Iris Prostějov. In: [online]. [cit. 2013-04-13]. Dostupné z: <http://www.iris.cz/>

Hačky. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.hacky.cz/>

Horní Štěpánov. [online]. [cit. 2014-02-23]. Dostupné z: <http://www.hornistepanov.cz/>

Hvozd. [online]. [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.hvozd.cz/>

Jesenec. [online]. [cit. 2014-02-19]. Dostupné z: <http://www.jesenec.cz/>

Kladky. [online]. [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.obeckladky.cz/>

Klub umění Konice [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.kukkonice.cz/>

KOBZA, Miroslav. *Tajuplnou jeskyní Průchodnice prochází turistická trasa*. [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/kraje/cesko/_zprava/tajuplnou-jeskyni-pruchodnice-prochazi-turisticka-trasa--1309139

Ludmírov. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: <http://www.ludmirov.cz/>

Mateřské centrum srdíčko. [online]. [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.mesrdicko.eu/>

Město Konice [online]. [cit. 2013-12-14]. Dostupné z: <http://www.konice.cz/>

Městské kulturní středisko Konice. [online]. [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://www.mekskonice.cz/>

Mikroregion Konicko [online]. Mikroregion Konicko, © 2012. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkonicko.cz/konice/>

Místo pro přírodu [online]. Pozemkové spolky, © 2010. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.mistoproprrodu.cz/>

Ochoz. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.obecochoz.cz/>

Ondrážkův mlýn. [online]. [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: <http://vodnimlyny.cz/mlyny/mlyn/1041>

Petr Rezek: S písní lesů, vod a strání. [online]. [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.diskografie.cz/petr-rezek/prsi-krasne/s-pisni-lesuvod-a-strani/>

Polomí. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.polomi.cz/>

Raková. [online]. [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.rakova.cz/>

Rakůvka. [online]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.rakuvka.cz/>

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. 126 s. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV-pomucka-ucitelum.pdf>

SKI Kladky: Služby. In: [online]. [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: <http://www.lyzovanikladky.cz/sluzby.php>

Skřípov. [online]. [cit. 2013-11-22]. Dostupné z: <http://www.ou-skripov.cz/>

Sport Klub Hvozd [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z: www.pvsportclub.cz

Větrný mlýn, Jednov. [online]. [cit. 2013-12-19]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=968>

Lesy ČR: Zákazové piktogramy. [online]. [cit. 2014-04-24]. Dostupné z: <http://www.lesy-cr.cz/volny-cas-v-lese/informacni-system-v-lese/Stranky/default.aspx>

Základní umělecká škola Konice. [online]. [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.zuskonice.cz/>

Zeno Dostál [online]. [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1215&hl=zeno+dost%C3%A1l>

Zpráva české školní inspekce z roku 2010. [online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.gymnazium-konice.cz/>

Přílohy

Příloha č. 1: Průvodní dopis pro učitele k výzkumnému šetření

Příloha č. 2: Dotazník k výzkumnému šetření

Příloha č. 3: Zákazové piktogramy

Příloha č. 1: Průvodní dopis pro učitele k výzkumnému šetření

Vážený pane učiteli, paní učitelko,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění přiloženého dotazníku.

Jmenuji se Kateřina Rypová a studuji na pedagogické fakultě obor Učitelství pro 1. stupeň ZŠ. Zasiílám Vám anonymní dotazník výzkumného šetření, které bude použito pro zpracování diplomové práce, v níž se zabývám využitím mikroregionu Konicka v primárním vzdělávání se zaměřením na učení o přírodě a společnosti.

Dovoluji si zdůraznit, že dotazník je anonymní. Výsledky výzkumného šetření použiji pouze ve své diplomové práci.

Vámi vybrané odpovědi, prosím, zakroužkujte, či křížkem do příslušného políčka vyznačte četnost.

Děkuji za Váš čas, který tomuto dotazníku věnujete.

Kateřina Rypová

Příloha č. 2: Dotazník výzkumného šetření

1. Vaše pohlaví:

- žena muž

2. Působím na:

- plně organizované škole malotřídní škole

3. Působím na:

- městské škole venkovské škole

4. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- SOU, SOŠ (uved'te název)

.....

- SŠ (uved'te název)

.....

- VOŠ (uved'te název)

.....

- VŠ (uved'te název školy a obor)

.....

5. Délka pedagogické praxe:

☐ 1 rok	☐ 6 – 10 let	☐ 21 – 25 let
☐ 2 – 3 rok	☐ 11 – 15 let	☐ více jak 25 let
☐ 4 – 5 let	☐ 16 – 20 let	

6. Zařazuji regionální problematiku do výuky:

- ano
 ne (pokud odpovíte NE, uved'te důvody)

.....

7. Učivo zaměřené na poznávání Konicka (města Konice a jeho okolí) je součástí vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ:

- ano spíše ne
 spíše ano ne

8. Ve kterém předmětu (předmětech) se regionální tematice nejčastěji věnujete?

- Prvouka Vlastivěda jiné (uved'te)
 Přírodověda Český jazyk

9. Výuku o mikroregionu orientuji spíše:

- historicky
 vlastivědně
 přírodovědně
 snažím se o propojení historických, vlastivědných, přírodovědných oblastí
 jinak (zdůvodněte)

.....

10. Vyznačte četnost využití uvedených organizačních forem v rámci výuky o mikroregionu:

(1 - velmi často, 2 - často, 3 - občas, 4 - zřídka)

vyučovací hodina	1	2	3	4
vycházka	1	2	3	4
exkurze	1	2	3	4
beseda	1	2	3	4
práce v koutku živé přírody	1	2	3	4
práce na pozemku	1	2	3	4
mimoškolní a mimotřídní činnosti	1	2	3	4

11. Vyznačte četnost využití uvedených metod ve výuce o mikroregionu:

(1 - velmi často, 2 - často, 3 - občas, 4 - zřídka)

vyprávění	1	2	3	4
vysvětlování	1	2	3	4
přednáška	1	2	3	4
práce s textem	1	2	3	4
rozhovor	1	2	3	4
diskuze	1	2	3	4
pozorování	1	2	3	4
předvádění	1	2	3	4
práce s obrazem	1	2	3	4
práce se schématy	1	2	3	4
práce s myšlenkovými mapami	1	2	3	4
instruktáž	1	2	3	4
nácvik praktických dovedností	1	2	3	4
žakovské pokusy (laboratorní)	1	2	3	4
grafické a výtvarné práce	1	2	3	4

aktivizující metoda (doplňte jakou)

..... 1 2 3 4

12. Uveďte četnost realizace vycházek v rámci regionu Konicka v uvedených vyučovacích předmětech:

	velmi často	často	občas	zřídka
Prvouka	☐	☐	☐	☐
Přírodověda	☐	☐	☐	☐
Vlastivěda	☐	☐	☐	☐

13. Označte četnost využití samostatné práce žáků při vyhledávání informací o regionu:

☐ velmi často	☐ občas
☐ často	☐ zřídka

14. Jaké samostatné práce žáci vykonávají?

- vyhledávání v mapě
- zpracování plánek
- vyhledávání v kronikách
- vyhledávání v atlase
- vyhledávání v encyklopedii
- vyhledávání informací na internetu
- vyhledávání v regionálních časopisech
- jiné (uved'te)

.....

15. Vyznačte četnost vycházek se žáky na vybraná místa regionu Konicka (lze zaškrtnout více odpovědí):

	velmi často	často	občas	zřídka
historická památka (historická budova, socha,...)	1	2	3	4
muzeum	1	2	3	4
park	1	2	3	4
památný strom	1	2	3	4
les	1	2	3	4
louka	1	2	3	4
vodní toky	1	2	3	4
rybníky	1	2	3	4
polnosti	1	2	3	4
pastviny	1	2	3	4
naučná stezka Přírodního parku Kladecko	1	2	3	4
přírodní rezervace Průchodnice	1	2	3	4
přírodní rezervace Rudka	1	2	3	4
přírodní památka Na Kozénku	1	2	3	4
přírodní památka Taramka	1	2	3	4
Skřípovský mokřad	1	2	3	4
jiné (uved'te)				

16. Lze snadno získat informace o vašem mikroregionu?

Ano

Ne

17. Jakým způsobem získáváte informace o vašem regionu?

kronika města

kronika obce

školní kronika

vzpomínky významné osobnosti

záznamy na OÚ

krajský úřad

okresní úřad

muzeum

internet

knihovna

informační centrum

jiné (uved'te)

Příloha č. 3: Zákazové piktogramy

(Převzato: Lesy ČR: Zákazové piktogramy. [online]. [cit. 2014-04-24]. Dostupné z: <http://www.lesy.cz/volny-cas-v-lese/informacni-system-v-lese/Stranky/default.aspx>)

Anotace

Jméno a příjmení:	Kateřina Rypová
Katedra:	Katedra primární a preprimární pedagogiky
Vedoucí práce:	PhDr. Vlasta Hrdličková, PhD.
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	Využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání v učení o společnosti a přírodě
Název v angličtině:	Use of the microregion Konicko in primary education in learning about society and nature
Anotace práce:	Diplomová práce je zaměřena na využití mikroregionu města Konice v primárním vzdělávání. Krátce popisuje změny v českém školství na přelomu 20. a 21. století. Vymežit základní pojmy jako je mikroregion. Cílem teoretické části je charakterizovat mikroregion města Konice. Cílem praktické části je výzkumné šetření, které přináší výsledky o využívání mikroregionu v primárním vzdělávání a také zpracování návrh projektu s využitím prvků mikroregionu.
Klíčová slova:	Národní program rozvoje vzdělávání, Rámcový vzdělávací program, Školní vzdělávací program, mikroregion města Konice, návrh projektu
Anotace v angličtině:	The thesis focuses on the use of the microregion Konicko in primary education. It briefly describes the changes in the Czech education at the turn of the 20th and 21st century. It defines basic terms such as micro-region. It describes mikroregion Konicko. The thesis presents the results of a research focusing on the use of the micro-region in primary education. Finally it deals with a proposal of a project using the microregional factors.
Klíčová slova v angličtině:	The National Programme of the Education Development, The Framework Education Programme, The School Framework Education Programme, mikroregion Konicko, proposal of the Project
Přílohy vázané v práci:	7 stran
Rozsah práce:	189 stran
Jazyk práce:	český